

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

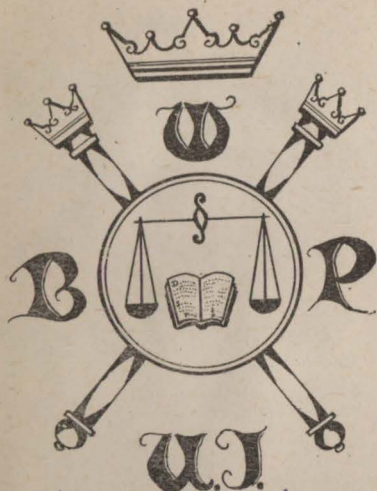
KODEKS

KARNY

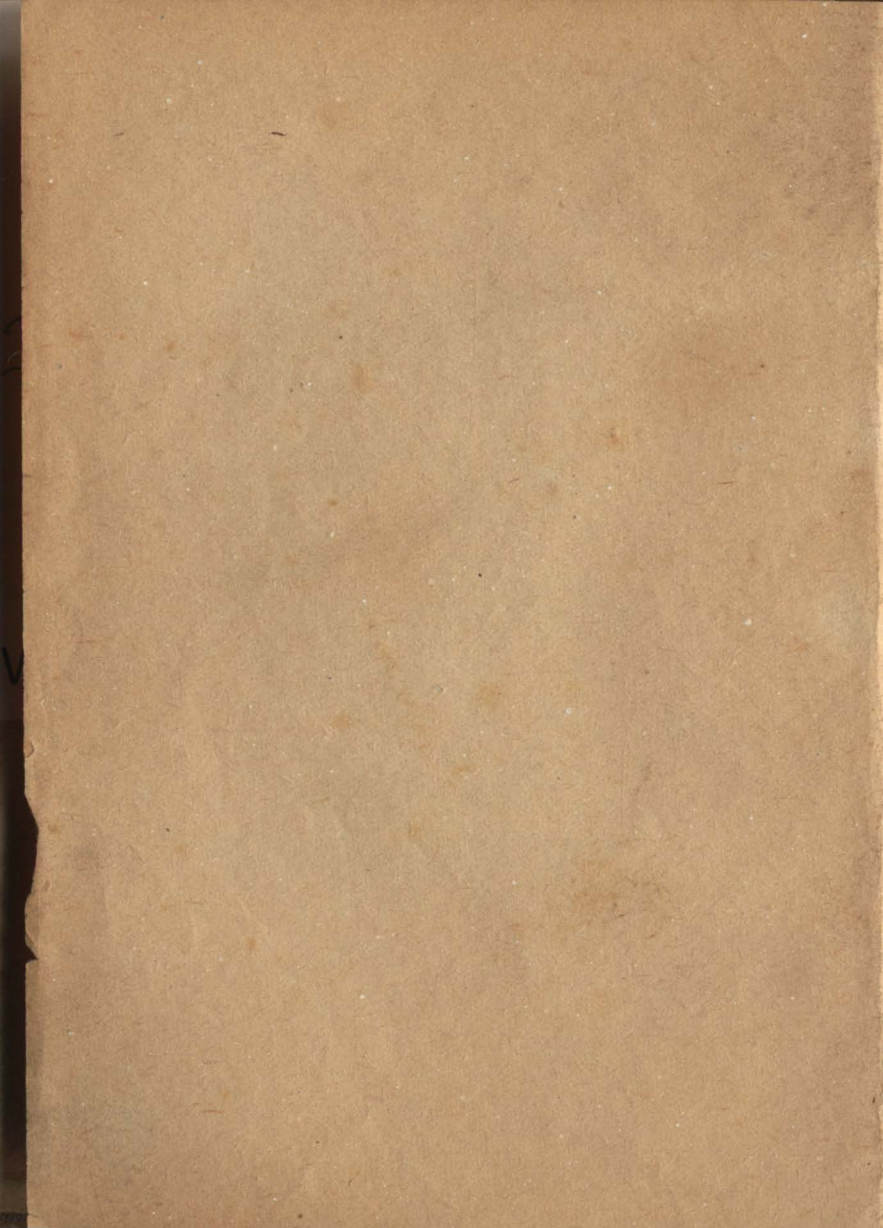
XV-1922-001

IGESIGK-WARSZAWA

XV-1922-001

WPS-50.170

KODEKS KARNY

z r. 1903

(PRZEKŁAD Z ROSYJSKIEGO)

Z UWZGLĘDNIENIEM ZMIAN I UZUPEŁNIEŃ,
OBOWIĄZUJĄCYCH W RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ W DNIU 1 MAJA 1921 R.

Prace Komisji

Wydz. Bibl. Prawnicza

1806142991

WARSZAWA 1922.

WYDANIE MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

WYDZIAŁOWA BIBLIOTEKA PRAWNICZA UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO	
	NR INWENTARZA
	40702
	SYGNATURA
	XV-1942-001

SPROSTOWANIA.

- W art. 11 kodeksu w wydaniu niniejszem, wiersz 4, zamiast: „w artykułach 99—102 i 126” powinno być: w artykułach 99—102 i 126.
- 142 wiersz 3 od dołu, i w art. 148 wiersz 3, 12, 16 i 20 zamiast: „statku morskiego” powinno być: morskiego statku.
- 292 k. k., wiersz 6, zamiast: „sześciuset” powinno być: *sześciuset*.
- 293a k. k., wiersz 7, zamiast: „sześciuset” powinno być: *sześciuset*.
- 296 k. k., wiersz 4, zamiast „dwustu” powinno być: *dwustu*.
- 299a k. k., wiersz 5, zamiast: „tysiąca” powinno być: *tysiąca*.
- 293a k. k., wiersz 4, wydrukowano, zgodnie z oryginałem: „wartości złożonych egzemplarzy”; z treści wynika, że powinno być: wartości niezłożonych egzemplarzy.
- Na str. 129, wiersz 15 od dołu, zamiast: „370—372 uchylono” powinno być: 370 i 372 uchylono.
- 129 omyłkowo opuszczono art. 371 kodeksu (opuszczony podobnie w wydaniu urzędowym z r. 1917 Departamentu Sprawiedliwości T. R. S.), treści następującej:

371. Kapitan parowca lub morskiego statku, winny:

1) zaopatrzenia ich w niedostateczny zapas żywności lub w żywność, niezdatną na pożywienie;

2) zmniejszenia bez ostatecznej konieczności porcyj, należnych obsłudze parowca lub morskiego statku;

3) wydania produktów w postaci, niezdatnej do użycia na pożywienie,

będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli w przypadkach tych ludzie, znajdujący się na parowcu lub morskim statku, podlegną w czasie żeglugi, skutkiem niedostatku lub niezdatności produktów, chorobie, niebezpiecznej dla życia, albo niebezpieczeństwu śmierci głodowej, to winny kapitan parowca lub morskiego statku będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

PRZEDMOWA.

Wydanie niniejsze jest wykonaniem uchwały Sejmu Ustawodawczego z dnia 21 lipca 1919 r., wzywającej Ministra Sprawiedliwości „do wydania wiernego przekładu polskiego Kodeksu Karnego rosyjskiego z r. 1903”. Wydanie obejmuje spolszczone przepisy rzeczonoego kodeksu, obowiązujące w tekście autentycznym rosyjskim, wraz z temi z pośród przepisów obowiązujących w języku polskim, które ustawodawca wcielił wyraźnie do samego kodeksu mocą ustaw, ogłoszonych przed dniem 1 maja 1921 roku.

Ustawodawca polski, przepisując stosowanie kodeksu karnego z r. 1903 i dokonywując w nim zmian najpotrzebniejszych, nie uważał jednak za rzecz właściwą przerabiać go szczegółowo. Skutkiem tego w tekście kodeksu pozostał szereg przepisów, jako też poszczególnych urywków, nazw i t. p., bądź zupełnie bezprzedmiotowych i stąd nie mających już zastosowania, bądź ulegających zamianie w myśl ustawy (w szczególności z mocy art. 2, 3, 17 i 28 przepisów prze-

chodnich do k. k. z dn. 7 sierpnia 1917 r.), bądź wreszcie takich, co do których zachodzi wątpliwość, czy mogą być wogóle stosowane, albo czy mogą ulegać zamianie i w jaki sposób. Rozstrzyganie kwestyj, związanych z takimi przepisami, ustawodawca pozostawił organom władzy, stosującym te przepisy, zapewniając im tylko, mocą przytoczonej wyżej uchwały z dnia 21 lipca 1919 r., otrzymanie tekstu kodeksu w dokładnem spolszczeniu.

Zgodnie z tem stanowiskiem, wydanie niniejsze nie narzuca praktyce żadnych rozstrzygnięć, żadnej wykładni. Aby jednak ułatwić korzystanie z kodeksu, w ten sposób wydanego,—przepisy, urywki, nazwy i t. p., których nie można stosować literalnie lub wcale stosować nie można, albo co do których conajmniej zachodzą w tym względzie wątpliwości, podano—według ogólnie przyjętego zwyczaju—odmiennym drukiem, mianowicie drobnym kursywem. Zaznacza się tu z całym naciskiem, że ten druk odmienny, nie przesądzając niczego w kwestji mocy obowiązującej odnośnego tekstu, stanowi jedynie środek zwrócenia uwagi praktyków, że dany tekst, w ten sposób wydrukowany, nastęrcza zastrzeżenia i wątpliwości, które należy wziąć pod uwagę.

Za przykład może tu służyć tekst, dotyczący wymiaru grzywien, w art. 292, 293a, 296 i 299a kodeksu. W tekście tym, poprawionym w myśl „Sprostowań” do wydania niniejszego (zob. wyżej), kwoty grzywien podaje się kursywem ze względu na wątpliwość, nastęrczającą się z powodu postanowień art. 70 ustawy z d. 25 lutego 1921 r. (zob. str. XII). Aczkolwiek bowiem

postanowienia te, podwyższając wymiar grzywien, wyłącza-
 czają zarazem od zastosowania tej podwyżki przepisy,
 wydane po 1 stycznia 1919 r., skąd wynikałoby, że wy-
 miar grzywien z wymienionych artykułów kodeksu, bę-
 dąc ustalony dekretem z d. 7 lutego 1919 r., pozo-
 stał nienaruszony, to jednak istnieją również poważne
 względy prawne, przemawiające za stosowaniem pod-
 wyżki grzywien i do tych artykułów kodeksu. Przez
 podanie kursywem kwot, stanowiących o wymiarze
 grzywien z tych artykułów, zwraca się uwagę na po-
 wyższą wątpliwość, pozostawiając orzecznictwu jej roz-
 strzygnięcie w tym czy innym sensie.

Ponieważ główną podstawę do należytego stoso-
 wania kodeksu, a w szczególności tekstów podanych
 kursywem, stanowią przepisy przechodnie do kodeksu
 karnego z dnia 7 sierpnia 1917 r., oraz uzupełniający
 je dekret z dnia 2 stycznia 1919 r. w przedmiocie przy-
 wrócenia mocy obowiązującej części czwartej kodeksu
 karnego z r. 1903 i art. 8 dekretu z dnia 9 grudnia
 1918 r. w przedmiocie niektórych zmian w kodeksie
 karnym i ustawie postępowania karnego, наконец —
 art. 70 ustawy z dnia 25 lutego 1921 r. w przedmiocie
 zmian w ustawodawstwie karnem, obowiązującym w b. za-
 borze rosyjskim, — przeto wymienione przepisy w postaci,
 jaką otrzymały przed dniem 1 maja 1921 r. (z opusz-
 czeniem jedynie przepisów, uwzględnionych w tekście
 kodeksu albo nie dotyczących kodeksu) umieszczono
 w wydaniu niniejszem.

Wreszcie, ze względu na zachodzącą nieraz po-
 trzebę badania tekstów autentycznych, przepisy, wpro-

wadzone lub zmienione po 22 marca (st. st.) 1903 r., zaopatrzone w nawiasowe wzmianki drobnym drukiem, zawierające datę odpowiedniej ustawy i miejsce jej ogłoszenia, pozostawiając bez takich wzmianek artykuły kodeksu, obowiązujące w brzmieniu pierwotnem, nadanem im ustawą z 22 marca (st. st.) 1903 r. o zatwierdzeniu kodeksu karnego, ogłoszoną w rosyjskim dzienniku („sobranje”) ustaw i rozporządzeń z tegoż roku pod poz. 416.

OBJAŚNIENIE SKRÓCEN.

- Dz. Pr. — Dziennik Praw Państwa Polskiego.
 Dz. Pr. ros. — Dziennik praw rosyjski („sobranje zakonienij i rasporiażenij prawitielstwa”).
 Dz. Urz. — Dziennik Urzędowy Departamentu Sprawiedliwości Tymczasowej Rady Stanu.
 Dz. Ust. — Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.
 poz. — pozycja.
 st. st. — starego stylu (czyli według kalendarza Juljańskiego).

PRZEPISY PRZECHODNIE

do kodeksu karnego.

(7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6).

Art. 1. Wraz z wprowadzeniem w *Królestwie Polskim* na obszarze *General-Gubernatorstw: Warszawskiego i Lubelskiego* polskiego sądownictwa państwowego stosowany będzie tymczasowo Kodeks Karny rosyjski z roku 1903 z poniższymi zmianami i uzupełnieniami.

Art. 2. Art. 2 Kodeksu Karnego z roku 1903 zastępuje się przez następujące przepisy: kary wymierzone za przestępstwa są następujące:

1. kara śmierci,
2. zamknięcie w ciężkim więzieniu,
3. zamknięcie w twierdzy,
4. zamknięcie w więzieniu,
5. osadzenie w areszcie, i
6. grzywna.

Zarząd więzienny mocen będzie zatrudnić osoby, prawomocnie skazane na karę ciężkiego więzienia przy robotach użyteczności publicznej.

Art. 3. Gdy w Kodeksie Karnym przestępstwa zagrożone są karą zesłania do ciężkich robót beztermino-

wych, wymierzana będzie kara zamknięcia bezterminowego w ciężkim więzieniu; gdy przestępstwa zagrożone są karą zesłania do robót ciężkich terminowych lub zesłania na osiedlenie, wyznaczana będzie kara zamknięcia terminowego w ciężkim więzieniu; gdy zaś przewidziana jest za przestępstwa kara zamknięcia w domu poprawy, wymierzana będzie kara zamknięcia w więzieniu na czas od roku jednego do lat sześciu.

Kara zamknięcia terminowego w ciężkim więzieniu, zastępująca ciężkie roboty terminowe, wymierzana będzie na czas od lat czterech do lat piętnastu, a zastępująca zesłanie na osiedlenie—na czas od roku jednego do lat czterech.

W wypadkach, gdy Kodeks Karny powołuje się na kary, zniesione tym artykułem, przepisy odnośnie tegoż kodeksu będą stosowane do tych kar, które zastępują kary zniesione. Gdy w przepisach poza Kodeksem Karnym przestępstwo zagrożone jest karą zamknięcia w więzieniu bez oznaczenia jakiegokolwiek terminu, wymierzana będzie kara od dwu tygodni do lat sześciu.

Grzywna wpływać będzie do kasy *Królewsko-Polskiego* zarządu wymiaru sprawiedliwości. W wypadkach skazania na grzywnę, ruble winny być zamienione na odpowiednik monety obowiązującej.

(9 grud. 1918, Dz. Pr., poz. 57, art. 1; 21 lip. 1919, Dz. Pr., poz. 375, art. 3).

Art. 4. Uchyla się następujące artykuły Kodeksu Karnego: 5, 7, 8, 11, 15 — 18, ust. 3 dodatku do uwagi 2 do art. 19, uwaga 2 do art. 20, uwaga do art. 21, 23, 29, ust. 2 i 3 art. 34 i uwaga 1 do art. 34, ust. 3 art. 35, 57, 58, ostatni ustęp art. 68, 72, 83 — 85, 89 — 96, 98—119, ust. ostatni art. 124, 163, 164, ust. 2 art. 166, ust. 3 art. 168, ust. 4 art. 173, 175, 179—194, 240, 252—254, 259 — 261, ust. 2 art. 268, ostatni ustęp art. 335, 337 — 339, 345, 354, 355, 370, 372, 380, 389, 390, 392—395, 447, 449.

480, 492, 493, ust. 2 art. 64, ustęp ostatni art. 64, ustęp ostatni art. 64, ustęp ostatni art. 652, 684.

(Art. 5 - 14 uwzględniono w tekście kodeksu).

Art. 15. Za zbrodnie, zagrożone karą w art. 99, 100, 453, 454, 455, 456, 467, 472, 555, 562, 563, 564, 584, 589, 590, winna być wyrzeczona kara zamknięcia w ciężkiem więzieniu, terminowa lub bezterminowa; przepis ten nie ubliża przepisom ogólnym o okolicznościach łagodzących. Może być jednak wyrzeczona w powyższych wypadkach kara śmierci, jeżeli kary tej wymagać będą wyjątkowe warunki danego wypadku.

(11 stycz. 1919, Dz. Pr. poz. 107).

(Art. 16 uwzględniono w tekście kodeksu).

Art. 17. Przepis ustępu 1-go art. 527 K. K. zastąpiony będzie przez przepisy następujące:

Mężczyzna winny osiągnięcia dla siebie całkowitego lub częściowego utrzymania od kobiety, uprawiającej nierząd zawodowo, przez wyzysk jej zarobkowania niemoralnego, lub winny udzielania takiej kobiecie nałogowo, albo dla osiągnięcia własnej korzyści, ochrony lub jakiegokolwiek poparcia przy uprawianiu nierządu — ulegnie karze zamknięcia w więzieniu na czas niekrótszy od miesiąca jednego lub zamknięcia w *domu poprawy*. Gdy winny jest mężem takiej kobiety, gdy skłonił ją gwałtem lub groźbą do uprawiania nierządu, ulegnie karze zamknięcia w *domu poprawy*.

(21 lip. 1919, Dz. Pr. poz. 375, art. 3).

(Art. 18 uwzględniono w tekście kodeksu).

Art. 19. Gdy względem osoby, która nigdy nie była skazaną na jakąkolwiek karę pozbawienia wolności za zbrodnię lub występki, wyrzeczona będzie kara zamknięcia w więzieniu lub osadzenia w areszcie, nie przekraczająca miesięcy sześciu, sąd mocen jest zarzą-

dzić w wyroku zawieszenie wykonania kary na czasokres oznaczony, by dać skazanemu możliwość zasłużenia na odpuszczenie kary przez dobre sprawowanie się.

Przy zbrodni lub występku czasokres będzie najmniej dwuletni, a najwyżej pięcioletni; przy wykroczeniach zaś—najmniej jednoroczny, a najwyżej dwuletni.

Art. 20. Zawieszenie kary będzie dopuszczalne tylko, gdy sprawca zasługuje na szczególne względy wobec okoliczności czynu i swego życia poprzedniego i gdy spodziewać się można, że się będzie w przyszłości dobrze sprawował. Przy orzeczeniu należy brać pod uwagę również pobudki czynu, czas, który upłynął od jego popełnienia i sprawowanie się winnego po dokonaniu czynu, a zwłaszcza czy starał się naprawić wyrządzoną krzywdę.

Zawieszenie kary winno być głównie stosowane do skazanych nieletnich, może jednak być udzielane również skazanym dorosłym.

Art. 21. Jeżeli skazany ponownie ukarany będzie w ciągu powyższego czasokresu pozbawieniem wolności za zbrodnię lub umyślny występki, zawieszenie wykonania kary będzie uchylone z chwilą uprawomocnienia się nowego wyroku.

Gdy wyrzeczona będzie inna kara, lub gdy skazanie nastąpi za inne przestępstwo, albo gdy nowy czyn będzie tak małoważny, że nie wyklucza dobrego sprawowania się w przyszłości, sąd rozstrzygnie, czy zawieszenie ma być uchylone. Gdyby skazany w czasie trwania zawieszenia źle się sprawował, sąd, który wyda wyrok w sprawie, zarządzi wykonanie kary zawieszanej, chociażby nie wyrzeczono kary ponownej. Jeżeli na mocy przepisów powyższych kara nie została wykonana, będzie ona uważana za umorzoną z chwilą upływu terminu.

Art. 22. Przepisy art. 19 i 21 przepisów niniejszych będą stosowane do kary zamknięcia w więzieniu lub osadzenia w areszcie, gdy kary te zostały wyrzeczone w miejsce grzywny, która nie może być ściągnięta; sąd rozstrzygnie jednak w przedmiocie zawieszenia dopiero wtedy, gdy już ustalone będzie, że należy wykonać karę, zastępującą grzywnę.

Art. 23. Jeżeli kradzież lub przywłaszczenie, dotyczące przedmiotu nieznacznej wartości, zostały spełnione z nędzy, sprawca może być uwolniony od kary.

Art. 24. Skazani na karę dłuższą pozbawienia wolności, mogą być tymczasowo uwolnieni z zamknięcia, gdy odbyli dwie trzecie, a conajmniej rok jeden wyrzeczonej kary.

Jeżeli zaliczono zaaresztowanie, za wyznaczoną karę uważać należy tę, którą skazany winien jeszcze odbyć po wyroku.

Uwolnienie tymczasowe będzie dopuszczalne jedynie, gdy więzień w czasie odbycia kary dobrze się sprawował i gdy, wobec dawniejszego jego życia i innych stosunków osobistych, spodziewać się można dalszego dobrego prowadzenia się, oraz gdy jest mu zapewniona dostateczna i stała sposobność do pracy, dostarczającej utrzymania, lub gdy ustalono, że ktoś dbać będzie o to, aby uwolniony miał schronienie i utrzymanie.

Art. 25. Uwolnienie tymczasowe może być cofnięte, gdy uwolniony źle się prowadzi, lub gdy jego postępowanie sprzeciwia się zobowiązaniom, jakie włożono na niego przy uwolnieniu.

W razie cofnięcia, nie będzie zaliczony w poczet wyrzeczonej kary czas, jaki upłynął od uwolnienia tymczasowego do ponownego zamknięcia.

Skoro od chwili uwolnienia tymczasowego upłynęły dwa lata lub czasokres równy reszcie kary, jeszcze

nie odbytej, wynoszącej więcej niż dwa lata i uwolnienie nie zostało cofnięte, to kara będzie uważana za umorzoną.

Art. 26. Tymczasowo uwolniony może być oddany na czas próby (ustęp 3, art. 24 przepisów niniejszych) pod nadzór przedstawiciela towarzystwa opieki lub innej odpowiedniej osoby, która oświadczy gotowość podjęcia się tego obowiązku.

Art. 27. Właściwy sąd okręgowy rozstrzyga w przedmiocie uwolnienia tymczasowego i cofnięcia go, występując w pierwszym wypadku wniosków zarządu więziennego. Władza policyjna miejsca pobytu może zarządzić tymczasowe zatrzymanie uwolnionego z poważnych względów dobra publicznego, winna jednak zażądać natychmiast decyzji w przedmiocie cofnięcia; cofnięcie będzie uważane za dokonane w dniu zatrzymania.

Art. 28. W K. K. wprowadza się zmiany redakcyjne, wynikłe z dokonanej zmiany nazw, warunków ustroju i właściwości urzędów oraz instytucji w *Królestwie Polskim*.

D E K R E T

w przedmiocie niektórych zmian w Kodeksie Karnym i Ustawie Postępowania Karnego.

(9 grud. 1918, Dz. Pr. poz. 57).

(Art. 1 uwzględniono w tekście kodeksu).

(Art. 2—7 nie dotyczą kodeksu).

Art. 8. W zakresie prawa karnego obowiązywać będzie następujący kurs przeliczowania: 1 rb. = 2 mk. = 3 kor.

(Art. 9 nie dotyczy kodeksu).

DEKRET

w przedmiocie przywrócenia mocy obowiązującej części czwartej Kodeksu Karnego z r. 1903.

(2 stycz. 1919, Dz. Pr. poz. 81).

Art. 1. Z chwilą ogłoszenia niniejszego Dekretu w Dzienniku Praw zyskują moc obowiązującą przepisy art. 108—119 części czwartej Kodeksu Karnego z r. 1903.

Art. 2. W związku z przepisem artykułu poprzedniego i w myśl art. 28 przepisów przechodnich do Kodeksu Karnego z 7-go sierpnia 1917 roku № 1 Dz. Urz. D. S. T. R. S. wyrazy „Rosja” i „rosyjski” zastąpić należy wyrazami „Polska” i „polski”.

Art. 3. Równocześnie wchodzi w życie w odniesieniu do tych przepisów Kodeksu Karnego, które mają moc obowiązującą, artykuły: 11, 163, 164, część 2 art. 166, część 3 art. 168, część 4 art. 173, część 2 i 3 art. 643, część 4 art. 644, część 4 art. 645, część 3 art. 652 Kodeksu Karnego.

(Art. 4 uwzględniono w tekście kodeksu).

U s t a w a

z dnia 25 lutego 1921 r.

**w przedmiocie zmian w ustawodawstwie karnem,
obowiązującym w b. zaborze rosyjskim.**

(Dz. Ust. poz. 169).

(Rozdziały I—III nie dotyczą kodeksu).

Rozdział IV.

Art. 70. Grzywny, kary pieniężne i należitości, przewidziane w kodeksie karnym i ustawach karnych szczególnych, tudzież w ustawie postępowania karnego, określać należy w wyrokach i decyzjach wyłącznie w markach polskich.

W ustawach tych:

1) podwyższa się dziesięciokrotnie kwoty, od których zawisła jest karygodność przestępstwa;

2) podwyższa się dziesięciokrotnie wysokość kaucji kasacyjnych;

3) podwyższa się dwudziestokrotnie najwyższą granicę grzywien i kar pieniężnych, oznaczonych w określonej kwocie pieniężnej;

4) podwyższa się dwudziestokrotnie najniższą i najwyższą granicę kwot, wymienionych w art. 59 k. k., tudzież należitości, przewidziane w ustawie postępowania karnego.

Przepis ust. 1 i 3 cz. 2 niniejszego artykułu nie stosuje się do przepisów, wydanych po 1 stycznia 1919 r.

Przepis ust. 3 cz. 2 niniejszego artykułu stosuje się również do dekretu z 7 lutego 1919 r. (№ 14 Dzien. Praw poz. 160).

(Art. 71 i Rozdziały V—VIII nie dotyczą kodeksu).

KODEKS KARNY.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

O przestępstwach i karach wogóle.

DZIAŁ PIERWSZY.

Przepisy ogólne.

1. Przestępstwem jest czyn, zakazany pod groźbą kary przez ustawę w czasie jego popełnienia.

U w a g a . Przepisy niniejszej części pierwszej będą stosowane do przestępstw, przewidzianych w częściach drugiej, trzeciej i czwartej Kodeksu Karnego i w następujących tegoż artykułach: 121, 123 - 132, 134, 163, 164, 166 cz. 2; 168 cz. 3; 170, 173 cz. 4; 279 ust. 5; 309, 437, 449 - 452, 500 cz. 1 ust. 2 i cz. 2 i 3; 524 - 526, 526¹; 527 - 529, 620 (według Uzupeł.), 622 (według Uzupeł.), 643 cz. 2 i 3; 644 cz. 4; 645 cz. 4 i 652 cz. 3. Te same przepisy będą stosowane także do przestępstw, przewidzianych w przepisach o karach i grzywnach za kontrabandę (art. 1045 i nast. Ust. Celn., wyd. 1910 r.), i do wykroczeń, wyszczególnionych w art. 1011¹ i 1038 Ustawy Celnej (wyd. 1910 r.).

1-a. Przepisy części pierwszej Kodeksu będą miały zastosowanie również do przestępstw, przewidzianych w ustawach specjalnych.

(7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 5).

2. *Kary, przepisane za przestępstwa, są następujące:*

- 1) *kara śmierci;*
- 2) *ciężkie roboty;*
- 3) *zestanie na osiedlenie;*
- 4) *zamknięcie w domu poprawy;*
- 5) *zamknięcie w twierdzy;*
- 6) *zamknięcie w więzieniu;*
- 7) *areszt;*
- 8) *grzywna.*

(Zastąpiono innym przepisem. 7 sierp. 1917, Dz. Urz. poz. 6, art. 2).

3. Przestępstwa, za które ustawa, jako karę najwyższą, przepisuje karę śmierci, *ciężkie roboty* lub *zestanie na osiedlenie*, noszą miano *zbrodni*.

Przestępstwa, za które ustawa przepisuje, jako najwyższą karę, zamknięcie w *domu poprawy*, w twierdzy lub więzieniu, noszą miano *występków*.

Przestępstwa, za które ustawa przepisuje, jako najwyższą karę, areszt lub grzywnę, noszą miano *wykróceń*.

DZIAŁ DRUGI.

O zakresie mocy obowiązującej kodeksu karnego.

4. Moc obowiązująca kodeksu niniejszego rozciąga się na przestępstwa, popełnione w granicach *Rosji* tak przez *poddanych rosyjskich*, jak i przez cudzoziemców, z *wyjątkami*, w *artykule 5* *wskazanemi*.

(5 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

6. Moc obowiązująca kodeksu niniejszego rozciąga się na przestępstwa, popełnione w państwach obcych przez *poddanych rosyjskich*, korzystających w tych państwach z prawa *zakrajowości*.

(7 i 8 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

9. Moc obowiązująca kodeksu niniejszego, z zachowaniem przepisów artykułów 10—12, rozciąga się na przestępstwa, popełnione przez *poddanych rosyjskich* poza granicami *Rosji*, z wyjątkiem krajów, wskazanych w artykułach 7 i 8: 1) jeśli czyn popełniony stanowi zbrodnię lub występki, i 2) jeśli czyn popełniony stanowi wykroczenie, którego karalność, w razie popełnienia go w państwie obcym lub wogóle poza granicami *Rosji*, jest przewidziana w zawartej przez nią umowie międzynarodowej.

Moc obowiązująca kodeksu niniejszego, z zachowaniem przepisów artykułów 10 i 11, rozciąga się także na przestępstwa, popełnione przez cudzoziemców poza granicami *Rosji*, z wyjątkiem *Buchary* (art. 8): 1) jeśli czyn popełniony stanowi zbrodnię lub taki występki, którym oskarżony godził w prawa *poddanych rosyjskich*, albo w majątek lub dochody skarbu *rosyjskiego*, i 2) jeśli karalność przestępstwa, w razie popełnienia go w państwie obcym lub wogóle poza granicami *Rosji*, jest przewidziana w zawartej przez nią umowie międzynarodowej.

10. Osoba, która popełniła przestępstwo poza granicami *Rosji*, w przypadkach, wskazanych w artykule 9, nie podlega odpowiedzialności podług kodeksu niniejszego: 1) jeśli czyn nie jest zakazany przez ustawę, obowiązującą w miejscu jego popełnienia; 2) jeśli oskarżony był uniewinniony lub zwolniony od kary prawomocnym wyrokiem sądu cudzoziemskiego; 3) jeśli skazany odbył w całości karę z wyroku sądu cudzoziemskiego, i 4) jeśli popełnione przestępstwo, skierowane przeciwko państwu obcemu, należy do liczby takich, z powodu których wydanie jest niedopuszczalne.

Osobie, która popełniła przestępstwo poza granicami *Rosji*, a podlega odpowiedzialności podług kodeksu niniejszego stosownie do artykułu 9, kara będzie złagodzona na zasadach, ustalonych w artykule 53,

jeśli skazany odbył część kary, wymierzonej mu wyrokiem sądu cudzoziemskiego, lub jeśli ustawa, obowiązująca w miejscu popełnienia przestępstwa, postanawia karę mniej surową od przepisanej w kodeksie niniejszym.

11. Przepisy, podane w ustępach 1 i 2 części pierwszej artykułu 10, jak również w części drugiej tegoż artykułu, nie mają zastosowania do przestępstw, przewidzianych w artykułach 99 — 102 i 126, a gdy winowajca jest *poddanym rosyjskim* — również i w artykułach 103 (cz. 1), 108—111, 114—118, 643 (cz. 2 i 3), 645 (cz. 4) i 668.

(7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 4; 2 stycz. 1919, Dz. Pr., poz. 81 art. 3).

12. *Poddany rosyjski*, który poza granicami *Rosji* odbył w całości karę (art. 10 cz. 1 ust. 3) za przestępstwo, za które kodeks niniejszy albo kodeksy lub ustawy szczególne przepisują karę nie niższą od *ciężkich robót*, po powrocie do *Rosji* ulegnie z wyroku sądowego pozbawieniu praw, wskazanemu w artykułach 25, 28—31, 34 i 35, a ten, kto odbył karę za zbrodnie, w artykułach 99—102 przewidziane, oprócz pozbawienia praw, — *zestaniu na osiedlenie*.

13. Cudzoziemiec, który popełnił zbrodnię lub występki poza granicami *Rosji*, jeśli za przestępstwo to nie był w *Rosji* skazany, uniewinniony lub zwolniony od kary w trybie przepisany, ulega wydaniu stosownie do umowy, zawartej z państwem, żądającym wydania oskarżonego, lub stosownie do ustalonej w tym względzie z rzezonem państwem wzajemności.

U w a g a. Przepisy co do wydawania przestępców na żądanie państw obcych zawiera Ustawa Postępowania Karnego (art. 852¹ — 852²⁵, według Uzupełn.).

(15 grud. (st. st.) 1911. Dz. Pr. ros, z r. 1912, poz. 41).

14. Nową ustawę karną sąd wyrokujący stosuje również do tych czynów, popełnionych przed uzyskaniem przez tę ustawę mocy obowiązującej, które były zakazane pod groźbą kary za nie w czasie ich popełnienia.

Kara, wymierzana podług nowej ustawy, ulega złagodzeniu na zasadach, ustalonych w artykule 53. jeśli w ustawie, która obowiązywała w czasie popełnienia przestępstwa, była za nie przepisana kara mniej surowa, niż w ustawie nowej.

Termin przedawnienia, uchylający karalność przestępstwa, oblicza się według ustawy, która obowiązywała w czasie popełnienia tego przestępstwa (art. 68, ust. 1 i 2) lub wydania co do niego wyroku (art. 68, ust. 3), jeśli ustawa ta określa termin krótszy, niż określony w ustawie nowej.

DZIAŁ TRZECI.

O karach.

(15—18 uchylono. 7 sierpn. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

19. Zamknięcie w twierdzy wymierzone będzie na termin od dwóch tygodni do lat sześciu.

Skazanych osadza się w zamknięciu wspólnem.

U w a g a 1. Na noc przestępcy w twierdzach będą odosobnieni, o ile istnieją niezbędne do tego urządzenia.

U w a g a 2. Co do zamiany zamknięcia w twierdzy osobom, na tę karę skazanym, na inne rodzaje pozbawienia wolności, postanowiono przepisy tymczasowe, przy niniejszem załączone.

D o d a t e k do artykułu 19, uwagi 2.

1. W razie nieistnienia w twierdzach lub niedo-

statecznej w nich liczby izb wspólnych, skazani z mocy przepisów niniejszego kodeksu karnego na zamknięcie w twierdzy będą osadzeni w pomieszczeniach, specjalnie na to urządzonych przy miejscach zamknięcia, i poddani mocy przepisów o zamknięciu w twierdzy.

2. W razie znacznej odległości rzeczonych pomieszczeń (art. 1 niniejszego dodatku), jako też w razie braku w nich izb, skazani na zamknięcie w twierdzy odbywać będą tę karę w więzieniach, jednak oddzielnie od innych więźniów.

(3 uchylono).

4. Tryb postępowania z osobami, skazanymi na zasadzie Kodeksu Karnego na zamknięcie w twierdzy, a odbywającymi rzeczoną karę w więzieniu, określa Minister Sprawiedliwości.

(22 listop. (st. st.) 1906. Dz. Pr. ros. poz. 1917. 7 sier. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 4.)

20. Zamknięcie w więzieniu wymierzane będzie na termin od dwóch tygodni do roku jednego.

(Część drugą uchylono)

Skazani obowiązkowo zajęci będą robotami, w więzieniu zaprowadzonymi.

(Uwagi 1 i 2 uchylono).

(7 sier. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4; 9 grud. 1918, Dz. Pr. poz. 57, art. 1).

21. Areszt wymierzany będzie na termin od dnia jednego do miesiąca sześciu.

Skazani osadzeni będą w urządzonych na areszt pomieszczeniach, we wspólnem zamknięciu, wszelako na ich prośbę, o ile są wolne cele, będą pomieszczeni w zamknięciu celkowem.

Skazani na termin ponad dni siedem obowiązani są wybrać sobie jakiegokolwiek zajęcie z pośród takich zajęć, na jakie można pozwolić w pomieszczeniu aresztu.

Skazani na areszt nie dłuższy od dni siedmiu mogą, z decyzji sądu w tym względzie, odbyć areszt we własnym mieszkaniu.

(Uwagę uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

22. Termin *ciężkich robót* określa się w latach i półroczach, termin zamknięcia w *domu poprawy*—w latach i miesiącach, w twierdzy i więzieniu—w latach, miesiącach i tygodniach, a termin aresztu—w miesiącach, tygodniach i dniach.

Przewidziane w ustawie terminy kar dodatkowych—pozbawienia prawa zajmowania się po odbyciu kary oznaczonemi w ustawie rodzajami handlu lub procedurów albo inną wskazaną w ustawie działalnością, jako też towarzyszącego usunięciu z urzędu urzędników i duchownych wyznań *nieprawosławnych* chrześcijańskich i niechrześcijańskich zakazu zajmowania równorzędnego lub wyższego urzędu — określane będą w latach i miesiącach.

Przy obliczaniu terminów miesiąc oblicza się na dni trzydzieści, a dzień—na dwadzieścia cztery godziny.

(23 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

24. (Zdanie pierwsze uchylono). Grzywnę, ilekroć ustawa najwyższy jej wymiar określa nie niżej *rubli stu*, wymierza się w wysokości nie mniejszej od *rubli dziesięciu*.

Zapłatę grzywny sąd może odroczyć lub rozłożyć na raty na przeciąg czasu nie dłuższy od roku jednego od dnia uprawomocnienia się wyroku.

Grzywny, którym ustawa nie nadaje szczególnego przeznaczenia, idą na urządzenie miejsc zamknięcia.

(9 grud. 1918. Dz. Pr., poz. 57, art. 1).

25. Skazanie na karę śmierci, *ciężkie roboty* lub *zesłanie na osiedlenie* jest połączone z pozbawieniem praw stanu.

Pozbawienie tych praw polega: dla szlachty — na utracie szlachectwa dziedzicznego lub osobistego i wszystkich przywilejów, z niem połączonych; dla księży, osób zakonnych i wogóle osób stanu duchownego — na utracie godności kapłańskiej i stanu duchownego i wszystkich przywilejów, z niemi połączonych; dla obywateli honorowych, dziedzicznych i osobistych, dla kupców i dla osób innych stanów — na utracie praw i przywilejów, każdemu z tych stanów w szczególności przysługujących.

26. Skazanie na zamknięcie w *domu poprawy* jest połączone z pozbawieniem praw stanu (art. 25) dla szlachty, księży, osób zakonnych i wogóle osób stanu duchownego, obywateli honorowych i kupców.

27. Skazanie na zamknięcie w więzieniu jest połączone z pozbawieniem praw stanu (art. 25) dla szlachty, księży, osób zakonnych i wogóle osób stanu duchownego, jak również obywateli honorowych, w razie popełnienia przez nich przestępstw, przewidzianych w artykułach 158 (cz. 2 ust. 1), 168 (cz. 2 ust. 2), 274 (cz. 2), 279, 344 (cz. 4), 351, 352, 427, 428, 431, 432, 434, 435 (cz. 2), 440, 441, 442 (cz. 3), 443 (cz. 3), 516, 524—527, 574 (cz. 1 i 2), 575—578, 579 (cz. 2), 580, 581 (cz. 1—3), 582, 583, 586, 588, 590, 591 (cz. 1 i 2), 592—596, 598, 599, 607—609, 611—616, 619 (cz. 2), 626, 656 (cz. 3), 657—659, 661, 664, 665 i 673—675.

Dla rezerwistów niższych stopni i dla *kozaków zwolnionych ze służby czynnej trybem ulgowym lub należących do kategorii rezerwowej* w razie popełnienia przez nich przestępstw, przewidzianych w artykułach, w części pierwszej artykułu niniejszego wyliczonych, skazanie na zamknięcie w więzieniu jest połączone z utratą stopnia podoficerskiego i innych stopni odpowiadających podoficer-skemu.

28. Ze skazaniem na karę śmierci, *ciężkie roboty, zesłanie na osiedlenie* lub zamknięcie w *domu poprawy*, jako też na zamknięcie w więzieniu, połączone z pozbawieniem praw stanu (art. 27), łączy się utrata tytułów honorowych, rang, orderów i innych przez rząd nadawanych oznak wyróżniających, godności honorowych i emerytur, oraz usunięcie z urzędów państwowych, kościelnych, stanowych, ziemskich, miejskich i społecznych.

(29 uchylono. 7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

30. Skazani na *ciężkie roboty, zesłanie na osiedlenie* lub na zamknięcie w *domu poprawy*, jako też na zamknięcie w więzieniu, połączone z pozbawieniem praw stanu (art. 27), tracą prawa:

1) udziału w uchwałach i wyborach zgromadzeń stanowych i korzystania z prawa wyborczego czynnego i biernego na zebraniach ziemskich, miejskich lub społecznych;

2) pełnienia służby państwowej, stanowej, ziemskiej, miejskiej lub społecznej;

3) *służby w armji lub w marynarce*;

4) zajmowania godności kościelnych;

5) wykupywania świadectw procederowych na przedsiębiorstwa handlowe pierwszych dwóch, a na przemysłowe — pierwszych pięciu kategorii, jak również na odpowiadające im przedsiębiorstwa żeglugi parowej, a także na przedsiębiorstwa eksploatacji złota lub platyny;

6) pełnienia obowiązków opiekuna lub kuratora;

7) zajmowania stanowisk przełożonego, wychowawcy lub nauczyciela w zakładach naukowych publicznych lub prywatnych, jako też korzystania z praw nauczyciela domowego;

8) zajmowania stanowisk sędziego polubownego, jak również *członka zarządu masy upadłości lub administracji*,

kuratora przysięgłego, członka ławy przysięgłych, adwokata przysięgłego lub pełnomocnika w sprawach toczących się w instytucjach państwowych, stanowych, ziemskich, miejskich lub społecznych;

9) stawania w charakterze świadka przy umowach lub aktach, wymagających potwierdzenia przez świadków.

(27 paźdz. 1918. Dz. Pr. poz. 27.)

31. Prawa utracone z mocy artykułu poprzedniego (30), z wyjątkiem przypadków, w których przywrócenie ich przez upływ jakichkolwiek terminów byłoby niezgodne ze szczególnymi przepisami ustaw, nabywa się ponownie po upływie terminów następujących: dla skazanych na *ciężkie roboty* lub *zestanie na osiedlenie* — lat dziesięciu po uwolnieniu z *osiedlenia*, a dla skazanych na zamknięcie w *domu poprawy* — lat dziesięciu i w więzieniu — lat pięciu po odbyciu kary.

Terminy powyższe, w razie dobrego sprawowania się skazanych, mogą być na ich prośbę skrócone, jeżeli upłynęła im już połowa tych terminów i jeśli przytem przemieszkali oni w ostatniem miejscu swego zamieszkania nie mniej niż dwa lata.

(26 czerw. (st. st.) 1913. Dz. Pr. ros., poz. 1276, B, art. 31.)

32. Skazany na zamknięcie w więzieniu, jeśli sąd uzna, że przestępstwo swe popełnił skutkiem próżniactwa lub beczynności, może być z decyzji sądu umieszczony, bezpośrednio po odbyciu kary więzienia, w domu pracy na czas od miesiący sześciu do lat dwóch.

32 a. Gdy przestępstwo spełnione zostało w celu zysku, sąd może wymierzyć obok kary pozbawienia wolności za zbrodnię lub występki grzywnę do wysokości 5000 rb.; gdyby grzywna nie mogła być ściągnięta, zamiast niej należy powiększyć wymierzoną karę pozbawienia wolności. Powiększona w ten sposób kara

nie może jednak przekraczać najwyższego jej zakresu, przewidzianego w ustawie za dane przestępstwo.

(7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 6).

33. W przypadkach, przez ustawę przewidzianych, wymierza się karę dodatkową, szczególnie wskazaną w ustawie, z zachowaniem w odpowiednich przypadkach przepisów następujących:

1) terminy pozbawienia prawa zajmowania się określonymi w ustawie rodzajami handlu lub procedurów albo inną działalnością, wskazaną w ustawie, liczy się od czasu odbycia kary;

2) kara pieniężna, której zasądzenie ustawa szczególnie wskazuje, idzie na urządzenie miejsc zamknięcia, jeżeli ustawa nie stanowi o innym przeznaczeniu tej kary;

3) wyrok sądowy w przypadkach, gdy ustawa przewiduje jego obwieszczenie, drukuje się na koszt winowajcy w jednym z rządowych i w jednym z prywatnych wydawnictw periodycznych, przez sąd oznaczonych;

4) wskazane w ustawie usunięcie z urzędu urzędników, jak również duchownych chrześcijańskich *nieprawosławnych*, posiadających godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub gminy sekciarskiej, jako też duchownych niechrześcijańskich, z wyjątkiem przypadku, przewidzianego w części drugiej artykułu 65, pociąga za sobą zakaz zajmowania urzędu równego i wyższego na przeciąg czasu, w ustawie oznaczony, lub nazawsze.

(14 mar. (st. st.) 1906, Dz. Pr. ros., poz. 461, I, art. 33).

34. Skazani na *ciężkie roboty*, *zestanie na osiedlenie* lub zamknięcie w *domu poprawy*, jako też na zamknięcie w więzieniu, połączone z pozbawieniem praw stanu (art. 27), po uwolnieniu z *osiedlenia* lub zamknięcia podlegać będą ograniczeniom następującym: 1) zabrania się im mieszkać i przebywać we wskazanych przez

ustawę *gubernjach*, powiatach, miastach lub innych miejscowościach; (2) i 3) uchylono; 4) po upływie pół roku od osiedlenia się w obranem lub wyznaczonem miejscu zamieszkania wolno im zmieniać je nie inaczej, jak za wiedzą policji miejscowej.

(Uwagę 1 uchylono).

U w a g a 2. Osób skazanych na *ciężkie roboty*, *zestanie na osiedlenie* lub na zamknięcie w domu poprawy, jako też na zamknięcie w więzieniu, połączone z pozbawieniem praw stanu, nie przyjmuje się na służbę państwową.

U w a g a 3. W razie warunkowego uwolnienia przedterminowego (*Ust. o sztr. pod strażą art. 416—439, według uzup. z 1909 roku*) terminy działania przepisów co do ograniczeń prawa wyboru i zmiany miejsca zamieszkania liczy się od czasu warunkowego uwolnienia skazanego.

(22 czerw. (st. st.) 1909. Dz. Pr. ros., poz. 1216, I, art. 4. 7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

35. Terminy wskazanych w artykule poprzednim (34) ograniczeń prawa wyboru i zmiany miejsca zamieszkania wyznacza się następujące: dla skazanych na *ciężkie roboty* lub na *zestanie na osiedlenie* — pięcioletni po uwolnieniu z *osiedlenia*; dla skazanych na zamknięcie w domu poprawy — trzyletni, a w więzieniu — roczny, po uwolnieniu z zamknięcia.

Terminy powyższe, w razie dobrego sprawowania się skazanych mogą być skrócone: pięcioletni — do lat trzech, trzyletni — do roku jednego, a roczny — może być zupełnie uchylony.

(Część trzecią uchylono).

Dla cudzoziemców ograniczenie prawa wyboru i zmiany miejsca zamieszkania (art. 34) zastąpić można przez wysłanie za granicę, z zakazem powrotu do *Rosji*.

U w a g a. Skrócenie terminów ograniczenia prawa wyboru i zmiany miejsca zamieszkania (art. 35) zależy

od *Gubernatora*, po należytem stwierdzeniu przez władzę miejscową dobrego sprawowania się osób, podległych rzeczonym ograniczeniom.

(7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

36. Przedmioty, których nie wolno wyrabiać, sprzedawać, rozpowszechniać, mieć przy sobie lub przechowywać, będą odebrane i jeśli ustawa nie przewiduje dla nich szczególnego przeznaczenia, ulegną zniszczeniu lub przekazaniu na rzecz skarbu, jeżeli należą do sprawcy lub uczestnika. Pieniądze, osiągnięte ze sprzedaży rzeczy przelanych do skarbu, idą na urządzenie miejsc zamknięcia.

Na tych sa nych zasadach odbiera się i niszczy lub przelewa się do skarbu: 1) rzeczy, które były przeznaczone lub służyły do popełnienia przestępstw, w wypadkach, gdy odebranie ich zostało specjalnie przewidziane w ustawie, w innych zaś wypadkach — według uznania sądu, i 2) inne przedmioty, szczególnie w ustawie wskazane.

(7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 7; 21 lip. 1919, Dz. Pr. poz. 375, art. 2).

37. To, co otwarto lub urządzono bez należytego pozwolenia, ulega zamknięciu do czasu otrzymania tego pozwolenia.

To, co nieprawidłowo zbudowano, otwarto, urządzono, przebudowano, naprawiono lub wznowiono, ulega w terminie, przez sąd wyznaczonym, zniesieniu, zamknięciu, poprawieniu, przeniesieniu na inne miejsce lub przywróceniu do stanu pierwotnego na koszt winowajcy:

1) jeśli to, co uczynił winowajca, będzie uznane za szkodliwe dla bezpieczeństwa publicznego lub dla zdrowia publicznego;

2) jeśli popełniono przestępstwa, przewidziane

w artykułach 223 (ust. 3), 224, 310 (cz. 2), 311, 312, 316 (ust. 3), 318, 384, 388, 398 i 407.

(14 mar. (st. st.) 1906, Dz. Pr. ros., poz. 461, II).

38. Przepisy, zawarte w artykułach 36 i 37, sąd stosuje i w razie uniewinnienia oskarżonego lub zwolnienia go od kary, jako też w razie umorzenia lub zawieszenia ścigania karnego.

DZIAŁ CZWARTY.

O warunkach poczytania i przestępności czynów.

39. Nie będzie poczytane za winę przestępstwo, popełnione przez osobę, która w czasie jego popełnienia nie mogła rozumieć natury i znaczenia tego, co czyniła, lub kierować swoje ni postępkami wskutek chorobliwego rozstroju czynności duchowych, a bo nieprzytomności, albo też niedorozwoju umysłowego, pochodzącego z wady cielesnej lub choroby.

W przypadkach, gdy pozostawienie takiej osoby bez szczególnej pieczy sąd uzna za niebezpieczne, sąd odda tę osobę pod dozór odpowiedzialny rodziców lub innych osób, życzących sobie wziąć ją pod swą opiekę, albo umieści ją w zakładzie leczniczym. W przypadkach zaś dokonania zabójstwa, bardzo ciężkiego uszkodzenia ciała, zgwałcenia, podpalenia lub usiłowania jednego z tych przestępstw, osobę, która takie przestępstwo popełniła, obowiązkowo umieszcza się w zakładzie leczniczym.

40. Nie będzie poczytane za winę przestępstwo, popełnione przez małoletniego, który nie skończył lat dziesięciu.

41. Nie będzie poczytane za winę przestępstwo,

popelnione przez nieletniego od lat dziesięciu do siedemnastu, który nie mógł rozumieć natury i znaczenia tego, co czynił, lub kierować swemi postępками.

Nieletni ci mogą być oddani pod dozór odpowiedzialny rodziców lub osób, pod których opieką się znajdują, lub innych osób godnych zaufania, które zgodę swą na to wyraziły, a w razie popelnienia zbrodni lub występku mogą być umieszczeni i w zakładach wychowawczo-poprawczych.

Nieletnich od lat czternastu do siedemnastu, którzy popelnili zbrodnię, kieruje się przede wszystkim do zakładów wychowawczo-poprawczych, w razie zaś niemożności umieszczenia w tych zakładach—do pomieszczeń specjalnie urządzonych dla nieletnich przy więzieniach lub domach aresztu.

Nieletnie płci żeńskiej, w razie niemożności umieszczenia ich w zakładach wychowawczo-poprawczych, można oddawać do klasztorów żeńskich ich wyznania, jeśli przepisy, ustalone dla tych klasztorów, nie wzbraniają zamieszkiwania w nich osób postronnych.

Nieletni, oddani do zakładów wychowawczo-poprawczych, albo do specjalnie urządzonych dla nich pomieszczeń przy więzieniach lub domach aresztu, albo do klasztorów, nie mogą pozostawać w tych zakładach, pomieszczeniach lub klasztorach po dojściu do lat dwudziestu jeden.

U w a g a. Umieszczeni w zakładach wychowawczo-poprawczych nieletni, uznani z decyzji i z wyroków sądowych winnymi popelnienia jakiegokolwiek przestępstwa, pozostają tam do czasu poprawy. W każdym razie nieletni ci powinni pozostawać w zakładach nie mniej niż rok i nie dłużej jak do ukończenia lat osiemnastu, a liczący podczas umieszczania w zakładach więcej niż lat piętnaście—nie dłużej niż do pełnoletności. Bliższe oznaczenie czasu pobytu nieletnich w zakładach

wychowawczo-poprawczych pozostawia się radom pedagogicznym tych zakładów.

(19 kwiet. 1909, Dz. Pr. ros., poz. 547, I, art. 7 ust. 1 i art. 25).

42. Nie będzie poczytane za winę przestępstwo, którego sprawca nie mógł przewidzieć, ani mu zapobiec.

43. Nieświadomość okoliczności, warunkującej przestępność czynu lub potęgującej odpowiedzialność, wyłącza poczytanie za winę samego czynu lub okoliczności, potęgującej odpowiedzialność.

Do czynów nieostrożnych nie stosuje się tego przepisu, jeśli sama nieświadomość była następstwem niedbalstwa winowajcy.

44. Nie będzie uważany za przestępstwo ani czyn, spełniony w wykonaniu ustawy, ani czyn, spełniony w wykonaniu rozkazu służbowego, wydanego przez właściwą władzę w granicach jej właściwości z zachowaniem przepisów ustanowionych, o ile rozkaz nie nakazywał czegoś wyraźnie przestępnego.

45. Nie będzie uważany za przestępstwo czyn, popełniony przy obronie koniecznej przeciw bezprawnemu targnięciu się na dobro osobiste lub majątkowe samego broniącego się lub innej osoby.

Przekroczenie granic obrony przez jej nadmierność lub niewczesność będzie karane jedynie w przypadkach, szczególnie wskazanych w ustawie.

46. Nie będzie uważany za przestępstwo czyn, popełniony dla uratowania życia własnego lub życia innej osoby od niebezpieczeństwa, które wynikło wskutek groźby, przymusu bezprawnego lub innej przyczyny i którego w tym samym czasie nie można było w inny sposób odwrócić.

Nie będzie też uważany za przestępstwo czyn, popełniony dla uratowania zdrowia, wolności, niewinności

lub innego osobistego albo majątkowego dobra swego lub innej osoby od niebezpieczeństwa, które wynikło skutkiem groźby, przymusu bezprawnego lub innej przyczyny i którego w tym samym czasie nie można było w inny sposób odwrócić, jeżeli sprawca czynu miał dostateczną podstawę do uważania, że wyrządzone przezeń szkoda jest małej wagi w porównaniu z dobrem bronionem.

Przepisów powyższych nie stosuje się w przypadkach, gdy samo uchylenie się od niebezpieczeństwa stanowi przestępstwo.

47. Nie będzie uważany za przestępstwo czyn, skierowany ku przedmiotowi nie istniejącemu lub oczywiście nie nadającemu się do popełnienia przestępstwa tego rodzaju, co przestępstwo zamierzone.

DZIAŁ PIĄTY.

O rodzajach winy.

48. Przestępstwo będzie uważane za umyślne nie tylko gdy winowajca pragnął jego popełnienia, lecz także gdy świadomie godził się z nastąpieniem skutku, warunkującego przestępność czynu.

Przestępstwo będzie uważane za nieostrożne nie tylko gdy go winowajca nie przewidział, choć mógł lub powinien był je przewidzieć, lecz także gdy przewidując nastąpienie skutku, warunkującego przestępność czynu, lekkomyślnie przypuszczał, że skutkowi temu zapobiegnie.

Zbrodnie ulegają karze jedynie w razie winy umyślnej.

Występki ulegają karze w razie winy umyślnej, w razie zaś winy nieostrożnej — tylko w przypadkach, szczególnie wskazanych w ustawie.

Wykroczenia ulegają karze nie tylko w razie winy umyślnej, lecz i w razie winy nieostrożnej, z wyjątkiem przypadków, szczególnie wskazanych w ustawie.

49. Działanie rozpoczynające wykonanie przestępstwa, którego popełnienia pragnął winowajca, a które nie zostało dokonane z powodu okoliczności, niezależnej od woli winowajcy, będzie uważane za usiłowanie.

Usiłowanie zbrodni, a w przypadkach, szczególnie wskazanych w ustawie, i usiłowanie występku — jest karygodne, lecz kary, przepisane w ustawie za te przestępstwa, ulegają złagodzeniu na zasadach, w artykule 53 ustalonych.

Usiłowanie wykroczeń nie jest karygodne.

Usiłowanie przestępstwa za pomocą środka oczywiście niezdatnego, wybranego skutkiem krańcowej ciemnoty lub zabobonu, nie jest karygodne.

50. Nabycie lub przysposobienie środka do wykonania przestępstwa umyślnego uważa się za przygotowanie.

Przygotowanie ulega karze w przypadkach, szczególnie wskazanych w ustawie, jeśli przytem zostało ono wstrzymane z powodu okoliczności, niezależnej od woli winowajcy.

51. W przestępstwie, popełnionem przez kilka osób, które porozumiały się co do jego wykonania lub świadomie działały wspólnie, za współników uważa się tych, którzy: 1) bezpośrednio popełnili przestępstwo lub uczestniczyli w jego wykonaniu; 2) podżegli kogoś innego do udziału w przestępstwie; 3) byli pomocnikami, dostarczającymi środków lub usuwającymi przeszkody albo pomagającymi do popełnienia przestępstwa radą, wskazówką lub obietnicą bądź nieprzeszkadzania jego popełnieniu, bądź jego ukrycia.

Wspólnicy w zbrodni lub występku ulegają karze, przepisanej w ustawie za popełnione przestępstwo, wsze-
lako pomocnikowi, którego pomoc była nieistotna, karę
się łagodzi na zasadach, w artykule 53 ustalonych.

Z pośród wspólników wykroczenia ponosi karę tyl-
ko bezpośredni jego sprawca lub biorący udział w jego
dokonaniu; podżegacz zaś i pomocnik ulegają karze tyl-
ko w przypadkach, szczególnie wskazanych w ustawie.

Szczególne osobiste stosunki i warunki, określa-
jące, potęgujące lub zmniejszające karalność kogokolwiek
ze wspólników, nie wpływają na odpowiedzialność innych.

Wspólnik, który wyrzekł się udziału w przestęp-
stwie i przedsięwziął we właściwym czasie wszystkie za-
leżne odeń środki celem zapobieżenia przestępstwu,
będzie wolny od kary.

52. Kto zgodził się wziąć udział w zrzeszeniu, ma-
jącem na celu popełnienie zbrodni lub występku, i nie
wyrzekł się dalszego współnictwa, lecz nie był współni-
kiem w zbrodni lub występku, odpowiada tylko za udział
w zrzeszeniu.

Udział w zrzeszeniu, mającem na celu popełnienie
zbrodni lub występku, lub w bandzie, utworzonej celem
popełnienia kilku zbrodni lub występków, ulega karze
w przypadkach, szczególnie wskazanych w ustawie.

DZIAŁ SZÓSTY.

O złagodzeniu i zamianie kar.

53. Winowajcy, uznanemu wobec okoliczności,
zmniejszających winę, za zasługującego na względność,
karę łagodzi się na zasadach następujących: 1) nie
może być zastosowany najwyższy wymiar kary, za po-
pełnione przestępstwo w ustawie przepisany; 2) jeśli
ustawa oznacza najniższy kres kary za przestępstwo,

sąd mocen jest zmniejszyć karę do najniższego w ustawie wymiaru danego rodzaju kary, i 3) jeśli ustawa nie oznacza w szczególności najniższego kresu kary za przestępstwo, sąd może zmniejszyć tę karę do najniższego w ustawie wymiaru danego rodzaju kary, lub też, z wyjątkiem przypadków wskazanych poniżej, przejść i do innej kary z zachowaniem stopniowania następującego: od kary śmierci—do *ciężkich robót bezterminowych* lub na termin od lat dziesięciu do piętnastu; od *ciężkich robót bezterminowych*—do terminowych; od tych ostatnich—do zamknięcia w *domu poprawy*; od *zestania na osiedlenie*—do zamknięcia w twierdzy na termin nie krótszy od roku jednego; od zamknięcia w *domu poprawy*—do zamknięcia w więzieniu i od tego ostatniego zamknięcia—do aresztu.

Przy złagodzeniu kary za zbrodnie, przewidziane w art. 108, 110, 126, 129, 130, karę *ciężkich robót* można zamienić jedynie na zamknięcie w twierdzy na termin nie krótszy, jak półtora roku.

Przy złagodzeniu kary skazanym za zbrodnie, przewidziane w artykułach 84 (cz. 2) i 85, ciężkie roboty można zamienić jedynie na zestawienie na osiedlenie do miejscowości, specjalnie dla tych skazańców przeznaczonych. Przejście od zestawienia na osiedlenie w miejscowościach, specjalnie dla skazańców przeznaczonych, do zamknięcia w twierdzy jest niedopuszczalne.

(14 marca st. st. 1906. Dz. Pr. ros., poz. 461, II; 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 8; 2 stycz. 1919. Dz. Pr., poz. 81, art. 4).

53 a. W wypadkach mniejszej wagi, sąd mocen jest złagodzić karę według własnego uznania, obniżając ją aż do dowolnego zakresu pozbawienia wolności lub grzywny. Za wypadek mniejszej wagi poczytuje się ten, gdy przeciwne prawu skutki czynu będą małoważne, a zła wola sprawcy nieznaczna i gdy sprawca wobec okoliczności sprawy może zasługiwać na przebaczenie, zastosowanie zaś kary, przewidzianej w ustawie, byłoby zbyt surowe.

(7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 9).

54. Sąd wyrokujący może zaliczyć na poczet kary całkowicie lub częściowo uprzednie zaaresztowanie, jeżeli winowajcę skazuje się na zamknięcie w *domu poprawy*, w twierdzy, w więzieniu lub na areszt.

55. Nieletni od lat 10 do 17, którym popełnione przestępstwo poczytane będzie za winę, będą podlegali następującym przepisom:

1. Zamiast kary śmierci i *ciężkich robót* bezterminowych stosuje się zamknięcie w więzieniu na czas do lat 12, zamiast *ciężkich robót* terminowych — zamknięcie w więzieniu na czas do lat 8, a zamiast *zestania na osiedlenie i domu poprawy* — zamknięcie w więzieniu na czas do lat 3.

2. Gdy przestępstwo jest głównie wynikiem wadliwego wychowania, lub gdy można przypuszczać, że należałoby użyć środków przyzwyczajania sprawcy do życia, odpowiadającego wymaganiom prawa, sąd może zarządzić umieszczenie nieletniego w zakładzie wychowawczo-poprawczym.

W tym wypadku w wyroku należy określić wymiar kary pozbawienia wolności, która ma być zastąpiona przez oddanie do zakładu. Gdy w umieszczeniu w zakładzie wychowawczo-poprawczym, środki wychowawcze okażą się bezskutecznymi, zarząd więzienny, po wysłuchaniu wniosków kierownika zakładu i w porozumieniu z prokuratorem *Królewsko-Polskiego sądu okręgowego*, może zarządzić przeniesienie nieletniego do więzienia, w celu wykonania kary pozbawienia wolności, orzeczonej przez sąd. Czas, spędzony w zakładzie wychowawczo-poprawczym, nie będzie zaliczony w poczet kary pozbawienia wolności.

3. W wypadkach mniejszej wagi może być wyrzeczona nagana.

4. Nieletni, umieszczeni w zakładach wychowaw-

czo-poprawczych, nie mogą pozostawać w nich dłużej, jak do ukończenia lat 21.

Pozatym zarząd więzienny, w porozumieniu z prokuratorem *Królewsko-Polskiego* sądu okręgowego, rozstrzyga w przedmiocie czasokresu pozostawienia w zakładzie, zależnie od skuteczności środków wychowawczych i doniosłości przestępstwa.

5. Nieletni, skazani na zamknięcie w więzieniu i osadzenie w areszcie, odbędą te kary w zakładach lub oddziałach, wyłącznie dla nich przeznaczonych.

(19 kwiet. (st. st.) 1909. Dz. Pr. ros. 547, I, art. 7 ust. 1 i art. 25. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 10. 9 grud. 1918. Dz. Pr. poz. 57, art. 1. 21 lip. 1919. Dz. Pr., poz. 371, art. 1 ust. 1).

56. Nieletni od lat dziesięciu do siedemnastu nie ulegają pozbawieniu lub ograniczeniu praw, z wyjątkiem nieletnich od lat czternastu do siedemnastu, którym karę śmierci lub *ciężkie roboty* bezterminowe za popełnioną przez nich zbrodnię zamieniono, na mocy ustępu 1 *części pierwszej* artykułu 55, na zamknięcie w więzieniu. Do tych nieletnich stosują się skutki skazania na karę śmierci i *ciężkich robót*, wskazane w artykułach 25, 28, 30, 31, 34 i 35.

(57 i 58 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

59. Grzywnę, nie zapłaconą w ciągu miesiąca od dnia uprawomocnienia się wyroku, a w razie, gdy ją odroczone lub rozłożono na raty—nie zapłaconą w dniu terminu, po stwierdzeniu w trybie przepisany, że skazany nie posiada środków na zapłacenie grzywny, zamienia się na areszt, którego termin sąd oznacza w wyroku, w stosunku następującym: grzywnę do *rubli dwudziestu pięciu* zamienia się na areszt do jednego tygodnia; od *dwudziestu pięciu* do *stu rubli* — na areszt od jednego tygodnia do jednego miesiąca; od *stu* do *pięciuset rubli* — na areszt od miesiąca jednego do trzech; od *pięciuset* do *tysiąca rubli* — na areszt od trzech do sześciu miesięcy;

ponad *tysiąc rubli* — na areszt od sześciu miesięcy do roku jednego.

W razie zapłacenia grzywny lub jej części podczas odbywania zastępującego ją aresztu, areszt ustaje lub termin jego skraca się stosunkowo do wpłaconej części grzywny. Przy takim skróceniu areszt zalicza się według stosunku, oznaczonego przez sąd w jego wyroku.

DZIAŁ SIÓDMY.

O okolicznościach obciążających.

60. Kto przed ogłoszeniem wyroku, sentencji lub orzeczenia o winie, popełnił dwa lub więcej przestępstw, poniesie najcięższą z kar, przez sąd za te przestępstwa wymierzonych. Sąd może powiększyć wymierzoną przez siebie najcięższą karę do najwyższego wymiaru, przepisanego w ustawie za dane przestępstwo, nie przekraczając jednak sumy wszystkich kar, wynierzonych winowajcy, i przestrzegając przepisów artykułu 22; karę *ciężkich robót* można przytem rozdrabniać w granicach do miesięcy trzech. Wszelako jeśli najcięższą karą będą *ciężkie roboty* lub zamknięcie w domu poprawy, a za czyn inny, sądzony w zbiegu przestępstw, sąd wymierzył: grzywnę, areszt lub zamknięcie w twierdzy na czas nie dłuższy od roku jednego, wówczas sąd nie może powiększyć wymierzonej przez siebie najcięższej kary.

Pozbawienie i ograniczenie praw, jak również wskazane w ustawie kary dodatkowe, nie połączone z najcięższą karą, lecz wymierzone przez sąd za inne sądzone w zbiegu przestępstwa, dołącza się do najcięższej kary.

Uwaga. W razie zbiegu przestępstw, przewidzianych we wprowadzonych w życie częściach i artykułach niniejszego Kodeksu Karnego, jako też wskazanych w artykule 1047 Ustawy Celnej (wyd. z r. 1910), z innymi przestępstwami, w rzeczonych częściach i artykułach nie przewidzianymi, wyrok łączny wydany be-

dzie według przepisów, podanych w niniejszej części pierwszej jeśli surowszą karę sąd wymierzył za przestępstwo, wskazane we wspomnianych częściach i artykułach Kodeksu Karnego i Ustawy Celnej; w razie zaś skazania na surowszą karę za inne przestępstwo—według przepisów, podanych w rozdziale pierwszym Kodeksu Kar Głównych i Poprawczych (lecz z zachowaniem w jednym i drugim wypadku przepisu, ustanowionego w artykule 1126 Ustawy Postępowania Karnego, w wydaniu z r. 1892, w razie zbiegu czynów, wskazanych w artykule 1047 Ustawy Celnej, w wydaniu z roku 1910, z innemi przestępstwami) lub w części pierwszej Ustawy o Karach, wymierzanych przez Sędziów Pokoju, według przynależności. Przy określaniu stosunkowej surowości kar, podług Kodeksu Karnego i podług Kodeksu Kar Głównych i Poprawczych, jako też podług Ustawy o Karach, wymierzanych przez Sędziów Pokoju, za równorzędne będą uważane kary jednakowej nazwy, zaś ciężkie roboty, zamknięcie w domu poprawy i grzywna będą uważane za równorzędne z zestawieniem do ciężkich robót, oddaniem do rot aresztanckich i karą pieniężną, według przynależności.

61. Jeśli za jedno z przestępstw, pociągających za sobą według postanowionych w artykule 60 przepisów o zbiegu przestępstw terminowe pozbawienie wolności lub grzywnę, winowajca odbył karę całkowicie lub częściowo, wówczas karę odbytą zalicza mu się na poczet kary, wymierzonej według przepisów o zbiegu.

62. Przy wymierzaniu kary według przepisów co do zbiegu przestępstw surowość kar jednorodnych mierzy się ich terminem lub ich wysokością, a kar różnorodnych—ich stopniowaniem na zasadach, wskazanych w artykułach 2 i 63.

63. Przy łączeniu i zaliczaniu kar, sześć miesięcy ciężkiego więzienia równa się jednemu rokowi zamknięcia w więzieniu, dwum latom zamknięcia w twierdzy lub czterem latom aresztu.

Przy łączeniu kar zamknięcia w twierdzy i zamknięcia w więzieniu wymierza się zawsze zamknięcie w więzieniu, z odpowiedniem przedłużeniem terminu tego zamknięcia.

Grzywnę przyrównywa się do aresztu w granicach, ustalonych w artykule 59.

(7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 11).

64. Kto przed ogłoszeniem wyroku, sentencji lub orzeczenia o winie popełnił dwa lub więcej przestępstw tożsamyh lub jednorodnych z nawyknięcia do przestępnej działalności lub wskutek obrócenia tej działalności w proceder, ulega, jeśli ustawa nie przepisuje za takie czyny kary szczególnej, odpowiedzialności według przepisów o zbiegu, postanowionych w artykułach 60—63.

Ponadto sąd może, wymierzając, jako najcięższą karę:

1) *ciężkie roboty bezterminowe*, — *zakazać przeniesienia na osiedlenie przed upływem lat dwudziestu*;

2) pozbawienie wolności terminowe,—przedłużyć: jeśli w ustawie oznaczono najdłuższy termin końcowy—do najwyższego wymiaru tego rodzaju kary, a jeśli najdłuższego terminu końcowego nie oznaczono, wówczas: *ciężkie roboty* — do lat dwudziestu, zamknięcie w domu poprawy i w twierdzy — do lat ośmiu, zamknięcie w więzieniu — do lat dwóch i areszt — do roku jednego;

3) grzywnę, — orzec prócz tego areszt na termin nie dłuższy nad jeden miesiąc.

65. Na zasadach, określonych w artykule poprzednim (64), sąd może powiększyć karę urzędnikowi, winnemu popełnienia lub udziału w popełnieniu przestępstwa ogólnego: bądź z pogwałceniem stosunków podwładności służbowej, bądź za pomocą nadużycia swego obowiązku lub pełnomocnictwa, bądź za pomocą zagrożenia uciskiem lub innem nadużyciem władzy, bądź z uchybieniem obowiązkowi służbowemu względem osób prywatnych,—jeśli za takie uchybienie, nadużycie lub groźbę ustawa nie przepisuje kar szczególnych.

W razie skazania urzędnika na areszt za przestępstwo służbowe w służbie państwowej lub społecznej, sąd

moce jest albo zamienić areszt na usunięcie z urzędu, albo do kary aresztu dołączyć usunięcie z urzędu.

W razie skazania urzędnika za występki służbowy w służbie państwowej lub społecznej na zamknięcie w więzieniu, nie połączone z pozbawieniem praw stanu (art. 27), sąd może jest usunąć winowajcę z zajmowanego przezeń urzędu na czas od roku jednego do lat pięciu.

66. Kto popełnił przestępstwo po ogłoszeniu wyroku, sentencji lub orzeczenia o winie, albo w czasie odbywania kary, ulega odpowiedzialności na zasadach ogólnych, z zachowaniem jednak warunków następujących:

1) przy połączeniu ciężkich robót bezterminowych z tąż karą, termin przeniesienia na osiedlenie (art. 23) będzie przedłużony do lat trzydziestu;

2) przy połączeniu ciężkich robót bezterminowych z terminowemi, do terminu przeniesienia na osiedlenie (art. 23) dodaje się połowę terminu ciężkich robót, oznaczonego wyrokiem, którym wymierzono karę ciężkich robót terminowych;

3) przy połączeniu ciężkich robót bezterminowych lub terminowych z zesłaniem na osiedlenie, zarówno jak i zesłania na osiedlenie z obu rodzajami ciężkich robót, termin przeniesienia z ciężkich robót na osiedlenie (art. 23) przedłuża się na czas od miesiący sześciu do lat dwóch;

4) przy połączeniu ciężkich robót bezterminowych z innemi, prócz ciężkich robót, terminowemi karami pozbawienia wolności, termin przeniesienia z ciężkich robót na osiedlenie (art. 23) przedłuża się o terminy ciężkich robót, odpowiadające tym karom według przepisów o zaliczeniu, wskazanych w art. 63, jednakże nie więcej, niż o dwa lata;

5) przy połączeniu zesłania na osiedlenie z tąż karą, uwolnienie z osiedlenia nie może nastąpić przed upływem lat piętnastu;

6) przy połączeniu zesłania na osiedlenie z zamknięciem w domu poprawy, w twierdzy lub więzieniu albo z aresztem, kara terminowego pozbawienia wolności ma być odbywana niezwłocznie po uprawomocnieniu się wyroku, a terminów zamknięcia nie zalicza się przylem na początek terminu, ustanowionego w artykule 23 dla uwolnienia z osiedlenia;

7) przy połączeniu kar, polegających na termi-

*tuś dot
użył zbroń
prawo*

nowem pozbawieniu wolności, sumuje się ich terminy, a jeśli winowajca podlega karom różnego rodzaju, wówczas karę łagodniejszego rodzaju przyłącza się do kary cięższej, skracając termin według obliczenia, przepisanego w artykule 63; przytem ogólny czas trwania kar nie powinien przekraczać terminów, wskazanych w ustępie 2 części drugiej artykułu 64.

Odpowiedzialność skazanych na ciężkie roboty za przestępstwa, popełnione przez nich podczas odbywania tej kary, określa się według przepisów ustawy o zesłaniach.

67. Kto popełnił przestępstwo po odbyciu kary, ulega odpowiedzialności na zasadach ogólnych. W razie zaś popełnienia przez skazanego przestępstwa tożsamego lub jednorodnego z poprzedniem, karę ponownie wymierzaną, z wyjątkiem przypadków, w których ustawa przepisuje kary szczególne za powtórzenie przestępstw, obostrza się na zasadach, w artykule 64 ustalonych, jeśli do czasu popełnienia nowego przestępstwa tożsamego lub jednorodnego upłynęło od czasu odbycia kary za poprzednią zbrodnię — nie więcej, niż lat pięć, za poprzedni występki — nie więcej niż lat trzy, a za poprzednie wykroczenie — nie więcej, niż rok jeden.

DZIAŁ ÓSMY.

O okolicznościach, uchylających karalność.

68. Kary nie stosuje się z powodu przedawnienia:

1) jeśli od dnia popełnienia przestępstw do dnia wdrożenia przeciw oskarżonemu ścigania karnego w trybie ustanowionym upłynęły terminy następujące: co do zbrodni, za które ustawa przepisuje, jako karę najwyższą, karę śmierci, — lat piętnaście; co do pozostałych zbrodni — lat dziesięć; co do występków, za które ustawa przepisuje, jako najwyższą karę, zamknięcie w domu

poprawy, — lat osiem; co do pozostałych występów — lat trzy, a co do wykroczeń — rok jeden;

2) jeśli od dnia popełnienia zbrodni i występów do dnia wydania wyroku względem winowajcy upłynęły terminy podwójne, a od dnia popełnienia wykroczeń do dnia wydania wyroku — potrójne w stosunku do terminów, wskazanych w ustępie pierwszym artykułu niniejszego;

3) jeśli od dnia wydania wyroku do dnia skierowania go do wykonania upłynęły terminy, ustalone w ustępie drugim artykułu niniejszego, które w tych wypadkach oblicza się w zależności od kary, wymierzonej wyrokiem sądowym.

(Część ostatnią uchylono. 7 sierp. 1917, Dz. Urz. poz. 6, art. 4).

69. Pozbawienia lub ograniczenia praw, któremu podlega skazany wyrokiem prawomocnym, lecz nie wykonywanym wobec przedawnienia, przedawnienie nie umarza. Terminy pozbawienia lub ograniczenia praw liczy się od dnia umorzenia przez przedawnienie kary, wymierzonej wyrokiem.

70. Względem przestępstwa, składającego się z kilku działań, terminy przedawnienia oblicza się od dnia ostatniego działania, a względem przestępstwa ciągłego — od dnia jego zaprzestania.

71. Jeżeli według ustawy ściganie karne nie może być wdrożone przed rozpoznaniem sprawy w sądzie cywilnym lub duchownym, albo jeżeli postępowanie we wdrożonej sprawie było zawieszone z powodów, wskazanych w ustawie, czasu toczenia się sprawy w tych sądach lub czasu uprawnionego jej zawieszenia nie wlicza się do terminu przedawnienia.

(7 sierp. 1917, D. U. D. S. T. R. S. poz. 6, art. 12).

(72 uchylono. 7 sierp. 1917, D. U. D. S. T. R. S., poz. 6, art. 4).

CZĘŚĆ DRUGA.

O pogwałceniu przepisów, ochraniających religję.

73. Winny: bluźnierstwa przeciwko Bogu we wspólnotnej Trójcy wystawianemu, przeciwko Niepokalanej Władczyni naszej Bogarodzicy Najświętszej Marji Panie, przeciwko Niecielesnym Mocom Niebieskim albo Świętym wybrańcom Bożym; sponiewierania czynnego lub zelżenia Sakramentów Świętych, Krzyża Świętego, Relikwii Świętych, Obrazów Świętych lub innych przedmiotów, uznawanych przez kościół prawosławny lub inny kościół chrześcijański za święte (dodatek I); zelżenia Pisma Świętego, albo kościoła *prawosławnego* i jego dogmatów, albo wogóle wiary chrześcijańskiej, za to bluźnierstwo lub obrazę świętości będzie karany:

jeśli je popełniono:

1) podczas odprawiania nabożeństwa powszechnego lub w kościele:

ciężkimi robotami terminowemi lub zesłaniem na osiedlenie;

2) w kaplicy lub chrześcijańskim domu modlitwy, albo publicznie, albo w druku, piśmie lub wizerunku, rozpowszechnionych lub publicznie wystawionych:

zesłaniem na osiedlenie;

3) w celu wywołania zgorszenia wśród obecnych: zamknięciem w domu *poprawy* na czas do lat trzech lub zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech.

Jeśli zaś bluźnierstwa lub obrazy świętości dopuszczono się choćby w warunkach, wskazanych w arty-

kule niniejszym, lecz przez nierozum, ciemnotę lub w stanie opilstwa, winowajca będzie karany: aresztem.

74. Winny:

1) zelżenia praktyk lub obrzędów kościoła prawosławnego lub wogóle chrześcijaństwa;

2) sponiewierania czynnego lub zelżenia przedmiotów, poświęconych przez użycie przy prawosławnem lub innem chrześcijańskim nabożeństwie (dodatek II);

3) nieprzystojnych drwin z przedmiotów świętych lub przedmiotów wiary, wymienionych w artykule 73, za tę profanację będzie karany:

jeśli ją popełniono:

1) podczas odprawiania nabożeństwa powszechnego lub w kościele:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący sześciu;

2) w kaplicy lub chrześcijańskim domu modlitwy, albo publicznie, albo w druku, piśmie lub wizerunku, rozpowszechnionych lub publicznie wystawionych:

zamknięciem w więzieniu;

3) w celu wywołania zgorszenia wśród obecnych:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Jeśli zaś profanacji dopuszczono się choćby w warunkach, wskazanych w artykule niniejszym, lecz przez nierozum, ciemnotę lub w stanie opilstwa, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech.

75. Winny nieprzystojnego krzyku, hałasu lub innego wybryku, bądź przeszkadzającego odprawianiu nabożeństwa powszechnego chrześcijańskiego, bądź popełnionego w kościele, kaplicy lub chrześcijańskim domu modlitwy, będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech.

Jeśli wskutek takiego wybryku przerwane zostało nabożeństwo, albo jeśli takiego wybryku dopuścił się tłum, winowajca będzie karany:

aresztem.

Jeśli wybryku, wskazanego w części pierwszej artykułu niniejszego, dopuszczono się w celu przeszkodzenia odprawianiu nabożeństwa, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zaś skutkiem wybryku w celu przeszkodzenia odprawianiu nabożeństwa przerwane zostało nabożeństwo, albo jeśli takiego wybryku dopuścił się tłum, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy sześciu.

76. Winny zelżenia wyznania niechrześcijańskiego, w *Rosji* uznanego, albo sponiewierania czynnego lub zelżenia przedmiotu czci religijnej tego wyznania, jeśli tego zelżenia lub sponiewierania dopuszczono się w domu modlitwy wyznania niechrześcijańskiego lub podczas publicznego odprawiania nabożeństwa powszechnego, ustanowionego przez to wyznanie, będzie karany: aresztem.

Jeśli takiego zelżenia lub sponiewierania dopuszczono się przez nierozum, ciemnotę lub w stanie opilstwa, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

77. Winny nieprzystojnego krzyku, hałasu lub innego wybryku, wskutek którego przerwane zostało nabożeństwo powszechne wyznania niechrześcijańskiego, w *Rosji* uznanego, jeśli tego wybryku dopuszczono się publicznie lub w domu modlitwy takiego wyznania, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech.

78. Winny pogrzebania chrześcijanina bez obrzędu chrześcijańskiego, jeśli wezwanie duchownego wyznania odnośnego w celu dopełnienia tego obrzędu nie przedstawiało szczególnej trudności, będzie karany: aresztem na czas do miesiący trzech.

79. Winny zaboru lub czynnego sponiewierania zmarłego, pogrzebanego lub niepogrzebanego, będzie karany: zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli przytem winowajca dopuścił się na zmarłym czynu, obrażającego moralność, będzie karany: zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Jeśli zaś czynów, wskazanych w artykule niniejszym, dopuszczono się przez zabobon, nierozum, ciemnotę lub w stanie opilstwa, winowajca będzie karany: zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

80. Winny:

1) zmuszenia, za pomocą gwałtu lub groźby karygodnej, do odprawienia nabożeństwa lub obrzędu, zabronionego lub niedozwolonego przez przepisy wyznania, do którego należy osoba zmuszana, albo do udziału w takim nabożeństwie lub obrzędzie;

2) przeszkodzenia, za pomocą gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, odprawieniu nabożeństwa lub obrzędu, ustanowionych przez przepisy uznanego w *Rosji* wyznania, do którego należy osoba zmuszona, albo udziałowi w takim nabożeństwie lub obrzędzie, będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

Jeśli tego zmuszenia lub przeszkodzenia dopuszczono się względem duchownego chrześcijańskiego, po-

siadającego godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub gminy sekciarskiej, jako też duchownego niechrześcijańskiego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący trzech.

(14 mar. st. st. 1906. Dz. pr. ros. poz. 461, l).

81. Osoba wyznania niechrześcijańskiego, która przeszkodziła, chociażby bez gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, chrześcijaninowi, znajdującemu się u niej w służbie, w terminie lub na robocie, spełnić obowiązek religijny jego wyznania, albo uczestniczyć w święceniu niedzieli lub innego dnia świątecznego, ustanowionem przez to wyznanie, będzie karana:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

82. Winny przeciągnięcia chrześcijanina na wiarę niechrześcijańską za pomocą nadużycia władzy, przymusu, oszukania lub uwiedzenia obietnicą korzyści będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech lub zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech.

Jeśli zaś przeciągnięcia dokonano za pomocą gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, winny przeciągnięcia będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat sześciu lub *zestaniem na osiedlenie*.

(83—85 uchylono. 7 sierpnia 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

86. Mahometanin, żyd, wyznawca buddyzmu (laimaita) lub poganin, winny przeciągnięcia obcoplemieńca *poddanego rosyjskiego* wyznania niechrześcijańskiego na inną wiarę niechrześcijańską za pomocą nadużycia władzy, przymusu, oszukania lub uwiedzenia obietnicą korzyści, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy trzech.

(14 marca st. st. 1906. Dz. pr. ros. poz. 461, l).

87. Winny przeciągnięcia z jednego wyznania na drugie za pomocą gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, jeśli nie ulega karze z artykułów 82—84, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

88. Rodzic lub opiekun, obowiązany z mocy ustawy wychowywać własnego lub znajdującego się pod jego opieką małoletniego, nie mającego lat czterech, w zasadach wiary chrześcijańskiej, winny dopełnienia nad nim obrzędów religijnych wyznania niechrześcijańskiego, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

(89 — 96 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz. poz. 6, art. 4).

97. Kto, samowolnie przywłaszczywszy sobie godność księdza wyznania chrześcijańskiego, dopełnił czynności religijnej, która może być wykonywana jedynie przez księdza tego wyznania, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli winowajca dopełnił chrztu lub ślubu, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

(98 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

CZĘŚĆ TRZECIA.

O buncie przeciw Władzy Zwierzchniej

*i o przestępstwach przeciw uświęconej Osobie Cesarza i Członkom
Domu Cesarskiego.*

99. Winny zamachu na życie, zdrowie lub wolność osoby, piastującej Najwyższą Władzę Państwową w Polsce, ulegnie

karze ciężkiego więzienia bezterminowego.

(11 stycz. 1919 Dz. Pr. poz. 107).

100. Winny zamachu na ustalony w drodze praw zasadniczych ustrój państwowy Polski albo na całość jej terytorjum państwowego ulegnie

karze ciężkiego więzienia bezterminowego.

Jeżeli zamach taki ujawniony był odrazu i został stłumiony bez użycia środków nadzwyczajnych, winny ulegnie

zamknięciu w ciężkim więzieniu do lat 15.

Jeżeli celem zamachu było usunięcie przemocą członków sprawującego władzę rządu i zastąpienie ich przez inne osoby, wszakże bez zmiany zasadniczego ustroju państwowego w Polsce, winny ulegnie

zamknięciu w ciężkim więzieniu na czas od lat 10 do 15.

Przez zamach rozumiane będzie zarówno dokonanie jednej z powyższych zbrodni, jak jej usiłowanie.

(11 stycz. 1919 Dz. Pr., poz. 107).

101. Winny przygotowania do zbrodni, przewidzianej w art. 100, ulegnie

zamknięciu w ciężkim więzieniu do lat 10.

Jeżeli winny posiadał przytem skład broni lub materiałów wybuchowych, ulegnie

zamknięciu w ciężkim więzieniu do lat 15.
(11 stycz. 1919. Dz. Pr. poz. 107).

102. Winny udziału w spisku, zawiązanym dla dokonania zbrodni, przewidzianej w art. 100, ulegnie karze ciężkiego więzienia do lat 8.

Jeżeli spiskowi rozporządzali składem broni lub materiałów wybuchowych, winni ulegną karze ciężkiego więzienia bez terminu.

Winny namawiania do spisku, mającego na celu zbrodnię, przewidzianą w 99 lub 100 artykule, jeśli spisek ten nie został zawiązany ulegnie karze:

w stosunku do zbrodni, przewidzianej w art. 100, — zamknięciu w ciężkim więzieniu do lat 4;

w stosunku do zbrodni, przewidzianej w art. 99, — zamknięciu w ciężkim więzieniu do lat 8.

(11 stycz. 1919, Dz. Pr. poz. 107).

(103—107 uchylono. 7 sierpn. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

CZĘŚĆ CZWARTA.

O zdradzie stanu.

108. *Poddany rosyjski*, winny dopomagania lub sprzyjania nieprzyjacielowi w jego działaniach wojennych lub innych wrogich działaniach przeciwko *Rosji*, będzie karany: *ciężkimi robotami terminowymi*.

Jeżeli:

1) takie dopomaganie lub sprzyjanie dało istotną pomoc nieprzyjacielowi;

2) w celu zdrady popełniono zabójstwo, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami bezterminowemi.

Jeżeli takie dopomaganie lub sprzyjanie nieprzyjacielowi polegało:

1) na wydaniu mu lub usiłowaniu wydania mu armji lub floty, grupy wojsk, oddzielnej jednostki taktycznej lub mniejszego oddziału wojska, miejsca ufortyfikowanego, portu wojennego lub statku wojennego, albo na pozbawieniu ich możności obrony przed nieprzyjacielem;

2) na skłonieniu lub podmówieniu grupy wojsk, oddzielnej jednostki taktycznej lub mniejszego oddziału wojska albo dowodzącej niemi osoby do przejścia na stronę nieprzyjaciela;

3) na stawieniu przemocą oporu *rosyjskim* siłom wojennym lub na napaści na nie;

4) na zabójstwie bądź dowodzącego armją, sztabem, grupą wojsk, oddzielną jednostką taktyczną lub mniejszym oddziałem wojska, miejscem ufortyfikowaniem, portem wojennym, eskadrą lub statkiem wojennym, bądź osoby wykonywującej — o czem winowajca wiedział—ważne wojskowe: zlecenie lub obowiązek, albo na wydaniu kogokolwiek z tych osób w ręce nieprzyjaciela;

5) na zniszczeniu składów ze środkami do napadu lub obrony przed nieprzyjacielem lub z przedmiotami zaopatrzenia wojskowego, albo na uczynieniu niezdatnymi dróg komunikacji lądowej lub wodnej, telegrafów, telefonów lub innych środków komunikowania się różnych części armji;

6) na szpiegostwie,
winowajca będzie karany:
śmiercią.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulega *poddany rosyjski*, który popełnił przewidzianą w ar-

tykule niniejszym zbrodnię przeciwko państwu cudzoziemskiemu, związanemu z *Rosją* przymierzem broni.

109. *Poddany rosyjski*, winny wstąpienia do wojska, z wiedzą, że jest nieprzyjacielskie, lub niewystąpienia z niego, będzie karany:

ciężkimi robotami bezterminowymi.

110. *Poddany rosyjski*, winny:

1) pobudzania rządu cudzoziemskiego do działań wojennych lub innych wrogich działań przeciwko *Rosji*, albo do wyjścia z zawartego z nią przymierza wojennego, albo do uchylenia się od zawarcia takiego przymierza;

2) dania za siebie lub za innych rządowi cudzoziemskiemu, przed wypowiedzeniem wojny, obietnicy poparcia jego działań wojennych przeciwko *Rosji*, będzie karany:

ciężkimi robotami terminowymi.

Jeżeli winowajca mógł ze względu na swe stanowisko służbowe znać stan sił wojennych *Rosji* lub udzielić pomocy istotnej rządowi cudzoziemskiemu w razie wojny z *Rosją*, będzie karany:

ciężkimi robotami bezterminowymi.

111. Winny dopomagania rządowi lub agentowi państwa obcego w zbieraniu wiadomości lub przedmiotów, dotyczących zewnętrznego bezpieczeństwa *Rosji*, albo jej sił zbrojnych, albo urządzeń, przeznaczonych do obrony wojennej kraju, będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Usiłowanie jest karygodne.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros., poz. 1450, I, A, 1).

111¹. Winny ogłoszenia, zakomunikowania lub przekazania innej osobie, w interesie państwa obcego, bez należytego upoważnienia:

1) wiadomości lub przedmiotów, które winny być zachowane w tajemnicy, a które dotyczą zewnętrznego

bezpieczeństwa *Rosji*, albo jej sił zbrojnych, albo urządzeń, przeznaczonych do obrony wojennej kraju;

2) planu, zarysu, rysunku bądź innego wizerunku lub opisu *rosyjskiego* miejsca ufortyfikowanego, ustanowionych: rejonu bądź esplanady tegoż, okrętu wojennego bądź innego urządzenia, przeznaczonego do obrony wojennej kraju, albo dokumentu, dotyczącego mobilizacji i wogóle zarządzeń na wypadek wojny, będzie karany:

w przypadku, przewidzianym w ustępie 1 artykułu niniejszego,—*ciężkimi robotami* na czas do lat ośmiu, a w przypadku, przewidzianym w ustępie 2 artykułu niniejszego,—*ciężkimi robotami terminowymi*.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 3).

111². Winny wejścia w porozumienie z rządem lub agentem państwa obcego co do popełnienia przestępstwa, wskazanego w artykule 111 lub 111¹, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 3).

111³. Winny popełnienia przestępstwa, przewidzianego w artykule 111, 111¹, lub 111², jeżeli wymienione w tych artykułach wiadomości lub przedmioty były mu powierzone służbowo, albo gdy miał on możliwość otrzymać je albo zapoznać się z nimi, korzystając ze swego stanowiska służbowego, będzie karany:

1) w razie popełnienia czynu, przewidzianego w artykule 111, — *ciężkimi robotami* na czas do lat sześciu;

2) w razie popełnienia czynu, przewidzianego w ustępie 1 artykułu 111¹, — *ciężkimi robotami terminowymi*;

3) w razie popełnienia czynu, przewidzianego

w ustępie 2 artykułu 111¹,—*ciężkimi robotami* na czas nie krótszy od lat ośmiu;

4) w razie popełnienia czynu, przewidzianego w artykule 111²,—zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 1).

111⁴. Winny sprzedaży lub przedstawienia do opatentowania w państwie obcem wynalazku lub ulepszenia, które winny być zachowane w tajemnicy, a które dotyczą obrony wojennej państwa, albo jego sił zbrojnych, albo urządzeń, przeznaczonych do obrony wojennej kraju, będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Tej samej karze ulega winny ogłoszenia lub komunikowania innej osobie, bez należytego upoważnienia, wiadomości, dotyczących istoty wynalazku lub ulepszenia, wskazanych w części pierwszej artykułu niniejszego, jak również oddania samego przedmiotu wynalazku lub ulepszenia albo jego części.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 2).

112. Winny zdjęcia lub sporządzenia bez należytego pozwolenia planu, zarysu, rysunku bądź innego wizerunku lub opisu *rosyjskiego* miejsca ufortyfikowanego, ustanowionych: rejonu lub esplanady tegoż, statku wojennego bądź innego urządzenia, przeznaczonego do obrony wojennej kraju, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

Tej samej karze ulega winny zbierania, bez należytego pozwolenia, wiadomości lub przedmiotów, które winny być zachowane w tajemnicy, a które dotyczą zewnętrznego bezpieczeństwa *Rosji* albo jej sił zbrojnych, albo urządzeń, przeznaczonych do obrony wojennej kraju.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 1).

112¹. Winny utrzymania gołębi pocztowych lub urzędzenia przyrządów telegrafu bez drutu celem popełnienia przestępstwa, wskazanego w artykule 111 lub 111¹, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 3).

113. Kto bez należytego pozwolenia, zataiwszy swoje stanowisko, imię, poddaństwo lub narodowość, albo za pomocą innego podstępnie przedostał się do *rosyjskiego* miejsca ufortyfikowanego, na statek wojenny lub do innego urzędnictwa wojennego, przeznaczonego do obrony kraju, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

113¹. Winny przelotu, bez należytego pozwolenia, na aparacie lotniczym nad *rosyjskim* miejscem ufortyfikowaniem w granicach rejonu fortecznego, jako też nad rejonami, nad którymi odnośna władza zabroniła przelatywać, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 3).

114. Wykonywujący umowę lub zlecenie rządu co do przygotowania środków do napadu lub obrony przed nieprzyjacielem, albo zarządzający ich przygotowaniem, winny przygotowania ich świadomie niezdatnymi do użycia, jeżeli środki te były przedstawione do przyjęcia lub też przygotowanie ich było ukończone, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli przygotowane środki do napadu lub obrony przed nieprzyjacielem zostały dostarczone, i przytem bądź skutkiem zmyślenia z przyjmującym, bądź przy pomocy specjalnych urzędzeń w celu ukrycia niezdatności tych środków, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami terminowymi.

Tym samym karom na tej samej zasadzie ulega urzędnik, winny bądź dopuszczenia do przygotowania rzeczonych środków, bądź przyjęcia tychże z wiedzą, że są niezdadne do użycia.

115. Wykonywujący umowę lub zlecenie rządu względem dostawy przedmiotów zaopatrzenia dla armji czynnej lub jej szpitali albo dla floty czynnej lub jej szpitali, albo oficjalista takiego dostawcy, winny dostarczenia w czasie wojny przedmiotów zaopatrzenia z wiedzą, że są one szkodliwe dla zdrowia lub niezdadne do użycia, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

Tej samej karze ulega urzędnik, winny bądź dopuszczenia dostawy rzeczonych przedmiotów zaopatrzenia, bądź przyjęcia tychże z wiedzą, że są szkodliwe dla zdrowia lub niezdadne do użycia.

116. Pełnomocnik *Rosji*, winny bądź działań, skierowanych ku zawarciu z rządem cudzoziemskim umowy świadomie na szkodę *Rosji*, bądź układów dyplomatycznych z rządem cudzoziemskim, zmierzających — o czem winowajca wiedział — ku szkodzie *Rosji*, będzie karany: *ciężkimi robotami terminowemi*.

Tej samej karze ulega urzędnik przy pełnomocniku, winny bądź zakomunikowania mu świadomie fałszywej wiadomości, bądź innego uchybienia obowiązkowi służbowym, w celu pobudzenia pełnomocnika do działań, skierowanych ku zawarciu z rządem cudzoziemskim umowy na szkodę *Rosji*, o czem winowajca wiedział, lub do dyplomatycznych układów z rządem cudzoziemskim, zmierzających — o czem winowajca wiedział — ku szkodzie *Rosji*, jeżeli takie działania lub układy nastąpiły.

117. Winny:

1) uszkodzenia, ukrycia, zagarnięcia lub sfalszowa-

wania dokumentu, służącego—o czem winowajca wiedział—jako dowód prawa *Rosji* w stosunku do państwa obcego;

2) uszkodzenia lub przesunięcia znaku granicznego albo innego przeznaczenia linii granicy państwowej w celu oddania części *Rosji* państwu obcemu,

będzie karany:

ciężkimi robotami terminowymi.

118. Winny udziału w zrzeszeniu, utworzonym w celu popełnienia zdrady stanu, będzie karany:

1) w razie, jeżeli zrzeszenie postawiło jako cel swej działalności popełnienie czynu zradzieckiego, za który ustawa przepisuje karę nie niższą od *ciężkich robót*, — zamknięciem w *domu poprawy*;

2) w innych przypadkach — zamknięciem w więzieniu.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 1).

118¹. Uczestnik przeciwnego prawu zrzeszenia, w artykule poprzednim (118) przewidzianego, który doniósł o takim zrzeszeniu przed ujawnieniem jego istnienia, będzie miał karę złagodzoną na zasadach, w artykule 53 ustalonych, lub też może być zupełnie od kary zwolniony.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A, 3).

118². Winny popełnienia w czasie wojny:

1) przestępstwa, przewidzianego w ustępie 2 artykułu 111¹, jako też w ustępie 2 lub 3 artykułu 111³, będzie karany:

ciężkimi robotami bezterminowymi;

2) przestępstwa, przewidzianego w artykule 111, ustępie 1 artykułu 111¹, artykule 111², ustępie 1 lub 4 artykułu 111³, artykułach 111⁴ i 112¹ lub ustępie 1 artykułu 118, będzie karany:

ciężkimi robotami terminowymi;

3) przestępstwa, przewidzianego w artykułach 112, 113, 113¹ lub w ustępie 2 artykułu 118, będzie karany: zamknięciem w *domu poprawy*.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros., poz. 1450, I, A).

119. Cudzoziemiec za popełnienie w czasie pobytu w *Rosji* przestępstwa, przewidzianego w artykule 108, lub winny tego przestępstwa jeniec wojenny, jeżeli nie ulegają oni odpowiedzialności według ustaw wojskowych, będą karani z mocy wymienionego artykułu, jak *poddani rosyjscy*.

Osoba, która opuściła *poddanie rosyjskie*, lecz nie weszła w poddanie innego państwa lub weszła w poddanie państwa nieprzyjacielskiego po wypowiedzeniu wojny lub bezpośrednio przedtem, wobec zapowiadającego się zerwania stosunków pokojowych, będzie za popełnienie przestępstwa, przewidzianego w artykułach 108 — 110, karana z mocy tych artykułów, jak *poddany rosyjski*.

(5 lip. st. st. 1912. Dz. pr. ros. poz. 1450, I, A., 1).

CZĘŚĆ PIĄTĄ.

O rozruchu.

120. Winny nieopuszczenia zbiegowiska publicznego, od którego władza policyjna, z wiedzą winowajcy, zażądała rozejścia się, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech.

Jeżeli dla rozproszenia takiego zbiegowiska, wobec uporczywego nieposłuszeństwa jego uczestników względem znajdującej się na miejscu zbiegowiska władzy policyjnej, okazało się niezbędne wezwanie na pomoc

innej władzy policyjnej, to ten, kto na ponownie postawione z jego wiedzą żądanie rozejścia się nie opuścił zbiegowiska, będzie karany:

aresztem.

Jeżeli do rozproszenia takiego zbiegowiska wezwano siłę zbrojną, to ten, kto na postawione w obecności siły zbrojnej żądanie rozejścia się nie opuścił zbiegowiska, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Uczestnik takiego zbiegowiska, podlegający do nieusłuchania postawionego żądania rozejścia się, będzie karany:

w przypadku, wskazanym w części pierwszej artykułu niniejszego,—aresztem;

w przypadku, wskazanym w części drugiej artykułu niniejszego, — zamknięciem w więzieniu;

w przypadku, wskazanym w części trzeciej artykułu niniejszego,—zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy sześciu.

121. Winny udziału w zbiegowisku publicznem, które z wiedzą winowajcy zebrało się w celu wyrażenia nieposzanowania Władzy Zwierzchniej, albo zganienia ustalonej przez Ustawy Zasadnicze formy rządu *lub porządku następstwa Tronu*, albo oświadczenia życzliwości względem buntu lub zdrady, albo względem osoby, która dopuściła się czynu buntowniczego lub zdradzieckiego, albo względem doktryny, dążącej do zburzenia przemocą istniejącego w państwie ustroju społecznego, albo względem wznawcy takiej doktryny, będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech lub zamknięciem w więzieniu.

Ten kto urządził lub podmówił do urządzenia takiego zbiegowiska, jako też uczestnik zbiegowiska, który nim kierował, będzie karany:

zamknięciem w twierdzy lub zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący sześciu.

Jeżeli zaś do rozproszenia takiego zbiegowiska wezwano siłę zbrojną, to ten, kto na postawione w obecności siły zbrojnej żądanie rozejścia się nie opuścił zbiegowiska, będzie karany:

zesłaniem na osiedlenie lub zamknięciem w domu poprawy.

122. Winny udziału w zbiegowisku publicznem, które, działając wspólnymi siłami uczestników, dopuściło się:

1) gwałtu na osobie, albo zaboru lub uszkodzenia cudzego mienia, albo wtargnięcia do cudzych zamieszkałych: budowli lub innego pomieszczenia, albo usiłowania tych czynów, skutkiem pobudek, wpływających z nienawiści religijnej, plemiennej lub stanowej, albo ze stosunków gospodarczych, albo skutkiem pogłosek, zakłócających spokój publiczny;

2) oporu lub przymusu, w artykule 142 lub 145 przewidzianych,

będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Ten kto urządził lub podmówił do urządzenia takiego zbiegowiska, jako też uczestnik zbiegowiska, który niem kierował przy popełnieniu czynów, w artykule niniejszym przewidzianych, albo podlegał do ich popełnienia lub dalszego dokonywania, albo użył broni przy ich popełnieniu, będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy na czas nie krótszy od lat trzech.

123. Winny udziału w zbiegowisku, które, działając wspólnymi siłami uczestników:

1) dopuściło się przeciwdziałania przemocą siłę zbrojnej, wezwanej do rozproszenia zbiegowiska, lub do-

konało napadu z użyciem przemocy na straż wojskową lub jej wartownika;

2) zagarnęło pod swoją władzę, rozgabiło lub zburzyło: skład broni lub zapasów wojskowych, fabrykę broni lub dział, miejsce ufortyfikowane, statek wojenny, drogę żelazną, służące do użytku powszechnego lub rządowego telegraf lub telefon, mennicę, kasę państwową lub też instytucję kredytową bądź państwową, bądź społeczną lub akcyjną, założoną za pozwoleniem rządu;

3) uwolniło więźniów z pod straży za pomocą gwałtu na osobie straży lub za pomocą uszkodzenia miejsca zamknięcia;

4) do popełnienia czynów przemocy użyło materiału lub przyrządu wybuchowego,
będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Ten kto urządził lub podmówił do urządzenia takiego zbiegowiska, jako też uczestnik zbiegowiska, który nim kierował przy popełnieniu czynów, w artykule niniejszym przewidzianych, albo podlegał do ich popełnienia lub dalszego dokonywania, albo użył przy ich popełnieniu materiału lub przyrządu wybuchowego albo broni, będzie karany:

ciężkimi robotami terminowemi.

124. Winny utworzenia związku stowarzyszeń lub stowarzyszenia, nie wyłączając zawodowego, albo zarządzania nim, albo też udziału w nim, bez zachowania lub z pogwałceniem postanowionych przez ustawę przepisów, jak również urzędnik, winny pogwałcenia uprawnionego zarządzenia władzy, zakazującego mu utworzenia stowarzyszenia lub udziału w nim, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzyestu*.

Jeśli zaś winowajca utworzył związek stowarzyszeń

lub stowarzyszenie, nie wyłączając zawodowego, lub uczestniczył w nim:

1) ze świadomością, że związek stowarzyszeń lub stowarzyszenie dąży do celów, zakazanych przez ustawę karną, albo przeciwnych moralności publicznej, albo też zagrażających spokojowi lub bezpieczeństwu publicznemu, albo też ze świadomością, że stowarzyszenie urzędników, wskazanych w artykule 9 dodatku I do artykułu 118¹ Ustawy o Zapobieżeniu i Ukróceniu Przepstępów (według Uzupełn. z 1906 r.) dąży do celów, zakazanych przez artykuł 10 tegoż dodatku;

2) ze świadomością, że stowarzyszenie lub związek stowarzyszeń, dążące do celów politycznych, albo też stowarzyszenie zawodowe podlega zarządowi instytucyj lub osób, znajdujących się za granicą;

3) ze świadomością, że związek stowarzyszeń lub stowarzyszenie nie są dozwolone, albo są zakazane lub zamknięte przez odpowiednią władzę, albo że działalność ich została w trybie przepisany zawieszona;

4) ze świadomością, że związek stowarzyszeń lub stowarzyszenie przedsięwzięte szczególne środki do ukrycia swego istnienia, albo celów, do których dąży, albo trybu, w jakim jest zarządzane, albo osób, biorących udział w zarządzie,

będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do roku
jednego lub zamknięciem w więzieniu.

(4 mar. st. st. 1906, Dz. pr. ros. poz. 308, III).

(Część trzecia uchylona. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4)

125. Winny udziału w zrzeszeniu, które z wiedzą winowajcy postawiło sobie jako cel działalności:

1) podburzanie do nieuległości lub przeciwdziałania ustawie, albo rozporządzeniu obowiązującemu, albo uprawnionemu zarządzeniu władzy;

2) wzbudzanie nienawiści między poszczególnymi częściami lub klasami ludności, między stanami, albo między pracodawcami i robotnikami;

3) podburzanie robotników do urządzenia lub przedłużenia znowy, w artykule 367 przewidzianej,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w twierdzy.

126. Winny udziału w zrzeszeniu, które z wiedzą winowajcy postawiło sobie jako cel działalności obalenie istniejącego w państwie ustroju społecznego, albo popełnianie zbrodni za pomocą materiałów lub przyrządów wybuchowych, będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu lub *zestaniem na osiedlenie*.

Jeśli takie zrzeszenie miało do rozporządzenia, z wiedzą winowajcy, środki wybuchowe lub skład broni, wówczas winny udziału w takim zrzeszeniu będzie karany:

ciężkimi robotami terminowemi.

127. Winny dopuszczenia do zebrania się zrzeszenia, w artykułach 124 — 126 przewidzianego, z wiedzą, że jest przeciwne prawu, w pomieszczeniu lub miejscu, należących do winowajcy albo będących pod jego zarządem lub zawiadywaniem, będzie karany jako uczestnik zrzeszenia.

Uczestnik przeciwnego prawu zrzeszenia, w artykułach 124—126 przewidzianego, który doniósł o takim zrzeszeniu przed ujawnieniem jego istnienia, będzie miał karę złagodzoną na zasadach, w artykule 53 ustalonych, lub też może być zupełnie od kary zwolniony.

128. Winny okazania zuchwałego nieposzanowania Władzy Zwierzchniej lub ganienia ustalonej przez

Ustawy Zasadnicze formy rządu lub *porządku następstwa Tronu* przez wygłoszenie albo odczytanie publicznie mowy lub utworu albo przez rozpowszechnianie lub publiczne wystawienie utworu lub wizerunku będzie karany: *zestaniem na osiedlenie.*

129. Winny wygłoszenia lub odczytania publicznie mowy lub utworu albo rozpowszechniania lub publicznego wystawienia utworu lub wizerunku, podburzających:

1) do popełnienia czynu buntowniczego lub zdra-
dzieckiego;

2) do obalenia istniejącego w państwie ustroju
społecznego;

3) do nieuległości lub przeciwdziałania ustawie
albo rozporządzeniu obowiązującemu albo uprawnione-
mu zarządzeniu władzy;

4) do popełnienia innej zbrodni poza wyżej wska-
zanemi;

5) do uchybienia przez wojskowych obowiązkom
służby wojskowej;

6) do nienawiści między poszczególnymi częściami
lub klasami ludności, między stanami, albo między
pracodawcami i robotnikami,

będzie karany:

za podburzanie, przewidziane w ustępach
pierwszym lub drugim artykułu niniejszego,
— *zestaniem na osiedlenie;*

za podburzanie, przewidziane w ustępie trzecim
lub czwartym artykułu niniejszego, — zamknię-
ciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech;

za podburzanie, przewidziane w ustępie pią-
tym artykułu niniejszego, *zestaniem na osiedlenie*
lub *zamknięciem w domu poprawy;*

za podburzanie, przewidziane w ustępie szó-
stym artykułu niniejszego, — zamknięciem
w więzieniu.

Jeżeli:

1) winowajca podburzał do działania w sposób, niebezpieczny dla życia wielu osób;

2) następstwem podburzania było popełnienie zbrodni,

to winowajca, jeśli nie ulega karze surowszej, jako współnik popełnionego przestępstwa, będzie karany:

za podburzanie, przewidziane w ustępach pierwszym lub drugim artykułu niniejszego, — *ciężkimi robotami* na czas do lat ośmiu;

za podburzanie, przewidziane w ustępach trzecim, czwartym lub szóstym części pierwszej artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

(24 list. st. st. 1905. Dz. pr. ros. poz. 1879, IX. — 13 lut. st. st. 1906. Dz. pr. ros. poz. 461, II)

130. Winny rozpowszechniania niepublicznie doktryn lub sądów, podburzających:

1) do popełnienia czynu buntowniczego lub zdradzieckiego;

2) do obalenia istniejącego w państwie ustroju społecznego;

3) do nieuległości lub przeciwdziałania ustawie, albo rozporządzeniu obowiązującemu, albo uprawnionemu zarządzeniu władzy;

4) do popełnienia innej zbrodni poza wyżej wskazanymi,

jeżeli przestępne te doktryny lub sądy rozpowszechniano wśród ludności wiejskiej, wojska, robotników, albo wogóle takich osób, w których te doktryny lub sądy nie mogłyby napotkać należytego przeciwdziałania i których podburzanie jednocześnie zagrażałoby spokojowi państwa, będzie karany:

za rozpowszechnianie doktryn, przewidziane w ustępie pierwszym lub drugim artykułu niniejszego, — *zestaniem na osiedlenie*;

za rozpowszechnianie doktryn, przewidziane w ustępie trzecim lub czwartym artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeżeli przy rozpowszechnianiu doktryn lub sądów, w artykule niniejszym wskazanych:

1) winowajca podburzał do działania w sposób, niebezpieczny dla życia wielu osób;

2) następstwem podburzania było popełnienie zbrodni,

to winowajca, jeśli nie ulega karze surowszej, jako współnik popełnionego przestępstwa, będzie karany:

za rozpowszechnianie doktryn, przewidziane w ustępach pierwszym lub drugim części pierwszej artykułu niniejszego, — *ciężkimi robotami* na czas do lat ośmiu;

za rozpowszechnianie doktryn, przewidziane w ustępach trzecim lub czwartym części pierwszej artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy*;

Usiłowanie jest karygodne.

131. Winny rozpowszechniania niepublicznie wśród wojska doktryn lub sądów, podburzających wojskowych do uchybienia obowiązkom służby wojskowej, będzie karany:

zestaniem na osiedlenie.

Jeżeli przy rozpowszechnianiu takich doktryn lub sądów:

1) winowajca podburzał do działania w sposób, niebezpieczny dla życia wielu osób;

2) następstwem podburzania było popełnienie zbrodni,

to winowajca, jeśli nie ulega karze surowszej, jako współnik popełnionego przestępstwa, będzie karany: ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

132. Winny:

1) ułożenia utworu lub wizerunku, wskazanych w artykułach 128 lub 129, celem ich rozpowszechniania lub publicznego wystawienia, jeśli rozpowszechnianie lub publiczne wystawienie ich nie nastąpiło;

2) rozmnażania, przechowywania lub przewożenia z za granicy utworu lub wizerunku, wskazanych w ustępie pierwszym artykułu niniejszego, z wiedzą o ich treści, w celu, wyjaśnionym w tymże ustępie, jeśli rozpowszechnianie lub publiczne wystawienie takiego utworu lub wizerunku nie nastąpiło,

będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech.

133. Winny bądź wychwalania zbrodni lub występku w mowie lub utworze, publicznie wygłoszonych lub odczytanych, bądź rozpowszechniania lub publicznego wystawienia utworu lub wizerunku, z wiedzą, że zawierają one takie wychwalanie, będzie karany:

aresztem.

134. Winny:

1) podawania się za członka, chociażby zmarłego, Rosyjskiego Domu Cesarskiego;

2) podawania się za osobę, działającą na mocy szczególnego pełnomocnictwa lub polecenia, udzielonego przez Cesarza Panującego;

3) rozpowszechniania świadomie fałszywej pogłoski o zmianie ustalonych przez Ustawy Zasadnicze formy rządu lub porządku następstwa Tronu, albo o zgonie Cesarza Panującego lub Następcy Tronu, albo o zrzeczeniu się Tronu przez Cesarza Panującego lub prawa do następstwa,—przez Następcę Tronu,

będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Jeżeli samowładztwo lub rozpowszechnianie takiej pogłoski wywołało zagrażające bezpieczeństwu publicznemu burzenie się ludu albo zaburzenie wśród wojska, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

135. Winny bądź popełnionego w granicach *Rosji* usiłowania obalenia przemocą rządu państwa, zaprzyjaźnionego z *Rosją*, lub zmiany przemocą istniejącej w niem formy rządu, bądź dokonania w tych celach czynności przygotowawczych, bądź udziału w zrzeszeniu, utworzonem w tychże celach, jeżeli co do karalności takich czynów istnieje wzajemność, będzie karany: zamknięciem w twierdzy.

136. Winny umyślnego sponiewierania wystawionego publicznie herbu państwowego lub innego znaku suwerenności państwa, zaprzyjaźnionego z *Rosją*, będzie karany:

aresztem.

Jeśli zaś znieważenia tego dopuścił się tłum, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

137. Winny pogwałcenia przepisów o neutralności, ogłoszonych w trybie przepisany, będzie karany:

zamknięciem w twierdzy.

CZĘŚĆ SZÓSTA.

O nieposłuszeństwie władzy.

138. Kto wykroczy przeciw rozporządzeniu obowiązującemu, będzie karany, o ile kara za to wykroczenie nie jest oznaczona przez ustawę lub rozporządzenie, grzywną do 2000 *rb.* lub aresztem.

(7 sierp. 1917. Dz. Urz. poz. 6, art. 13).

139. Kto wykroczy przeciw zarządzeniom prawnym lub sprzeciwi się żądaniu prawnemu urzędnika lub władzy będzie karany, o ile kara za to wykroczenie nie jest oznaczona przez ustawę lub rozporządzenie, grzywną do 2000 rb. lub aresztem.

Przy stosowaniu niniejszego artykułu uważani będą za urzędników:

- a) kierownicy pociągu,
- b) kapitan parowca lub innego statku,
- c) wszystkie osoby, którym powierzono służbową opiekę nad bezpieczeństwem komunikacji lądowej i wodnej.

(7 sierp. 1917. Dz. Urz. poz. 6, art. 14).

140. Znajdująca się na zebraniu stanowym lub społecznem osoba postronna, winna nieusłuchania postawionego jej uprawnionego żądania przewodniczącego tego zebrania, będzie karana:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

Jeżeli zaś takie nieposłuszeństwo spowodowało przerwanie posiedzenia, winowajca będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

141. Członek zebrania stanowego lub społecznego, winny bądź przedłużania rozpraw, bądź udziału w powzięciu przez zebranie uchwały po zamknięciu zebrania przez przewodniczącego, bądź samowolnego otwarcia posiedzenia rozwiązanego zebrania, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

Jeśli rozprawy lub powzięta uchwała przekroczyły granice praw, przyznanych rzeczonemu zebraniu przez ustawę, winowajca, jeśli z powodu treści rozpraw lub powziętej uchwały nie podlega karze surowszej, będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

Nadto sąd mocen jest winowajcy, który kierował rozprawami lub samowolnie przywłaszczył sobie władzę

przewodniczącego zebrania, zabronić udziału w niem na czas od jednego do trzech okresów wyborczych.

142. Winny stawienia urzędnikowi lub pomagającej temuż osobie prywatnej oporu za pomocą gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, w celu przeciwdziałania ogłoszeniu lub wykonaniu ustawy, rozporządzenia obowiązującego lub uprawnionego zarządzenia władzy, albo spełnieniu uprawnionej czynności służbowej, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli taki opór stawili kilka osób, nie tworzących jednak zbiegowiska przestępnego, to ten z winowajców, który przy tym oporze użył broni lub zrzucił uszkodzenie ciała, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tym samym karom i na tychże zasadach ulegnie winny przewidzianego w artykule niniejszym stawienia oporu kierującemu ruchem pociągu, albo kapitanowi parowca lub statku morskiego, albo wogóle osobie, od której obowiązków służbowych spełnienia zależy bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub komunikacji wodnej.

143. Winny umyślnego przeszkodzenia osobie urzędowej w przedostaniu się do budynku, pomieszczenia lub innego miejsca, do których osoba taka wejść miała prawo według ustawy, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Tej samej karze ulega winny umyślnego niedopuszczenia przedstawiciela dozoru handlowego do spełnienia włożonych nań przez ustawę o państwowym podatku od procederów obowiązków w zakresie doglądania prawidłowego obciążenia tym podatkiem handlu i innych procederów.

144. Winny bądź uszkodzenia pieczęci lub innego znaku, nałożonych z rozporządzenia osoby urzę-

dowej w przypadkach, przez ustawę wskazanych, na pomieszczeniu, schowaniu lub przedmiocie, celem ich zabezpieczenia, bądź otwarcia dostępu do takiego opieczętowanego pomieszczenia lub schowania, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

Uszkodzenie pieczęci lub innego znaku, albo otwarcie dostępu do opieczętowanego pomieszczenia lub schowania nie będzie uważane za przestępstwo, jeżeli czynów tych dopuścił się gospodarz opieczętowanego pomieszczenia, schowania lub przedmiotu po zapadnięciu w trybie właściwym decyzji lub rozporządzenia, podlegających wykonaniu, o zdjęciu pieczęci lub znaku, albo po zaspokojeniu osoby, w której interesie dokonano opieczętowania.

145. Winny zmuszenia urzędnika, za pomocą gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, do niespełnienia przezeń swego obowiązku lub do nadużycia pełnomocnictw służbowych będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zmuszenia dokonało kilka osób, nie tworzących jednak zbiegowiska przestępnego, to ten z winowajców, który użył przy tem broni lub zrządził uszkodzenie ciała, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

146. Winny usiłowania zmuszenia urzędnika, za pomocą gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, do popełnienia występku lub zbrodni przez niespełnienie swego obowiązku lub nadużycie pełnomocnictw służbowych będzie karany:

jeśli zmuszał do występku — zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech;

jeśli zmuszał do zbrodni — zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Jeśli występki, albo zbrodni, albo karygodne ich usiłowanie zostały przez zmuszonego popełnione, a zmuszający nie ulega za nie karze surowszej, jako współnik popełnionego przestępstwa, wówczas będzie karany:

za zmuszenie do występu — zamknięciem w *domu poprawy*;

za zmuszenie do zbrodni — *ciężkimi robotami* na czas do lat ośmiu.

147. Winny wprowadzenia urzędnika, pomimo jego woli, w stan nieprzytomności celem pozbawienia go możliwości spełnienia swego obowiązku będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

148. Winny bądź zmuszenia, za pomocą gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, kierującego ruchem pociągu, albo kapitana parowca lub statku morskiego, albo innej osoby, od której obowiązków służbowych spełnienia zależy bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub komunikacji wodnej, do niespełnienia ich obowiązku, bądź wprowadzenia tych osób, pomimo ich woli, w stan nieprzytomności celem pozbawienia ich możliwości spełnienia swego obowiązku, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli z tego wynikło niebezpieczeństwo rozbicia pociągu, parowca lub statku morskiego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeżeli zaś wynikło z tego rozbicie pociągu, parowca lub statku morskiego, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami terminowemi.

Jeśli zmuszenia lub wprowadzenia w stan nieprzytomności dokonano celem spowodowania rozbicia po-

ciągu, parowca lub statku morskiego, winowajca będzie karany:

w przypadku, wskazanym w części pierwszej artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy*;

w przypadku, wskazanym w części drugiej artykułu niniejszego, — *ciężkimi robotami terminowymi*;

w przypadku, wskazanym w części trzeciej artykułu niniejszego, — *ciężkimi robotami bezterminowymi*.

Usiłowanie jest karygodne.

149. Winny usiłowania nakłonienia urzędnika za pomocą łapówki do popełnienia występku lub zbrodni przez niespełnienie jego obowiązku lub nadużycie pełnomocnictw służbowych będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli występki lub zbrodni lub karygodne ich usiłowanie zostały przez przekupionego popełnione, a przekupujący nie ulega za nie karze surowszej, jako współnik popełnionego przestępstwa, wówczas będzie karany:

za przekupienie do występku—zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący sześciu;

za przekupienie do zbrodni — zamknięciem w *domu poprawy*.

150. Winny usiłowania nakłonienia członka zebrania stanowego lub społecznego za pomocą łapówki lub groźby karygodnej do oddania głosu na siebie lub na inną osobę, albo przeciw innej osobie będzie karany: aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Nadto sąd mocen jest zakazać winowajcy udziału

w takim zebraniu na czas od jednego do trzech okresów wyborczych.

151. Winny przywłaszczenia sobie władzy:

1) przez samowolne przybranie sobie godności urzędnika celem spełnienia czynności, która mogła być dokonana tylko przez urzędnika;

2) przez samowolne spełnienie czynności, która mogła być spełniona tylko przez urzędnika,
będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeżeli winny przywłaszczenia władzy popełnił za pomocą nadużycia przywłaszczonej sobie władzy występki lub zbrodnie, będzie karany według przepisów o zbiegu przestępstw.

Jeżeli winny przywłaszczenia sobie władzy popełnił czyn, odpowiadający zbrodni lub występki w służbie państwowej lub społecznej, ulega tej samej karze, której za taki czyn uległby urzędnik.

152. Winny samowolnego spełnienia obowiązków włożonych przez ustawę na rabinów rządowych lub ich pomocników, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

153. Winny umyślnego podania się wobec sądu za inną osobę, wezwaną do sprawowania obowiązków *członka ławy przysięgłych*, będzie karany:
grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli winowajca rzeczywiście spełnił za inną osobę obowiązek *członka ławy przysięgłych*, będzie karany:
aresztem.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulega winny podlegania do stawienia się zamiast niego lub za inną osobę do sprawowania obowiązku *członka ławy przysięgłych*, jeśli stawienie się takie nastąpiło.

154. Winny okazania nieposzanowania władzy przez dopuszczenie się postępku wyraźnie nieprzystojnego w instytucji rządowej lub społecznej w czasie zajęć służbowych w tej instytucji będzie karany: aresztem.

Jeżeli nieposzanowanie władzy okazano przez znieważenie instytucji rządowej lub społecznej w piśmie, złożonem do takiej instytucji, albo w wygłoszonych lub odczytanych publicznie mowie lub utworze, albo w druku, piśmie lub wizerunku, rozpowszechnionych lub publicznie wystawionych, winowajca będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli nieposzanowanie władzy okazano przez znieważenie instytucji rządowej lub społecznej albo kogokolwiek z jej członków w czasie zajęć służbowych w tej instytucji, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeżeli zaś nieposzanowanie władzy okazano przez popełnienie gwałtu na osobie kogokolwiek z członków instytucji rządowej lub społecznej w czasie zajęć służbowych w tej instytucji, to winowajca, jeśli nie ulega za popełnione przezeń przestępstwo karze surowszej, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

155. Winny umyślnego zdarcia, uszkodzenia lub skażenia wystawionych publicznie, z rozporządzenia odnośnej władzy, obwieszczenia lub innego dokumentu rządowego lub społecznego, napisu, herbu lub innego znaku władzy, albo wojskowej chorągwi lub sztandaru, albo wojennej flagi morskiej, jeśli nie ulega karze surowszej za dokonane uszkodzenie dokumentu, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli:

1) wykroczenie niniejsze popełniono celem okazania nieposzanowania władzy;

2) dopuszczono się publicznego sponiewierania wojskowej chorągwi lub sztandaru, albo wojennej flagi morskiej,

winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli zaś w celu okazania nieposzanowania władzy zdarto, uszkodzono lub skażono *Manifest lub rozkaz Najwyższy*, wystawione publicznie, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

CZĘŚĆ SIÓDMA.

O przeciwdziałaniu wymiarowi sprawiedliwości.

156. Winny świadomie fałszywego oświadczenia władzy, od której zależy wdrożenie ścigania karnego, o niepopołnionej zbrodni lub występku będzie karany: aresztem.

157. Winny świadomie fałszywego oskarżenia określonej osoby przed władzą, od której zależy wdrożenie ścigania karnego lub pociągnięcie do odpowiedzialności dyscyplinarnej, o popełnienie przestępstwa lub służbowego wykroczenia, ze wskazaniem podstaw tego oskarżenia, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli dopuszczono się świadomie fałszywego oskarżenia o zbrodnię, winowajca będzie karany:
zamknięciem w *domu poprawy*.

158. Winny złożenia świadomie fałszywego, na szkodę dla wymiaru sprawiedliwości, zeznania w toku śledztwa lub przewodu sądowego w charakterze świadka, biegłego lub tłumacza, albo w toku badania mieszkańców okolicznych będzie karany:
zamknięciem w więzieniu.

Jeśli fałszywe świadectwo złożone zostało:

- 1) wskutek przekupienia;
 - 2) przez osobę, zbadaną pod przysięgą lub po przypomnieniu albo przyrzeczeniu, zastępujących przysięgę,
- winowajca będzie karany:
zamknięciem w *domu poprawy*.

Fałszywe świadectwo, złożone na korzyść oskarżonego przez osobę, mającą według ustawy prawo rzec się świadczenia, nie będzie uważane za przestępstwo, jeśli o takim swoim prawie świadek nie był uprzedzony przez władzę, która zeznanie odbierała.

159. Winny:

- 1) podrobienia lub przerobienia dowodu piśmiennego lub rzeczowego w celu ściągnięcia na określoną osobę podejrzenia o popełnienie przestępstwa lub służbowego wykroczenia, jeśli taki fałszywy dowód stał się przedmiotem dochodzenia lub powodem do wdrożenia ścigania karnego albo pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej;

- 2) okazania sądowi lub władzy, upoważnionej do prowadzenia dochodzenia, wdrożenia ścigania karnego lub pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej, świadomie fałszywego dowodu piśmiennego lub rzeczowego w celu ściągnięcia na określoną osobę podejrze-

nia o popełnienie przestępstwa lub służbowego wykroczenia,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeżeli podrobiono lub przerobiono dowód piśmienny lub rzeczowy w sprawie o zbrodnię, albo okazano fałszywy dowód w takiej sprawie, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

160. Powód lub pozwany, winny świadomie fałszywego zeznania, złożonego pod przysięgą w sprawie cywilnej na szkodę dla wymiaru sprawiedliwości będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

161. Winny:

1) złożenia w toku śledztwa lub przewodu sądowego świadomie fałszywego zeznania co do okoliczności, stanowiącej powód prawny do usunięcia lub wyłączenia winowajcy od świadczenia pod przysięgą lub bez przysięgi, albo od udziału w sprawie w charakterze biegłego lub tłumacza;

2) świadomie fałszywego zaświadczenia — w podaniu o wydanie winowajcy świadectwa na prawo występowania w cudzych sprawach — co do braku przeszkód prawnych do otrzymania takiego świadectwa;

3) bądź podania sądowi świadomie fałszywej wiadomości o swoim położeniu majątkowym w celu zwolnienia się od zapłacenia sądowych: *opłaty lub poboru* w postępowaniu cywilnem, albo w celu otrzymania *świadectwa* na prawo ubogich, bądź korzystania z prawa ubogich, pomimo wiadomej winowajcy zmiany okoliczności, skutkiem których winowajcę zwolniono od zapłacenia *opłaty lub poboru*, będzie karany:

aresztem.

Tej samej karze ulega osoba, nie posiadająca przepisane go świadectwa do występowania w cudzych sprawach, winna świadomie fałszywego zeznania sądowi o liczbie swoich wystąpień w sprawach cudzych w ciągu roku w granicach okręgu tegoż sądu.

162. Winny niezawiadomienia odpowiedniej władzy lub zagrożonej osoby, bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny, o zamierzonej lub przedsięwziętej zbrodni, wiarogodnie wiadomej winowajcy, jeżeli przedsięwzięcie środków celem zapobieżenia lub przerwania tejże było jeszcze możliwe i jeżeli przytem zamierzoną zbrodnię lub jej usiłowanie rzeczywiście popełniono, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

163. Winny niezawiadomienia odpowiedniej władzy, bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny, o wiarogodnie wiadomej winowajcy, zamierzonej lub przedsięwziętej zbrodni, przewidzianej w artykułach 99—102, 103 lub 118, jeżeli zamierzoną zbrodnię rzeczywiście popełniono, będzie karany:

w razie niedoniesienia o zbrodni, przewidzianej w artykule 99, — ciężkimi robotami terminowemi;

w razie niedoniesienia o zbrodni, przewidzianej w artykule 100 lub 108, — ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu;

w razie niedoniesienia o zbrodni, przewidzianej w artykule 101 lub 102, — zesłaniem na osiedlenie;

w razie niedoniesienia o zbrodni, przewidzianej w artykule 118, — zamknięciem w twierdzy.

164. Winny niedoniesienia odpowiedniej władzy, bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny, o wiarogodnie mu wiadomym uczestniku zbrodni, przewidzianej w artykułach 99 — 102, 108 lub 118, będzie karany:

w razie niedoniesienia o uczestniku zbrodni, przewidzianej w artykule 99, — ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu;

w razie niedoniesienia o uczestniku zbrodni, przewidzianej w artykułach 100 — 102 lub 108, — zesłaniem na osiedlenie;

w razie niedoniesienia o uczestniku zbrodni, przewidzianej w artykule 118, — zamknięciem w twierdzy.

165. Winny umyślnego nieusłuchania postawionego mu uprawnionego żądania odpowiedniej władzy co do przedstawienia dowodu rzeczowego lub piśmiennego w sprawie karnej, będącego w jego posiadaniu, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu.*

Jeżeli od winowajcy, jak to mu było wiadome, żądano dowodu do postępowania w sprawie o zbrodnię, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

166. Winny:

1) uszkodzenia, ukrycia lub zagarnięcia dowodu rzeczowego lub piśmiennego, z wiedzą, że jest on bądź zabezpieczony przez odpowiednią władzę celem załączenia, bądź załączony do postępowania w sprawie karnej lub cywilnej;

2) uszkodzenia, ukrycia lub zagarnięcia nie załączonego jeszcze do postępowania w sprawie karnej rzeczowego lub piśmiennego dowodu zbrodni lub występku w celu ukrycia takiego przestępstwa lub osoby, winnej jego popełnienia, przed wymiarem sprawiedliwości,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli dowód dotyczył zbrodni, przewidzianej w artykułach 99 — 102, 108 lub 118, winowajca będzie karany:

w razie, jeżeli dowód dotyczył zbrodni, przewidzianej w artykule 99, — ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

w razie, jeżeli dowód dotyczył zbrodni, przewidzianej w artykułach 100 — 102 lub 108, — zesłaniem na osiedlenie;

w razie, jeżeli dowód dotyczył zbrodni, przewidzianej w artykule 118, — zamknięciem w twierdzy.

167. Winny ukrycia lub współdziałania w ukryciu osoby, która — o czym winowajca wiedział — została skazana na areszt albo pociągnięta do śledztwa lub przed sąd z oskarżenia o wykroczenie, jeśli takiego ukrywania dopuszczono się w celu zachowania tej osoby od sądu lub kary, będzie karany:

grzywną do rubli stu.

168. Winny ukrycia lub współdziałania w ukryciu osoby, która — o czym winowajca wiedział:

1) została skazana na zamknięcie w więzieniu lub na karę surowszą;

2) została pociągnięta do śledztwa albo przed sąd z oskarżenia o zbrodnię lub występki, albo jest poszukiwana przez władzę, jako podejrzana o ich popełnienie;

3) popełniła zbrodnię, lecz jeszcze nie jest poszukiwana przez władzę,

jeśli takiego ukrywania dopuszczono się w celu zachowania ukrywanej osoby od sądu lub kary, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli:

1) ukrywano osobę, skazaną — o czym winowajca wiedział — na *ciężkie roboty*;

2) ukrywanie obrócono w proceder, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Jeśli zaś ukrywano osobę, która — o czem winowajca wiedział — bądź popełniła zbrodnię, przewidzianą w artykułach 99 — 102, 108 lub 118, bądź jest o taki czyn oskarżona lub zań skazana, winowajca będzie karany:

w razie ukrywania osoby, która popełniła zbrodnię, przewidzianą w artykule 99, — ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu;

w razie ukrywania osoby, która popełniła zbrodnię, przewidzianą w artykułach 100 — 102 lub 108, — zesłaniem na osiedlenie;

w razie ukrywania osoby, która popełniła zbrodnię, przewidzianą w artykule 118, — zamknięciem w twierdzy.

169. Winny:

1) zgłoszenia się z oskarżeniem własnem o zbrodnię lub występki, popełnione — o czem winowajca wiedział — przez inną osobę;

2) świadomie fałszywego podania się w czasie śledztwa lub przed sądem za inną osobę, pociągniętą w charakterze oskarżonego o zbrodnię lub występki;

3) odbywania kary pozbawienia wolności świadomie za inną osobę, skazaną na tę karę,

będzie karany:

aresztem lub grzywną do rubli pięciuset.

170. Kto popełnił przestępstwo, w artykułach 162 — 169 przewidziane, nie ulega karze:

1) jeśli zawiadomienie byłoby oskarżeniem niedonoszącego lub członka jego rodziny o popełnienie zbrodni lub występu;

2) jeśli ukrywano przestępstwo, w którego popełnieniu brał udział sam ukrywający lub członek jego rodziny;

3) jeśli ukrywano członka rodziny ukrywającego.

171. Winny pogrzebania lub ukrycia bez pogrze-

bu, przed dokonaniem oględzin lekarsko-sądowych, zwłok, podlegających—o czym winowajca wiedział—takim oględzinom, jeśli przy tem nie było zamiaru ukrycia śladów zbrodni lub występku, będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

172. Zgłaszający się do śledztwa lub sądu w charakterze świadka, świadka przybranego, biegłego lub tłumacza, winny odmowy spełnienia swego obowiązku, bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

173. Winny bądź uwolnienia więźnia z pod straży lub z miejsca zamknięcia, bądź współdziałania w ucieczce więźnia, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli uwolnienia dokonano za pomocą gwałtu na osobie straży lub za pomocą uszkodzenia miejsca zamknięcia, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli uwolniono świadomie skazanego na *ciężkie roboty* lub odbywającego tę karę, winowajca będzie karany:

w przypadku, wskazanym w części pierwszej artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech;

w przypadku, wskazanym w części drugiej artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli zaś uwolniono świadomie osobę, pociągniętą do śledztwa za zbrodnię, przewidzianą w artykułach 99 — 102, 108 lub 118, albo osobę, skazaną za taką zbrodnię, wówczas winowajca będzie karany:

wobec okoliczności, wskazanych w części pierwszej artykułu niniejszego, w razie uwolnienia osoby, pociągniętej do śledztwa lub skazanej: *za zbrodnię, przewidzianą w artykule 99, — ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu; za zbrodnię, przewidzianą w artykułach 100 — 102 lub 108, — zesłaniem na osiedlenie, a za zbrodnię, przewidzianą w artykule 118, — zamknięciem w twierdzy;*

wobec okoliczności, wskazanych w części drugiej artykułu niniejszego, w razie uwolnienia osoby, pociągniętej do śledztwa lub skazanej *za zbrodnię, przewidzianą w artykule 99, — ciężkimi robotami terminowemi; za zbrodnię, przewidzianą w artykułach 100—102 lub 108, — ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu, a za zbrodnię, przewidzianą w artykule 118, — zamknięciem w domu poprawy.*

Usiłowanie jest karygodne.

174. Więzień winny ucieczki z pod straży lub z miejsca zamknięcia za pomocą gwałtu na osobie straży lub za pomocą uszkodzenia miejsca zamknięcia, jeśli czyn, popełniony przez winowajcę, nie stanowi cięższego przestępstwa, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli takiej ucieczki dopuszczono się w porozumieniu z innymi więźniami, winowajca będzie karany: zamknięciem w *domu poprawy.*

(175 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz. poz. 6, art. 4).

176. Winny ucieczki z *ciężkich robót* będzie karany: przedłużeniem terminu *pobytu na robotach ciężkich* na czas od roku jednego do lat dwóch.

Jeśli ucieczki z *ciężkich robót* dopuszczono się w oko-

licznościach, wskazanych w części pierwszej artykułu 174, winowajca będzie karany:

przedłużeniem terminu *pobytu na robotach ciężkich* na czas od lat dwóch do czterech.

Jeśli zaś ucieczki z *ciężkich robót* dopuszczono się w okolicznościach, wskazanych w części drugiej artykułu 174, winowajca będzie karany:

przedłużeniem terminu *pobytu na robotach ciężkich* na czas od lat czterech do ośmiu.

177. Winny:

1) samowolnego opuszczenia obowiązkowego miejsca zamieszkania, wyznaczonego mu z uprawnionego rozporządzenia władzy;

2) samowolnego pobytu w miejscu, w którym pobyt jest mu z uprawnionego rozporządzenia władzy wzbroniony;

3) samowolnego korzystania z prawa, którego pozbawiono go prawomocnym wyrokiem sądu,

będzie karany:

aresztem.

Jeśli winowajca był już ukarany za czyn, w artykule niniejszym przewidziany, i od czasu odbycia kary upłynęło nie więcej niż rok, wówczas będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Tej ostatniej karze ulega cudzoziemiec, wysłany z uprawnionego rozporządzenia władzy za granicę, winny samowolnego powrotu do *Rosji*.

178. Dłużnik, winny wykroczenia przeciw rozporządzeniu sądu lub złożonemu sądowi w przypadkach, przewidzianych w ustawie postępowania cywilnego, zobowiązaniu piśmiennemu do niewyjeżdżania z miejsca zamieszkania lub czasowego pobytu, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

CZĘŚĆ ÓSMA.

O pogwałceniu postanowień w przedmiocie
powinności wojskowej i ziemskich.

(179 — 194 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

CZĘŚĆ DZIEWIĄTA.

O pogwałceniu przepisów, ochraniających
zdrowie publiczne.

195. Nie mający prawa zajmowania się praktyką lekarską lub pozbawiony tego prawa, winny leczenia substancjami trującymi lub gwałtownie działającymi, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub
grzywną do *rubli trzystu*.

Kary nie stosuje się do osoby, która udzieliła pomocy lekarskiej bezpłatnie.

196. Akuszerka, winna niespełnienia, bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny, obowiązku wzywania lekarza do położnicy w przypadkach, przez ustawę oznaczonych, będzie karana:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub
grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli wywołany został przez akuszerkę poród przedwczesny, winowajczyni będzie karana:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

197. Winny wyrobu lub przechowywania na sprzedaż albo sprzedaży poza aptekami, fabrykami, laboratorjami lub specjalnymi oddziałami fabryk chemicznych, urządzonemi do wytwarzania złożonych preparatów farmaceutycznych, lekarstwa, którego wyrób jest dozwolony przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące jedynie w aptekach lub wspomnianych fabrykach, laboratorjach lub oddziałach fabryk chemicznych, będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

Tej samej karze ulega winny wyrobu lub przechowywania na sprzedaż albo sprzedaży poza aptekami lekarstwa, którego wydawanie z aptek jest dozwolone jedynie za receptą lekarza.

§ 198. Handlujący substancjami lekarskimi hurtowo lub detalicznie, winny:

1) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o sprzedaży złożonych preparatów farmaceutycznych;

2) wyrobu lub przechowywania na sprzedaż albo sprzedaży substancyj lekarskich pokrajanych, porąbanych, sproszkowanych lub zmieszanych, z wyjątkiem tych, które w tym stanie otrzymuje się z fabryk, laboratorjów lub specjalnych oddziałów fabryk chemicznych, urządzonych do wytwarzania złożonych preparatów farmaceutycznych, albo które znajdują się w tym stanie w obrocie handlowym;

3) przygotowania lub sporządzenia lekarstwa za receptą lekarza,

będzie karany:

grzywną do *rubli pięciuset*.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winnego handlu-

jącego substancjami lekarskimi prawa handlu temi substancjami na czas od roku jednego do lat pięciu.

199. Lekarstwa, wyrabiane, przechowywane lub sprzedawane z pogwałceniem przepisów, wymienionych w artykułach 197 i 198, odbiera się.

200. Zarządzający apteką lub pracujący w aptece farmaceuta lub uczeń, winny:

1) wydania z apteki, bez recepty lekarza, lekarstwa, którego wydanie jest dozwolone jedynie za receptą lekarza;

2) wydania z apteki lekarstwa, przygotowanego niezgodnie z receptą;

3) wydania z apteki lekarstwa, przygotowanego z materiału nienależytej jakości, albo w naczyniach nieczystych lub szkodliwych dla zdrowia, albo w nienależytem opakowaniu;

4) przygotowania lub wydania lekarstw sekretnych, nie uznanych przez radę lekarską;

5) wydania przez omyłkę jednego lekarstwa zamiast drugiego;

6) pogwałcenia postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o liczeniu i przechowywaniu recept lub prowadzeniu i przechowywaniu ksiąg receptowych,

będzie karany:

grzywną: zarządzający apteką lub farmaceuta — w wysokości do *rubli trzystu*, a uczeń — w wysokości do *rubli stu*.

201. Zarządzający apteką, albo fabryką, laboratorium lub specjalnym oddziałem fabryki chemicznej, urządzonemi do wytwarzania złożonych preparatów farmaceutycznych, jak również pracujący w nich farmaceuta, chemik lub uczeń, winny niewykonania przepisów o przechowywaniu, wydawaniu lub używaniu sub-

stancij trujących lub gwałtownie działających, albo przepisów o wyrabianiu lub wydawaniu lekarstw, zawierających takie substancje, będzie karany:

grzywną: zarządzający, chemik i lub farmaceuta—w wysokości do *rubli pięciuset*, a uczeń — w wysokości do *rubli dwustu*.

202. W razie powtórzenia przestępstwa, przewidzianego w artykułach 200 lub 201, albo jeśli takie przestępstwo, choć popełnione po raz pierwszy, mogło wobec okoliczności, w jakich je popełniono, pociągnąć za sobą skutki szczególnie szkodliwe, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa zajmowania się praktyką farmaceutyczną na czas od miesiący sześciu do lat dwóch.

Jeżeli winowajca zarządzał apteką, albo fabryką, laboratorium lub specjalnym oddziałem fabryki chemicznej, urządzonemi do wytwarzania złożonych preparatów farmaceutycznych, sąd mocen jest pozbawić go prawa zarządzania temi zakładami na czas od roku jednego do lat pięciu, a jeśli winowajca sam utrzymywał taki zakład—również prawa utrzymywania tegoż w ciągu takiego samego terminu.

203. Zarządzający apteką, albo fabryką, laboratorium lub specjalnym oddziałem fabryki chemicznej, urządzonemi do wytwarzania złożonych preparatów farmaceutycznych, winny dopuszczenia do pełnienia obowiązków farmaceuty, chemika lub ucznia osoby, nie mającej do tego prawa, będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

204. Winny przechowywania na sprzedaż albo sprzedaży substancji trującej lub gwałtownie działającej bez należytego pozwolenia, lub choćby za pozwo-

leniem, lecz z pogwałceniem przepisów, postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa sprzedaży rzeczonych substancyj na czas od roku jednego do lat pięciu.

205. Osoba, której ze względu na rodzaj jej zajęcia wolno używać w produkcji lub mieć u siebie substancje trujące lub gwałtownie działające, winna niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o przechowywaniu lub używaniu tych substancyj, będzie karana:

grzywną do *rubli stu*.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa posiadania u siebie lub używania w produkcji rzeczonych substancyj na czas od roku jednego do lat pięciu.

206. Osoba, obowiązana z mocy ustawy lub rozporządzenia obowiązującego zawiadamiać we właściwym czasie o wypadkach chorób zakaźnych u ludzi, winna niespełnienia tego obowiązku, będzie karana:

aresztem na czas do miesięcy dwóch lub grzywną do *rubli dwustu*.

207. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o środkach ochrony zdrowia publicznego będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli niewykonanie postanowionych przepisów dotyczyło środków ochrony zdrowia publicznego od chorób zakaźnych, winowajca będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli niewykonania przepisów dopuszczono się

w miejscowości, na którą rozciągnięto w trybie, postanowionym przez ustawę, moc przepisów wyjątkowych, wydanych na wypadek lub w czasie zjawienia się chorób zakaźnych, zaliczonych przez ustawę do szczególnie niebezpiecznych, winny pogwałcenia rzeczonych przepisów, jeśli za ich niewykonanie nie postanowiono w nich innej odpowiedzialności, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w więzieniu.

208. Kobieta, która zgodziła się za mamkę lub przyjęła obowiązek doglądania dziecka, winna ukrycia lub zamilczenia przed najmującym, że jest dotknięta chorobą zaraźliwą, nabytą przez nią przed lub po zgodzeniu się, będzie karana:
aresztem.

209. Handlujący lub przemysłowiec, winny niezachowania należytej czystości i schludności przy wytwarzaniu na sprzedaż, przy przechowywaniu na sprzedaż, albo przy sprzedaży produktów spożywczych lub napojów, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

210. Handlujący lub przemysłowiec, winny:

1) pogwałcenia przepisów, postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące celem usunięcia fałszowania produktów spożywczych lub napojów;

2) tego, że przy wytwarzaniu lub przechowywaniu na sprzedaż, albo przy sprzedaży przedmiotów, co do których wytwarzania, przechowywania lub sprzedaży ustawa lub rozporządzenie obowiązujące postanawia, ku ochronie zdrowia publicznego, przepisy szczególne, pogwałcił te przepisy,

będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

211. Handlujący lub przemysłowiec, winny wytwarzania lub przechowywania na sprzedaż, albo sprzedaży:

1) produktów spożywczych lub napojów, szkodliwych dla zdrowia lub zepsutych;

2) naczyń, wykonanych z materiałów szkodliwych dla zdrowia;

3) przedmiotów spożycia lub użytku domowego (zabarwionych farbami trującymi materiałów, obić, papieru, tektury, świec, zabawek i t. p.), zakazanych w obrocie handlowym;

4) uznanych przez radę lekarską za szkodliwe barwników lub esencji, używanych do zabarwiania lub podbarwiania przedmiotów spożycia, produktów spożywczych lub napojów, jak również wszelkich uznanych przez radę lekarską za szkodliwe substancyj lub materiałów, używanych jako domieszka do produktów spożywczych lub napojów albo do podrabiania tychże,

będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

212. Handlujący lub przemysłowiec, winny wytwarzania lub przechowywania na sprzedaż, albo sprzedaży chleba z domieszką substancyj niezdatnych na pożywienie, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli taka domieszka była szkodliwa dla zdrowia, winowajca, który o tem wiedział, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

213. Handlujący lub przemysłowiec, winny pogwałcenia przepisów, postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące w celu usunięcia psucia ziarna zbożowego lub mąki domieszką substancyj, niezdatnych na pożywienie, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeżeli przepisy pogwałcone zostały przez hurtownika, winowajca będzie karany:
aresztem.

Jeżeli zaś przepisy pogwałcone zostały w czasie powszechnego niedostatku zboża lub domieszka była szkodliwa dla zdrowia, o czem winowajca wiedział, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący trzech.

214. Winny pogwałcenia postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o wytwarzaniu, przechowywaniu albo sprzedaży margaryny, masła sztucznego lub innych tłuszczów będzie karany:
grzywną do *rubli stu.*

Jeżeli zaś przytem margaryna, masło sztuczne lub inne tłuszcze były zmieszane z masłem krowiem w celu handlu takimi mieszaninami, albo jeżeli mieszaniny te znaleziono na przechowaniu w miejscach wyrobu lub sprzedaży masła krowiego, to winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub
grzywną do *rubli stu.*

215. Winny pogwałcenia postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o wytwarzaniu, przywozie z zagranicy, przechowywaniu lub transporcie sztucznych substancyj słodkich, będzie karany:

grzywną do *rubli stu.*

Jeśli pogwałcono postanowione przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisy o sprzedaży sztucznych substancyj słodkich, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub
grzywną do *rubli stu.*

Jeśli zaś winowajca przygotował lub przechowuje na sprzedaż albo sprzedał produkty spożywcze lub na-

poje, w skład których wchodzi sztuczne substancje słodkie, będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Substancje, produkty i napoje odbiera się.

216. Winny niedozwolonego domieszania do herbaty *rosyjskiej* substancyj obcych w zakładach przemysłowych, przygotowujących herbatę, lub w miejscach jej rozdzielania, albo winny przechowywania w tych zakładach lub miejscach herbaty z domieszką, lub też substancyj, mogących służyć do podrabiania herbaty będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Produkty rzeczzone odbiera się.

217. Winny przechowywania na sprzedaż herbaty podrobionej albo produktów, podobnych do herbaty z wyglądu lub ją zastępujących, w opakowaniu, używaniem do herbaty prawdziwej, albo z jej etykietą, będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Produkty rzeczzone odbiera się.

218. W razie skazania handlującego lub przemysłowca za przestępstwa, przewidziane w artykułach 209—217, sąd mocen jest obwieścić wyrok, jako też pozbawić winowajcę prawa prowadzenia odpowiedniego rodzaju handlu na czas od roku jednego do lat pięciu.

219. Handlujący, winny rozładniiania piwa, albo dodawania do niego substancyj nieszkodliwych dla zdrowia, albo zmieszania piwa z różnych browarów, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

220. Winny psucia wody, służącej do picia lub do pojenia, przez wrzucanie, wylewanie, spuszczenie do niej albo moczenie w niej substancyj, czyniących wodę niezdatną do picia lub pojenia, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Jeżeli skutkiem takiego psucia wody stała się ona szkodliwą dla zdrowia ludzi, winowajca będzie karany: aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

221. Winny:

1) pogrzebania zmarłego poza cmentarzem bez należytego pozwolenia;

2) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów co do grzebania, ekshumacji, sprowadzania z za granicy lub przewożenia zwłok;

3) ukrycia zwłok bez pogrzebu;

4) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów co do urządzenia lub ochrony istniejących cmentarzy, albo co do ochrony cmentarzy zniesionych,

będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

CZĘŚĆ DZIESIĄTA.

O pogwałceniu przepisów, ochraniających bezpieczeństwo publiczne i osobiste.

222. Winny wyrobu, nabycia, przechowywania lub zbytu substancji wybuchowej lub przyrządu wybucho-

wego w okolicznościach, dowodzących, że taką substancję lub przyrząd przeznaczono z wiedzą winowajcy do popełnienia zbrodni, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

223. Winny:

1) wyrobu substancji strzelniczej lub wybuchowej, przyrządu strzelniczego lub wybuchowego albo ich części bez pozwolenia, przepisanego przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące;

2) urządzenia bez należytego pozwolenia fabryki lub innego zakładu do wyrobu substancyj strzelniczych lub wybuchowych, przyrządów strzelniczych lub wybuchowych albo ich części;

3) wyrobu broni, której wyrób jest zakazany osobom prywatnym, albo urządzenia fabryki lub innego zakładu do wyrobu takiej broni,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiąca sześciu.

Wyrobite substancje, przyrządy, broń i części tychże, jak również znalezione w fabryce lub w innym zakładzie narzędzia wytwarzania i materiały odbiera się.

224. Winny:

1) prowadzenia robót w urządzonej za należytem pozwoleniem fabryce lub innym zakładzie do wytwarzania substancyj strzelniczych lub wybuchowych albo przyrządów strzelniczych lub wybuchowych albo ich części, lecz przed dokonaniem przepisanych oględzin fabryki lub zakładu;

2) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o urządzeniu zakładów, w ustępie pierwszym artykułu niniejszego wymienionych, lub przepisów o trybie prowadzenia w nich robót,

będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset.* *J. P.*

Jeśli dopuszczone przez winowajcę niewykonanie przepisów zagrażało niebezpieczeństwem wybuchu, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

W tym ostatnim przypadku sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa utrzymywania takiego zakładu na czas od roku jednego do lat pięciu. *J. O.*

225. Winny:

1) przechowywania bez należytego pozwolenia substancji strzelniczej prócz prochu, albo substancji wybuchowej lub przyrządu wybuchowego, albo przechowywania tychże, choćby po otrzymaniu pozwolenia na ich nabycie, lecz poza składem, urząd zonym na te substancje lub przyrządy, albo choćby w składzie, lecz w ilości większej niż dozwolona;

2) urządzenia składu prochu lub innej substancji strzelniczej lub wybuchowej bez należytego pozwolenia;

S. O. 3) nabycia wybuchowych substancyj lub przyrządu, chociażby dla dozwolonego składu, lecz bez pozwolenia specjalnego na ich nabycie;

4) sprzedaży lub innego zbycia substancji lub przyrządu wybuchowego osobie, nie mającej pozwolenia na ich nabycie;

5) prowadzenia handlu prochem lub innemi substancjami albo przyrządami strzelniczymi lub wybuchowymi bez należytego pozwolenia,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto, jeśli te przestępstwa popełnił handlujący, sąd mocen jest pozbawić go prawa handlu substancjami strzelniczymi lub wybuchowymi albo posiadania

S. O.

składu tychże na czas od roku jednego do lat pięciu lub nazawsze.

Nieprawidłowo przechowywane lub nabyte: proch lub inne substancje albo przyrządy strzelnicze lub wybuchowe odbiera się.

Tej samej karze i na tej samej zasadzie ulega utrzymujący skład substancyj lub przyrządów wybuchowych w razie ujawnionego w takim składzie niedoboru tych przedmiotów w stosunku do ilości, wskazanej w księgach sznurowych.

226. Winny przechowywania prochu poza składem w ilości, przenoszącej trzydzieści funtów, lub choćby w składzie, lecz w ilości większej niż dozwolona, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

Proch, przechowywany nieprawidłowo, odbiera się.

227. Winny:

1) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o urządzeniu lub utrzymywaniu składów substancyj wybuchowych na potrzeby przemysłu górniczego lub solnego albo przepisów o przechowywaniu w składzie lub poza nim, o przewozie, wydawaniu, sprzedaży, nabywaniu, zużywaniu lub użyciu substancyj albo przyrządów wybuchowych;

2) przechowywania prochu lub innych substancyj strzelniczych lub wybuchowych w składzie, urządzonym wprawdzie za należytem pozwoleniem, lecz przed dokonaniem oględzin takiego składu,

będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięćuset*.

Jeśli dopuszczone przez winowajcę niewykonanie przepisów zagrażało niebezpieczeństwem wybuchu, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Karze, przepisanej w pierwszej części artykułu niniejszego, ulega winny takiego nieostrożnego, choć przepisów nie naruszającego, obchodzenia się z prochem lub inną substancją albo przyrządem strzelniczym lub wybuchowym, które zagrażało niebezpieczeństwem wybuchu.

W razie powtórzenia przez utrzymującego skład substancyj lub przyrządów wybuchowych przestępstw, przewidzianych w części drugiej artykułu niniejszego, sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa utrzymywania składu rzeczonych substancyj lub przyrządów na czas od roku jednego do lat pięciu.

228. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o używaniu acetylenu, jako też o przechowywaniu i sprzedaży karbidu, będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Nadto w razie powtórzenia takiego wykroczenia sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa utrzymywania składu karbidu lub prowadzenia handlu nim na czas od roku jednego do lat pięciu lub nazawsze.

229. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów co do używania kotłów parowych będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

230. Winny:

- 1) przechowywania lub noszenia broni zakazanej;
- 2) przechowywania lub noszenia broni w miejscach, gdzie jej przechowywanie lub noszenie zabronione jest przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące;

3) strzelania z broni palnej lub innej niebezpiecznej broni w miejscach, gdzie takie strzelanie zabronione jest przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące;

4) niezachowania należytej ostrożności: przy obchodzeniu się z nabitą bronią palną lub inną niebezpieczną bronią; przy wystawianiu, wywieszaniu, rzucaniu, składaniu lub przewożeniu twardych przedmiotów; przy wylewaniu cieczy; przy przewożeniu ludzi wodą; przy trzymaniu zwierzęcia domowego, o którym winowajca wiedział, że jest niebezpieczne;

5) nieposiadania znaku ostrzegawczego lub przyrządu ochronnego przy budowie lub innych robotach albo koło dołu, studni lub wogóle w miejscach, gdzie taki znak lub przyrząd jest konieczny ze względu na bezpieczeństwo osobiste,

będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

231. Winny:

1) jazdy nieogłędnej lub niepomiernej szybkiej w mieście lub wsi;

2) zlecenia powożenia koniem osobie do tego niezdolnej lub pijanej, o czem winowajca wiedział,

będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

232. Winny niezachowania należytej ostrożności przy trzymaniu dzikiego zwierzęcia będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

233. Winny umyślnego szczucia człowieka psem lub innem zwierzęciem będzie karany:

aresztem.

234. Sprzedawca w zakładzie, prowadzącym han-

del napojami wyskokowemi do wypicia na miejscu, winny nieprzedsięwzięcia środków ku ochronie znajdującego się w jego zakładzie lub zeń wychodzącego pijanego, który nie mógł być pozostawiony sam sobie bez oczywistego niebezpieczeństwa, będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

235. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o przechowywaniu lub sprzedaży olejów mineralnych do oświetlenia będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

236. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów:

1) o środkach ostrożności przeciwko pożarowi w budynku, na statku, tratwie lub w innem pomieszczeniu, albo przy obchodzeniu się z ogniem lub substancją łatwo zapalną poza budynkami;

2) o współdziałaniu w gaszeniu pożarów;

3) o wyrobie, przechowywaniu, przewozie, wyładowywaniu lub sprzedaży łatwo zapalnych substancyj prócz olejów mineralnych,

będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

237. Winny niewykonania przepisów o środkach ostrożności przeciwko pożarowi w składzie lub miejscu wyładowywania substancyj łatwo zapalnych, albo na statku lub w wagonie, naładowanych temi substancjami, albo w miejscu znajdowania się takiego statku lub wagonu, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

238. Winny:

1) palenia tytoniu w miejscu, gdzie takie palenie jest zabronione przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące;

2) palenia tytoniu, które zagraża niebezpieczeństwem pożaru lub wybuchu, wbrew wywieszonemu ostrzeżeniu o zakazie palenia tytoniu,

będzie karany:

grzywną do *rubli dziesięciu*.

Jeśli palenie tytoniu w miejscu, gdzie takie palenie jest zabronione przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, zagrażało niebezpieczeństwem pożaru lub wybuchu, winowajca będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

239. Kto, będąc obowiązany z mocy ustawy lub rozporządzenia obowiązującego do zawiadamiania policji o wynikłym pożarze, nie spełnił w czasie właściwym tego obowiązku, będzie karany:

grzywną do *rubli dziesięciu*.

CZĘŚĆ JEDENASTA.

O pogwałceniu przepisów, ochraniających dobrobyt powszechny.

(240 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

241. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów, mających na celu zapewnienie ludności wiejskiej pomocy w wyżywieniu się lub w obsianiu pól, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

242. Handlujący lub przemysłowiec, winny nadmiernego podniesienia cen na artykuły żywności lub inne przedmioty koniecznej potrzeby w porozumieniu z innymi handlującymi temi przedmiotami lub przemysłowcami, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli winowajca skorzystał w tym celu z wywołanej brakiem tych przedmiotów ostatecznej potrzeby ludności miejscowej, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Karze, przepisanej w części pierwszej artykułu niniejszego ulega handlujący lub przemysłowiec, winny nadmiernego podniesienia cen na artykuły żywności lub inne przedmioty koniecznej potrzeby, jeśli winowajca skorzystał z wywołanej brakiem tych przedmiotów ostatecznej potrzeby ludności miejscowej.

243. Winny niespełnienia przepisanego przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące obowiązku zawiadamiania w czasie właściwym o wypadkach chorób zakaźnych lub epizootyj wśród zwierząt domowych, albo o pojawieniu się owadów lub zwierząt, szkodliwych dla roślin rolniczych lub plantacyj owocowych albo drzewnych, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

244. Winny niespełnienia przepisanego przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące obowiązku zawiadamiania w czasie właściwym o wypadkach chorób zakaźnych u roślin rolniczych albo w plantacjach owocowych lub drzewnych będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

245. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o środkach ostrożności:

1) przeciwko zarazie zwierząt domowych, roślin rolniczych, albo plantacyj owocowych lub drzewnych;

2) przeciwko rozpowszechnianiu się owadów lub zwierząt, szkodliwych dla roślin rolniczych, albo dla plantacyj owocowych lub drzewnych,

będzie karany:

aresztem na czas do miesiący dwóch lub grzywną do *rubli dwustu*.

246. Winny łowienia ryb lub innego połowu: w czasie niedozwolonym, w miejscach niedozwolonych, sposobami zabronionemi, albo bez zachowania postanowionych przepisów będzie karany:

grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

Jeśli winowajca zajmował się zabronionym połowem, jako procederem, albo łowił ryby za pomocą substancyj zatrutych lub wybuchowych, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Zabronione narzędzia połowu odbiera się.

247. Winny polowania:

1) bez ustanowionego świadectwa myśliwskiego;

2) z cudzem świadectwem myśliwskim;

3) nie na ten gatunek zwierzyny, na który polowanie w tym czasie dozwolono;

4) sposobem zabronionym,

będzie karany:

grzywną: w przypadku, wskazanym w ustępie pierwszym artykułu niniejszego, — do *rubli dwudziestu pięciu*, a w innych przypadkach—do *rubli stu*.

Zabronione narzędzia polowania odbiera się.

248. Winny niedozwolonego rujnowania gniazd ptasich, albo wyjmowania z nich jaj lub piskląt będzie karany:

grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

249. Winny nieokazania w czasie polowania świadectwa myśliwskiego na żądanie osoby, mającej nadzór nad wykonaniem przepisów o polowaniu, będzie karany:

grzywną do *rubli pięciu*.

250. Winny zabicia na polowaniu żubra lub łosicy, jelenia lub kozy dzikiej, albo cielęcia tych gatunków będzie karany:

grzywną: po *rubli pięćset* za każdego zabitego żubra; po *rubli pięćdziesiąt* za każdą łosicę lub każdego jelenia i po *rubli dwadzieścia pięć* za każdą samicę kozy dzikiej i za każde cielę łosia, jelenia lub kozy dzikiej.

251. Winny roznoszenia, rozwożenia, sprzedaży lub kupna na sprzedaż zwierzyny, zabitej w czasie zabronionym, będzie karany:

grzywną: po *rubli dwadzieścia pięć* za każdego znalezione u winowajcy łosia, jelenia, dzikiego kozła lub dzikiej kozy gatunku stepowego lub górskiego i po *rublu jednym* za każdą znaną u winowajcy sztukę innej zwierzyny.

(252—254 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

255. Właściciel lasu lub osoba, upoważniona przezeń do rozporządzania lasem, winni cięcia lasu rosnącego lub karczowania pni lub korzeni w przypadkach, gdy takiego cięcia lub karczowania zabrania ustawa lub rozporządzenie obowiązujące, albo cięcia lasu rosnącego lub karczowania pni lub korzeni z pogwałceniem postanowionych przepisów, będą karani:

grzywną, równającą się wartości ściętego lub

wykarczowanego lasu, określonej według miejscowej taksy leśnej Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych na las najniższego w powiecie *rzędu*, a w obwodzie wojska *Dońskiego* — *taksy wojskowej na las najniższego w okręgu rzędu*.

Nadto, ścięte drzewa albo wykarczowane pnie lub korzenie odbiera się, albo też ściąga się ich wartość.

256. Właściciel lasu lub osoba, upoważniona przezeń do rozporządzania lasem, winni trzebieży gruntu leśnego lub przekształcenia go na inny rodzaj użytku w przypadkach, gdy takiej trzebieży gruntu leśnego lub przekształcania go na inny rodzaj użytku zabrania ustawa lub rozporządzenie obowiązujące, będą karani:

grzywną w wysokości do *rubli pięciu* za każde sto sążni kwadratowych gruntu leśnego wytrzebionego lub nieprawnie przekształconego na inny rodzaj użytku.

Grunt leśny wytrzebiony lub przekształcony na inny rodzaj użytku na przestrzeni mniejszej niż sto sążni kwadratowych uważa się za pełne sto sążni kwadratowych.

Karę za wykroczenie, w artykule niniejszym przewidziane, wymierza się niezależnie od kary, przepisanej w artykule 255 za samo cięcie lasu.

257. Właściciel lasu lub osoba, upoważniona przezeń do rozporządzania lasem, winni:

1) pasienia bydła w lesie, albo zbierania ściółki leśnej, albo innego użytkowania pobocznego z lasu w przypadkach, gdy takiego pasienia bydła, zbierania ściółki lub pobocznego użytkowania z lasu zabrania ustawa lub rozporządzenie obowiązujące;

2) samowolnego przedłużenia czasowego użytkowania rolniczego z gruntu leśnego poza termin, określony do takiego użytkowania przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące,

będą karani:

za czyny, przewidziane w ustępie pierwszym artykułu niniejszego,—grzywną do *rubli dziesięciu*, za czyn, przewidziany w ustępie drugim artykułu niniejszego, — grzywną w wysokości do *rubla jednego* za każde sto sążni kwadratowych gruntu leśnego, które były w użytkowaniu pozaterminowem.

Grunt leśny, który był w użytkowaniu pozaterminowem na przestrzeni mniejszej niż sto sążni kwadratowych, uważa się za pełne sto sążni kwadratowych.

258. Karom, przepisany w artykułach 255—257, i na wskazanych tam zasadach, ulega winny popełnienia wykroczenia, w tych artykułach przewidzianego, bez zgody właściciela lasu lub osoby, upoważnionej przez niego do rozporządzania lasem, lecz z wiedzą o zakazie cięcia lasu, albo karczowania pni lub korzeni, albo trzebieżenia gruntu leśnego, albo przekształcania go na inny rodzaj użytku, albo użytkowania z lasu.

Ściętego drzewa, jak również wykarczowanych pni lub korzeni nie odbiera się, lecz od winowajcy ściąga się ich wartość.

Karę wymierza się niezależnie od kary za samowolne cięcie lasu.

(259—261 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

CZĘŚĆ DWUNASTA.

O pogwałceniu przepisów, ochraniających spokój publiczny.

262. Winny hałasu, krzyku lub innego wybryku w miejscu publicznem lub na zebraniu publicznem, al-

bo wprowadzie poza niemi, lecz z zakłóceniem porządku lub spokoju publicznego, będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

Jeżeli w warunkach wskazanych dopuszczono się bijatyki, walki na pięści lub innej awantury, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Jeżeli skutek takiego wybryku lub awantury przerwano posiedzenie zgromadzenia publicznego lub publiczny odczyt lub przedstawienie, albo zakłócono porządek podczas pochodu uroczystego lub pogrzebowego, zabaw ludowych lub widowisk teatralnych lub tym podobnych, albo w wybryku lub awanturze uczestniczył tłum, który nie rozszedł się na żądanie władzy policyjnej, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeżeli następstwem awantury, której dopuścił się tłum, było ciężkie lub bardzo ciężkie uszkodzenie cielesne lub śmierć, to winni awantury, którzy nie ulegają karze surowszej za spowodowanie rzeczonych uszkodzeń lub śmierci, będą karani:

uczestnik tłumy, kierujący nim, albo podżegający do uczynienia lub kontynuowania awantury, albo ten, który w awanturze użył broni, — zamknięciem w więzieniu, a inni uczestnicy tłumy — zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący trzech.

263. Winny:

1) rozpowszechniania wieści świadomie fałszywej, mogącej wywołać niepokój publiczny, o rozporządzeniu rządowem, klęsce społecznej lub innem zdarzeniu;

2) wywołania niepokoju publicznego bez żadnej

do tego podstawy, przez uderzenie w dzwon na alarm lub innym sposobem,

będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli następstwem podobnego rozpowszechniania wieści fałszywej lub wzbudzania niepokoju było zaburzenie ludowe, albo przeciwdziałanie władzy, albo zakłócenie porządku w oddziałach wojskowych, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

264. Winny rozpowszechniania na giełdzie lub pomiędzy osobami, zajmującymi się operacjami giełdowymi, wieści fałszywej, mogącej—o czem winowajca wiedział—wpłynąć na zawarcie transakcyj giełdowych, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli rozpowszechniania takiej wieści fałszywej dopuszczono się w celu wpłynięcia na zawarcie transakcyj giełdowych, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu, a nadto karą pieniężną do *rubli jednego tysiąca*.

265. Winny:

1) podmawiania *poddanych rosyjskich* do niedozwolonego przesiedlania się w granicach *Rosji*, lub za granicę;

2) rozpowszechniania wśród ludności świadomie fałszywej wieści o korzyściach przesiedlania się do jakiegokolwiek miejscowości w granicach *Rosji* lub za granicę w celu pobudzenia do opuszczenia swego stałego miejsca zamieszkania,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeżeli następstwem takiego podmawiania lub rozpowszechniania wieści fałszywej była ruina gospodar-

stwa jednej lub kilku rodzin, które się wysiedliły, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli zaś do przesiedlania się za granicę namawiano wojskowych, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

266. Osoba, obowiązana według ustawy lub z mocy rozporządzenia obowiązującego zawiadamiać policję o osobach, wyprowadzających się z domu lub wprowadzających się doń, winna niespełnienia tego obowiązku, będzie karana:

grzywną do *pięćdziesięciu kopiejek* za każdy dzień opóźnienia, lecz w sumie ogólnej nie wyższą nad *rubli piętnaście*.

Jeśli wykroczenia tego dopuścił się zarządzający hotelem lub innym podobnym zakładem dla przyjezdnych, winowajca będzie karany:

grzywną: w *stolicach* — do *rubli pięciu* za każdy dzień opóźnienia, lecz w sumie ogólnej nie wyższą nad *rubli sto pięćdziesiąt*, a w innych miejscowościach — do *rubla jednego* za każdy dzień opóźnienia, lecz w sumie ogólnej nie wyższą nad *rubli trzydzieści*.

Zarządzający hotelem lub innym podobnym zakładem dla przyjezdnych, który uległ wyżej wskazanej karze więcej niż osiem razy w ciągu jednego roku, może być pozbawiony nazawsze prawa zarządzania takimi zakładami.

267. Winny otwarcia pokoiów umeblowanych bez należytego pozwolenia tam, gdzie jest ono wymagane, jak również utrzymujący pokoje umeblowane, winny nieposiadania przepisanego szyldu lub tablicy, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

268. Winny niezawiadomienia lub niezgodnego z prawdą zawiadomienia gospodarza lub zarządzającego domu o zmianie swego miejsca zamieszkania w miejscowości, gdzie takie zawiadamianie przepisuje ustawa lub rozporządzenie obowiązujące, będzie karany:
grzywną do *rubli dziesięciu*.

(Część druga uchylona. 7 sierp. 1917, Dz. Urz. poz. 6, art. 4).

269. Winny zamieszkiwania lub wydalenia się bez przepisanego dowodu osobistego lub z dowodem przedawnionym w przypadkach, gdy dowód jest wymagany według ustawy, będzie karany:

grzywną do *kopiejek pięćdziesięciu* za każdy dzień, lecz w sumie ogólnej nie wyższą nad *rubli piętnaście*.

Tej samej karze ulega winny trzymania u siebie za robotnika lub sługę osoby, obowiązanej według ustawy posiadać dowód na zamieszkiwanie, lecz nie mającej go lub zamieszkującej z dowodem przedawnionym.

270. Winny wydalenia się za granicę bez przepisanego dowodu osobistego, niezależnie od ściągnięcia opłaty za dowód, będzie karany:

grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

271. Kto przy otrzymywaniu dowodu na zamieszkiwanie złoży instytucji, która taki dowód wydaje, świadomie fałszywe oświadczenie, że dowodu na zamieszkiwanie nie posiada, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech.

272. Winny:

1) ukrycia przed odnośną władzą swego imienia, imienia ojca lub nazwiska;

2) samowolnego przywłaszczenia nieprzynależnych winowajcy: stanowiska, stanu, rangi, herbu lub tytułu;

3) publicznego noszenia świadomie nieprzynależnego winowajcy orderu lub znaku wyróżnienia,

będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

Tej samej karze ulega żyd, winny samowolnej zmiany imienia lub nazwiska, pod którymi zapisano go w księgach metrycznych.

273. Winny okazania odnośnej władzy, w celu fałszywego stwierdzenia osobistości, świadomie cudzego lub niewłaściwie wydanego okazującemu dowodu na zamieszkiwanie, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Tej samej karze ulega winny oddania innej osobie swojego lub cudzego dowodu na zamieszkiwanie, w celu fałszywego stwierdzenia osobistości przed odnośną władzą, jeżeli okazanie dowodu na zamieszkiwanie nastąpiło.

Łożegosiw. 274. Winny zamieszkiwania bez przepisane go dowodu na zamieszkiwanie, nie mając przytem ani określonego miejsca zamieszkania, ani rzemiosła, ani procedu, ani zajęć określonych, ani środków do życia, za to wałasanie się będzie karany:

zamknięciem w więzieniu. *J. P.*

Jeśli przytem winowajca miał przy sobie klucz dobrany, wytrych, narzędzie przydatne do włamania lub broń, albo jeżeli znalazł się nocą bądź w cudzych zamieszkanach: budynku lub innem pomieszczeniu, bądź w ogrodzonym podwórzu zamieszkanego budynku, bądź w obrębie siedziby zamieszkaney, bez wiedzy gospodarza lub zastępującej go osoby, to będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

275. Winny wałasania się, odmawiający stwierdzenia swej osobistości lub podający fałszywe wiadomości o niej, za to włóczęgostwo będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Kto karę tę odbył, a osobistość jego pozostała nieujawniona, *będzie zesłany w celu osiedlenia na wyspę Sachalin.*

276. Winny żebrania:

1) z przyzwyczajenia do bezczynności;

2) za pomocą czynności oszukańczych lub zapewnień świadomie fałszywych o nieszczęśliwym wypadku lub chorobie;

3) w sposób grubiański lub zuchwały,

za to żebractwo będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący trzech.

Jeżeli winny żebractwa miał przy sobie klucz dobrany, wytrych, narzędzie przydatne do włamania lub broń, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

277. Winny chodzenia bez należytego pozwolenia z księgą lub obrazem świętym po kweście na kościół, klasztor lub inną instytucję pobożną będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu.*

Jeżeli wskazanie przedmiotu kwesty zmyślono, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Zebrane przez winowajcę ofiary odbiera się i przekazuje na rzecz tego kościoła, klasztoru lub instytucji, na które kwestowano, a jeżeli wskazanie przedmiotu kwesty zmyślono, to na rzecz miejscowych instytucji pobożnych.

278. Kto bez pozwolenia należytego zezwolił na odprawienie w należącym doń budynku lub zajmowaniem przezeń pomieszczeniu nabożeństwa powszechnego

żydowskiego, do którego odprawienia poza ustalonymi miejscami wymagane jest według ustawy takie pozwolenie, będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

279. Winny udziału w bandzie, utworzonej:

1) w celu podrabiania, przerabiania, albo zbytu podrobionych lub przerobionych monet, biletów lub papierów, wymienionych w artykułach 427 i 428, albo dokumentów;

2) w celu uszkodzeń cudzego mienia w przypadkach, wskazanych w artykule 564;

3) w celu kradzieży, rozbojów, wymuszeń lub oszustw;

4) w celu nabywania, przyjmowania na przechowanie, ukrywania, zastawu lub zbytu cudzego mienia, uzyskanego, o czem winowajca wiedział, za pomocą przestępstwa;

5) w celu wprowadzania kontrabandy, jeśli nie ulega karze surowszej za przestępstwo, przez bandę popełnione, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej samej karze ulega winny bądź dawania świadomie schronienia uczestnikowi takiej bandy, bądź dostarczania środków do popełnienia przestępstw.

CZĘŚĆ TRZYNASTA.

O pogwałceniu przepisów o nadzorze nad moralnością publiczną.

280. Winny publicznego pogwałcenia przystojności przez wypowiedzenie słów bezwstydných lub przez postępek bezwstydný będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Jeśli postępek bezwstydnym polegał na lubieżnym lub innym przeciwnym moralności czynie, połączonym ze zgorszeniem innych osób, to winowajca, jeśli nie ulega karze surowszej za nierząd, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

281. Winny przechowywania na sprzedaż, sprzedaży, publicznego wystawienia lub innego rozpowszechniania świadomie bezwstydných utworów lub wizerunków będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Nadto, jeśli winowajca jest handlującym, albo redaktorem wydawnictwa periodycznego, sąd mocen jest pozbawić go prawa handlu lub prawa być redaktorem na czas od roku jednego do lat pięciu.

282. Winny okrutnego obchodzenia się z chorym umysłowo, powierzonym nadzorowi lub opiece winowajcy, jeśli czyn jego nie stanowi bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega majster, winny okrutnego obchodzenia się z terminatorem lub czeladnikiem, będącymi u niego na nauce.

283. Winny przyjęcia osoby, mającej mniej niż lat siedemnaście, w celu popchnięcia do żebractwa lub innego niemoralnego zajęcia będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

284. Winny zjawienia się w miejscu publicznem w stanie jawnego opilstwa, zagrażającym bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi, będzie karany:

aresztem na czas do dni trzech lub grzywną do *rubli dziesięciu*.

W razie powtórzenia takiego wykroczenia winowajca będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

285. Winny udziału w zbiorowisku celem publicznego picia napojów wysokowych na ulicach lub placach, albo w podwórzach lub pod bramami będzie karany:

aresztem na czas do dni trzech lub grzywną do *rubli dziesięciu*.

W razie powtórzenia takiego wykroczenia winowajca będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

286. Winny picia publicznie napojów wysokowych w obrębie miast, tam gdzie takiego picia zabrania rozporządzenie obowiązujące, będzie karany:

aresztem na czas do dni trzech lub grzywną do *rubli dziesięciu*.

287. Winny niepotrzebnego dręczenia zwierząt domowych będzie karany:

aresztem na czas do dni siedmiu lub grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

288. Winny otwarcia zabawy ludowej bez pozwolenia, przewidzianego przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, albo w czasie niedozwolonym będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

289. Winny urządzenia gry w karty, w kości i t. p., zabronionej przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące

jące, albo oddania na taką grę swego pomieszczenia będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli winowajca otworzył dom gry zabronionej, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu, a nadto karą pieniężną do *rubli trzech tysięcy*.

CZĘŚĆ CZTERNASTA.

O pogwałceniu przepisów o nadzorze nad wychowaniem młodzieży.

290. Winny:

1) otwarcia zakładu naukowego bez należytego pozwolenia;

2) przyjęcia obowiązków nauczyciela lub wychowawcy w zakładzie naukowym lub w domu prywatnym, jeśli pełnienia tych obowiązków zabroniono winowajcy z rozporządzenia odnośnej władzy, i winowajca nie ulega odpowiedzialności z artykułu 177,

będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

Grzywny te idą na rzecz sum specjalnych Ministerstwa Oświecenia Publicznego, na fundusz pomocy dobroczynnej dla osób, które uzyskały prawo nauczania młodzieży w domach prywatnych.

291. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o nauczaniu młodzieży żydowskiej lub nadzorze nad jej nauczaniem będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

W razie powtórzenia takiego wykroczenia przez mełameda lub innego nauczyciela szkół żydowskich prywatnych lub publicznych winowajca będzie karany aresztem.

CZĘŚĆ PIĘTNASTA.

O pogwałceniu przepisów o nadzorze nad prasą.

292. Winny urządzenia lub utrzymywania zakładu drukarskiego, chociażby posiadającego jedną tylko maszynę, bez spełnienia warunków, wymaganych przez ustawę lub rozporządzenie, ulegnie karze:

aresztu na czas do miesięcy trzech lub grzywny do marek polskich sześciuset.

Jeżeli przy urządzeniu lub utrzymywaniu takiego zakładu drukarskiego przedsięwzięto środki do jego ukrycia przed nadzorem przepisany, winny urządzenia lub utrzymywania takiego zakładu ulegnie karze:

wiezienia.

Karze, wskazanej w części pierwszej artykułu niniejszego, ulegnie winny użycia prasy drukarskiej dla własnej potrzeby bez spełnienia warunków, wymaganych przez ustawę lub rozporządzenie.

(7 lut. 1919. Dz. Pr., poz. 146. art. 10).

293. Zarządzający zakładem drukarskim, winny:

- 1) nieoznajmienia w trybie, przepisany przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, o zmianie liczby lub rozmiaru pras drukarskich lub maszyn rotacyjnych;
- 2) niewykonania postanowionych przez ustawę lub

rozporządzenie obowiązujące przepisów o prowadzeniu ksiąg sznurowych do wciągania robót, przeznaczonych do druku;

(3 uchylono);

4) puszczania w obieg z zakładu drukarskiego wydawnictwa periodycznego lub innego bez zachowania przepisów, postanowionych w tym przedmiocie przez ustawę,

będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

(7 lut. 1919. Dz. Pr., poz. 186, art. 34)

293a. Winny niezłożenia właściwej władzy w terminie przepisany liczbę egzemplarzy druku, określonej przez ustawę lub rozporządzenie, ulegnie karze, prócz zasądzenia wartości złożonych egzemplarzy, przyjmując za podstawę obliczeń cenę sprzedażną na rynku księgarskim, aresztu na czas do miesięcy trzech lub grzywny do marek polskich sześciuset.

(7 lut. 1919 Dz. Pr., poz. 186, art. 34).

294. Winny puszczania w obieg z zakładu drukarskiego wydawnictwa:

1) ze świadomie fałszywem zaznaczeniem o pozwoleniu na nie cenzury;

2) ze świadomie fałszywem wskazaniem zakładu, w którym je odbito;

3) ze świadomie fałszywem oznaczeniem nazwiska wydawcy lub redaktora odpowiedzialnego, jeśli wydawnictwo periodyczne puszczono bez należytego pozwolenia,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

294a. Winny zamieszczenia w deklaracji o przyjęciu na siebie obowiązku wydawcy lub redaktora czasopisma w jego całości lub w pewnej jego części świadomie fałszywych wiadomości co do warunków, od

których zależy prawo być wydawcą lub redaktorem, ulegnie karze:

aresztu.

(7 lut. 1919. Dz. Pr., poz. 186, art. 34).

295. Osoba, zajmująca się wyrobem lub sprzedażą przyborów drukarskich, winna:

1) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o prowadzeniu ksiąg sznurowych do zapisywania sprzedanych przyborów drukarskich;

2) sprzedania prasy drukarskiej lub czcionek osobie, nie mającej według ustawy prawa do ich nabycia, będzie karana:
grzywną do *rubli stu*.

296. Winny otwarcia księgarni lub czytelní, lub prowadzenia handlu drukami bez spełnienia warunków, wymaganych przez ustawę lub rozporządzenie, ulegnie karze:
grzywny do *marek polskich dwustu*.

(7 lut. 1919. Dz. Pr., poz. 146, art. 10).

297. Winny prowadzenia handlu ulicznego lub domokrażnego drukami bez pozwolenia, przepisanego ustawą lub rozporządzeniem obowiązującym, będzie karany:
grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

298. Handlujący drukami albo utrzymujący czytelníę, winny przechowywania na sprzedaż, sprzedaży lub innego rozpowszechniania:

1) wydawnictwa, wciągniętego do spisu wydawnictw zabronionych, albo o którego zabronieniu ogłoszono w trybie przepisanych;

2) wydawnictwa, podlegającego uprzedniemu przejściu przez cenzurę, o czem winowajca wiedział, lecz nie posiadającego pozwolenia cenzury,

będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

299. Winny:

1) wydrukowania bez pozwolenia, przepisanego ustawą, druku, na którego wydrukowanie potrzeba uprzedniego pozwolenia cenzury lub innej instytucji, o czym winowajca wiedział;

2) dopuszczenia dodatku lub zmiany, sprzeciwiających się ogólnym przepisom cenzury, przy odbijaniu druku, po udzieleniu przez cenzurę pozwolenia na jego wydanie, albo zamieszczenia w wydawnictwie rysunku, który nie był rozpatrywany przez cenzurę, o czym winowajca wiedział;

3) wydrukowania utworu, zabronionego wyrokiem sądowym lub wciągniętego do spisu książek zabronionych, o czym winowajca wiedział,

będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

299a. Winny zamieszczenia ogłoszenia, którego druk jest zakazany przez ustawę lub rozporządzenie, ulegnie karze:

aresztu na czas do jednego miesiąca lub grzywny do marek polskich tysiąca.

(7 lut. 1919. Dz. Pr., poz. 186, art. 34).

300. Winny puszczenia w obieg wydawnictwa, o którym mu wiadomo, że jest wstrzymane przez rozporządzenie prawne władzy, ulegnie karze:

więzienia na czas do miesięcy sześciu.

Tej samej karze ulegną: zarządzający zakładem drukarskim, faktor, zecer lub wogóle osoby, pracujące w takim zakładzie, winne ukrywania wydawnictwa, wstrzymanego przez rozporządzenie prawne władzy.

(7 lut. 1919. Dz. Pr., poz. 146, art. 10).

(301 uchylono. 14 mar. st. st. 1906. Dz. pr. ros., poz. 461, III).

302. Winny publicznego wystawienia lub wykonania na scenie utworu literackiego lub takiego utworu muzycznego, do którego dołączono słowa, z wiedzą, że wykonywanie go jest zabronione lub że nie był rozpatrzony przez odnośną cenzurę, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Tej samej karze ulega winny publicznego wystawienia lub wykonania na scenie utworu literackiego lub takiego utworu muzycznego, do którego dołączono słowa, bez zachowania zmian lub opuszczeń, wskazanych przez cenzora.

303. Wydawca wydawnictwa perjodycznego, winny:

(1 uchylono);

2) niezawiadomienia w trybie, przez ustawę przepisany, o przejściu wydawnictwa perjodycznego do innej osoby;

(3 uchylono);

4) wydrukowania w wydawnictwie perjodycznem artykułu, wychodzącego poza obręb zatwierdzonego programu wydawnictwa, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

(7 lut. 1919. Dz. Pr., poz. 186, art. 34).

303a. Wydawca wydawnictwa perjodycznego, winny puszczania w obieg nowego wydawnictwa perjodycznego bez spełnienia warunków, wymaganych przez ustawę lub rozporządzenie, ulegnie karze:

aresztu.

(7 lut. 1919. Dz. Pr., poz. 186, art. 34).

304. Wydawca wydawnictwa perjodycznego, czasowo zawieszonego, winny pogwałcenia zakazu wydawania tego wydawnictwa lub dostarczania swoim prenumeratorom, zamiast niego, innego wydawnictwa w imieniu tej samej redakcji, będzie karany:

grzywną do *rubli pięciuset*.

305. Winny:

1) ogłoszenia drukiem, przed posiedzeniem sądownym lub przed umorzeniem sprawy, wiadomości, ujawnionej przez dochodzenie lub śledztwo wstępne;

2) niewykonania postanowionych przez ustawę przepisów o drukowaniu wyroków sądowych i sprawozdań ze spraw sądowych;

3) ogłoszenia drukiem wiadomości, która według ustawy mogła być ogłoszona jedynie za szczególnem pozwoleniem na to, albo ogłoszenia drukiem wiadomości świadomie wbrew zakazowi jej ogłaszania,

będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

306. Wydawca wydawnictwa periodycznego, winny niezamieszczenia w wydawnictwie codziennem w ciągu dni trzech po otrzymaniu, a w wydawnictwie, wychodzącem w odstępach dłuższych — w numerze najbliższym, mającym wyjść po upływie dni trzech od otrzymania:

1) wyroku lub decyzji sądu, albo rządowego ostrzeżenia, zaprzeczenia lub sprostowania tego, co wydrukowano w tem wydawnictwie;

2) zakomunikowanego przez osobę prywatną zaprzeczenia lub sprostowania tego, co wydrukowano w wydawnictwie periodycznem, jeśli zamieszczenie takiego zaprzeczenia lub sprostowania jest według ustawy obowiązkowe,

będzie karany:

grzywną: dla wydawnictw codziennych — do *rubli dwudziestu pięciu*, a dla wychodzących w odstępach dłuższych — do *rubli stu* za każdy numer, który wyszedł od dnia upływu terminu obowiązkowego wydrukowania do dnia wydrukowania w wydawnictwie wyroku, decyzji, ostrzeżenia, zaprzeczenia lub sprostowania.

Jeśli wyroku, decyzji, ostrzeżenia, zaprzeczenia lub sprostowania nie wydrukowano w ciągu miesięcy trzech, to oprócz ściągnięcia grzywny od winowajcy, wydawnictwo periodyczne zamyka się.

307. Autor, wydawca, zarządzający zakładem drukarskim lub księgarz, a w wydawnictwach periodycznych redaktor odpowiedzialny, winni dopuszczenia przez nieoględność do wyjścia w obieg druku, którego treść zawiera cechy przestępstwa, jeśli nie ulegają odpowiedzialności na zasadzie przepisów o udziale w przestępstwie, będą karani:

grzywną do *rubli pięciuset*.

W tym przypadku pociąga się do odpowiedzialności sądowej: co do wydawnictw periodycznych — redaktora odpowiedzialnego, a co do innych wydawnictw — autora, wydawcę, zarządzającego zakładem drukarskim lub księgarza, według kolejności następującej:

1) autora, gdy nie udowodni, że utwór ogłoszono bez jego wiedzy;

2) wydawcę, gdy autor nie jest wiadomy lub znajduje się zagranicą, albo gdy miejsce jego zamieszkania nie jest wiadome;

3) zarządzającego zakładem drukarskim, gdy autor i wydawca nie są wiadomi lub znajdują się zagranicą, albo gdy miejsca ich zamieszkania nie są wiadome;

4) księgarza, gdy na wydawnictwie nie wskazano zakładu, w którym je wydrukowano.

308. Redaktor wydawnictwa periodycznego, wychodzącego bez cenzury uprzedniej, winny niespełnienia żądania Ministra Spraw Wewnętrznych co do wskazania stanowiska, imienia i nazwiska autora artykułu, wydrukowanego w takim wydawnictwie, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

309. W sprawach o przygotowanie lub puszczenie

w obieg druków treści przestępnej, sąd mocen jest, niezależnie od zastosowania artykułu 36, postanowić:

1) zawieszenie wydawnictwa perjodycznego lub zabronienie go nazawsze;

2) zamieszczenie wyroku sądowego w najbliższym numerze wydawnictwa.

CZĘŚĆ SZESNASTA.

O pogwałceniu przepisów o nadzorze nad procederami i handlem.

310. Winny urządzenia lub przystąpienia do urządzenia zakładów fabrycznych, fabryki, apteki, albo innego zakładu przemysłowego lub handlowego bez należytego pozwolenia będzie karany:

grzywną do *rubli stu.*

Jeżeli zaś zakłady fabryczne, fabryka, apteka, albo inny zakład przemysłowy lub handlowy zostały urządzone, albo ich urządzenie zaczęte zostało, chociażby za pozwoleniem odnośnej władzy, lecz:

1) przez osobę, nie mającą prawa utrzymywać zakładów tego rodzaju;

2) w takim miejscu, gdzie urządzenie wymienionych zakładów jest zabronione przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące,

to winowajca będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset.*

311. Gospodarz zakładów fabrycznych, fabryki, zakładu rzemieślniczego lub handlowego, albo zarządzający nimi, winny niezastosowania w takim zakładzie urządzenia, przepisanego przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące w celu zapobieżenia zatruciu powietrza, wody lub gruntu, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

312. Winny bądź urządzenia rzeźni bez zachowania przepisów, postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, bądź nieporządnego utrzymywania rzeźni będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

313. Winny pogwałcenia w miejscowościach, gdzie urządzone są rzeźnie, przepisu co do uboju bydła nie inaczej, jak tylko w rzeźniach, będzie karany:

aresztem na czas do dni siedmiu lub grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

314. Sprzedawca, winny pogwałcenia zakazu posiadania w zakładzie handlu detalicznego napojami wysokowemi, w miejscowościach wskazanych w ustawie, jakichkolwiek artykułów spożywczych, prócz dozwolonych przez ustawę, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

315. Winny:

1) otwarcia handlu prywatnego napojami wysokowemi, lub zakładu restauracyjnego w czasie dla tych zakładów niedozwolonym;

2) dopuszczenia w tych zakładach do niedozwolonych: zabawy, gry lub wybryków;

3) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o wpuszczaniu do tych zakładów wojskowych niższych stopni i wydawaniu im napojów wysokowych;

4) bądź trzymania w charakterze służącego w handlu prywatnym napojami wysokowemi lub w zakładzie restauracyjnym ze sprzedażą napojów wysokowych osoby, nie mającej wieku, ustalonego przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, bądź dopuszczenia

małoletniego, nie mającego lat czternastu, lub osoby widocznie pijanej do picia napojów wysokowych w tych zakładach;

5) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o utrzymywaniu prywatnych zakładów handlu napojami wysokowymi i o prowadzeniu w nich handlu;

6) udzielania, w charakterze procederu, swego mieszkania lub innego pomieszczenia do picia napojów wysokowych, kupionych w innem miejscu;

7) sprzedaży w zakładach restauracyjnych produktów lub napojów, albo wynajmowania pokoiów za ceny wyższe od oznaczonych,

będzie karany:
grzywną do *rubli stu.*

316. Winny handlowania napojami wysokowymi:

1) w takim miejscu, gdzie handel napojami wysokowymi jest zabroniony;

2) bez posiadania prawa handlowania napojami wysokowymi wogóle lub w danej miejscowości,

3) w zakładzie, na którego otwarcie nie otrzymano należytego pozwolenia, albo którego urządzenie wewnętrzne nie odpowiada wymaganiom ustawy,

będzie karany:
grzywną do *rubli trzystu.*

Nadto winowajcy odbiera się pozwolenie na sprzedaż napojów wysokowych.

317. Utrzymujący zakład prywatny sprzedaży napojów wysokowych lub handlujący w nim, winny:

1) sprzedaży napojów wysokowych pod zastaw rzeczy, na rachunek przyszłych zbiorów lub wogóle na kredyt;

2) zamiany napojów wysokowych na zboże lub inne wytwory wiejskie;

3) płacenia napojami wysokowemi, zamiast pieniędzy, na pokrycie zobowiązań lub za wykonaną robotę, będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Nadto winowajcy odbiera się pozwolenie na sprzedaż napojów wysokowych.

Zobowiązania, zaciągnięte wzamian ze otrzymane napoje uznaje się za nieważne, a rzeczy, wzięte w zastaw lub na zamianę, odbiera się winowajcy i zwraca się darmo właścicielom lub nieodłączonym członkom ich rodzin:

Przepisy ustępu pierwszego części pierwszej, jak również części trzeciej artykułu niniejszego nie rozciągają się na zobowiązania dłużne, wynikające ze sprzedaży napojów wysokowych z zakładów fabrycznych i składów hurtowych.

318. Winny otwarcia bez zachowania postanowionych przepisów lub bez należytego pozwolenia:

1) spółki lub towarzystwa handlowego lub przemysłowego;

2) prywatnej lub społecznej instytucji kredytowej, zakładu bankierskiego lub kantoru wymiany;

3) kantoru komisowego lub informacyjnego do spraw prywatnych;

4) lombardu,

będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Tej samej karze ulega winny bądź dokonywania w imieniu spółki lub towarzystwa, które otrzymało należyte pozwolenie, takich operacyj, których dokonywanie nie jest spółce lub towarzystwu pozwolone, bądź dokonywania operacyj, chociażby pozwolonych, lecz niezgodnie z otrzymanem pozwoleniem.

319. Utrzymujący lombard lub pracujący w nim,

winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o utrzymywaniu lombardów, będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

Nadto sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa utrzymywania lombardu na czas od roku jednego do lat pięciu, a w razie powtórzenia takiego wykroczenia—nazawsze.

320. Winny:

1) niedozwolonego dokonania wypłaty kuponem, oddzielnym od papierów procentowych rządowych lub prywatnych, którego termin płatności jeszcze nie nastąpił;

2) niedozwolonego zawarcia tranzakcji, mającej za przedmiot kupony, na które bieg procentów jeszcze się nie zaczął;

3) wydania kuponu od papieru procentowego, znajdującego się w zastawie lub na przechowaniu, na który to kupon bieg procentów jeszcze się nie zaczął, w przypadkach, gdy ustawa zabrania takiego wydania,

będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

321. Utrzymujący zakład bankierski lub kantor wymiany, albo zarządzający niemi, albo pracujący w nich, winny:

1) niedozwolonego kupna lub sprzedaży papieru procentowego rządowego lub prywatnego, nie posiadającego wszystkich należących doń kuponów, na które bieg procentów jeszcze się nie zaczął;

2) niedozwolonego wydania pożyczki pod zastaw papieru, wymienionego w ustępie pierwszym artykułu niniejszego, albo otwarcia rachunku bieżącego, zabezpieczonego takim papierem;

3) dokonania jakiejkolwiek tranzakcji, której przedmiotem jest papier, wymieniony w ustępie pierwszym artykułu niniejszego;

będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

322. Utrzymujący zakład bankierski lub kantor wymiany, albo zarządzający niemi, albo pracujący w nich, winny dokonania tranzakcji, zabronionej przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, będzie karany:

grzywną do *rubli dwóch tysięcy*.

W razie powtórzenia takiego wykroczenia winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu, a nadto karze pieniężnej do *rubli trzech tysięcy*.

Nadto sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa utrzymywania zakładu bankierskiego lub kantoru wymiany, albo zarządzania niemi na czas od roku jednego do lat pięciu, a w razie powtórzenia takiego wykroczenia—nazawsze.

323. Utrzymujący zakład bankierski lub kantor wymiany, albo zarządzający niemi, albo pracujący w nich, winny dokonywania operacyj, o których nie zawiadomił gubernatora, będzie karany:

grzywną do *rubli dwustu*.

324. Winny:

1) otwarcia subskrypcji na wszelkiego rodzaju papiery wartościowe w imieniu spółki lub towarzystwa handlowego lub przemysłowego, na którego otwarcie nie pozwolono;

2) emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych w imieniu instytucji społecznej, albo spółki lub towarzystwa handlowego lub przemysłowego bez nale-

żytego pozwolenia na emisję takich papierów, albo wartości innej, niż ustalona przez to pozwolenie, albo w liczbie większej, niż pozwolono, lecz bez przekroczenia ogólnej sumy papierów, na których emisję pozwolono,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

325. Winny dokonywania operacyj ubezpieczeniowych w imieniu towarzystwa ubezpieczeń, nie mającego należytego pozwolenia, albo wprowadzie w imieniu towarzystwa, które otrzymało takie pozwolenie, lecz niezgodnie z otrzymanem pozwoleniem, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

326. Założyciel spółki lub towarzystwa handlowego lub przemysłowego, winny:

1) nieprowadzenia przepisanych przez ustawę ksiąg sznurowych do zapisywania akcyj lub udziałów i sum, za nie wpływających;

2) niezłożenia takich ksiąg do rewizji na żądanie odnośnej instytucji, która rzeczzone księgi wydała,

będzie karany:

grzywną do *rubli pięciuset*.

327. Winni umieszczenia w deklaracjach, składanych komisjom repartycji podatku od procederów, wiadomości świadomie fałszywych, zmierzających ku zmniejszeniu tego podatku lub zwolnienia od niego, o obrotach i dochodach przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych, będą karani:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

328. Winni umieszczenia w sprawozdaniach i bi-

lansach przedsiębiorstw, obowiązanych do sprawozdawczości publicznej lub przedsiębiorstw zrównanych z niemi, albo w dodatkowych zawiadomieniach lub wyjaśnieniach do tych sprawozdań świadomie fałszywych wiadomości, zmierzających ku zmniejszeniu podatku od procederów lub zwolnieniu od niego, członkowie zarządów, agenci odpowiedzialni towarzystw cudzoziemskich, księgowi i wogóle osoby, które podpisały lub kontrasygnowały niezgodne z prawdą sprawozdanie, bilans, albo dodatkowe wiadomości lub wyjaśnienia do nich, będą karani:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu, a nadto karą pieniężną do *rubli tysiąca*.

329. Winny puszczenia w obieg znaków pieniężnych na okaziciela w jakiegokolwiek formie, będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

330. Zarządzający lub kierujący sprawami w założonych za pozwoleniem rządu: instytucji kredytowej, towarzystwie ubezpieczeń wzajemnych, spółce udziałowej lub towarzystwie akcyjnem, winny dokonania operacyj, nie dozwolonych rzeczonym instytucjom, towarzystwom lub spółkom, będzie karany:

grzywną do *rubli dwóch tysięcy*.

W razie powtórzenia takiego wykroczenia winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu, a nadto karą pieniężną do *rubli trzech tysięcy*.

331. Winny:

1) pogwałcenia postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych;

2) przygotowania blankietów do wszelkiego rodzaju papierów wartościowych nie w trybie przepisany, będzie karany:
grzywną do *rubli pięciuset*.

332. Winny urządzenia loterii publicznej bez należytego pozwolenia lub z pogwałceniem przepisów w tym przedmiocie postanowionych będzie karany:
grzywną do *rubli trzystu*.

333. Winny:

1) sprzedaży lub innego rozpowszechniania biletów loterii cudzoziemskich, których obieg jest niedozwolony;

2) niedozwolonej przez ustawę sprzedaży promes na loterie lub na bilety pożyczek premjowych, będzie karany:
aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

334. Winny używania bądź nie posiadanej godności majstra cechowego w miejscowościach, gdzie istnieje ustrój cechowy jego rzemiosła, bądź praw rzemieślnika w miejscowościach z uproszczonym ustrojem rzemieślniczym będzie karany:
grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

335. Nie mający według ustawy prawa prowadzenia handlu lub procederu wogóle, albo prowadzenia wszędzie lub w danej miejscowości handlu lub procederu określonego rodzaju, winny prowadzenia takiego handlu lub procederu, będzie karany:
grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli zaś winowajca, w celu otrzymania pozwolenia na prowadzenie handlu lub procederu, złoży fałszywą deklarację, że nie należy do liczby osób, którym według ustawy zabrania się prowadzenia handlu lub procederu, albo zatai przyczyny, stojące według ustawy

na przeszkodzie do wydania rzeczzonego pozwolenia, wówczas winowajca będzie karany: aresztem.

(Część ostatnią uchylono. 7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

336. Winny wyrobu, sprzedaży lub rozpowszechniania obrazów świętych lub innych świętych wizerunków w postaci gorszącej, jeśli nie ulega karze za przestępstwo, przewidziane w artykułach 73 lub 74, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

(337—339 uchylono. 7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

340. Winny pogwałcenia postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o sprzedaży sztucznego oleju do palenia będzie karany: grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

Sztuczny olej do palenia odbiera się.

341. Handlujący, winny przyjęcia kupowanych: zboża, mąki, kaszy, słodu, śróty, otrąb, albo wogóle mielonego lub śrótowanego zboża, albo nasion oleistych, siewnych lub innych nie na wagę, lecz w inny sposób, w miejscowościach, gdzie przyjmowanie ich na wagę przepisuje ustawa lub rozporządzenie obowiązujące, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

342. Handlujący, winny pogwałcenia postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o sprzedaży lnu lub konopi, będzie karany: grzywną do *rubli stu*.

Jeśli zaś handlujący jest winien przygotowywania lub przechowywania na sprzedaż, albo sprzedawania lnu lub konopi, zawierających domieszkę odpadków lub innych obcych materiałów, albo zmoczonych w celu

sztucznego powiększenia wagi włókna, to będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

343. Winny pogwałcenia przepisów o handlu kartami do gry będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

344. Winny bądź wyrobu kart do gry celem ich zbytu, bądź przerabiania, przemycania lub czyszczenia w tym samym celu kart używanych, bądź przechowywania celem zbytu, albo zbywania kart nieprawnie wyrobionych, przerobionych, przemitych lub oczyszczonych będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Nadto od winowajcy ściąga się za każdy tuzin talij takich kart po *rubli piętnaście*.

Tej samej karze ulega winny wyrobu banderoli, nakładanych na karty do gry, a nie stanowiących znaków wartościowych, albo użycia takich banderoli, albo nałożenia na karty prawdziwych banderoli, już używanych.

Jeżeli wyrób kart lub banderoli, albo ich zbywanie stanowiły proceder winowajcy, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Narzędzia wyrobu, jak również karty lub banderole nieprawnie wyrobione odbiera się.

(345 uchylono 7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

346. Winny bądź przywozu z za granicy celem puszczenia w obieg, bądź wyrobu w tym samym celu, bądź puszczenia w obieg medalu, żetonu, biletu z zaproszeniem, afiszu, biletu wizytowego, cennika lub innego przedmiotu, odtwarzającego wizerunek znaku pie-

nieżnego lub znaku, stwierdzającego pobranie opłaty akcyzowej, stemplowej lub pocztowej i mogącego być zbytych za taki znak, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Przedmioty te odbiera się.

347. Grawer, winny wyrobu pieczęci lub innego narzędzia, służącego do opatrzenia znakiem zaświadcującym w imieniu rządowej lub społecznej instytucji lub urzędnika, na zamówienie osoby do tego nie upoważnionej, będzie karany:

aresztem.

348. Przemysłowiec lub handlujący, winny przechowywania na sprzedaż lub sprzedaży:

1) wyrobu złotego lub srebrnego, podlegającego obowiązkowemu cechowaniu, bez przepisanej cechy, z wyjątkiem rzeczy, przyjętych do naprawy;

2) złota malarskiego, srebra malarskiego lub listków złoto-srebrnych w książeczkach bez oznaczenia na nich lub z oznaczeniem, niezgodnem z prawdą, ilości i wagi listków, albo książeczek tego metalu, nie mających znaków instytucji probierczej lub plomb;

3) nici złotych, srebrnych, nie wyłączając szychowych, i wyrobów z takich nici, bez wyciśnięcia cechy prywatnej na plombach, banderolach lub etykietach, albo bez oznaczenia na nich lub z oznaczeniem, niezgodnem z prawdą, jakości tych towarów,

będzie karany:

grzywną do wysokości pięciokrotnej wartości metalu w wyrobach, nie mających cech, znaków, plomb, cech prywatnych i oznaczeń, albo mających oznaczenia, niezgodne z prawdą.

349. Przemysłowiec lub handlujący, winny przechowywania na sprzedaż albo sprzedaży wyrobu złotego

lub srebrnego, podlegającego obowiązkowemu cechowaniu albo zwolnionego od obowiązkowego cechowania, któryby w ogólnej swej masie albo w częściach składowych lub dodatkowych był próby niższej niż przepisana w ustawie, z wyjątkiem wyrobów, zwolnionych od obowiązkowej próby, jako też rzeczy, przyjętych do naprawy, będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

W razie powtórzenia takiego wykroczenia winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu, a nadto karą pieniężną do *rubli trzystu*.

350. Przemysłowiec, winny wypuszczenia na sprzedaż sztabki złota lub srebra bez wyciśnięcia na niej swojej cechy prywatnej, będzie karany:

grzywną do wysokości potrójnej wartości metalu niecechowanego.

351. Winny:

1) wyrobu lub przechowywania na sprzedaż podrobionego stempla probierczego;

2) wyciśnięcia podrobionej cechy probierczej na złotych lub srebrnych wyrobie lub sztabce;

3) zmiany cechy, wyciśniętej przez instytucję probierczą, na cechę wyższą;

4) wyciśnięcia cechy probierczej bez udziału instytucji probierczej;

5) wlotowania cechy, wyciśniętej przez instytucję probierczą na wyrobie lub sztabce, w inny wyrób lub sztabkę,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

352. Przemysłowiec lub handlujący, winny przechowywania na sprzedaż albo sprzedaży złotych lub sre-

brnych wyrobu lub sztabki, jeżeli na nich — o czym winowajca wiedział—wyciśnięto cechę podrobioną, albo cechę, wyciśniętą przez instytucję probierczą, zmieniono na cechę wyższą, albo wlutowano cechę, wyciśniętą przez instytucję probierczą, w inny wyrób lub sztabkę, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

353. W przypadkach, wskazanych w artykułach 348—352, złoto i srebro w wyrobach lub sztabkach, nie mających przepisanych cech, znaków, plomb, cech prywatnych lub oznaczeń, albo takich, które — jak się okazało — były próby niższej niż przepisana w ustawie, będzie odebrane i odesłane przez instytucję probierczą do mennicy *petersburskiej* celem przerobienia na monetę.

(354 i 355 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

356. Przemysłowiec lub handlujący, winny:

1) samowolnego wystawienia na towarze własnego wyrobu lub posiadany na sprzedaż, albo na opakowaniu lub naczyniu, zawierającym towary, albo na cenniku, blankiecie lub ogłoszeniu handlowem znaku towarowego, ściśle odtworzonego lub wyraźnie podobnego do takiegoż znaku towarowego, stanowiącego—o czym winowajca wiedział—przedmiot wyłącznego korzystania innego przemysłowca lub handlującego;

2) przechowywania na sprzedaż lub sprzedaży towaru ze wskazanym w ustępie poprzednim znakiem, samowolnie—o czym winowajca wiedział—wystawionym, albo puszczenia takiego towaru w obieg w celach handlowych,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Znaki towarowe, nieprawnie wystawione, podlegają zdjęciu i zniszczeniu.

357. Przemysłowiec lub handlujący, winny bądź wystawienia na towarze, albo na opakowaniu lub naczyniu, zawierającym towary, albo na cenniku, blankiecie lub ogłoszeniu handlowem, znaku towarowego z napisem lub wizerunkiem zabronionym, bądź przechowywania na sprzedaż lub sprzedaży towaru z takim znakiem, będzie karany:

grzywną do *rubli dwustu*.

Znaki towarowe, nieprawnie wystawione, podlegają zdjęciu i zniszczeniu.

358. Winny użycia na wyrobie znaku, ustanowionego w celu zabezpieczenia praw korzystania z rysunku lub modelu, bez uprzedniego zgłoszenia rysunku lub modelu w trybie przepisany, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

359. Winny używania, bez należytego pozwolenia, w handlu, przy przewozie przedmiotów, przy pobieraniu wpłat wszelkiego rodzaju, na szyldach lub ogłoszeniach zakładów handlowych lub przemysłowych, znaku, przynależnego towarzystwu, założonemu w trybie przepisany, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

360. Winny używania, bez należytego pozwolenia, wizerunku herbu państwa lub wizerunku, wyraźnie podobnego do takiego herbu, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

361. Winny niezawiadomienia odnośnej władzy o zaszłym przejściu należącego doń *rosyjskiego* statku handlowego, zaopatrzonego w patent na wywieszenie *rosyjskiej* flagi handlowej, w posiadanie osoby, nie mającej według ustawy prawa używania takiej flagi, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

362. Winny umożliwienia osobie, nie mającej prawa wywieszania *rosyjskiej* flagi handlowej, skorzystania z jego nazwiska celem otrzymania patentu lub celem korzystania z wydanego patentu na żeglugę pod *rosyjską* flagą handlową, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega cudzoziemiec, który zawarł z *poddanym rosyjskim* transakcję przeciwną prawu celem uzyskania dla siebie patentu na żeglugę pod *rosyjską* flagą handlową, nie mając do tego prawa, jak również kapitan statku cudzoziemskiego, winny przeciwnego prawa żeglowania pod *rosyjską* flagą handlową.

363. Przemysłowiec lub handlujący, winny przechowywania na sprzedaż, albo używania w handlu lub w swym procederze wagi lub miary:

- 1) nierzetelnych;
 - 2) których używania w handlu wogóle lub w danym rodzaju handlu zabroniono;
 - 3) bez przepisanej cechy,
- będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Tej samej karze ulega osoba utrzymująca zakłady fabryczne, fabrykę lub zakład rzemieślniczy, zajmująca się wyrobem na sprzedaż wymierzonych naczyń szklanych, przeznaczonych do napojów, podlegających akcyzie, albo handlujący takimi naczyniami, winny wyrabiania lub przechowywania na sprzedaż, albo sprzedawania rzeczonych naczyń nie przepisanej miary.

CZĘŚĆ SIEDEMNASTA.

O pogwałceniu przepisów o najmie osobistym.

364. Zarządzający zakładami fabrycznymi, fabryką, procederem lub zakładem rzemieślniczym, albo ich zastępca, winny:

1) samowolnego obniżenia płacy robotnikowi wbrew przepisom, postanowionym w ustawie;

2) przymusowej wypłaty robotnikowi nie pieniędzmi, lecz towarem lub innemi przedmiotami;

3) wypłaty robotnikowi kuponem, choćby termin jego płatności już nastąpił, albo znakiem, mającym wartość warunkową,

będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeżeli to wykroczenie popełniono po raz trzeci, albo, chociażby popełnione po raz pierwszy, spowodowało ono wśród robotników zaburzenie, które wywołało przybycie władzy w celu przywrócenia porządku, winowajca będzie karany:

aresztem.

Nadto, jeżeli winowajca zarządzał zakładami fabrycznymi, fabryką, procederem lub zakładem rzemieślniczym, sąd mocen jest pozbawić go prawa zarządzania takimi zakładami fabrycznymi, fabryką, procederem lub zakładem na czas od roku jednego do lat pięciu.

365. Zarządzający zakładami fabrycznymi, fabryką, procederem lub zakładem rzemieślniczym, albo ich zastępca, winny niedania możliwości robotnikom małoletnim uczęszczania do szkoły w przypadkach i w prze-

ciągu czasu, postanowionych przez ustawę, będzie karany:

grzywną do *rubli stu.*

366. Zarządzający zakładami fabrycznymi, fabryką, procederem lub zakładem rzemieślniczym, albo ich zastępca, winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o pracy małoletnich, wyrostków i kobiet, ochraniających ich zdrowie lub bezpieczeństwo, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu.*

Grzywny za przestępstwa, przewidziane w artykule niniejszym, jako też w artykułach 364 i 365, idą na kapitał zapomogowy dla ubogich i kalekich robotników.

367. Robotnicy w zakładach fabrycznych, fabryce, przemyśle górniczym, w warsztatach kolejowych, portowych i tym podobnych, albo wogóle w takim przedsiębiorstwie, którego czynności zaprzestanie może się odbić niepomyślnie na interesach ludności miejscowej, winni zaprzestania pracy w porozumieniu wzajemnem, w celu zmuszenia przedsiębiorcy do podwyższenia płacy zarobkowej przed upływem terminu najmu, albo do zmiany innych warunków najmu przed upływem jego terminu, za tę zmwę będą karani:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

Jeśli uczestnik zmwę dopuścił się w czasie jej trwania umyślnego uszkodzenia mienia przedsiębiorcy lub osoby, u niego pracującej, i nie ulega za takie uszkodzenie karze surowszej, winowajca będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

Jeśli uczestnik zmwę przystąpił do pracy na żądanie odnośnej władzy lub zarządzającego przedsiębiorstwem, wskazaniem w części pierwszej artykułu niniejszego, zwalnia się go od kary za udział w zmwę.

368. Winny podżegania robotników do zмовy, w artykule 367 przewidzianej, chociażby winowajca nie był robotnikiem, jeżeli zмова nastąpiła, będzie karany: zamknięciem *w domu poprawy*.

Jeżeli podżegania do takiej zмовy dopuścił się nie robotnik i zмова nie nastąpiła, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

369. Robotnik przemysłu fabrycznego lub górniczego, winny samowolnego odmówienia pracy przed upływem terminu najmu, albo w razie najmu na termin nieokreślony—bez uprzedzenia pracodawcy na dwa tygodnie przedtem, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego.

Tej samej karze ulega robotnik, który się zgodził do przedsiębiorstwa wydobywania złota lub platyny, lecz nie stawił się w niem, albo stawił się dopiero po upływie dwóch tygodni od terminu, ustalonego w umowie najmu.

(370—372 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

373. Winny najmu do robót wiejskich robotnika, zobowiązanego na ten sam czas — o czym winowajca wiedział—terminową umową najmu za kartą kontraktową z innym najmującym, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

374. Najemca, winny przymusowej zapłaty robotnikowi wiejskiemu nie pieniędzmi, lecz towarem lub innemi przedmiotami, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

Jeżeli zapłaty dokonano kuponem, chociażby termin jego płatności już nastąpił, albo znakiem, mającym wartość warunkową, winowajca będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

375. Robotnik wiejski, winny podania przy najmie do roboty wiejskiej cudzej karty kontraktowej za swoją, albo oddania w tym celu swojej karty kontraktowej innemu, będzie karany:
aresztem.

376. Robotnik wiejski, winny:

1) świadomie fałszywego oświadczenia odnośnej władzy o zgubieniu karty kontraktowej, wydanej w celach najmu do robót wiejskich, albo o miejscu sporządzenia tej karty;

2) samowolnego niestawienia się do roboty wiejskiej akordowej, którą zobowiązał się wykonać na termin z mocy najmu terminowego za kartą kontraktową, albo samowolnego porzucenia takiej roboty, jeżeli nie spełnił uprawnionego żądania odnośnej władzy, by się stawił u najemcy lub powrócił do roboty,

będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub
grzywną do *rubli stu*.

377. Sługa, czeladnik, terminator lub robotnik wiejski, winny bądź umyślnie grubjańskiego obchodzenia się z najemcą lub członkiem jego rodziny, bądź otwartego, połączonego z grubjaństwem nieposłuszeństwa najemcy lub osobie, której powierzono nadzór nad robotą lub robotnikami, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub
grzywną do *rubli stu*.

CZĘŚĆ OSIEMNASTA.

O pogwałceniu przepisów co do prowadzenia robót budowlanych i co do używania dróg komunikacji i środków porozumiewania się.

378. Winny wzniesienia albo przebudowy budynku lub urządzenia bez należytego pozwolenia, gdy ustawa go wymaga, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

379. Winny:

1) zbudowania, bez należytego pozwolenia, kościoła lub chrześcijańskiego domu modlitwy, albo urządzenia ich bez pozwolenia w budynku, należącym do winowajcy, lub w zajmowanym przezeń pomieszczeniu;

2) zbudowania domu modlitwy wyznania niechrześcijańskiego, albo urządzenia wogóle pomieszczenia do odprawiania w niem powszechnego nabożeństwa tego wyznania bez należytego pozwolenia lub w odległości mniejszej, niż postanowiona lub dozwolona, od kościołów chrześcijańskich lub innych zabudowań,

będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

(380 uchylono 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

381. Zbudowane bez należytego pozwolenia: kościół lub dom modlitwy, *pustelnia lub inna tego rodzaju siedziba*, w przypadkach, przewidzianych w artykułach 379 *lub 380*, mogą być zachowane do czasu udzielenia należytego na to pozwolenia.

(14 mar. st. st. 1906. Dz. pr. ros. poz. 461, I).

382. Winny niewykonania—przy dokonywaniu robót budowlanych, albo przy urządzaniu dróg komuni-

kacji lub środków porozumiewania się—przepisów technicznych lub innych, przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące postanowionych, o budownictwie albo urządzaniu dróg komunikacji lub środków porozumiewania się, będzie karany:

aresztem na czas do tygodni dwóch lub grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

Jeśli nie wykonano przepisów, postanowionych ku ochronie bezpieczeństwa osobistego, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Jeśli zaś winowajca jest technikiem lub przedsiębiorcą, który podjął się robót budowlanych ryczałtowo, będzie karany:

w przypadku, wskazanym w części pierwszej artykułu niniejszego, — aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*;

w przypadku, wskazanym w części drugiej artykułu niniejszego,—aresztem.

Nadto sąd mocen jest zabronić winnemu technikowi lub ryczałtowemu przedsiębiorcy dokonywania wyżej wskazanych robót na czas od roku jednego do lat pięciu, a w razie powtórzenia takiego wykroczenia—nazawsze.

383. Winny niespełnienia obowiązku utrzymywania studni w należyтым stanie, przepisanego przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, będzie karany:

grzywną do *rubli dziesięciu*.

384. Winny bądź dokonania w okręgu ochrony źródeł wód mineralnych i leczniczych błot mineralnych, bez należytego pozwolenia albo bez uprzedniego zawiadomienia miejscowej zwierzchności górniczej w terminie przepisany, takich robót, do których wykonania wymagane jest rzeczne pozwolenie lub zawiadomienie,

bądź wznowienia wstrzymanych albo dokonywania zabronionych przez tęż władzę robót wspomnianych, będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

385. Winny przeprowadzenia rury do odprowadzania nieczystości do rzeki lub kanału, gdzie tego zabrania ustawa lub rozporządzenie obowiązujące, albo do rury miejskiej, nie przeznaczonej do tego, będzie karany: grzywną do *rubli dwustu*.

386. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów:

1) o spławie drzewa opałowego i budulcowego;

2) o należytem utrzymywaniu i używaniu wybrzeży do holowania;

3) o rozwodzeniu mostów dla przejścia statków i o spuszczeniu wód,

będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

Tej samej karze ulega winny bądź spowodowania zatrzymania żeglugi, bądź innego przeszkadzania w ruchu statków.

387. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów: o budowie, opatrzeniu i utrzymaniu statków; o ruchu statków na drogach wodnych; o ładowaniu i wyładowywaniu statków; o utrzymaniu przystani i korzystaniu z nich; o korzystaniu ze znajdujących się w portach żórawi, magazynów składowych i innych urządzeń i przyrządów, albo z wypuszczonych działek terytorjum portowego, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

Jeśli pogwałcenie wyżej wskazanych przepisów za-

grażało bezpieczeństwu osobistemu, winowajca będzie karany:

aresztem.

388. Winny zmienienia samowolnie kierunku rzeki spławnej, albo wstrzymania jej biegu za pomocą tamy, albo osłabienia jej biegu przez urządzenie kanału lub w inny sposób będzie karany:

grzywną do *rubli trzystu*.

(389 i 390 uchylono. 7 sier. 1917. Dz. Urz. poz. 6, art. 4).

391. Pilot lub inny przewodnik portowy lub nadbrzeżny, winny niespełnienia obowiązków w zakresie przeprowadzania statków, jak również osoba, nie mająca stanowiska pilota, winna wzięcia na siebie tego obowiązku bez należytego pozwolenia lub bez widocznej ku temu konieczności, ulegnie karze:

aresztu na czas do tygodni dwóch lub grzywny do *rubli pięćdziesięciu*.

Jeśli z winy pilota lub osoby, która wzięła na siebie obowiązki pilota, statek prowadzony osiadł na mieliźnie lub na kamieniu, albo ruch statków uległ zatrzymaniu, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

(392—395 uchylono. 7 sier. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

396. Funkcjonariusz kolei żelaznej lub drogi komunikacji pocztowej lub wodnej, jako też woźnica, kontroler lub konduktor wozów publicznych, winny grubiańskiego obchodzenia się z jadącymi, będzie karany: aresztem na czas do dni siedmiu lub grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

397. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów dla publiczności na kolejach żelaznych, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

398. Winny:

1) przejazdu, przejścia lub przeciągania czegokolwiek przez drogę żelazną w czasie, gdy to jest niedozwolone;

2) niezniesienia lub nieprzeniesienia, po udzielonem przez policję lub zarząd kolei żelaznej upomnieniu, dokonanego zatarasowania toru kolejowego, albo wogóle tego, co urządzono z pogwałceniem postanowionych przez ustawę przepisów o urządzeniach i robotach w pobliżu toru kolei żelaznej,

będzie karany:
grzywną do *rubli stu*.

399. Funkcjonariusz kolei żelaznej, winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o przewozie pasażerów lub ładunków i o kolejowym nadzorze policyjnym, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub
grzywną do *rubli stu*.

400. Winny bądź przyjęcia na służbę w zakresie eksploatacji kolei żelaznej, albo w zakresie ruchu parowców lub okrętów, osoby, nie mającej — o czym winowajca wiedział — prawa do tego, bądź powierzenia obowiązków w zakresie takiej eksploatacji osobie do tego niezdolnej, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub
grzywną do *rubli trzystu*.

401. Winny:

1) niewykonania przepisów, postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące co do urządzania w miastach ulic, placów, bruków, chodników, rynsztoków lub mostów na rynsztokach poprzecznych;

2) nienależytego utrzymywania chodników, mostków lub bruków,

będzie karany:

grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

402. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o utrzymywaniu lub oświetlaniu ulic będzie karany:

grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

403. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów co do jazdy taborów po szosach lub innych drogach, albo co do pędzenia po nich bydła, będzie karany:

grzywną do *rubli dziesięciu*.

404. Winny ominięcia w przejeździe rogatek na szosie, albo uchylenia się w inny sposób od uiszczenia opłaty drogowej, niezależnie od wniesienia przepisanej opłaty będzie karany:

grzywną do wysokości potrójnej w stosunku do należnej lub niedopłaconej przezeń opłaty.

405. Woźnica prywatny, winny niedozwolonego przewozu końmi rozstawionemi przejezdnych lub wozów publicznych na traktach poczt wolnych, będzie karany:

grzywną w wysokości od zwyczajnej do potrójnej należytości przewozowej od każdego konia za całą przestrzeń, którą winowajca przebył wzdłuż linii poczt wolnych.

Pieniądze ściągnięte od winowajcy idą na rzecz poszkodowanego przedsiębiorcy pocztowego.

406. Winny urządzenia poczty do niedozwolonego przesyłania, z pominięciem urzędów pocztowych, listów, pieniędzy lub rzeczy będzie karany:

grzywną do *rubli pięciuset*.

407. Winny przeszkadzania przejazdowi lub prze-

chodzeniu drogami komunikacji, oddanemi do użytku powszechnego, przez ich zatarasowanie będzie karany: grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

CZĘŚĆ DZIEWIĘTNASTA.

O przestępstwach przeciw prawom familijnym.

408. Winny wstąpienia w związek małżeński z osobą, zmuszoną do tego — o czym winowajca wiedział — przez gwałt na osobie albo groźbę zabójstwa, bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała osobie, której grożono, lub członkom jej rodziny, jeśli taka groźba mogła wywołać w osobie, której grożono, obawę jej urzeczywistnienia, będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu lub zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej samej karze ulega winny zmuszenia do wstąpienia w związek małżeński sposobami, wskazanemi w artykule niniejszym, obojga wstępujących w związek małżeński lub jednego z nich.

409. Winny wstąpienia w związek małżeński z osobą, która, jak mu było wiadomo, nie mogła rozumieć natury i znaczenia tego, co czyniła, lub kierować swojemi postępkami wskutek chorobliwego rozstroju czynności duchowych, albo nieprzytomności, albo też niedorozwoju umysłowego, pochodzącego z wady cielesnej lub choroby, będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

410. Winny wstąpienia w związek małżeński za pomocą oszukania narzeczonego lub narzeczonej wydaniem siebie fałszywie za osobę, przez nich wybraną,

albo ukryciem okoliczności, czyniącej związek małżeński nieważnym, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

411. Winny wstąpienia w związek małżeński świadomie w takim stopniu pokrewieństwa lub powinowactwa, w którym obcowanie płciowe podług kodeksu niniejszego uważa się za kazirodcze, będzie karany jak za kazirodztwo.

412. Winny wstąpienia w związek małżeński świadomie podczas istnienia poprzedniego małżeństwa, jeśli uznane przez ustawę przepisy religijnego wyznania winowajcy nie ustanawiają specjalnego na to pozwolenia, będzie karany:

będący w związku małżeńskim—zamknięciem w *domu poprawy*;

nie będący w związku małżeńskim—zamknięciem w więzieniu.

413. Duchowny chrześcijański, posiadający godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub gminy sekciarskiej, biorący udział świadomie w połączeniu związkiem małżeńskim, przewidzianym w artykułach 408—412, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech lub zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulegają: 1) duchowny wyznania niechrześcijańskiego, biorący udział świadomie w połączeniu związkiem małżeńskim, przewidzianym w artykułach 408—412; 2) urzędnik, winny dokonania zapisu do ksiąg metrycznych, zaświadczonego świadomie przeciwny prawu związek małżeński (art. 408—412), i 3) świadek, winny poręczającego świadczenia świadomie przy zawarciu takiego małżeństwa (art. 408—412).

(14 mar. st. st. 1906. Dz. pr. ros. poz. 461, l.).

414. Osoba, która doszła do wieku, wymaganego do zawarcia małżeństwa, winna wstąpienia w związek małżeński z osobą, nie mającą wieku, wymaganego do zawarcia małżeństwa, będzie karana:

aresztem.

415. Osoba wyznania chrześcijańskiego, winna wstąpienia w związek małżeński, wbrew ustawie, świadomie z osobą wyznania niechrześcijańskiego, będzie karana:

aresztem.

Winowajcę zwalnia się od kary, jeśli współmałżonek jego niechrześcijanin w czasie trwania małżeństwa przyjął wiarę chrześcijańską.

416. Winny wstąpienia w związek małżeński świadomie w takim stopniu pokrewieństwa lub powinowactwa, w którym małżeństwo uważa się podług ustawy za nieważne, jeśli winowajca nie ulega odpowiedzialności z artykułu 411, będzie karany:

aresztem.

417. Winny porwania kobiety niezamężnej, która doszła do wieku, wymaganego do zawarcia małżeństwa, lecz nie skończyła lat dwudziestu jeden, w celu wstąpienia z nią w związek małżeński za jej zgodą, lecz bez zgody jej rodziców, będzie karany:

aresztem.

418. Osoba stanu małżeńskiego, winna cudzołóstwa, jak również winny wstąpienia świadomie z osobą stanu małżeńskiego w związek cudzołożny, ulegnie karze:

aresztu.

419. Winny:

1) odmowy dostarczania wyżywienia i utrzymania swej matce lub swemu ojcu prawemu, o których wiedział, że tego potrzebują, jeśli winowajca miał na to środki dostateczne;

2) uporczywego nieposłuszeństwa władzy rodzicielskiej, albo grubiańskiego obchodzenia się z matką lub ojcem prawnym;

3) wstąpienia w związek małżeński wbrew stanowczemu zakazowi matki lub ojca prawnego, jeśli winowajca nie skończył lat dwudziestu jeden,

będzie karany:
aresztem.

420. Rodzic, opiekun, kurator lub mający nadzór nad nieletnim, winny:

1) okrutnego obchodzenia się z osobą, nie mającą lat siedemnastu, jeśli czyn winowajcy nie stanowi bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała;

2) skierowania osoby, nie mającej lat siedemnastu, do żebractwa lub innego zajęcia niemoralnego, albo oddania jej na ten cel;

3) przymuszania osoby, nie mającej lat dwudziestu jeden, za pomocą nadużycia władzy rodzicielskiej lub opiekuńczej, do wstąpienia w związek małżeński, jeśli zawarcie małżeństwa nastąpiło,

będzie karany:
zamknięciem w więzieniu.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winowajcę władzy nad nieletnimi.

421. Rodzic, opiekun, kurator lub mający nadzór nad małoletnim, winny oddania do zakładów fabrycznych, fabryki, przemysłu górniczego lub zakładu rzemieślniczego małoletniego, nie mającego jeszcze wieku na to przepisanego, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

422. Opiekun lub kurator, winny zmuszania, za pomocą nadużycia swej władzy, osoby, nie mającej lat dwudziestu jeden, do wstąpienia z nim w związek mał-

żeński, jeśli zawarcie małżeństwa nastąpiło, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

423. Kto, mając obowiązek nadzoru odpowiedzialnego nad małoletnim lub inną oddaną mu w trybie przepisany osobą, pozostawi taką osobę bez należytego nadzoru, jeśli wskutek tego podlegający nadzorowi popełnił zbrodnię lub występki, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

424. Kto mając obowiązek z mocy ustawy oznajmić o urodzeniu lub śmierci osobie, upoważnionej do prowadzenia ksiąg metrycznych lub zapisów urodzeń i śmierci, nie spełni tego obowiązku, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

425. Duchowny wyznania chrześcijańskiego *nieprawosławnego*, posiadający godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub gminy sekciarskiej, albo duchowny wyznania niechrześcijańskiego, albo urzędnik, obowiązani do prowadzenia ksiąg metrycznych lub zapisów urodzeń, śmierci lub ślubów małżeńskich, winni niewciągnięcia do nich wiadomości, warunkujących następstwa cywilne tych faktów, będą karani:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto, sąd może jest usunąć winnego duchownego z zajmowanego urzędu kościelnego na czas od miesięcy sześciu do lat trzech.

(14 mar. st. st. 1906, Dz. pr. ros., poz. 461, I).

426. Duchowny wyznania chrześcijańskiego *nieprawosławnego*, posiadający godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub

gminy sekciarskiej, albo duchowny wyznania niechrześcijańskiego, albo urzędnik, obowiązani do prowadzenia ksiąg metrycznych lub zapisów urodzeń, śmierci lub ślubów małżeńskich, winni:

1) niewciągnięcia przez niedbalstwo do takiej księgi lub takiego zapisu należytych wiadomości;

2) wniesienia przez niedbalstwo do takiej księgi lub takiego zapisu wiadomości nieprawdziwych;

3) niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o trybie prowadzenia lub przechowywania takich ksiąg lub zapisów, jak również o składaniu ich we właściwym czasie do odpowiednich urzędów,

będą karani:

grzywną do *rubli trzystu*.

(14 mar. st. st. 1906. Dz. pr. ros. poz. 461, 1).

CZĘŚĆ DWUDZIESTA.

O podrabianiu monety, papierów i znaków wartościowych.

427. Winny podrobienia:

1) *rosyjskiej* monety, chociażby z metalu próby przepisanej dla niej ustawowo, albo państwowego biletu bankowego;

2) *rosyjskich*: państwowego papieru procentowego, kuponu lub odcinka od takiego papieru, albo biletu państwowej instytucji kredytowej, albo innego państwowego papieru wartościowego,

będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat dwunastu,

Jeśli podrobienia *rosyjskich*: monety, biletu, papieru, kuponu lub odcinka dokonano sposobem, nie przedstawiającym niebezpieczeństwa znacznego rozmnożenia falsyfikatu, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu lub zamknięciem w domu poprawy.

Jeśli podrobiono cudzoziemskie: monetę, albo państwowy bilet bankowy, albo państwowy papier procentowy, kupon lub odcinek od takiego papieru, albo bilet państwowej instytucji kredytowej, albo inny państwowy papier wartościowy, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat dziesięciu.

Jeśli zaś:

1) podrobienia cudzoziemskich: monety, biletu, papieru, kuponu lub odcinka dokonano sposobem, nie przedstawiającym niebezpieczeństwa znacznego rozmnożenia falsyfikatu;

2) podrobiono monetę cudzoziemską niepełnowartościową (bilon),

to winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Usiłowanie jest karygodne.

428. Winny podrobienia *rosyjskich* lub cudzoziemskich: biletu społecznych lub prywatnych instytucji kredytowych, albo akcji lub obligacji towarzystw lub spółek, upoważnionych w trybie przepisany do emisji biletów, akcji lub obligacji, albo innego dozwolonego w obiegu papieru procentowego lub wartościowego, albo kuponu lub odcinka od nich, będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Jeśli podrobienia dokonano sposobem, nie przedstawiającym niebezpieczeństwa znacznego rozmnożenia falsyfikatu, winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Usiłowanie jest karygodne.

429. Winny bądź przerobienia monety, biletu, papieru, kuponu lub odcinka, wymienionych w artykułach 427 lub 428, nadającego im wyższą wartość, bądź usunięcia z takiego biletu, papieru, kuponu lub odcinka oznak opłacenia lub innego umorzenia, będzie karany jak za ich podrobienie.

430. Winny puszczenia w obieg, albo przedstawienia do opłaty, albo oddania innej osobie, przyjęcia, przechowywania, przewozu lub wpuszczenia z za granicy w celu takiego puszczenia lub przedstawienia podrobionych lub przerobionych—o czem winowajca wiedział — monety, biletu, papieru, kuponu lub odcinka, wymienionych w artykułach 427 lub 428, będzie karany jak za podrobienie.

Jeśli ten, kto świadomie zbył podrobione lub przerobione: monetę, bilet, papier, kupon lub odcinek, otrzymał je jako prawdziwe lub od osoby, która je otrzymała jako prawdziwe, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

431. Winny:

1) przygotowania do podrabiania monety, biletów, papierów, kuponów lub odcinków, wymienionych w artykułach 427 lub 428;

2) udziału w zrzeszeniu, utworzonym w celu podrabiania, przerabiania lub zbytu podrobionych lub przerobionych: monety, biletów, papierów, kuponów lub odcinków, wymienionych w artykułach 427 lub 428, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy sześciu.

432. Winny zmienienia próby lub wagi monety *rosyjskiej* lub cudzoziemskiej przez odjęcie jej części w tym celu, aby zbywając taką monetę, jako monetę

pełnej wagi, przywłaszczyć sobie oddzielone części metalu, jeśli to zbycie nastąpiło albo winowajca zajmował się temi czynami w charakterze procederu, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej samej karze ulega winny skupu metalu, osiągniętego—o czem winowajca wiedział—w sposób, wskazany w artykule niniejszym.

433. Winny:

1) zdejmowania z papierów, aktów lub dokumentów, znajdujących się w aktach instytucyj rządowych lub osób urzędowych, marek stemplowych, któremi opłacono rzeczony papiery, akty lub dokumenty;

2) wywabienia lub usunięcia na takich markach stemplowych oznak umorzenia;

3) wywabienia lub usunięcia tekstu, napisanego na papierze stemplowym, wyjętym z akt instytucji rządowych lub osób urzędowych,

jeśli te czyny popełniono celem zbytu takich stemplowych marek lub papieru jako prawdziwych, albo puszczania ich w obieg, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli przestępstw, przewidzianych w części pierwszej artykułu niniejszego, dopuszczono się w charakterze procederu, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

434. Winny podrobienia lub przerobienia, nadającego wyższą wartość, *rosyjskich* lub cudzoziemskich: papieru stemplowego, marki, banderoli lub innego znaku wartościowego, mającego za zadanie udowodniać uiszczenie rządowych lub społecznych: opłaty lub poboru, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

Tej samej karze ulega winny bądź użycia za autentyczny, bądź zbycia znaku wartościowego podrobionego lub przerobionego, o czym winowajca wiedział.

Jeśli zaś winowajca zajmował się podrabianiem, przerabianiem albo zbytem podrobionych lub przerobionych znaków wartościowych w charakterze procederu, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

435. Winny użycia jako autentycznych, albo zbytu jako nieużywanych: papieru stemplowego, marki, banderoli lub innego znaku wartościowego, mających za zadanie udowodniać uiszczenie rządowych lub społecznych: opłaty lub poboru, z wiedzą, że z nich usunięto oznaki ich umorzenia, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega winny usunięcia oznaki umorzenia z używanych: papieru stemplowego, marki, banderoli, lub innego takiego znaku wartościowego w celu zbycia ich, jako autentycznych, albo puszczenia ich w obieg, jeśli winowajca zajmował się ich zbytem lub puszczeniem w obieg w charakterze procederu.

436. Narzędzia i materiały, które służyły do podrabiania lub przerabiania monety, biletów, papierów, kuponów, odcinków lub znaków wartościowych, jak również podrobione lub przerobione monety, bilety, papiery, kupony, odcinki lub znaki wartościowe odbiera się.

Winnemu podrabiania, przerabiania lub zbytu podrobionych lub przerobionych monet, biletów, papierów, kuponów lub odcinków, wymienionych w częściach pierwszej lub drugiej artykułu 427, prócz właściwej kary wymierza się karę pieniężną w sumie, równej wartości nominalnej puszczonej w obieg monet, biletów, papierów, kuponów lub odcinków.

CZĘŚĆ DWUDZIESTA PIERWSZA.

O fałszu.

437. Winny podrobienia lub przerobienia *rozkazu Najwyższego* bądź celem użycia jako autentycznego, bądź z wiedzą o przeznaczeniu na ten cel, będzie karany:

ciężkimi robotami terminowemi.

Jeśli podrobiono lub przerobiono rozkaz Najwyższy, własnoręcznie przez Jego Cesarską Mość zatwierdzony lub opatrzony podpisem Najwyższym, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami bezterminowemi.

438. Winny uszkodzenia, ukrycia, zagarnięcia, podrobienia lub przerobienia dowodu stanu cywilnego innej osoby bądź w celu ukrycia lub zmiany jej stanu, bądź z wiedzą o przeznaczeniu na ten cel, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

439. Winny użycia świadomie nienależącego doń aktu stanu cywilnego w celu przywłaszczenia sobie cudzego stanu cywilnego będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

440. Winny podrobienia lub przerobienia bądź celem użycia za autentyczny, bądź z wiedzą o przeznaczeniu na ten cel, dokumentu, mogącego służyć za dowód powstania, zmiany lub ustania prawa lub obowiązku, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

441. Winny podrobienia lub przerobienia bądź celem użycia za autentyczny, bądź z wiedzą o przeznaczeniu na ten cel, dokumentu, pochodzącego od insty-

tucji rządowej lub społecznej, albo od urzędnika, i stwierdzającego ich czynność, postanowienie lub rozporządzenie, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub w więzieniu.

442. Winny podrobienia lub przerobienia bądź celem użycia za autentyczny, bądź z wiedzą o przeznaczeniu na ten cel, dowodu na zamieszkiwanie, albo pozwolenia na przejazd lub urlop, jeśli dokumentu użyto jako autentycznego, albo go zbyto, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli:

1) przeróbka dotyczyła tylko terminu lub miejsca pobytu, wskazanych w tych dokumentach;

2) dokumentu takiego nie użyto jako autentycznego i nie zbyto,

winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Jeśli zaś winowajca zajmował się podrabianiem lub przerabianiem dokumentów, przewidzianych w artykule niniejszym, w charakterze procederu, to będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

443. Winny podrobienia lub przerobienia bądź celem użycia za autentyczne, bądź z wiedzą o przeznaczeniu na ten cel:

1) świadectwa stanu zdrowia, prowadzenia się lub ubóstwa;

2) świadectwa na otrzymanie ulgi w płaceniu lub na zwolnienie od płacenia podatku, opłaty lub innego poboru, albo na otrzymanie wspomżenia rządowego lub społecznego;

3) przedmiotu, mogącego służyć za dowód powstania, zmiany lub ustania prawa lub obowiązku;

4) ustanowionych przez ustawę lub rozporządzenie

obowiązujące: blachy, żetonu lub innego zaświadczającego znaku, świadczącego o wniesieniu opłaty lub poboru, o wykonaniu czynności, wymaganej do otrzymania pozwolenia odnośnej władzy, lub o otrzymaniu takiego pozwolenia;

5) karty kontraktowej lub książki najmu osobistego;

6) dokumentu, służącego bądź do informacji, bądź do stwierdzania wpłynięcia lub biegu papierów, albo zachowania form i obrzędów postępowania w sprawie;

7) świadectwa, biletu lub znaku na prawo polowania, łowienia ryb lub innego połowu, zbierania grzybów lub innego użytkowania z majątku;

8) świadectwa, biletu lub znaku na prawo przejazdu kolejami żelaznymi albo innemi drogami komunikacji, albo na prawo wstępu na widowiska lub do pomieszczeń, do których wchodzić wolno za specjalnemi stwierdzającemi świadectwami, biletami lub znakami;

9) biletu na loteryję, przez rząd dozwoloną,
jeśli takiego dokumentu użyto jako autentycznego, albo go zbyto,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Jeśli:

1) okoliczność, zaświadczana przez taki dokument, jest prawdziwa;

2) dokumentu takiego nie użyto jako autentycznego i nie zbyto,

winowajca będzie karany:

aresztem.

Jeśli zaś winowajca zajmował się podrabianiem lub przerabianiem dokumentów, przewidzianych w artykule niniejszym, w charakterze procederu, to będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

444. Lekarz, nie będący na służbie państwowej lub społecznej, winny wydania świadomie fałszywego świadectwa stanu zdrowia, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

445. Winny:

1) świadomie fałszywego zaświadczenia przed odnośną władzą okoliczności, która winna być wciągnięta do aktu stanu cywilnego, albo do aktu wieczystego lub sporządzonego względnie zaświadczonego notarialnie, albo do księgi hipotecznej lub wieczystej, jeśli na podstawie tego zaświadczenia akt taki sporządzono lub zaświadczone, albo wpis wciągnięto do księgi;

2) potwierdzenia w charakterze świadka dokumentu, wymagającego podług ustawy takiego potwierdzenia, jeśli ten dokument lub potwierdzenie zawierały fałszywe—o czem winowajca wiedział—przedstawienie okoliczności, zaświadczonej potwierdzeniem;

3) świadomie fałszywego przedstawienia w księgach handlowych, przepisanych przez ustawę, albo w wypisanych z nich rachunkach handlowych, okoliczności, temi księgami stwierdzanej, jeśli te księgi lub rachunki złożono odnośnej instytucji w celu stwierdzenia takiej okoliczności,

będzie karany:

zamknięciem w *domy poprawy*.

446. Winny świadomie fałszywego sporządzenia w wydanych przez rząd księgach górniczych lub fabrycznych zapisu ciał kopalnych, podlegających podatkowi górniczemu, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Nadto, właścicielowi zakładów fabrycznych, procederu lub fabryki wydobywania złota, któremu wydano księgę, wymierza się karę pieniężną na rzecz Skarbu *lub Gabine-tu Jego Cesarskiej Mości*, według przynależności, w wyso-

kości podwójnego podatku górniczego za lata, których dotyczy fałszywy zapis.

(447 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

448. Winny bądź użycia świadomie za autentyczny dokumentu podrobionego, przerobionego lub zawierającego fałszywe zaświadczenie, bądź zbycia świadomie takiego dokumentu, jeśli za czyn ten nie postanowiono odpowiedzialności szczególnej, będzie karany, jak za podrobienie, przerobienie lub sporządzenie takiego dokumentu.

(449 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

450. Winny podrobienia bądź celem użycia za autentyczne, bądź z wiedzą o przeznaczeniu na ten cel, pieczęci lub innego przyrządu do odciskania cechy lub innego zaświadczonego znaku w imieniu instytucji rządowej lub społecznej, albo w imieniu urzędnika, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

451. Winny podrobienia cudzych: pieczęci herbowej lub imiennej, albo innego przyrządu do odciskania znaku, zastępującego pieczęć, jeśli podrobienia tego dokonano celem użycia pieczęci lub przyrządu jako autentycznych albo z wiedzą o przeznaczeniu do tego celu i wyrządzenia szkody interesom majątkowym osoby lub instytucji prywatnej, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący trzech.

452. Winny użycia do odcisnięcia znaku zaświadczonego:

1) podrobionych—o czem winowajca wiedział—pieczęci lub innego przyrządu, przeznaczonego do odciskania cechy lub innego zaświadczonego znaku w imie-

niu instytucji rządowej lub społecznej, albo w imieniu urzędnika;

2) podrobionych—o czym winowajca wiedział—cu-
dzych: pieczęci herbowej lub imiennej, albo innego
przyrządu do odciskania znaku, zastępującego pieczęć;

3) autentycznych: pieczęci lub innego przyrządu,
wymienionych w pierwszym lub drugim ustępie arty-
kułu niniejszego, wbrew woli osoby, w której imieniu
odciska się znak zaświadczający, lub bez udzielonego
na to prawa, o czym winowajca wiedział,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli takich pieczęci lub przyrządów użyto do za-
świadczenia dokumentu, winowajca będzie karany, jak
za podrobienie dokumentu.

U w a g a . Artykuły 450—452 wprowadzono w życie w za-
stosowaniu do przestępstw, przewidzianych w przepisach o karach
i grzywnach za kontrabandę (art. 1045 i nast. Ust. Cel., wyd.
1910 r.) i wykroczeń, wskazanych w artykułach 1011¹—i 1038 Usta-
wy Celnej (wyd. 1910 r.).

CZĘŚĆ DWUDZIESTA DRUGA.

O pozbawieniu życia.

453. Winny zabójstwa będzie karany:

ciężkimi robotami na czas nie krótszy od lat ośmiu¹).

454. Winy zabójstwa matki lub ojca prawego bę-
dzie karany:

ciężkimi robotami bezterminowemi¹).

¹) Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sierpn. 1917 r.

455. Winny zabójstwa:

1) krewnego wstępnego lub zstępного, męża lub żony, brata lub siostry;

2) duchownego chrześcijańskiego, posiadającego godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub gminy sekciarskiej, podczas pełnienia przezeń służby Bożej lub posługi religijnej;

3) osoby urzędowej podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przez nią obowiązków służbowych;

4) *bądź kogokolwiek ze straży, ochraniającej uświęconą osobę Cesarza panującego lub członka Domu Cesarskiego, bądź wartownika straży wojskowej;*

5) zwierzchnika lub pana, albo członka rodziny pana, razem z nim mieszkającego, albo gospodarza, u którego służy winowajca, albo majstra, u którego pracuje lub terminuje, albo też osoby, której zabójca zawdzięczał swe wychowanie i utrzymanie;

6) w bandzie;

7) w ciągu lat pięciu po odbyciu kary za zabójstwo, przewidziane w artykułach 453—456;

8) w sposób, niebezpieczny dla życia wielu osób;

9) w sposób, powodujący szczególne cierpienia zabitego;

10) przez otrucie;

11) z zasadzki;

12) w celu zysku;

13) w celu ułatwienia popełnienia innej zbrodni, będzie karany:

ciężkimi robotami bezterminowymi lub na czas nie krótszy od lat dziesięciu¹⁾.

(14 mar. st. st. 1906, Dz. pr. ros. poz. 461, I).

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sierpn. 1917 r.

456. Winny zabójstwa głowy państwa cudzoziemskiego będzie karany:

*ciężkimi robotami bezterminowymi*¹⁾.

457. Winny bądź przygotowania do zabójstwa, przewidzianego w artykułach 453 — 456, bądź udziału w zrzeszeniu, utworzonym w celu popełnienia zabójstwa, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli w celu popełnienia zabójstwa przygotowano materjał lub przyrząd wybuchowy, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

458. Winny zabójstwa, zamierzonego i dokonanego pod wpływem silnego wzruszenia duchowego, będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Jeśli taki stan duchowy był wywołany przez gwałt na osobie przeciwny prawu, albo przez ciężką zniewagę ze strony poszkodowanego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w twierdzy.

Usiłowanie jest karygodne.

459. Winny zabójstwa, popełnionego przy przekroczeniu granic obrony koniecznej, jeśli zabójstwo nastąpiło nie w obronie od zamachu na życie lub od zgwałcenia, będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do roku jednego lub zamknięciem w więzieniu.

460. Winny zabójstwa, popełnionego wskutek nalegania zabitego i przez współczucie dla niego, będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 17 sierp. 1917 r.

461. Matka, winna zabójstwa swego dziecka, spłodzonego poza małżeństwem, przy jego urodzeniu, będzie karana:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

462. Winny dostarczenia środka do samobójstwa, jeśli wskutek tego samobójstwo nastąpiło, będzie karany: zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech lub zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech.

463. Winny bądź podmówienia do samobójstwa osoby, nie mającej lat dwudziestu jeden, albo osoby, niezdolnej—o czem winowajca wiedział—do rozumienia natury i znaczenia tego, co czyni, lub do kierowania swojemi postępками, bądź współdziałania w samobójstwie takich osób radą lub wskazówką, dostarczeniem środka lub usunięciem przeszkody, jeśli wskutek tego samobójstwo lub jego usiłowanie nastąpiło, będzie karany: *ciężkimi robotami* na czas do lat ośmiu.

464. Winny nieostrożnego spowodowania śmierci, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli spowodowanie śmierci było następstwem niezachowania przez winowajcę przepisów, postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące gwoi zapewnieniu bezpieczeństwa osobistego przy działalności tego rodzaju, co działalność winowajcy, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech lub zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech.

Nadto, sąd mocen jest zabronić winowajcy działalności tego rodzaju, przy której wykonywaniu wino-

wajca śmierć spowodował, na czas od miesiący sześciu do lat trzech i obwieścić wyrok.

465. Matka, winna zabicia swego płodu, będzie karana:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

466. Winny zabicia płodu kobiecie brzemienniej będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli zabicia płodu dopuścił się lekarz lub aku-szerka, sąd mocen jest zabronić winowajcy praktyki na czas od roku jednego do lat pięciu i obwieścić wyrok.

Jeśli zabicia płodu dopuszczono się bez zgody sa-mej kobiety brzemienniej, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

CZEŚĆ DWUDZIESTA TRZECIA.

O uszkodzeniu ciała i gwałcie na osobie.

467. Winny spowodowania: rozstroju zdrowia, nie-bezpiecznego dla życia; choroby umysłowej; utraty wzro-ku, słuchu, mowy, ręki, nogi lub zdolności rozrodczej; niezatartego oszpecenia twarzy, — za takie bardzo cięż-kie uszkodzenie ciała będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu¹⁾.

Jeśli następstwem takiego uszkodzenia ciała była śmierć, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat dziesięciu¹⁾.

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sierp. 1917 r.

468. Winny spowodowania rozstroju zdrowia, nie groźnego dla życia, lecz stałego, albo chociażby czasowego, lecz takiego, że ~~nie naruszył~~ ^{nie naruszył} funkcję organu ciała,— za takie ciężkie uszkodzenie ciała będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Jeśli następstwem tego czynu było bardzo ciężkie uszkodzenie ciała lub śmierć, winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy na czas nie krótszy od lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

469. Winny spowodowania innego, prócz wskazanego w artykułach 467 i 468, rozstroju zdrowia,— za takie lekkie uszkodzenie ciała będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli następstwem tego czynu było bardzo ciężkie uszkodzenie ciała lub śmierć, albo czyn był dokonany świadomie na osobie kobiety brzemiennej i wywołał u niej poród przedwczesny i śmierć płodu, winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy na czas do lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

470. Winny spowodowania uszkodzenia ciała, zamierzonego i dokonanego pod wpływem silnego wzruszenia duchowego, będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy, jeśli uszkodzenie jest bardzo ciężkie;

zamknięciem w domu poprawy na czas do lat trzech, jeśli uszkodzenie jest ciężkie;

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu, jeśli uszkodzenie jest lekkie.

Jeśli taki stan duchowy był wywołany przez gwałt na osobie, przeciwny prawu, albo przez ciężką zniewagę ze strony poszkodowanego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy na czas do lat

trzech lub zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech, jeśli uszkodzenie jest bardzo ciężkie;

zamknięciem w twierdzy na czas do roku jednego lub zamknięciem w więzieniu, jeśli uszkodzenie jest ciężkie;

aresztem, jeśli uszkodzenie jest lekkie.

Usiłowanie jest karygodne.

471. Winny spowodowania uszkodzenia ciała:

1) matce, ojcu prawemu lub innemu krewnemu wstępnemu;

2) duchownemu chrześcijańskiemu, posiadającemu godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub gminy sekciarskiej, podczas pełnienia przezeń służby Bożej lub posługi religijnej;

3) osobie urzędowej podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przez nią obowiązków służbowych;

4) *komukolwiek ze straży, ochraniającej uświęconą osobę Cesarza panującego lub członka Domu Cesarzkiego, albo wartownikowi straży wojskowej;*

5) w sposób, powodujący szczególne cierpienia poszkodowanego, będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat dziesięciu, jeśli uszkodzenie jest bardzo ciężkie;

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech, jeśli uszkodzenie jest ciężkie;

zamknięciem w *domu poprawy*, jeśli uszkodzenie jest lekkie.

Jeśli takie uszkodzenie ciała było zamierzone i dokonane pod wpływem silnego wzruszenia duchowego, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu lub zamknięciem w *domu poprawy*, jeśli uszkodzenie jest bardzo ciężkie;

zamknięciem w *domu poprawy*, jeśli uszkodzenie jest ciężkie;

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech, jeśli uszkodzenie jest lekkie.

Usiłowanie jest karygodne.

(14 mar. st. st. 1906. Dz. pr. ros. poz. 461, l).

472. Winny spowodowania uszkodzenia ciała głowie państwa cudzoziemskiego będzie karany na zasadach, w artykule 471 wyłuszczonych ¹⁾).

473. Winny umyślnego spowodowania bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała przy przekroczeniu granic obrony koniecznej, jeśli uszkodzenie to nastąpiło nie w obronie od zamachu na życie lub od zgwałcenia, będzie karany:

aresztem.

474. Winny nieostrożnego spowodowania uszkodzenia ciała będzie karany:

aresztem, jeśli uszkodzenie jest bardzo ciężkie lub ciężkie;

aresztem na czas do tygodnia jednego lub grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*, jeśli uszkodzenie jest lekkie.

Jeśli takie uszkodzenie było następstwem niezachowania przez winowajcę przepisów, postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące gwoili zapewnieniu bezpieczeństwa osobistego przy działalności tego rodzaju, co działalność winowajcy, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu, jeśli uszkodzenie jest bardzo ciężkie lub ciężkie;

aresztem, jeśli uszkodzenie jest lekkie.

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sierp. 1917 r.

Nadto, sąd mocen jest zabronić winowajcy działalności tego rodzaju, przy której wykonywaniu winowajca spowodował uszkodzenie ciała, na czas od miesięcy sześciu do lat dwóch i obwieścić wyrok.

475. Winny umyślnego uderzenia lub innego czynu gwałtownego, obrażającego nietykalność ciała, — za taki gwałt na osobie będzie karany:
aresztem.

476. Winny gwałtu na osobie, przewidzianego w artykule 475, w stosunku do osoby, wymienionej w artykułach 471 lub 472, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli taki gwałt na osobie był zamierzony i dokonany pod wpływem silnego wzruszenia duchowego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy sześciu.

Usiłowanie jest karygodne.

477. Winny gwałtu na osobie, przewidzianego w artykule 475, może być zwolniony od kary:

1) jeśli gwałt na osobie był wywołany przez równy lub cięższy gwałt na osobie, albo przez równą lub cięższą zniewagę ze strony poszkodowanego;

2) jeśli poszkodowany odplacił mu równym lub cięższym gwałtem na osobie, albo równą lub cięższą zniewagę.

Przepisów niniejszych nie stosuje się, jeśli gwałtu na osobie dopuszczono się bądź w stosunku do policyjnego lub innego strażnika lub służącego podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przezeń obowiązków służbowych, bądź w stosunku do księdza.

478. Winny popełnienia gwałtu na osobie, prze-

widzianego w art. 475, w stosunku do ambasadora, posła lub pełnomocnika cudzoziemskiego będzie karany: zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech lub zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega winny popełnienia gwałtu na osobie, wskazanego w części pierwszej artykułu niniejszego, w stosunku do innego agenta dyplomatycznego, jeśli taki gwałt na osobie popełniono w zamiarze okazania nieposzanowania jego rządowi.

479. Należący do obsługi albo pasażer na parowcu lub morskim statku, winny spowodowania lekkiego uszkodzenia ciała kapitanowi parowca lub morskiego statku, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy sześciu.

Jeśli zaś taki należący do obsługi albo pasażer popełnił gwałt na osobie, przewidziany w artykule 475, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Jeśli przestępstwo, wskazane w części pierwszej lub drugiej artykułu niniejszego, było zamierzone i dokonane pod wpływem silnego wzruszenia duchowego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulega więzień, winny popełnienia wymienionych przestępstw przeciw komukolwiek ze straży więziennej podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przezeń obowiązków służbowych.

(480 uchylono. 7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6 art. 4).

CZĘŚĆ DWUDZIESTA CZWARTA.

O pojedynku.

481. Winny pojedynku będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do roku jednego.

Jeśli wyzywający na pojedynek i przyjmujący wyzwanie przybyli na miejsce umówione, albo nawet broni dobyli lub ją do walki przygotowali, lecz z powodu okoliczności, niezależnej od ich woli, pojedynek nie nastąpił, winowajca będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do miesiąca jednego.

482. Winny pojedynku, jeśli zadał przeciwnikowi bardzo ciężkie uszkodzenie ciała lub pozbawił go życia, będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do lat czterech.

Jeśli przy tem umówiona była walka na śmierć, winowajca będzie karany:

zamknięciem w twierdzy.

483. Sekundant, winny dopuszczenia świadomie do pojedynku z warunkiem walczenia na śmierć, jako też osoba, świadomie przyczyniająca się do umówienia takiego warunku, jeśli w pojedynku takim spowodowano bardzo ciężkie uszkodzenie ciała lub śmierć, ulegnie karze:

zamknięcia w twierdzy na czas do roku jednego.

484. Winny pojedynku bez sekundantów będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do lat trzech.

Jeśli w takim pojedynku spowodowano bardzo ciężkie uszkodzenie ciała lub śmierć, to ten, kto je spowodował, będzie karany:

zesłaniem na osiedlenie.

485. Winny wyzwania na pojedynek osoby urzędowej z powodu pełnienia przez nią obowiązków służbowych będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech.

Jeśli takiego wyzwania dopuszczono się względem zwierzchnika w służbie państwowej lub społecznej, winowajca będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do roku jednego.

486. Winny świadomego uchybienia w pojedynku, na szkodę przeciwnika, warunkom pojedynku będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli przy tem winowajca spowodował bardzo ciężkie uszkodzenie ciała przeciwnikowi lub pozbawił go życia, będzie karany albo za bardzo ciężkie uszkodzenie ciała, albo za zabójstwo.

Tym samym karom i na tej samej zasadzie ulegają: podżegający do uchybienia na szkodę przeciwnika warunkom pojedynku; sekundant, który świadomie dopuścił do takiego uchybienia, i osoba, świadomie przyczyniająca się do tego.

487. Podżegający do wyzwania lub przyjęcia wyzwania na pojedynek albo do wznowienia pojedynku, jeśli pojedynek nastąpił, będzie karany:

zamknięciem w twierdzy na czas do roku jednego.

Nie ulegają karze:

- 1) osoby, które pośredniczyły w wyzwaniu
- 2) sekundanci, jako też osoby, współdziałające

przy pojedynku, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w artykułach 483 i 486;

3) lekarze, udzielający pomocy lekarskiej przy pojedynku.

488. Winny zawarcia układu z przeciwnikiem, uzależniającego samobójstwo jednego z nich od losu lub innego umówionego przypadku, jeśli skutek takiego układu nastąpiło samobójstwo, będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Jeśli skutek takiego układu nastąpiło tylko usiłowanie samobójstwa, nie dokończone z powodu okoliczności, niezależnej od woli układających się, winny zawarcia układu będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Tym samym karom i na tej samej zasadzie ulega tak podżegający do takiego układu, jak i przyczyniający się do jego zawarcia.

CZĘŚĆ DWUDZIESTA PIĄTA.

O pozostawieniu w niebezpieczeństwie.

489. Kto, mając obowiązek z mocy ustawy lub wziętego na się obowiązku, albo wobec stosunków rodzinnych, opiekowania się osobą pozbawioną możliwości mieć o sobie pieczę wskutek wieku młodocianego lub zgrzybiałego, albo wskutek wady fizycznej, choroby, nieprzytomności lub innego stanu bezradności, pozostawił tę osobę bez pomocy w warunkach, w których życiu osoby pozostawionej groziło niebezpieczeństwo, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy na czas do lat trzech.

Jeśli pozostawiono bez pomocy osobę, pozbawioną możliwości mieć o sobie pieczę, choćby osoba ta nie była pod opieką winowajcy, lecz była przezeń postawiona w warunkach, w których życiu bezradnej osoby groziło niebezpieczeństwo, o czym winowajca wiedział, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

490. Kto, mając obowiązek z mocy ustawy lub wziętego na się obowiązku, albo wobec stosunków rodzinnych, opiekowania się osobą, pozbawioną możliwości mieć o sobie pieczę wskutek wieku młodocianego lub zgrzybiałego, albo wskutek wady fizycznej, choroby, nieprzytomności lub innego stanu bezradności, pozostawił umyślnie tę osobę bez pomocy w warunkach, w których znalezienie jej przez innych było prawdopodobne i życiu osoby pozostawionej nie groziło niebezpieczeństwo, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

491. Kto, będąc świadkiem niebezpieczeństwa, grożącego życiu innej osoby, nie doniósł o tem odnośnej władzy, albo nie udzielił lub nie dostarczył pomocy, której mógłby udzielić lub dostarczyć bez rozsądnej obawy o siebie lub innych, — jeśli następstwem tego będzie śmierć lub bardzo ciężkie uszkodzenie ciała osoby, która potrzebowała pomocy, będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

(492 i 493 uchylono. 7 sier. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 4)

494. Winny niewykonania postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o udzielaniu pomocy statkowi, ulegającemu rozbiciu, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

Jeśli pogwałcenie tych przepisów zagrażało bezpieczeństwu osobistemu, winowajca będzie karany:
aresztem.

495. Kapitan parowca lub morskiego statku, albo kierownik innego rodzaju statku, pociągu kolei żelaznej lub parowozu, winny bądź nieprzedsiewzięcia w czasie niebezpieczeństwa środków należytych gwoli uratowaniu parowca, statku, pociągu lub parowozu, albo pasażera lub należącego do obsługi parowca, statku, pociągu lub parowozu, bądź opuszczenia parowca, statku, pociągu lub parowozu przed innemi znajdującemi się tam osobami, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa być kapitanem parowca lub morskiego statku, kierownikiem innego rodzaju statku, pociągu kolei żelaznej lub parowozu na czas od roku jednego do lat pięciu.

496. Należący do obsługi statku, winny uchybienia obowiązkowi służby w czasie grożącego statkowi niebezpieczeństwa, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

(497) Winny niewykonania przepisów, postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, o udzielaniu pomocy choremu lub nieprzytomnemu będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Jeśli wykroczenia tego dopuścili się bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny: lekarz praktykujący, felczer, akuszerka lub służba szpitalna, wiedząc o niebezpiecznem położeniu chorego lub położnicy, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech.

CZĘŚĆ DWUDZIESTA SZÓSTA.

O przestępstwach przeciwko wolności osobistej.

498. Winny pozbawienia wolności osobistej przez zatrzymanie lub zamknięcie będzie karany:
zamknięciem w więzieniu.

Jeśli takie pozbawienie wolności osobistej trwało dłużej niż jeden tydzień, winowajca będzie karany:
zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

499. Winny pozbawienia wolności osobistej przez zatrzymanie lub zamknięcie:

1) matki, ojca prawego lub innego krewnego wstępnego;

2) osoby urzędowej podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przez nią obowiązków służbowych;

3) *bądź kogokolwiek ze straży, ochraniającej uświęconą osobę Cesarza panującego lub członka Domu Cesarzskiego, bądź wartownika straży wojskowej;*

4) niebezpieczne dla życia osoby, pozbawionej wolności, albo połączone z jej męczarniami,
będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli takie pozbawienie wolności osobistej trwało dłużej niż jeden tydzień, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

500. Winny pozbawienia wolności osobistej przez zatrzymanie lub zamknięcie:

1) w szpitalu dla obłąkanych—osoby, nie dotkniętej chorobą umysłową, o czem winowajca wiedział;

2) w miejscu rozpusty — osoby płci żeńskiej, nie uprawiającej zawodowo nierządu,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli takie pozbawienie wolności osobistej trwało dłużej niż jeden tydzień, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

(25 grud. st. st. 1909. Dz. pr. ros. 1910, poz. 58, 1).

501. Winny:

1) sprzedaży lub oddania do niewoli;

2) handlu murzynami;

3) bezpośredniego lub innego udziału w tym handlu, albo przysposobienia lub uzbrojenia statku do tego handlu,

będzie karany:

w przypadkach, wskazanych w ustępach pierwszym lub drugim artykułu niniejszego, — *ciężkimi robotami* na czas do lat ośmiu;

w przypadkach, wskazanych w ustępie trzecim artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy*.

Statek, który służył do takiego handlu przeciwnego prawu, jak również statek, przysposobiony lub uzbrojony w tym celu, odbiera się.

502. Winny:

1) porwania lub ukrycia cudzego dziecka, nie mającego lat czternastu;

2) zamiany dziecka, nie mającego lat czternastu, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli dziecko porwano, ukryto lub zamieniono dla celów żebractwa lub innego zajęcia niemoralnego, albo w celu zysku, albo celem pozbawienia dziecka praw jego stanu, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

503. Winny umyślnego niezwrócenia samowolnie wziętego lub zatrzymanego przezeń dziecka, nie mającego lat czternastu, pomimo uprawnionego żądania rodzica dziecka, albo osoby, zastępującej rodziców, jeśli wszakże takiego niezwrócenia lub zatrzymania nie dopuszczono się przez współczucie dla dziecka, będzie karany:

aresztem.

504. Winny nieoznajmienia w ciągu dwóch tygodni policji miejscowej, rodzicom lub osobie ich zastępującej o zostawionem u siebie dziecku podrzuconem lub zabłąkanem, nie mającem lat czternastu, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

505. Winny:

1) porwania nieletniej w wieku od lat czternastu do szesnastu bez jej zgody, albo wprowadzie za jej zgodą lecz z nadużyciem jej nieświadomości;

2) porwania kobiety, która skończyła lat szesnaście, bez jej zgody,

jeśli takiego porwania dopuszczono się dla celów nierządu,

będzie karany:

w przypadku, wskazanym w ustępie pierwszym artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy*; w przypadku, wskazanym w ustępie

drugim artykułu niniejszego, — zamknięciem
w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Tej ostatniej karze ulega winny porwania osoby
płci żeńskiej w wieku od lat czternastu do dwudziestu
jeden, bez jej zgody, w celu zaszkodzenia jej czci przez
rozwłoszenie tego wydarzenia.

Usiłowanie jest karygodne.

506. Winny porwania osoby niezamężnej w celu
wstąpienia z nią w związek małżeński, bez jej zgody
na to, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy
od miesięcy sześciu.

Usiłowanie jest karygodne.

507. Kto za pomocą gwałtu na osobie, albo groźby
karygodnej, albo nadużycia władzy rodzicielskiej, opie-
kuńczej lub innej, zmusił do wykonania lub dopuszcze-
nia czegokolwiek uchybiającego prawu lub obowiązкови
osoby zmuszanej, albo do zrzeczenia się urzeczywistnie-
nia prawa lub spełnienia obowiązku, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

Jeśli zmuszający miał dostateczną podstawę do
przypuszczenia, że przez przymus urzeczywistnia swoje
prawo, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzy-
wną do *rubli trzystu*.

508. Winny usiłowania zmuszenia, za pomocą
gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, albo nadużycia
władzy rodzicielskiej, opiekuńczej lub innej, do popeł-
nienia zbrodni lub występku, będzie karany:

jeśli zmuszał do popełnienia zbrodni — zam-
knięciem w *domu poprawy*;

jeśli zmuszał do popełnienia występku — zam-
knięciem w więzieniu.

prywat. J. O.
wzrost 5' 10"

Jeśli następstwem takiego zmuszania było popełnienie zbrodni lub występku, albo karygodnego ich usiłowania, i jeśli zmuszający, jako współnik popełnionego czynu, nie ulega zań odpowiedzialności surowszej, będzie karany:

jeśli zmuszał do popełnienia zbrodni — zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech;

jeśli zmuszał do popełnienia występku — zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy sześciu.

509. Winny zmuszenia robotników za pomocą gwałtu na osobie lub groźby karygodnej do urządzenia zмовы, przewidzianej w artykule 367, przylączenia się do takiej zмовы lub przedłużania takiej zмовы będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Kto podzegał do takiego zmuszenia, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

510. Winny umyślnej groźby: pozbawienia życia lub wolności osoby, której grożono, lub członka jej rodziny, albo popełnienia gwałtownego zamachu na ich osoby, albo podpalenia, zniszczenia przez wybuch lub zatopienia ich mienia, — jeśli taka groźba mogła wywołać w osobie, której grożono, obawy jej urzęczywistnienia, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli rzeczoną groźbę wyrażono na piśmie lub skierowano przeciwko:

1) matce, ojcu prawemu lub innemu krewnemu wstępnemu;

2) duchownemu chrześcijańskiemu, posiadającemu

godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub gminy sekciarskiej, podczas pełnienia przezeń służby Bożej lub posługi religijnej;

3) osoby urzędowej podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przez nią obowiązków służbowych, winowajca będzie karany: aresztem.

(14 mar. st. st. 1906. Dz. pr. ros. poz. 461, I).

511. Winny:

1) umyślnego nieopuszczenia cudzych zamieszkań: budynku lub innego pomieszczenia, pomimo żądania gospodarza lub zastępującej go osoby, jeśli winowajca wszedł do takiego budynku lub pomieszczenia potajemnie lub samowolnie;

2) umyślnego znajdowania się w nocy w cudzych zamieszkałych: budynku lub innym pomieszczeniu, bez wiedzy gospodarza lub zastępującej go osoby, jeśli winowajca wszedł do takiego budynku lub pomieszczenia potajemnie lub samowolnie,

będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

512. Winny umyślnego wtargnięcia do cudzych: budynku lub innego pomieszczenia, albo miejsca ogrodzonego, za pomocą bądź gwałtu na osobie, bądź groźby karygodnej, bądź uszkodzenia lub usunięcia przeszkód, zagrażających dostęp do nich, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięćuset*.

Jeśli takiego wtargnięcia dopuszczono się w nocy, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Jeśli zaś takie wtargnięcie dokonane było w nocy przez dwie lub więcej osób, które nie utworzyły jednak

zbiegowiska przestępnego, albo przez jedną osobę, lecz uzbrojoną, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

CZĘŚĆ DWUDZIESTA SIÓDMA.

O nierządzie.

513. Winny czynu lubieżnego:

1) z dzieckiem, nie mającym lat czternastu;

2) z nieletnim od lat czternastu do szesnastu bez jego zgody, albo wprowadzie za jego zgodą, lecz przez nadużycie jego nieświadomości,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech lub zamknięciem w więzieniu.

514. Winny czynu lubieżnego z osobą płci żeńskiej, która skończyła lat szesnaście, bez zgody tej osoby, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

515. Winny przestępstw, przewidzianych w artykułach 513 i 514:

1) z osobą, znajdującą się pod jego władzą lub opieką;

2) z osobą, zmuszoną do tego za pomocą gwałtu na osobie, albo groźby zabójstwa, bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała osobie, której grożono, lub członkowi jej rodziny, jeśli taka groźba mogła wywołać w osobie, której grożono, obawę jej urzeczywistnienia;

3) z osobą płci żeńskiej, jeśli czyn lubieżny połączony był z defloracją, lecz bez obcowania cielesnego,

będzie karany:

w przypadkach, wskazanych w artykule 513, —
zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie
krótszy od lat trzech;

w przypadku, wskazanym w artykule 514, —
zamknięciem w *domu poprawy*.

516. Winny pederastji będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy
od miesięcy trzech.

Jeśli pederastji dopuszczono się:

1) z nieletnim od lat czternastu do szesnastu bez
jego zgody, albo wprowadzie za jego zgodą, lecz przez na-
dużycie jego nieświadomości;

2) świadomie z pozbawionym możności rozumie-
nia natury i znaczenia tego, co z nią czyniono, lub kie-
rowania swojemi postępками wskutek chorobliwego roz-
stroju czynności duchowych, albo nieprzytomności, albo
też niedorozwoju umysłowego, pochodzącego z wady
cielesnej lub choroby;

3) z pozbawionym możności stawienia winowajcy
oporu, bez jego zgody na pederastję,

winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krót-
szy od lat trzech.

Jeśli zaś pederastji dopuszczono się:

1) z dzieckiem, nie mającem lat czternastu;

2) z osobą, znajdującą się pod władzą lub opieką
winowajcy;

3) z osobą, zmuszoną do tego za pomocą gwałtu
na osobie, albo groźby zabójstwa, bardzo ciężkiego lub
ciężkiego uszkodzenia ciała osobie, której grożono, lub
członkowi jej rodziny, jeśli taka groźba mogła wywołać
w osobie, której grożono, obawę jej urzeczywistnienia;

4) ze wprowadzonym po to w stan nieprzytomności
przez samego gwałcęcego lub z jego udziałem,

to winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Usiłowanie jest karygodne.

517. Winny obcowania płciowego z uwiedzioną przezeń po to panną w wieku od lat czternastu do dwudziestu jeden, znajdującą się pod jego władzą lub opieką, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

518. Winny kazirodztwa z krewnym zstępnym lub wstępnym będzie karany:

wstępny — *zestaniem na osiedlenie;*

zstępny — *zamknięciem w domu poprawy.*

Usiłowanie jest karygodne.

Zstępnego, nie mającego lat czternastu, zwalnia się od kary.

519. Winny kazirodztwa:

1) z krewnym bocznym drugiego stopnia;

2) z krewnym zstępnym lub wstępnym małżonka, albo z małżonkiem krewnego zstępnego lub wstępnego, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

Zstępnego, nie mającego lat czternastu, zwalnia się od kary.

520. Winny obcowania płciowego:

1) z nieletnią od lat czternastu do szesnastu bez jej zgody, albo wprowadzie za jej zgodą, lecz przez nadużycie jej nieświadomości;

2) świadomie z osobą płci żeńskiej, pozbawioną możliwości rozumienia natury i znaczenia tego, co z nią czyniono, lub kierowania swojemi postępkami wskutek chorobliwego rozstroju czynności duchowych, albo nie-

przytomności, albo też niedorozwoju umysłowego, pochodzącego z wady cielesnej lub choroby;

3) z osobą płci żeńskiej pozbawioną możliwości stawienia winowajcy oporu, bez jej zgody na obcowanie płciowe,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

521. Winny obcowania płciowego z nieletnią od lat czternastu do szesnastu bez nadużycia jej nieświadomości, lecz skorzystawszy w tym celu z jej bezradnego położenia, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

522. Winny obcowania płciowego:

1) z dzieckiem, nie mającem lat czternastu;

2) z osobą płci żeńskiej zmuszoną do tego za pomocą gwałtu na osobie, albo groźby zabójstwa, bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała osobie, której grożono, lub członkowi jej rodziny, jeśli taka groźba mogła wywołać w osobie, której grożono, obawę jej urzęchwistnienia;

3) z osobą płci żeńskiej, wprowadzoną po to w stan nieprzytomności przez samego gwałcęcego lub z jego udziałem,

będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat dziesięciu.

523. Winny obcowania płciowego, przewidzianego w artykułach 520 — 522:

1) z krewnym zstępnym lub wstępnym;

2) z osobą, znajdującą się pod jego władzą lub opieką,

będzie karany:

w przypadkach, wskazanych w artykułach

520 lub 521, — *ciężkimi robotami* na czas do lat ośmiu;

w przypadkach, wskazanych w artykule 522, — *ciężkimi robotami* na czas do lat dwunastu.

524. Winny stręczenia do nierzędu z osobą płci żeńskiej, nie mającą jeszcze 21 lat, ulegnie karze zamknięcia w więzieniu.

Jeżeli zaś winny zajmował się stręczeniem żony, córki lub osoby, pozostającej pod jego władzą lub opieką, lub osób, z którymi obcowanie płciowe jest karane według art. 518 — 523 K. K., ulegnie karze zamknięcia w domu poprawy.

Tej samej karze ulega winny zajmowania się stręczycielstwem, przewidzianem w części pierwszej artykułu niniejszego, w charakterze procederu.

(25 grud. st. st. 1909. Dz. pr. ros. 1910, poz. 58, I.—7 sierp. 1917. Dz. Urz., poz. 6, art. 16).

525. Rodzic, opiekun, kurator, albo mający nadzór nad nieletnim, nie mającym lat siedemnastu, albo znajdujący się przy nim do usług, winny pobłażania nierzadowi takiego nieletniego, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

526. Winny skłonienia osoby płci żeńskiej do uprawiania zawodowo nierzędu, za pomocą gwałtu na osobie, albo groźby zabójstwa, bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała osobie, której grożono, lub członkowi jej rodziny, albo za pomocą oszukania lub nadużycia swej władzy nad tą osobą, albo korzystając z jej położenia bezradnego lub z zależności takiej osoby od winowajcy, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

25 grud. st. st. 1909. Dz. pr. ros. 1910, poz. 58, I).

526¹. Winny skłonienia osoby płci żeńskiej, nie mającej lat dwudziestu jeden do wyjazdu z *Rosji*, w celu skierowania takiej osoby do uprawiania zawodowo nierządu poza granicami *Rosji*, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli takie skłonienie nastąpiło za pomocą sposobów, wskazanych w artykule poprzednim (526), to niezależnie od wieku poszkodowanej, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli zaś winowajca został uznany za trudniącego się przestępstwami, wskazanymi w artykułach poprzednim (526) i niniejszym, w charakterze procederu, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

(25 grud. st. st. 1909. Dz. pr. ros. 1910, poz. 58, II).

527. *Osoba płci męskiej, winna osiągnięcia dla siebie, w charakterze procederu, korzyści majątkowej przez otrzymywanie jej od uprawiającej zawodowo nierząd kobiety, znajdującej się pod jego wpływem lub odeń zależnej, albo korzystając z jej położenia bezradnego, będzie karana¹⁾:*

zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega osoba, winna werbowania zawodowo, celem osiągnięcia korzyści majątkowej, osób płci żeńskiej, gwoili uczynieniu przez nie procederu z nierządu w miejscach rozpusty.

(25 grud. st. st. 1909. Dz. pr. ros. 1910, poz. 58, I).

528. Winny niewykonania przepisów, postanowionych w celu zapobieżenia nierządowi i zatamowania jego szkodliwych następstw, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

¹⁾ Zob. art. 16 przep. przech. do kod. kar. z 7 sier. 1917 r.

529. Winny przyjęcia do miejsca rozpusty osoby płci żeńskiej, nie mającej lat dwudziestu jeden, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega winny zatrzymania w miejscu rozpusty kobiety, uprawiającej nierzad zawodowo, wbrew jej życzeniu.

(25 grud. st. st. 1909. Dz. pr. ros. 1910, poz. 58, 1).

CZĘŚĆ DWUDZIESTA ÓSMA.

O zniewadze.

530. Winny umyślnej obrazy osobistej przez obejście się lub wyrażenie się, hańbiące obrażonego lub członka jego rodziny, chociażby zmarłego, — za tę zniewagę będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

531. Winny zniesławienia przez rozgłoszenie, choćby w nieobecności zniesławionego, hańbiącej go okoliczności, za tę zniewagę będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiąca sześciu.

532. Winny znieważenia:

1) matki, ojca prawego lub innego krewnego wstępnego;

2) duchownego chrześcijańskiego, posiadającego godność księdza, albo stanowisko proboszcza lub przełożonego staroobrzędowców lub gminy sekciarskiej, podczas pełnienia przezeń służby Bożej lub posługi religijnej;

art. 50. wójt. S.O.

3) osoby urzędowej, albo starszego włości lub osoby, zajmującej urząd odpowiedni, podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przez nich obowiązków służbowych;

4) straży wojskowej lub jej wartownika, jednostki taktycznej wojskowej lub mniejszego oddziału wojska, będzie karany:
zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega należący do obsługi albo pasażer na parowcu lub morskim statku, winny znieważenia kapitana parowca lub morskiego statku, jako też więzień, winny znieważenia kogokolwiek ze straży więziennej podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przezeń obowiązków służbowych.

(14 mar. st. st. 1906. Dz. pr. ros., poz. 461, 1).

533. Winny zniewagi w rozpowszechnionych lub publicznie wystawionych: druku, piśmie lub wizerunku będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto, redaktor lub wydawca wydawnictwa periodycznego, winny umieszczenia w niem znieważających utworów, pism lub wizerunków, ulega karze pieniężnej, w stosunku do ilości wypuszczonych na sprzedaż egzemplarzy utworów, pism lub wizerunków, do *rubla jednego* za każdy egzemplarz.

534. Winny znieważenia głowy państwa cudzoziemskiego będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

535. Winny znieważenia ambasadora, posła lub pełnomocnika cudzoziemskiego będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Tej samej karze ulega winny znieważenia innego agenta dyplomatycznego, jeśli takiej zniewagi dopuszczono się w zamiarze okazania nieposzanowania jego rządowi,

536. Winnego zniewagi, przewidzianej w artykułach 530 i 531, można zwolnić od kary:

1) jeśli zniewaga była wywołana przez równy lub cięższy gwałt na osobie, albo równą lub cięższą zniewagę ze strony poszkodowanego;

2) jeśli poszkodowany odpłacił mu równym lub cięższym gwałtem na osobie, albo równą lub cięższą zniewagę.

Przepisów niniejszych nie stosuje się, jeśli znieważono bądź policyjnego lub innego strażnika lub służącego podczas pełnienia lub z powodu pełnienia przezeń obowiązków służbowych, bądź księdza.

537. Rozgłoszenia okoliczności, uwłaczającej czci, nie uważa się za karygodne zniesławienie, jeśli oskarżony udowodni:

1) że rozgłoszona okoliczność jest prawdziwa, albo

2) że miał dostateczną podstawę do uważania rozgłoszonej okoliczności za prawdziwą i dopuścił się takiego rozgłoszenia gwoili pożytkowi państwowemu lub społecznemu, albo w interesie pełnionego przezeń obowiązku, albo dla obrony czci osobistej lub czci jego rodziny.

538. Oskarżony o zniesławienie nie może zgłaszać dowodów prawdziwości okoliczności rozgłoszonej i nie może być zwolniony od odpowiedzialności na mocy artykułu 537, jeśli okoliczność wskazana:

1) dotyczy głowy państwa cudzoziemskiego, ambasadora, posła lub pełnomocnika cudzoziemskiego, albo innego agenta dyplomatycznego takiego państwa;

2) dotyczy życia prywatnego lub rodzinnego osoby zniesławionej i przytem rozgłoszenia dokonano w rozpowszechnionych lub publicznie wystawionych: druku, piśmie lub wizerunku, albo w mowie publicznej.

539. W razie skazania za zniewagę, sąd mocen jest obwieścić wyrok na prośbę znieważonego.

540. Winny rozgłoszenia świadomie okoliczności fałszywej, podkopującej zaufanie do działalności przemysłowej lub handlowej osoby, towarzystwa lub instytucji, albo do zdolności osoby do pełnienia obowiązków jej stanowiska lub zajęcia, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset.*

Jeśli rozgłoszenia dokonano w rozpowszechnionych lub publicznie wystawionych: druku, piśmie lub wizerunku, albo w mowie publicznej, albo w celu spowodowania uszczerbku majątkowego lub osiągnięcia korzyści majątkowej, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

CZĘŚĆ DWUDZIESTA DZIEWIĄTA.

O wyjawieniu tajemnic.

541. Kto, mając obowiązek, z tytułu swego powołania, zachowywać w tajemnicy powierzoną mu wiadomość, wyjawia ją umyślnie, bez godnych uwzględnienia przyczyn, jeśli przytem wiadomość wyjawiona mogła spowodować uszczerbek majątkowy lub zniesławić osobę, której dotyczyła, i winowajca nie ulega za to wyjawienie karze jako za zniewagę, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset.*

Jeśli takiego wyjawienia dopuszczono się w celu spowodowania uszczerbku majątkowego, albo osiągnięcia korzyści majątkowej, albo zniesławienia osoby, któ-

rej dotyczyła wiadomość wyjawiona, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

542. Winny samowolnego otwarcia świadomie cudzych: listu, depeszy lub innego papieru będzie karany: aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Jeśli winowajca wyjawiał wiadomość, zawartą w otwartych przezeń papierach, a mogącą zniesławić osobę, której dotyczyła, i jeżeli winowajca nie ulega karze jako za zniewagę, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

543. Funkcjonarjusz lub robotnik zakładów fabrycznych, fabryki lub innego zakładu przemysłowego, winny wyjawienia używanych w zakładach fabrycznych, fabryce lub zakładzie albo zaprojektowanych do używania szczególnych sposobów produkcji, które powierzono winowajcy, jako podlegające zachowaniu w tajemnicy, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli wykroczenie to popełniono w celu spowodowania uszczerbku majątkowego dla przedsiębiorstwa, albo osiągnięcia dla siebie korzyści majątkowej, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

544. Funkcjonarjusz instytucji kredytowej, towarzystwa akcyjnego lub zakładu bankierskiego, winny umyślnego wyjawienia wiadomości, które — o czem winowajca wiedział — stanowiły tajemnicę tej instytucji, towarzystwa lub zakładu i nie podlegały wyjawieniu, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli takiego wyjawienia dopuszczono się w celu bądź zaszkodzenia kredytowi rzeczonych instytucji, towarzystwa lub zakładu, albo kredytowi osób prywatnych, które powierzyły im swoje mienie lub interes majątkowy, bądź osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

545. Funkcjonariusz przedsiębiorstwa handlowego, winny wyjawienia jego tajemnicy handlowej, w celu zaszkodzenia kredytowi gospodarza przedsiębiorstwa, albo osiągnięcia dla siebie korzyści majątkowej, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

546. Członkowie urzędów do spraw państwowego podatku od procederów, nie będący w służbie państwowej lub społecznej, jako też biegli, wezwani do tych urzędów, winni wyjawienia wiadomości, podlegających tajemnicy a dotyczących położenia majątkowego, zobowiązań dłużnych, obrotów i zysków płatników państwowego podatku od procederów, będą karani:

grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli wykroczenie to popełniono w celu zaszkodzenia czci lub kredytowi osoby, której dotyczy wyjawiana wiadomość, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Nadto, winowajca traci prawo do dalszego udziału w urzędach wyżej wymienionych i do wyboru w poczet ich członków albo do wzywania go do tych urzędów w charakterze biegłego w ciągu lat trzech.

CZĘŚĆ TRZYDZIESTA.

O uszkodzeniu mienia, dróg komunikacji, znaków ostrzegawczych, granicznych i tym podobnych, albo innych przedmiotów.

547. Winny umyślnego uszkodzenia cudzego mienia będzie karany:

aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do *rubli stu*.

Jeśli spowodowany uszczerbek przenosi *rubli pięćset*, winowajca będzie karany:

aresztem na czas do miesiący trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli zaś uszkodzenie jest małej wagi, winowajca będzie karany:

grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

548. Winny zanieczyszczania rzeki, kanału, źródła lub studni przez wrzucanie do nich przedmiotów, które nie mogą spowodować zepsucia wody, będzie karany: grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

549. Winny:

1) umyślnego uszkodzenia drogi komunikacji lądowej lub wodnej, służącej do użytku powszechnego, albo urządzenia lub przedmiotu, służących do użytku powszechnego i stanowiących mienie państwowe lub społeczne;

2) umyślnego uszkodzenia lub przesunięcia znaku granicznego lub rozgraniczającego, znaku zgłoszenia lub poszukiwania górniczego, albo znaku, wystawionego przy dokonywaniu rządowych lub przez rząd dozwolonych badań w zakresie urządzenia dróg komunikacji

lub postawionego dla celów państwowego zdejmowania planów miejscowości:

3) umyślnego uszkodzenia cudzych: ogrodu owocowego, winnicy lub zasiewu,

będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli to uszkodzenie jest małej wagi, winowajca będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

550. Winny uszkodzenia:

1) pomnika publicznego, postawionego za zezwoleniem rządu;

2) przedmiotu nauki lub sztuki, należącego do pałaców *Cesarskich*, albo do publicznych: biblioteki, muzeum, albo do innego zbioru państwowego lub społecznego;

3) urządzenia, służącego lub przysposobionego do obrony kraju;

4) państwowego lub społecznego składu przedmiotów aprowizacji, albo składu zapasów wojskowych, nabojów lub innych rzeczy wojskowych;

5) urządzenia hydrotechnicznego znacznej wartości, służącego jako środek komunikacji, nawadniania lub zapobiegania powodzi;

6) znaku ostrzegawczego, postawionego ku ochronie bezpieczeństwa osobistego, o czym winowajca wiedział;

7) cudzych niezamieszkałych: budynku lub statku;

8) cudzego bydła za pomocą zatrucia wodopoju lub paszy, albo za pomocą przeniesienia zarazy;

9) ryb w cudzych wodach za pomocą zatrucia wody;

10) winorośli w cudzej winnicy za pomocą zarażenia jej filokserą,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

Tej samej karze ulega winny przesunięcia znaku ostrzegawczego, postawionego ku ochronie bezpieczeństwa osobistego, o czym winowajca wiedział.

551. Winny uszkodzenia przyrządu do przeprowadzania wody, gazu, ropy naftowej lub elektryczności, służącego do użytku powszechnego, albo przyrządu, wprawiającego w ruch cudze zakłady przemysłowe lub fabrykę, jeśli to uszkodzenie spowodowało zatrzymanie działania przyrządu, albo groziło bezpieczeństwu osobistemu lub całości mienia, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

552. Winny uszkodzenia:

1) cudzego dokumentu, mogącego służyć za dowód powstania, zmiany lub ustania prawa lub obowiązku;

2) cudzej korespondencji pocztowej lub telegraficznej, znajdujące się w posiadaniu instytucji pocztowo-telegraficznej;

3) dokumentu, należącego do akt instytucji rządowej lub społecznej,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega winny ukrycia lub przywłaszczenia takiego dokumentu lub korespondencji.

Usiłowanie jest karygodne.

Jeśli spowodowany uszczerbek jest małej wagi, albo jeśli winowajca dobrowolnie zwrócił ukryty lub przywłaszczony dokument lub korespondencję przed ogłoszeniem wyroku, sentencji lub orzeczenia o winie, i przytem bez spowodowania szkodliwych następstw ich ukryciem lub przywłaszczeniem, winowajca będzie karany: aresztem.

553. Winny uszkodzenia, nie w celu znieważenia świętości,

1) kościoła lub chrześcijańskiego domu modlitwy;
2) należących do kościoła: Krzyża Świętego, Relikwii Świętych, Obrazu Świętego lub innego przedmiotu, uznawanego za święty przez kościół prawosławny lub inny kościół chrześcijański, jeśli te przedmioty znajdowały się w kościele, kaplicy lub chrześcijańskim domu modlitwy;

3) Krzyża Świętego lub Obrazu Świętego, postawionych w miejscu publicznym,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

554. Winny uszkodzenia mogiły lub nagrobka, jeśli uszkodzenia tego dopuszczono się nie w celu sporniewierania zmarłego, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

555. Winny uszkodzenia:

1) cudzych zamieszkanych: budynku lub statku, albo takich niezamieszkanych: budynku, statku lub innego pomieszczenia, w których wówczas—z wiedzą winowajcy—znajdował się człowiek, którego życiu to uszkodzenie groziło niebezpieczeństwem;

2) cudzych: kopalni, miny lub źródła naftowego;

3) cudzego przyrzędu pożarniczego lub ratunkowego, w celu przeciwdziałania gaszeniu pożaru lub ratowaniu ginących;

4) cudzych: przyrzędu lub urządzenia, służących z wiedzą winowajcy do ochrony bezpieczeństwa osobistego pracujących w zakładach fabrycznych, fabryce, przemyśle górniczym, albo przy robotach budowlanych lub ziemnych,

będzie karany:

*zamknięciem w domu poprawy na czas do lat trzech*¹⁾.

Usiłowanie jest karygodne.

556. Winny uszkodzenia telegrafu lub telefonu, służących do użytku powszechnego lub rządowego, albo telegrafu lub telefonu znacznej wartości, służących do użytku prywatnego, jeśli to uszkodzenie spowodowało zatrzymanie ich działania, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli tego uszkodzenia telegrafu lub telefonu dopuszczono się, aby zatrzymać przesłanie zawiadomienia rządowego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Usiłowanie jest karygodne.

557. Winny uszkodzenia służących do użytku powszechnego: drogi wodnej, śluzy, upustu, tamy, mostu lub innego urządzenia do przeprawy, żeglugi lub zapobieżenia powodzi, jeśli to uszkodzenie spowodowało powódź lub zatrzymanie komunikacji, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli takim uszkodzeniem spowodowano niebezpieczeństwo dla życia ludzkiego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

558. Winny naruszającego bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub żeglugi uszkodzenia:

1) toru lub taboru kolei żelaznej;

2) parowca lub morskogo statku;

3) znaku ostrzegawczego, ustanowionego dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego lub żeglugi,

będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy lub zamknięciem w więzieniu.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sier. 1917 r.

służby na kolei żelaznej, przy drodze wodnej, na parowcu lub morskim statku, jak również prawa być budującym lub przedsiębiorcą w zakresie urządzeń kolejowych, albo w zakresie budowy parowców lub morskich statków na czas od roku jednego do lat pięciu.

Jeśli skutkiem tego uszkodzenia nastąpiło rozbicie pociągu kolei żelaznej, parowca lub morskiego statku, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Jeśli zaś tego uszkodzenia dopuszczono się w celu spowodowania rozbicia pociągu kolei żelaznej, parowca lub morskiego statku, winowajca będzie karany:

w przypadkach, wskazanych w części pierwszej artykułu niniejszego, — *ciężkimi robotami* na czas do lat dziesięciu;

w przypadku, wskazanym w części drugiej artykułu niniejszego, — *ciężkimi robotami* bezterminowymi lub na czas nie krótszy od lat dziesięciu.

559. Karom, przepisany w artykule 558, i na wskazanych w nim zasadach, ulega:

1) winny fałszywego, naruszającego bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub żeglugi, dania znaku, służącego bezpieczeństwu ruchu kolejowego lub żeglugi;

2) funkcjonariusz kolei żelaznej, drogi wodnej, parowca lub morskiego statku, winny naruszającego bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub żeglugi niewykonania przepisów, postanowionych gwoi bezpieczeństwu ruchu kolejowego lub żeglugi przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące.

560. Budujący kolej żelazną, parowiec lub morski statek, członek rady zarządzającej lub zarządu kolei żelaznej, albo inna osoba, zawiadująca lub rozporządzająca budową, naprawą lub eksploatacją kolei żelaznej lub jej taboru, parowca lub morskiego statku, albo dozoru-

jąca takiej budowy, naprawy lub eksploatacji, winni bądź świadomego użycia lub dopuszczenia do użycia materiału niezdatnego lub w ilości niedostatecznej, bądź świadomego niewykonania lub dopuszczenia do niewykonania przepisów technicznych, bądź nieprzedsiewzięcia środków, niezbędnych do podtrzymania kolei żelaznej lub jej taboru, parowca lub morskiego statku w stanie, bezpiecznym dla ruchu, jeśli ten czyn naruszył bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub żeglugi, będą karani:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w więzieniu.

Jeśli skutkiem tego przestępstwa nastąpiło rozbicie pociągu kolei żelaznej, parowca lub morskiego statku, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu lub zamknięciem w *domu poprawy*.

Tym samym karom i na tej samej zasadzie ulega odbiorca urządzenia kolejowego lub taboru kolei żelaznej, parowca lub morskiego statku, winny przyjęcia ich świadomie, pod pozorem zdatności, w stanie tak niezadawalniającym, że stanowił niebezpieczeństwo dla ruchu kolejowego lub żeglugi.

561. Technik lub przedsiębiorca ryczałtowy, winny użycia materiału niezdatnego lub w ilości niedostatecznej, albo niewykonania przepisów technicznych przy wznoszeniu budowli lub urządzenia, jeśli skutkiem tego czynu nastąpiło zawalenie się budowli, urządzenia, albo ich części, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa prowadzenia robót budowlanych albo podejmowania się przedsiębiorstw budowlanych ryczałtowo na czas od roku jednego do lat pięciu i obwieścić wyrok.

562. Winny uszkodzenia cudzego mienia przez podpalenie, wybuch lub zatopienie będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.¹⁾

Jeśli w ten sposób uszkodzono cudze: las, ogród, zasiew rolny na pniu, torfowisko, źródło nafty, skład drzewa budulcowego lub opałowego, towarów, produktów rolnych, zapasów żywności, substancyj wybuchowych lub łatwo zapalnych albo przyrządów wybuchowych, niezamieszkane budynki lub statki, — winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.¹⁾

Jeśli zaś to uszkodzenie, wobec właściwości i położenia przedmiotów, albo wobec warunków popełnienia czynu, groziło—o czym winowajca wiedział—niebezpieczeństwem rozszerzenia pożaru, wybuchu lub zatopienia na budynki, statki, pomieszczenia lub miejsca, wymienione w artykule 563, to winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.¹⁾

W przypadku, wskazanym w części trzeciej artykułu niniejszego, winowajca ulega przepisanej w niej karze, choćby przedmioty uszkodzone stanowiły jego własność.

Usiłowanie jest karygodne.

563. Winny uszkodzenia przez podpalenie, wybuch lub zatopienie:

1) kościoła lub chrześcijańskiego domu modlitwy;
2) pomieszczenia instytucji rządowej lub społecznej, publicznych: biblioteki lub muzeum, albo innego państwowego lub społecznego zbioru przedmiotów nauki lub sztuki;

3) zamieszkanych: budynku lub statku, miny lub kopalni, albo takiego niezamieszkanego budynku, statku, pomieszczenia lub innego miejsca, gdzie wówczas —

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sierp. 1917 r.

z wiedzą winowajcy — znajdował się człowiek, którego życiu groziło niebezpieczeństwo,
będzie karany:

ciężkimi robotami terminowymi ¹⁾.

Jeśli tego uszkodzenia dopuszczono się na skutek porozumienia kilku osób i przytem w różnych miejscach miasta lub wsi jednocześnie, winowajca będzie karany:
ciężkimi robotami bezterminowymi ¹⁾.

564. Winny przygotowania, albo udziału w zrzeszeniu, utworzonym w celu dokonania:

1) uszkodzenia kolei żelaznej, jej taboru, albo znaku, ustanowionego dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego, celem spowodowania rozbicia pociągu kolei żelaznej;

2) uszkodzenia parowca lub morskiego statku, albo znaku, ustanowionego dla bezpieczeństwa żeglugi, celem spowodowania rozbicia się parowca lub morskiego statku;

3) uszkodzenia, przewidzianego w artykule 563,
będzie karany:
zamknięciem w więzieniu ¹⁾.

565. Winny nieostrożnego uszkodzenia:

1) telegrafu lub telefonu, służących do użytku powszechnego lub rządowego, jeśli to uszkodzenie spowodowało zatrzymanie ich działania;

2) przedmiotu, wymienionego w artykule 557, jeśli to uszkodzenie spowodowało powódź lub zatrzymanie komunikacji,

będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

566. Winny nieostrożnego, naruszającego bezpieczeństwa ruchu kolejowego lub żeglugi, uszkodzenia:

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sier. 1917 r.

- 1) toru lub taboru kolei żelaznej;
 - 2) parowca lub morskiego statku;
 - 3) znaku ostrzegawczego, ustanowionego dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego lub żeglugi,
- będzie karany:
aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli skutkiem tego nastąpiło rozbitcie pociągu kolei żelaznej, parowca lub morskiego statku, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto, sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa służby na kolei żelaznej, przy drodze wodnej, na parowcu lub morskim statku, jak również prawa być budującym lub przedsiębiorcą w zakresie urządzeń kolejowych, albo w zakresie budowy parowców lub morskich statków na czas od roku jednego do lat pięciu.

567. Karom, przepisany w artykule 566, i na wskazanych w nim zasadach ulega:

- 1) winny fałszywego, naruszającego bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub żeglugi, dania przez nieostrożność znaku, służącego bezpieczeństwu ruchu kolejowego lub żeglugi;

- 2) funkcjonariusz kolei żelaznej, drogi wodnej, parowca lub morskiego statku, winny naruszającego bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub żeglugi niewykonania przez nieostrożność przepisów, postanowionych dla bezpieczeństwa ruchu kolejowego lub żeglugi przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące;

- 3) osoba, wskazana w artykule 560, winna, przez nieostrożność, bądź użycia lub dopuszczenia do użycia materiału niezdatnego lub w niedostatecznej ilości przy budowie, naprawie lub eksploatacji kolei żelaznej lub jej taboru, parowca lub morskiego statku, albo przy dozorowaniu takiej budowy, naprawy lub eksploatacji, bądź niewykonania lub dopuszczenia do niewykonania

przepisów technicznych, bądź nieprzedsiewzięcia środków, niezbędnych do podtrzymania kolei żelaznej lub jej taboru, parowca lub morskiego statku w stanie bezpiecznym dla ruchu, bądź przyjęcia przez nieostrożność urządzenia kolejowego lub taboru kolei żelaznej, parowca lub morskiego statku w stanie niezadawalniającym, jeśli to naruszyło bezpieczeństwo ruchu kolejowego lub żeglugi.

568. Winny nieostrożnego uszkodzenia przedmiotu, wymienionego w części drugiej artykułu 562 i w artykule 563, za pomocą podpalenia, wybuchu lub zatopienia, jeśli za niewykonanie przepisów o obchodzeniu się z ogniem lub substancjami wybuchowymi nie postanowiono kary surowszej, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

569. Nie uważa się za przestępstwa czynów nieostrożnych, przewidzianych w artykułach 565 — 563, jeśli przez samego winowajcę lub wskutek jego wskazówki niebezpieczeństwo, wskazane w tych artykułach, a spowodowane czynem winowajcy, było usunięte, albo działanie ognia, wybuchu lub zatopienia—zaraz na początku przerwane.

570. Winny nieoznajmienia lub niewczesnego oznajmienia stróżowi kolejowemu lub innej osobie, pilnującej bezpieczeństwa dróg komunikacji na lądzie lub wodzie, o zrządzonem przez winowajcę przypadkowo uszkodzeniu drogi, zagrażającem ruchowi po tej drodze niebezpieczeństwem, albo znaku ostrzegawczego będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

CZĘŚĆ TRZYDZIESTA PIERWSZA.

O nieoznajmieniu o znalezionej zgubie, przywłaszczeniu cudzego mienia i nadużyciu zaufania.

571. Winny nieoznajmienia w trybie przepisany:

- 1) o znalezionem przez siebie, a niewiadomo do kogo należącym mieniu, którego wartość przenosi *rubli trzy*;
- 2) o przybłąkanem bydłciu niewiadomo do kogo należącym, które przylążyło się do stada winowajcy lub znalazło się na jego ziemi,
będzie karany:
grzywną do *rubli dziesięciu*.

Termin do zawiadomienia o przedmiotach znalezionych, wskazanych pod liczbą jeden, będzie dwutygodniowy, a o przedmiotach, wskazanych pod liczbą 2, — o dniowy. Zawiadomić należy miejscową władzę policyjną.

(7 sierp. 1917 Dz. Urz., poz. 6, art. 18).

572. Winny umyślnego zatrzymania na własność, albo umyślnego roztrwonienia:

- 1) znalezionego przezeń lub zapomnianego u niego, a niewiadomo do kogo należącego mienia, którego wartość przenosi *rubli trzy*;
- 2) przybłąkanego bydłcia, niewiadomo do kogo należącego,
będzie karany:
grzywną, równą wartości przywłaszczonego, lecz nie wyższą nad *rubli sto*.

573. Winny przywłaszczenia:

- 1) skarbu, znalezionego przezeń w cudzej ziemi;

2) znalezione go przezeń, albo zapomnianego u niego cudzego mienia lub przybłąkanego bydłęcia, których gospodarz w czasie popełnienia przywłaszczenia był winowajcy wiadomy,

będzie karany:

grzywną do wysokości potrójnej wartości mienia, lecz nie wyższą nad *rubli trzysta*, lub aresztem na czas do miesiący trzech.

Jeżeli zaś winowajca w czasie przywłaszczenia wiedział, że gospodarz poszukuje tego mienia, albo jeśli gospodarz żądał jego zwrotu od winowajcy, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

574. Winny przywłaszczenia powierzonego mu cudzego mienia ruchomego, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący trzech.

Jeżeli wartość przywłaszczonego przenosi *rubli pięćset*, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli wartość przywłaszczonego nie przenosi *kopiejek pięćdziesięciu*, albo jeśli winowajca przed ogłoszeniem wyroku, sentencji lub orzeczenia o winie dobrowolnie zwrócił przywłaszczone lub w inny sposób zaspokoił poszkodowanego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Jeśli zaś przywłaszczenia, przewidzianego w części trzeciej artykułu niniejszego, dokonano przez lekkomyślność, to winowajca będzie karany:

aresztem.

575. Utrzymujący zakład bankierski lub kantor wymiany; zarządzający niemi, albo funkcjonariusz ich, jak również każdy wogóle zajmujący się przyjmowaniem

cudzego mienia ruchomego na przechowanie, w zastaw lub do jakichkolwiek innych operacyj określonych, winny przywłaszczenia takiego powierzonego mu mienia, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

576. Osoba, upoważniona przez władzę rządową lub społeczną do udzielania pomocy poszkodowanym wskutek pożaru, masowego braku żywności, albo innej klęski społecznej, winna:

1) przywłaszczenia mienia, podlegającego rozdaniu poszkodowanym;

2) wydania, w celu zysku, z mienia, podlegającego rozdaniu poszkodowanym, zapomogi osobie, nie mającej prawa do jej otrzymania,

będzie karana:

zamknięciem w *domu poprawy*.

577. Kto, będąc obowiązany, z mocy pełnomocnictwa lub innego prawnego upoważnienia, mieć pieczę o cudzych: mieniu lub interesie majątkowym, użyje swego pełnomocnictwa świadomie na szkodę powierzonego mu mienia lub interesu majątkowego, jeśli skutkiem tego nadużycia szkoda nastąpiła, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący trzech.

Jeśli rozmiar wyrządzonej szkody przekracza *rubli pięćset*, albo jeśli tego nadużycia dopuścił się opiekun na szkodę pupila, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej ostatniej karze ulega opiekun, winny przywłaszczenia cudzego mienia ruchomego, będącego pod jego zarządem opiekuńczym.

578. Urzędnik albo funkcjonariusz instytucji dobroczynnej lub kredytowej, towarzystwa ubezpieczeń

wzajemnych, spółki udziałowej lub towarzystwa akcyjnego, założonych na mocy pozwolenia rządu, winny użycia swego stanowiska służbowego świadomie na szkodę mienia lub interesu majątkowego, powierzonych z urzędu jego pieczy, jeśli skutkiem tego nadużycia szkoda nastąpiła, będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Jeśli zaś szkoda była tak znaczna, że spowodowała poważny uszczerbek dla skarbu, albo rozstrój lub upadek interesów instytucji kredytowej, albo ruinę wielu osób, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulegają wskazane w artykule niniejszym osoby, winne przywłaszczenia mienia, znajdującego się u nich z urzędu, jak również winne kradzieży mienia, znajdującego się z urzędu pod ich dozorem.

W tym ostatnim przypadku jest karygodne i usiłowanie tej kradzieży.

579. Zarządzający, albo kierujący interesami w instytucji kredytowej, towarzystwie ubezpieczeń wzajemnych, spółce udziałowej lub towarzystwie akcyjnym, założonych na mocy pozwolenia rządu, winny:

1) użycia mienia takiej instytucji, spółki lub towarzystwa do operacji, niedozwolonych przez ich statuty;

2) użycia kapitałów, otrzymanych od rządu na potrzeby przedsiębiorstwa, niezgodnie z ich przeznaczeniem,

choćby czyn taki spełniono w wykonaniu uchwał wspomnianych: instytucji, spółki lub towarzystwa, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zaś następstwem takiego czynu było wstrzymanie wypłat lub ogłoszenie upadłości wspomnianych:

instytucji, spółki lub towarzystwa, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej samej karze i na tej samej zasadzie ulega wskazana w artykule niniejszym osoba, winna użycia kapitałów, otrzymanych od rządu na potrzeby przedsiębiorstwa, nie tylko niezgodnie z ich przeznaczeniem, lecz i wogóle nie na potrzeby przedsiębiorstwa.

580. Założyciel towarzystwa akcyjnego, albo zarządzający lub kierujący interesami w instytucji kredytowej, towarzystwie ubezpieczeń wzajemnych, spółce udziałowej lub towarzystwie akcyjnym, założonych na mocy pozwolenia rządu, winny:

1) zakomunikowania rządowi, przy wyjednywaniu pozwolenia na otwarcie towarzystwa akcyjnego, świadomie fałszywych wiadomości o zakładanem przedsiębiorstwie, jeśli takie zakomunikowanie mogło wyrządzić szkodę akcjonariuszom;

2) umieszczenia świadomie fałszywych wiadomości o stanie interesów lub rachunków instytucji, spółki lub towarzystwa w obwieszczeniu, sprawozdaniu, bilansie lub księdze handlowej;

3) przedstawienia świadomie fałszywego obrachunku w zakresie obliczenia i wypłaty dywidendy;

4) emisji obligacyj lub listów zastawnych, nie zabezpieczonych zgodnie ze statutem lub postanowieniami w tym przedmiocie przepisami, albo biletów wkładowych bez przyjęcia wkładu odpowiedniego;

5) emisji obligacyj lub innych papierów wartościowych na sumę, przewyższającą udzielone pozwolenie, choćby to uczyniono w wykonaniu uchwał wspomnianych: instytucji, spółki lub towarzystwa, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej samej karze ulega urzędnik instytucji ziemskiej, miejskiej lub innej, zarządzający emisją obligacyj lub

innych papierów wartościowych, winny przestępstw, przewidzianych w ustępie czwartym lub piątym artykułu niniejszego.

CZĘŚĆ TRZYDZIESTA DRUGA.

O kradzieży, rozboju i wymuszeniu.

kradzież 581 Winny zaboru, tajnie lub jawnie, cudzego mienia ruchomego w celu przywłaszczenia, za tę kradzież będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Sąd mocen jest przedłużyć termin zamknięcia w więzieniu do lat dwóch, jeśli kradzież popełniono: ze szczególnem zuchwalstwem; z nadużyciem zaufania; z usunięciem przeszkód lub zamknięć, zagrażających dostęp na podwórze, do budynku, albo innego pomieszczenia lub schowania; podczas biegu pociągu kolei żelaznej lub podczas jego zatrzymania się; w nocy; jeśli zabrane mienie stanowiło środek, niezbędny do żywienia poszkodowanego, o czem winowajca wiedział.

Jeśli wartość zabranego mienia przenosi *rubli pięćset*, winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Jeśli zaś wartość zabranego mienia nie przenosi *kopiejek pięćdziesięciu*, albo winowajca przed ogłoszeniem wyroku, sentencji lub orzeczenia o winie dobrowolnie zwrócił zabrane mienie lub w inny sposób zaspokoił poszkodowanego, albo kradzież popełniono w ostatecznej potrzebie, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulega winny zaboru, w celu przywłaszczenia, tajnie lub jawnie, dokumentu lub korespondencji, wskazanych w artykule 552.

Usiłowanie jest karygodne.

582. Winny kradzieży:

1) mienia z rozkopanego lub wogóle uszkodzonego w tym celu grobu;

2) mienia zagrożonego skutkiem pożaru, powodzi, rozbicia się okrętu lub innej klęski społecznej, jeśli zaboru dopuszczono się w czasie takiej klęski;

3) skarbowej broni wojskowej, nabojów, prochu lub innych przedmiotów, należących do środków napadu lub obrony, w charakterze procederu albo wprowadzie nie w charakterze procederu, lecz ze składów albo wojskowych schowaków lub pomieszczeń,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

583. Winny kradzieży z zamieszkanym: budynku, statku lub innego pomieszczenia, albo z takiego pomieszczenia niezamieszkanego, gdzie wówczas — z wiedzą winowajcy — znajdował się człowiek, albo z ogrodzonego podwórza budynku zamieszkanego:

1) jeśli winowajca zaopatrzył się w broń albo w narzędzie do napadu lub obrony;

2) w nocy, jeśli przytem winowajca przedostał się do tego pomieszczenia lub na to podwórze za pomocą uszkodzenia przeszkód lub zamknięć, zagrażających dostęp do nich,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

584. Winny kradzieży:

1) popełnionej w nocy przez kilka osób, które za-

opatrzyły się w broń lub narzędzie do napadu lub obro-
ny, z zamieszkanego: budynku, statku lub innego po-
mieszczenia, albo z takiego pomieszczenia niezamiesz-
kanego, gdzie wówczas—z wiedzą winowajcy — znajdo-
wał się człowiek, albo z ogrodzonego podwórza budy-
nku zamieszkanego, jeśli przytem winowajca przedostał
się do tego pomieszczenia lub na to podwórze za po-
mocą uszkodzenia przeszkód lub zamknięć, zagrządzają-
cych dostęp do nich;

2) w bandzie,

będzie karany:

*zamknięciem w domu poprawy na czas nie krótszy od
lat trzech*¹⁾.

Usiłowanie jest karygodne.

585. Winny kradzieży konia, jeśli zajmuje się ko-
niokradztwem w charakterze procederu, będzie karany:
*zamknięciem w domu poprawy na czas nie krót-
szy od lat trzech.*

Jeśli zaś winowajca popełnił to koniokradztwo po
odbyciu kary za także koniokradztwo, przytem przed
upływem lat pięciu od dnia odbycia za nie kary, bę-
dzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Usiłowanie jest karygodne.

586. Winny przewidzianej w części pierwszej lub
drugiej artykułu 581 kradzieży, popełnionej po odbyciu
dwa razy kary za kradzież, rozbój, wymuszenie lub
oszustwo i przytem przed upływem lat pięciu od dnia
odbycia kary za jedno z tych przestępstw, będzie karany:
*zamknięciem w domu poprawy na czas do lat
trzech.*

Usiłowanie jest karygodne.

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sierpn. 1917 r.

587. Winny kradzieży, popełnionej po odbyciu nie mniej niż trzy razy kary za kradzież, rozbój, wymuszenie lub oszustwo i przytem przed upływem lat pięciu od dnia odbycia kary za jedno z tych przestępstw, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Jeśli zaś winowajca za którekolwiek z rzeczonych przestępstw odbył karę nie niższą od zamknięcia w *domu poprawy* i za kradzież, popełnioną znowu przed upływem tegoż terminu, sąd uzna go za ulegającego karze również nie niższej od zamknięcia w *domu poprawy*, to będzie on karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Usiłowanie jest karygodne.

588. Winny kradzieży należących do kościoła:

1) Krzyża Świętego, Relikwii Świętych, Obrazu Świętego lub innego przedmiotu, uznawanego za święty przez kościół prawosławny lub inny kościół chrześcijański;

2) przedmiotu poświęconego przez użycie w służbie Bożej,

jeśli nie ulega karze surowszej za obrazę świętości i jeśli tę kradzież popełniono z kościoła, zakrystji, kaplicy lub chrześcijańskiego domu modlitwy,

będzie karany:

w przypadku, wskazanym w ustępie pierwszym artykułu niniejszego, — *ciężkimi robotami* na czas do lat ośmiu;

w przypadku, wskazanym w ustępie drugim artykułu niniejszego, — zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Jeśli zaś tę kradzież popełniono ze schowania kościelnego lub z innego miejsca, lecz winowajca wie-

dział, że zabrane mienie należy do kościoła, to winowajca będzie karany:

w przypadku, wskazanym w ustępie pierwszym artykułu niniejszego,—zamknięciem w *domu poprawy*;

w przypadku, wskazanym w ustępie drugim artykułu niniejszego,—zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Tym samym karom ulega winny przywłaszczenia mienia, wskazanego w części pierwszej artykułu niniejszego, a powierzonego mu do użycia przy nabożeństwie.

Usiłowanie jest karygodne.

589. Winny zaboru cudzego mienia ruchomego, w celu przywłaszczenia, za pomocą wprowadzenia w stan nieprzytomności, uszkodzenia ciała, gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, za ten rozbój będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy na czas nie krótszy od lat trzech¹⁾.

Jeśli rozbój popełniony był:

1) za pomocą bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała;

2) w kościele;

3) na pełnem morzu;

4) przez kilka osób, które wtargnęły w tym celu do zamieszkanego budynku lub innego pomieszczenia;

5) przez osobę, która zaopatrzyła się w broń lub narzędzie do napadu lub obrony;

6) przez bandę;

7) przez osobę, która odbyła nie mniej niż trzy razy karę za kradzież, rozbój, wymuszenie lub oszustwo i przytem przed upływem lat pięciu od dnia odbycia kary za jedno z tych przestępstw,

winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami terminowemi¹⁾.

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sierpn. 1917 r.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulega winny zaboru w warunkach, przewidzianych w artykule niniejszym, dokumentu lub korespondencji, wskazanych w artykule 552.

Usiłowanie jest karygodne.

określenie
590. Winny zmuszenia, w celu osiągnięcia dla siebie lub dla innej osoby korzyści majątkowej, do odstąpienia prawa majątkowego albo do wejścia w inną niekorzystną transakcję majątkową, za pomocą uszkodzenia ciała, gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, za to wymuszenie będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy¹⁾.

Jeśli wymuszenie popełnione było:

1) za pomocą bardzo ciężkiego lub ciężkiego uszkodzenia ciała;

2) przez kilka osób, które wtargnęły w tym celu do zamieszkanego budynku lub innego pomieszczenia;

3) przez osobę, która zaopatrzyła się w broń lub narzędzie do napadu lub obrony;

4) przez bandę;

5) przez osobę, która odbyła nie mniej niż trzy razy karę za kradzież, rozbój, wymuszenie lub oszustwo i przytem przed upływem lat pięciu od dnia odbycia kary za jedno z tych przestępstw,

winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu¹⁾.

Usiłowanie jest karygodne.

¹⁾ Zob. art. 15 przep. przech. do kod. kar. z 7 sierpn. 1917 r.

CZĘŚĆ TRZYDZIESTA TRZECIA.

O oszustwie.

591. Winny:

1) zaboru, za pomocą oszukania, cudzego mienia ruchomego w celu przywłaszczenia;

2) zaboru cudzego mienia ruchomego, w celu przywłaszczenia, za pomocą oszukania na miarze, na wadze, albo innego oszukania na ilości lub jakości przedmiotów przy kupnie sprzedaży lub innej tranzakcji obciążliwej;

3) skłonienia za pomocą oszukania, w celu osiągnięcia dla siebie lub dla innej osoby korzyści majątkowej, do odstąpienia prawa majątkowego albo do wejścia w inną niekorzystną tranzakcję majątkową,
za to oszustwo będzie karany:
zamknięciem w więzieniu.

Jeśli uszczerbek przenosi *rubli pięćset*, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli zaś uszczerbek nie przenosi *kopiejek pięćdziesięciu*, albo winowajca przed ogłoszeniem wyroku, sentencji lub orzeczenia o winie dobrowolnie zwrócił mienie lub w inny sposób zaspokoił poszkodowanego, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do *miesięcy sześciu*.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulega winny zaboru, w celu przywłaszczenia, za pomocą oszukania, dokumentu lub korespondencji, wskazanych w artykule 552.

Usiłowanie jest karygodne.

592. Winny zbycia przedmiotu pod pozorem, że jest to przedmiot, zakazany w obrocie przez ustawę karną, albo uzyskany za pomocą przestępstwa, — jeśli zapłata, umówiona w transakcji, otrzymana została całkowicie lub częściowo, za to oszustwo będzie karany: zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

Pieniądze lub inne mienie, otrzymane w drodze przestępnej transakcji, odbiera się, albo od winowajcy ściągą się odpowiednią sumę.

593. Winny:

1) sprzedaży lub zastawu mienia nieruchomego świadomie cudzego, jeśli nie miał do tego prawa, albo mienia zmyślnego;

2) sprzedaży lub zastawu mienia nieruchomego z zatajeniem, na szkodę kupującego lub zastawnika, zapowiedzenia lub zobowiązania, ciężących na mieniu, za to oszustwo będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Usiłowanie jest karygodne.

594. Winny otrzymania, na zgłoszone przezeń żądanie, sumy ubezpieczeniowej za mienie, ubezpieczone od uszkodzenia, jeśli uszkodzenia nie było, o czym winowajca wiedział, albo jeśli winowajca zataił, że mienie uległo uszkodzeniu z przyczyny, pozbawiającej go prawa do otrzymania sumy ubezpieczeniowej, za to oszustwo będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Usiłowanie jest karygodne.

595 Winny oszustwa:

1) który podał się w tym celu fałszywie za urzędnika lub za osobę, wykonywującą zlecenie urzędnika;

2) popełnionego przez bandę,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

596. Winny oszustwa, przewidzianego w części pierwszej artykułu 591, a popełnionego po odbyciu dwa razy kary za kradzież, rozbój, wymuszenie lub oszustwo i przytem przed upływem lat pięciu od dnia odbycia kary za jedno z tych przestępstw, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

597. Winny oszustwa, popełnionego po odbyciu nie mniej niż trzy razy kary za kradzież, rozbój, wymuszenie lub oszustwo i przytem przed upływem lat pięciu od dnia odbycia kary za jedno z tych przestępstw, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Jeśli winowajca za którekolwiek z rzeczonych przestępstw odbył karę nie niższą od zamknięcia w *domu poprawy* i za oszustwo, popełnione znowu przed upływem tegoż terminu, sąd uzna go za ulegającego karze również nie niższej od zamknięcia w *domu poprawy*, to będzie on karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Usiłowanie jest karygodne.

598. Winny podpalenia, zniszczenia przez wybuch lub zatopienia ubezpieczonego mienia, w celu otrzymania sumy ubezpieczeniowej, jeśli nie ulega karze surowszej za zrządzone uszkodzenie, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

CZĘŚĆ TRZYDZIESTA CZWARTA.

O bankructwie, lichwie i innych przypadkach karygodnej nieuczciwości majątkowej.

599. Uznany przez sąd za dłużnika upadłego, winny:

1) ukrycia swego mienia, przy ogłoszeniu upadłości, przez zamilczenie lub fałszywe zeznanie o niem, w celu uniknięcia spłaty długów;

2) wydania na poczet długu, całkowicie lub częściowo zmyślonego, zobowiązania, zmniejszającego masę upadłości, albo oddania darmo, przepisania lub ukrycia w inny sposób swego mienia, po ogłoszeniu upadłości i przytem w celu uniknięcia spłaty długów;

3) wydania zobowiązania na poczet długu, całkowicie lub częściowo zmyślonego, albo oddania darmo, przepisania lub ukrycia w inny sposób swego mienia, wprawdzie przed ogłoszeniem upadłości, lecz w przewidywaniu, że takie ogłoszenie w bliskim czasie jest nieuniknione, i przytem w celu uniknięcia spłaty długów,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

600. Uznany przez sąd za dłużnika upadłego w trybie postępowania handlowego, winny przestępstw, przewidzianych w artykule 599, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Jeśli szkoda była tak znaczna, że spowodowała poważny uszczerbek dla skarbu, albo rozstrój lub upadek interesów instytucji kredytowej, albo ruinę wielu osób, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

601. Zarządzający, albo kierujący interesami społecznej lub prywatnej instytucji kredytowej, spółki udziałowej lub towarzystwa akcyjnego, winny:

1) bądź odmowy, przy ogłoszeniu przez sąd upadłości takiej instytucji, spółki lub towarzystwa, zeznania sądowi lub odnośnej władzy w trybie i w przypadkach, określonych przez ustawę, o mieniu takiej instytucji, spółki lub towarzystwa, bądź fałszywego zeznania przy tem oznajmianiu o ich mieniu, jeśli takiej odmowy lub takiego zeznania dopuszczono się w celu dopomożenia instytucji, spółce lub towarzystwu do uniknięcia spłaty ich długów;

2) bądź wydania na poczet długu, całkowicie lub częściowo zmyślonego, zobowiązania, zmniejszającego mienie takiej instytucji, spółki lub towarzystwa, bądź oddania darmo, przepisania lub ukrycia w inny sposób ich mienia, w celu dopomożenia instytucji, spółce lub towarzystwu do uniknięcia spłaty długów, jeśli takiego wydania zobowiązania, albo oddania darmo, przepisania lub ukrycia mienia dopuszczono się po zawieszeniu wypłat przez tę instytucję, spółkę lub towarzystwo, albo po ogłoszeniu ich upadłości, albo wprowadzie wcześniej, lecz w przewidywaniu, że takie zawieszenie lub ogłoszenie w bliskim czasie jest nieuniknione;

jeśli przytem nastąpiło ogłoszenie upadłości instytucji, spółki lub towarzystwa, albo zawieszenie wypłat, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

Jeśli szkoda była tak znaczna, że spowodowała poważny uszczerbek dla skarbu, albo rozstrój lub upadek interesów instytucji kredytowej, albo ruinę wielu osób, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

602. Uznaný będzie za współnika w przestęp-

stwach, przewidzianych w artykułach 599 — 601, jeśli przestępstwa te nastąpiły, i jako współnik będzie karany winny:

- 1) podżegania do tych przestępstw;
- 2) żądania lub otrzymania zapłaty na poczet zobowiązania, wydanego w warunkach, wskazanych w artykułach powyższych, o czym winowajca wiedział;
- 3) nabycia darmo, pod pozorem nabycia obciążliwego, mienia, oddanego w warunkach, wskazanych w artykułach powyższych, o czym winowajca wiedział;
- 4) ukrycia lub udziału w ukryciu mienia w warunkach, wskazanych w artykułach powyższych.

603. Uznany w trybie postępowania handlowego za upadłego nieostrożnego (bankruta prostego), winny lekkomyślnego prowadzenia interesów handlowych lub rozrzutności, która to lekkomyślność lub rozrzutność spowodowała jego upadłość, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa handlu na czas od roku jednego do lat pięciu lub nazawsze.

604. Zarządzający, albo kierujący interesami społecznej lub prywatnej instytucji kredytowej, spółki udziałowej lub towarzystwa akcyjnego, winny bądź lekkomyślnego prowadzenia interesów takiej instytucji, spółki lub towarzystwa, bądź rozrzutności w tych interesach, jeśli takie prowadzenie interesów lub rozrzutność spowodowały zawieszenie wypłat przez tę instytucję, spółkę lub towarzystwo, albo ogłoszenie ich upadłości, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto sąd mocen jest pozbawić winowajcę prawa zarządzania lub kierowania instytucjami, spółkami lub towarzystwami, wskazanymi w artykule niniejszym, na czas od roku jednego do lat pięciu lub nazawsze.

605. Zarządzający, albo kierujący interesami społecznej lub prywatnej instytucji kredytu krótkoterminowego, spółki udziałowej lub towarzystwa akcyjnego, winny nieprzedsięwzięcia środków, wymaganych przez ustawę lub statut, ku likwidacji interesów przedsiębiorstwa w razie istnienia warunków, w których ustawa lub statut nakazują taką likwidację, będzie karany:

aresztem.

Jeśli winowajca, wiedząc, że stan interesów instytucji, spółki lub towarzystwa jest taki, w którym ustawa lub statut nakazują oznajmienie o upadłości instytucji, spółki lub towarzystwa, nie spełnił tego obowiązku, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

606. Kto, wiedząc, że posiada jakiegokolwiek sposobu zaspokojenia swego wierzyciela:

1) nie oznajmił o nich sądowi lub odnośnej władzy, w przypadkach i w trybie, określonych przez ustawę;

2) przy oznajmianiu o nich sądowi lub odnośnej władzy fałszywie zeznał na szkodę wierzyciela, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Tej samej karze ulega: 1) winny fałszywego zeznania sądowi o zgubieniu przezeń wekslu nieopłaconego i 2) *w guberniach Nadbaltyckich winny fałszywego zeznania lub zaświadczenia przy odbieraniu odeń, w przypadkach przez ustawę określonych, zobowiązania pisemnego przy opieczetowaniu i opisie majątku spadkowego lub przy otwarciu postępowania wywoławczego.*

607. Winny:

1) obniżenia wartości, zbycia sposobem darmym lub obciążliwym, albo oddania w zastaw własnej nieruchomości, będącej w zastawie lub pod zapowiedzeniem,

albo takiej, co do której, aczkolwiek odnośna władza wydała zarządzenie o zapowiedzeniu, o czym winowajca wiedział, lecz zapowiedzenia jeszcze nie uskuteczniło, — jeżeli czynów tych dopuszczono się na szkodę wierzyciela lub innej osoby, których prawa były zabezpieczone na tej nieruchomości;

2) zaboru, ukrycia, uszkodzenia, zbycia sposobem darmym lub obciążliwym, albo zastawienia własnej nieruchomości, znajdującej się w zastawie, albo poddanej zajęciu lub sekwestrowi, albo takiej, co do której, aczkolwiek odnośna władza wydała zarządzenie o zajęciu lub sekwestrze, o czym winowajca wiedział, lecz zajęcia lub sekwestru jeszcze nie uskuteczniło, — jeżeli czynów tych dopuszczono się na szkodę wierzyciela lub innej osoby, których prawa były zabezpieczone na tej nieruchomości,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

608. Winny wypożyczenia kapitału na procent nadmierny:

1) jeśli zaciągający pożyczkę zniewolony był trudnemi okolicznościami, wiadomemi dającemu pożyczkę, przyjmąc lub przedłużyć warunki pożyczki, krańcowo uciążliwe lub ciężkie w skutkach;

2) jeśli winowajca, zajmujący się dawaniem pożyczek, ukrył nadmierność procentu przez włączenie procentu do sumy kapitału, pod postacią kary wadjalnej, zapłaty za przechowanie lub w inny sposób,

za tę lichwę będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto sąd mocen jest wymierzyć winowajcy karę pieniężną do *rubli pięciuset*.

Jeśli ta lichwa stanowiła proceder winowajcy, będzie on karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tym samym karom i na tej samej zasadzie ulega winny nabycia i dochodzenia należności ze zobowiązania świadomie lichwiarskiego, albo otrzymania na poczet tegoż zapłaty świadomie lichwiarskiej.

W razie dopuszczenia się lichwy przez utrzymującego lombard lub przez jego oficjalistę sąd mocen jest pozbawić winowajcę nazawsze prawa utrzymywać lombard lub być w nim oficjalistą.

Zobowiązanie lichwiarskie uznaje się za nieważne; wszelako dający pożyczkę nie traci prawa do otrzymania z powrotem kapitału rzeczywiście danego, z potrąceniem wpłat otrzymanych.

Pożyczanie kapitału na procent, nie przenoszący dwunastu od sta rocznie, nie jest karygodne.

609. Zajmujący się w charakterze procederu pożyczaniem ludności wiejskiej zboża lub innych produktów, albo pieniędzy, pod warunkiem zapłaty długu całkowicie lub częściowo zbożem, produktami wiejskimi lub robotą, winny tego, że dał taką pożyczkę na warunkach nadmiernie uciążliwych, nie odpowiadających zwyczajom miejscowym, skorzystawszy w tym celu z krańcowo ciężkiego położenia dłużnika, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

Tranzakcję taką, jako lichwiarską, uznaje się za nieważną; wszelako dający pożyczkę nie traci prawa do otrzymania z powrotem zboża, produktów albo pieniędzy, rzeczywiście przezeń danych, z potrąceniem zwróconej mu ilości.

610. Zajmujący się skupem zboża od ludności wiejskiej, winny tego, że nabył od niej po cenie niewspółmiernie niskiej zboże na pniu, w sнопach lub w ziarnie, skorzystawszy w tym celu świadomie z krańcowo ciężkiego położenia sprzedawcy, będzie karany:

aresztem.

Na kupującego wkłada się obowiązek dopłacenia sprzedawcy różnicy między zapłaconą mu sumą a rzeczywistą ceną sprzedanego zboża.

Skup zboża w warunkach, wskazanych w artykule niniejszym, nie podlega karze, jeśli od ludności wiejskiej kupiono zboże gotowe na targu, jarmarku lub w innym miejscu, na handel przeznaczonem, z warunkiem niezwłocznego oddania kupującemu nabytego przezeń zboża.

611. Winny:

1) skłonienia osoby, niezdolnej do uświadamiania sobie natury i znaczenia dokonanej transakcji lub rozporządzenia lub do kierowania swojemi postępkami, albo nie dorosłej do pełnoletności cywilnej, o czem winowajca wiedział, — do wejścia w niekorzystną dla niej transakcję majątkową, albo do innego niekorzystnego dla niej rozporządzenia majątkowego, skorzystawszy z jej niewiedomości lub niedoświadczenia;

2) skłonienia do wejścia w niekorzystną transakcję albo do innego niekorzystnego rozporządzenia majątkowego za pomocą kłamliwych obietnic lub innych wybiegów, skorzystawszy w tym celu z braku u poszkodowanego jasnego pojmowania natury i znaczenia takiej transakcji lub rozporządzenia;

3) dochodzenia należności z dokumentu w całkowitej te goż sumie lub jej części, jeśli dług dochodzony umorzono, o czem winowajca wiedział,

jeśli czynów tych dopuszczono się w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie lub dla innej osoby, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli spowodowany uszczerbek przenosi *rubli pięćset*, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie występków, przewidzianych w ustępach

pierwszym i drugim artykułu niniejszego, jest karygodne.

612. Winny skłonienia ociemniałego do podpisania dokumentu, nie odpowiadającego — o czym winowajca wiedział—woli podpisanego, pod pozorem, że jest to dokument, woli tej odpowiadający, i na szkodę dla mienia lub interesów majątkowych podpisanego lub innej osoby, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej samej karze i na tej samej zasadzie ulega winny korzystania świadomie z takiego dokumentu.

613. Winny wypełnienia blankietu z cudzym podpisem przez wpisanie tekstu dokumentu, na szkodę dla mienia lub interesów majątkowych podpisanego, i przytem świadomie nieodpowiednio do rzeczywistej woli podpisanego, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej samej karze i na tej samej zasadzie ulega winny korzystania świadomie z takiego dokumentu.

614. Winny wypełnienia blankietu z cudzym podpisem przez wpisanie tekstu dokumentu, którego podrobienie przewidziano w artykule 443, na szkodę dla mienia lub interesów majątkowych podpisanego, i przytem świadomie nieodpowiednio do rzeczywistej woli podpisanego, będzie karany:

jeśli dokument taki był użyty jako autentyczny, albo zbyty—zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu;

jeśli okoliczność, zaświadczana tym dokumentem, jest prawdziwa, albo jeśli dokumentu nie użyto jako autentycznego i nie zbyto — aresztem;

jeśli winowajca zajmował się takim wpisy-

waniem tekstu dokumentów w charakterze procederu — zamknięciem w *domu poprawy*.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulega winny korzystania świadomie z takiego dokumentu.

615. Winny skłonienia, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie lub dla innej osoby, do oddania mienia, albo do odstąpienia prawa majątkowego, albo do wejścia w inną niekorzystną transakcję majątkową, za pomocą groźby wyjawienia wiadomości zmyślonych lub prawdziwych:

1) o okoliczności, uwłaczającej czci poszkodowanego lub członka jego rodziny, chociażby zmarłego;

2) o popełnieniu przez poszkodowanego lub członka jego rodziny, chociażby zmarłego, czynu, karanego jako zbrodnia lub występku;

3) o okoliczności, podkopującej kredyt handlowy poszkodowanego,

będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Jeśli takie przestępstwo popełniła:

1) banda, utworzona w celu popełniania przestępstw tego rodzaju;

2) osoba, która odbyła nie mniej niż dwa razy karę za takie przestępstwo, albo za kradzież, rozbój, wymuszenie lub oszustwo i przytem przed upływem lat pięciu od dnia odbycia kary za jedno z tych przestępstw;

3) redaktor, wydawca lub współpracownik wydawnictwa periodycznego, grożący wyjawieniem takich wiadomości w druku,

winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

616. Winny nabycia, przyjęcia na przechowanie lub do ukrycia, albo przyjęcia w celu zbycia lub w zastaw, albo zbycia cudzego mienia, uzyskanego za pomocą zbrodni lub występku, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

jeśli to mienie uzyskano za pomocą zbrodni — zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech;

jeśli to mienie uzyskano za pomocą występku — zamknięciem w więzieniu.

Jeśli występki, przewidziany w części pierwszej artykułu niniejszego, stanowił proceder winowajcy, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

617. Handlujący, winny nabycia, przyjęcia na przechowanie, albo przyjęcia w celu zbycia lub w zastaw, albo zbycia cudzego mienia, uzyskanego za pomocą zbrodni lub występku, bez wiedzy o tem, lecz i bez należytej oględności, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli winowajcą był utrzymujący zakład prywatny sprzedaży napojów wysokowych, to ponadto odbiera mu się pozwolenie na sprzedaż tych napojów.

618. Winny nabycia, przyjęcia na przechowanie lub do ukrycia, albo przyjęcia w celu zbycia lub w zastaw, albo zbycia konia, uzyskanego za pomocą zbrodni lub występku, o czym winowajca wiedział, jeśli przytem z czynu tego uczynił sobie proceder, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

619. Winny nabycia lub przyjęcia w zastaw od wojskowego niższego stopnia świadomie skarbowych: broni, ubrania lub przedmiotu amunicji, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiąca sześciu.

Jeśli ten występki stanowi proceder winowajcy, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący sześciu.

Jeśli winowajcą był utrzymujący zakład prywatny sprzedaży napojów wysokowych, to ponadto odbiera mu się pozwolenie na sprzedaż tych napojów.

CZĘŚĆ TRZYDZIESTA PIĄTA.

O przestępstwach przeciwko prawom autorskim i przywilejom na wynalazki.

620. Winny umyślnego pogwałcenia cudzego prawa autorskiego będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli pogwałcenia tego prawa dopuszczono się przez samowolne wydanie lub rozmnożenie utworu w celu jego zbytu, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zaś winowajca samowolnie wydał cudzy utwór pod swoim nazwiskiem, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący trzech.

(20 mar. st. st. 1911. Dz. pr. ros. poz. 560).

621. Winny samowolnego korzystania z cudzego przywileju na wynalazek, udzielonego w trybie przepisany, albo z cudzego prawa do odtwarzania modelu lub rysunku przemysłowego, fabrycznego lub rzemieślniczego, zgłoszonych w trybie przepisany, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

622. Handlujący, winny przechowywania na sprzedaż, albo przywozu z zagranicy na sprzedaż, albo sprzedaży przedmiotu, wytworzonego z pogwałceniem prawa autorskiego lub przywileju na wynalazek, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

(20 mar. st. st. 1911. Dz. pr. ros. poz. 560).

CZĘŚĆ TRZYDZIESTA SZÓSTA.

O samowolnem korzystaniu z cudzego mienia.

623. Winny samowolnego polowania, łowienia ryb, albo innego połowu na cudzej ziemi, w cudzym lesie lub na cudzych wodach, będzie karany:

grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

Tej samej karze ulega winny:

1) wypędzenia zwierzyny lub ptactwa z cudzej ziemi w jakikolwiek sposób;

2) znajdowania się wewnątrz cudzej posiadłości gruntowej lub leśnej, poza drogą, ze strzelbą lub jakimkolwiek przyrządami do łapania zwierzyny.

Jeśli samowolnego polowania dopuszczono się w ogrodzonym parku lub zwierzyńcu, nie mających swobodnej komunikacji z posiadłościami sąsiednimi, albo na łąkach i polach przed sprzętem na nich traw lub zasiewów, winowajca będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

624. Winny:

1) samowolnego wyrębu w cudzym lesie, choćby wyrąbane drzewo nie było ani wywiezione, ani wyniesione;

2) zaboru, w celu przywłaszczenia, z cudzego lasu, lecz nie z miejsc przygotowywania lub składów do przechowywania, drzewa powalonego burzą, leżaniny lub drzewa ściętego przez inną osobę, albo części takiego drzewa,

będzie karany:

jeśli czynu tego dopuścił się po raz pierwszy — grzywną do *rubli stu*; jeśli dopuścił się go po raz drugi i przytem przed upływem lat dwóch od dnia odbycia kary za takiż czyn poprzedni — aresztem na czas do miesiący trzech; jeśli dopuścił się go po raz trzeci lub więcej i przytem przed upływem lat dwóch od dnia odbycia kary za takiż czyn poprzedni — zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Karę, przepisaną za popełnienie tego czynu po raz drugi, można wymierzyć winnemu popełnienia tegoż po raz pierwszy, jeśli samowolnego wyrębu lub zaboru dopuściło się kilka osób w nocy albo w lesie, gaju lub rewirze: objętych zakazem, ochronnych albo sztucznie wyhodowanych albo otoczonych rowem lub ogrodzonych, albo jeśli ścięto drzewo nasienne.

Karom za czyny, przewidziane w artykule niniejszym, i na zasadach w nim wskazanych, ulegają nietylko ich bezpośredni sprawcy, lecz również podżegacze i pomocnicy.

625. Karom, przepisany w artykule 624, i na zasadach w nim wskazanych, ulega winny:

1) samowolnego przygotowywania wyrobów leśnych w cudzym lesie;

2) samowolnej trzebieży cudzych: użytku leśnego, polany wydzielonej pod zalesienie, albo miejsca, na którem las zasadzono lub zasiano;

3) samowolnego, ponad właściwą ilość, wyrębu

lub przygotowania wyrobów leśnych; lecz przy dozwolonych: wyrębie lasu lub przygotowywaniu wyrobów leśnych w lasach skarbowych tylko w razie, jeśli ten nadmiar wyrębu lub przygotowania przenosi dziesiątą część ilości dozwolonej;

4) samowolnego wyrębu lasu świadomie innego rodzaju lub innej jakości, niż to było dozwolone;

5) wyrębu lasu lub przygotowywania wyrobów leśnych świadomie nie w wydzielonej na to działce;

6) samowolnego uszkodzenia drzewa, rosnącego na cudzej ziemi, nacięciami, ogołoceniem z kory lub w inny sposób.

626. Winny nabycia, przyjęcia na przechowanie lub do ukrycia, albo przyjęcia w celu zbycia lub w zastaw, albo zbycia drzewa lub wytworów leśnych, użytych za pomocą przestępstw przewidzianych w artykułach 624 lub 625, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

grzywną do *rubli stu*.

Jeśli to przestępstwo stanowiło proceder winowajcy, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Nadto sąd mocen jest, o ile winowajca jest przedsiębiorcą leśnym, pozbawić go prawa zajmowania się przemysłem leśnym na czas od roku jednego do lat pięciu.

627. Prócz kar, przepisanych w artykułach 624—626, na rzecz posiadacza lasu zasądza się od winowajcy, a w razie udziału w przestępstwie kilku osób—od wszystkich winowajców w łączności karę pieniężną w wysokości podwójnej wartości samowolnie ściętego, uszkodzonego lub zabranego lasu, albo wytworów leśnych, albo nieprawnie przygotowanych wyrobów leśnych; jeśli zaś winowajcy nie są wykryci albo nie będą mogli zapłacić rzeczonej kary, to od osób ukrywających

ściąga się podwójną wartość ukrytego przez nie drzewa lub wytworów leśnych. W razie niezapłacenia rzeczoney kary, zamienia się ją na areszt według przepisów artykułu 59.

Niezależnie od tego, drzewo samowolnie ścięte lub zabrane odbiera się i zwraca się posiadaczowi lasu na rachunek winowajcy, albo ściąga się na rzecz posiadacza lasu wartość takiego drzewa.

Wartość drzewa i wyrobów leśnych oblicza się według przepisanej taksy.

628. Winny :

1) przystąpienia do dozwolonego wyrębu lasu skarbowego przed otrzymaniem przepisanego biletu, albo dokonywania takiego wyrębu po terminie zaznaczonym w bilecie;

2) samowolnego wywozu lub wynoszenia drzewa z lasu skarbowego, którego wyrąb jest dozwolony, przed terminem, wyznaczonym do oględzin drzewa,

będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

629. Winny bądź samowolnego urządzenia w cudzej posiadłości leśnej cegielni lub zakładu przemysłowego ognioczynnego, bądź samowolnego pędzenia smoły lub dziegciu albo wypalania potażu, węgla lub wapna w takiej posiadłości będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

Nadto od winowajcy zasądza się na rzecz posiadacza lasu karę pieniężną w wysokości do *rubli pięćdziesięciu*, a wszystko samowolnie przezeń zbudowane i przygotowane, jak również narzędzia i materiały odbiera się na rzecz posiadacza lasu.

Jeśli wykroczenia tego dopuszczono się w posiadłości skarbowej, wprowadzie za należytem pozwoleniem,

lecz świadomie nie w miejscu na to wydzielonem, winowajca będzie karany:

grzywną do *rubli dwudziestu pięciu*.

Nadto od winowajcy zasądza się karę pieniężną w wysokości do *rubli dwudziestu pięciu*, i winowajca zobowiązuje się rozebrać zabudowania niewłaściwie wzniesione.

630. Winny znajdowania się wewnątrz cudzego lasu, bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny, poza drogą, służącą do przejazdu, z narzędziami do rąbania drzewa lub z podwodą do jego przewożenia będzie karany:

grzywną do *rubli dziesięciu*.

631. Małej wagi przypadków samowolnego, przewidzianego w artykule 624, korzystania z cudzego lasu, nie uważa się za przestępne, jeśli takie korzystanie służyło tylko do zaspokojenia potrzeby wytworów leśnych, wynikłej w drodze.

632. Winny samowolnego wydobywania w cudzej ziemi:

1) metali szlachetnych, rudy szlachetnej lub drogich kamieni;

2) ropy naftowej, węgla kamiennego, rudy lub kamieni barwnych,

będzie karany:

w przypadku, wskazanym w ustępie pierwszym artykułu niniejszego, — zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech;

w przypadku, wskazanym w ustępie drugim artykułu niniejszego, — aresztem;

Jeśli zaś w celu popełnienia przestępstw, przewidzianych w artykule niniejszym, winowajca uciekał się do szczególnych przyrządów lub urządzeń będzie karany:

w przypadku, wskazanym w ustępie pierwszym

artykułu niniejszego, — zamknięciem w domu poprawy na czas do lat trzech;
w przypadku, wskazanym w ustępie drugim artykułu niniejszego, — zamknięciem w więzieniu.

Nadto w przypadkach, gdy samowolnie wydobyte złoto lub platyna podlegają opłacie podatku górniczego, od winnego samowolnego wydobywania tych metali zasądza się karę pieniężną w wysokości podwójnej w stosunku do skarbowej lub przez rząd ustalonej ceny samowolnie wydobytych metali.

633. Winny:

1) zbierania na cudzej ziemi, świadomie wbrew zakazowi gospodarza, dziko rosnących jagód, owoców, grzybów lub innych przedmiotów, mogących przynieść korzyść posiadaczowi ziemi;

2) samowolnego wycinania darniny, wydobywania kamieni, piasku, gliny lub inny przedmiotów kopalnych na cudzej ziemi;

3) samowolnej zwózki na cudzą ziemię kamieni, śmieci, padliny lub nieczystości;

4) samowolnego pasienia bydła lub drobiu na cudzej ziemi;

5) samowolnego przechodzenia lub przejazdu przez cudzą łąkę lub pole przed sprzętem na nich traw lub zasiewów;

6) samowolnego przegonu bydła lub drobiu przez cudzą łąkę lub pole;

7) samowolnego skoszenia dziko rosnącej trawy na cudzej łące lub w cudzym lesie;

8) samowolnego uprowadzenia lub zagnania bydła lub drobiu, zatrzymanych w szkodzie;

9) samowolnego zrywania lub zbierania w cudzym sadzie, ogrodzie, polu lub na cudzej obsianej łące ogrodowych kwiatów, owoców, warzyw, albo innych zasiewów lub sadzonek, w nieznaczej ilości, w celu niezwłocznego

ich użycia, choćby nie na samem miejscu popełnienia tego wykroczenia,

będzie karany:

grzywną do *rubli awudziestu pięciu*.

634. Winny samowolnego przejazdu lub przegonu była przez cudzy sad lub ogród, albo przez cudze pole, łąkę, pastwisko lub gaj, otoczone rowami lub ogrodzone, albo gdy przejazdu przez nie wzbraniają—o czem winowajca wiedział — postawione w tym celu znaki ostrzegawcze, będzie karany:

grzywną do *rubli pięćdziesięciu*.

635. Zajmujący się przyjmowaniem cudzego mienia ruchomego w zastaw lub na przechowanie, albo jego oficjalista, winny bądź samowolnego korzystania z takiego mienia na szkodę gospodarza mienia, bądź oddania go do używania, będzie karany:

aresztem.

CZĘŚĆ TRZYDZIESTA SIÓDMA.

O przestępstwach na służbie państwowej i społecznej.

636. Urzędnik, winny spełnienia czynności służbowej:

1) do której nie był upoważniony ustawą lub udzielonem mu zleceniem, albo wprowadzie był upoważniony, lecz do spełnienia tej czynności nie było podstaw prawnych;

2) bez pozwolenia odnośnej władzy, jeśli ustawa wymagała takiego pozwolenia;

za to przekroczenie władzy, jeśli dopuszczono się

go umyślnie, albo jeśli dopuszczono się go przez niedbalstwo i wynikła z niego poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany:
aresztem.

Jeśli przekroczenia władzy dopuszczono się umyślnie i wynikła z niego poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, albo jeśli winowajca przy przekroczeniu władzy użył gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, albo jeśli przekroczenia władzy dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zaś z przekroczenia władzy, pochodzącego z chęci zysku, wynikła poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

✓ Za urzędnika uważa się każdą osobę, pełniącą obowiązki lub wykonywującą czasowe zlecenie na służbie państwowej lub społecznej w charakterze osoby urzędowej, albo policyjnego lub innego strażnika lub służącego, albo uczestnika zarządu sprawami wiejskimi lub mieszczańskimi.

637. Nie uważa się za przekroczenie władzy, gdy urzędnik w jakichkolwiek okolicznościach nadzwyczajnych spełni czynność służbową, do której nie jest upoważniony ustawą lub udzielonem mu zleceniem, lecz która była konieczna ze względu na pożytek państwa, albo wobec nagłości sprawy nie mogła być odłożona

do czasu otrzymania na to pozwolenia bez widocznego niebezpieczeństwa lub szkody dla służby.

638. Urzędnik, winny umyślnego przeszkadzania spełnianiu obowiązków przez innego urzędnika, będzie karany:

aresztem.

639. Urzędnik, obowiązany z mocy ustawy, albo udzielonego mu zlecenia, albo właściwości służby do zapobiegania lub tamowania szkody, zagrażającej zarządowi państwowemu lub interesowi skarbowemu, społecznemu lub prywatnemu, winny nieprzedsięwzięcia, wbrew swemu obowiązkowi służbowemu, środków albo niespełnienia czynności, które takiej szkodzi mogły zapobiec lub ją zatamować, za tę beczynność władzy, jeśli dopuszczono się jej umyślnie, albo jeśli dopuszczono się jej przez niedbalstwo i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany:

aresztem.

Jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się umyślnie i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, albo jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech lub zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zaś z tej beczynności władzy, pochodzącej z chęci zysku, wynikła poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tym samym karom i na tych samych zasadach

ulega urzędnik, winny nieprzedsięwzięcia środków lub niespełnienia czynności, wbrew swemu obowiązkowi służbowemu, w zakresie ścigania zbrodni lub występ-ków, albo w zakresie wykonania prawomocnych decyzyj lub wyroków w sprawach cywilnych lub karnych.

640. Urzędnik, winny nieprzedsięwzięcia, wbrew swemu obowiązkowi służbowemu, środków do ogłosze-nia, obwieszczenia lub wprowadzenia w życie ustawy lub innego *rozkażu Najwyższego*, za tę beczynność władzy, jeśli dopuszczono się jej umyślnie, albo jeśli dopuszczono się jej przez niedbalstwo i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skar-bowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

Jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się umyślnie i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecz-nego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, albo jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany: zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli zaś z tej beczynności władzy, pochodzącej z chęci zysku, wynikła poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, winowajca będzie karany:

ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

641. Urzędnik, winny nieprzedsięwzięcia, wbrew swemu obowiązkowi służbowemu, środków do opubliko-wania lub wprowadzenia w życie rozporządzenia obo-wiązującego, za tę beczynność władzy, jeśli dopuszczono się jej umyślnie, albo jeśli dopuszczono się jej przez niedbalstwo i wynikła z niej poważna szkoda dla za-

rzędu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany:
aresztem.

Jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się umyślnie i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, albo jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany:
zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zaś z tej beczynności władzy, pochodzącej z chęci zysku, wynikła poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, winowajca będzie karany:
zamknięciem w *domu poprawy*.

642. Urzędnik, winny:

1) nieprzedsięwzięcia obowiązujących go środków do wykonania dekretu lub innego piśmiennego polecenia urzędu lub zwierzchności, wyższych dla winowajcy w porządku hierarchicznym;

2) niezawiadomienia — wbrew swemu obowiąz-
kowi — swojej zwierzchności albo instytucji, w której jest na służbie, o otrzymanem piśmie wpływającym,

za tę beczynność władzy, jeśli dopuszczono się jej umyślnie, albo jeśli dopuszczono się jej przez niedbalstwo i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany:
aresztem.

Jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się umyślnie i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody,

albo jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

Jeśli zaś z tej beczynności władzy, pochodzącej z chęci zysku, wynikła poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

643. Urzędnik, obowiązany, ze względu na właściwość swej służby, do zapobiegania przestępstwom i do ich ukrócenia, winny nieprzedsięwzięcia, pomimo wiadomych mu dowodów istnienia zamierzonych lub przedsięwziętych zbrodni lub występku, należytych środków do zapobieżenia im lub do ich ukrócenia, jeśli nieprzedsięwzięcie środków pociągnęło za sobą popełnienie występku lub zbrodni, będzie karany:

w razie popełnienia występku — zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech;

w razie popełnienia zbrodni — zamknięciem w domu poprawy na czas do lat trzech.

Jeśli nie przedsięwzięto tych środków w celu zapobieżenia lub ukrócenia zbrodni, przewidzianej w artykułach 99—102 lub 108, winowajca będzie karany:

w razie nieprzedsięwzięcia środków w stosunku do zbrodni, przewidzianej w artykule 99, — ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu;

w innych przypadkach — zestaniem na osiedlenie.

Jeśli zaś takie nieprzedsięwzięcie środków pociągnęło za sobą popełnienie zbrodni, przewidzianej w artykułach 99—102 lub 108, winowajca będzie karany:

w razie popełnienia zbrodni, przewidzianej w artykule 99, — ciężkimi robotami terminowymi;

w innych przypadkach — ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu.

Tym samym karom i na tych samych zasadach ulega urzędnik, winny bądź niezawiadomienia swojej zwierzchności, albo odnośnej władzy, albo zagrożonej osoby o zamierzonej lub przedsięwziętej zbrodni lub występku, pomimo wiadomych mu dowodów ich istnienia, bądź zatajenia w uczynionem przezeń zawiadomieniu okoliczności, mającej istotne znaczenie dla zapobieżenia lub ukrócenia zbrodni lub występku.

644. Urzędnik, winny bądź niedoniesienia—wbrew swemu obowiązkowi—swojej zwierzchności, albo odnośnej władzy policyjnej lub sądowej o popełnionych zbrodni lub występku, ulegających ściganiu nie wskutek skargi prywatnej, albo o osobie, która uczestniczyła w ich popełnieniu, pomimo wiadomych mu dowodów ich istnienia, bądź zatajenia w uczynionem przezeń doniesieniu okoliczności, mającej istotne znaczenie dla wykrycia zbrodni lub występku, albo osoby, która w nich uczestniczyła, za to niedoniesienie, jeśli dopuszczono się go umyślnie, albo jeśli dopuszczono się go przez niedbałstwo i wynikła z niego poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany: aresztem.

Jeśli tego niedoniesienia dopuszczono się umyślnie i wynikła z niego poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, albo jeśli niedoniesienia dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zaś z tego niedoniesienia, pochodzącego z chęci zysku, wynikła poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego

lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody, winowajca będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Jeśli niedoniesienie dotyczyło zbrodni, przewidzianej w artykułach 99—102 lub 108, albo osoby, która w niej uczestniczyła, winowajca będzie karany:

w razie, jeśli takie niedoniesienie dotyczyło zbrodni, przewidzianej w artykule 99,—ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu; w innych przypadkach — zesłaniem na osiedlenie.

645. Urzędnik, winny nieprzedsiewzięcia, wbrew swemu obowiązkowi, należytych środków do zatrzymania osoby:

1) która zbiegła z pod straży, albo z miejsca zamknięcia lub zesłania;

2) która ulegała zatrzymaniu: w celu wykonania na niej wyroku pozbawienia wolności, albo wskutek decyzji władzy odnośnej o zatrzymaniu jej, jako pociągniętej do śledztwa lub sądu, albo jako poszukiwanej z powodu oskarżenia o zbrodnię lub występki;

3) która ulegała zatrzymaniu wobec zastania jej na gorącym uczynku zbrodni lub występku, albo zaraz po ich spełnieniu,

o czym winowajca wiedział, za tę beczynność władzy, jeśli dopuszczono się jej umyślnie, albo jeśli dopuszczono się jej przez niedbalstwo i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany:

aresztem.

Jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się umyślnie i wynikła z niej poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody,

albo jeśli tej beczynności władzy dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

Jeśli:

1) z tej beczynności władzy, pochodzącej z chęci zysku, wynika poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, albo niebezpieczeństwo takiej szkody;

2) nieprzedsięwzięto środków do zatrzymania osoby, skazanej na *ciężkie roboty*, o czym winowajca wiedział, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli nie przedsięwzięto środków do zatrzymania osoby, która popełniła zbrodnię, przewidzianą w artykułach 99—102 lub 108, albo jest o nią oskarżona, albo za nią skazana, o czym winowajca wiedział, to winowajca będzie karany:

w razie, jeżeli nie przedsięwzięto środków z powodu zbrodni, przewidzianej w artykule 99,—ciężkimi robotami na czas do lat ośmiu;

w innych przypadkach — *zestaniem na osiedlenie*.

646. Urzędnik, winny niespełnienia włożonego nań obowiązku w zakresie dozoru nad wykonywaniem postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o środkach ochrony zdrowia publicznego, będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy trzech lub grzywną do *rubli trzystu*.

Jeśli niewykonanie postanowionych przepisów dotyczyło środków ochrony zdrowia publicznego od chorób zakaźnych, winowajca będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset*.

Jeśli niewykonania postanowionych przepisów dopuszczono się w miejscowości, w której ogłoszono, w trybie przepisany, działanie przepisów wyjątkowych, wydanych na wypadek lub w czasie pojawienia się cho-

rób zakaźnych, zaliczonych przez ustawę do szczególnie niebezpiecznych, to winny pogwałcenia rzeczonych przepisów, jeśli w nich nie postanowiono innej odpowiedzialności za ich niewykonanie, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w więzieniu.

647. Urzędnik, winny niespełnienia włożonego nań obowiązku w zakresie dozoru nad wykonywaniem postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów, mających na celu zabezpieczenie ludności wiejskiej pomocy w wyżywieniu i do obsiania pól, będzie karany:

aresztem lub grzywną do *rubli pięciuset.*

648. Urzędnik, winny niespełnienia włożonego nań obowiązku w zakresie dozoru nad wykonywaniem postanowionych przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące przepisów o środkach ostrożności:

1) przeciwko zarazie zwierząt domowych, albo roślin rolniczych, albo plantacyj owocowych lub drzewnych;

2) przeciwko rozpowszechnieniu się owadów lub zwierząt, szkodliwych dla roślin rolniczych, albo dla plantacyj owocowych lub drzewnych,

będzie karany:

aresztem na czas do miesięcy dwóch lub grzywną do *rubli dwustu.*

649. Urzędnik, winny bezprawnego pozbawienia wolności osobistej przez zatrzymanie, zamknięcie, przedłużenie terminu pozbawienia wolności lub zastosowanie niewłaściwego cięższego rodzaju pozbawienia wolności wskutek nieznamości swoich obowiązków lub wskutek niedbalstwa, będzie karany:

aresztem.

650. Urzędnik, winny dokonania rewizji, oględzin lub sekwestracji w trybie niedozwolonym przez ustawę, będzie karany:

aresztem.

Jeśli winowajca użył w tym celu gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Jeśli winowajca dokonał rewizji, oględzin lub sekwestracji chociażby za zgodą gospodarza lub zastępującej go osoby, lecz bez podstawy prawnej, a jedynie pod zmyślnym pozorem spełnienia czynności służbowej, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli winowajca dokonał rewizji, oględzin lub sekwestracji bez podstawy prawnej, pod zmyślnym pozorem spełnienia czynności służbowej i użył w tym celu gwałtu na osobie lub groźby karygodnej, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący trzech.

651. Urzędnik, winny dokonania oględzin osoby płci żeńskiej, obrażających uczucie wstydu, bez jej zgody na to i bez należytego upoważnienia do tej czynności, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli winowajca dopuścił się takich oględzin chociażby za zgodą na to osoby, podlegającej oględzinom, lecz bez podstawy prawnej, a jedynie pod zmyślnym pozorem wykonania zlecenia służbowego, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

652. Urzędnik, winny niedbalstwa w powierzonym mu dozorcze nad więźniem, jeśli następstwem tego nie-

dbalstwa była ucieczka z pod straży lub z miejsca zamknięcia, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli puszczony więzień był skazany na karę, przepisaną za zbrodnię, albo zatrzymany z powodu oskarżenia o zbrodnię, o czym winowajca wiedział, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący trzech.

Jeśli puszczony więzień był skazany lub zatrzymany z oskarżenia o zbrodnię, przewidzianą w artykułach 99—102 lub 108, o czym winowajca wiedział, to winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

653. Urzędnik, winny wyjawienia rządowych rozporządzeń, wiadomości lub dokumentów, które stały się mu znane z powodu służby, albo wskutek nadużycia przezeń pełnomocnictw służbowych, a które winny być zachowane w tajemnicy, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

aresztem.

Tej samej karze ulega urzędnik instytucji pocztowo-telegraficznej, winny wyjawienia lub zakomunikowania treści telegramu lub korespondencji pocztowej.

Jeśli wyjawiona wiadomość mogła spowodować poważną szkodę dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli zaś wiadomość, wyjawiona przez winowajcę, stanowiła tajemnicę, dotyczącą bezpieczeństwa zewnętrznego *Rosji*, to winowajca, jeśli nie ulega karze za zdradę, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* lub zamknięciem w twierdzy.

654. Urzędnik, winny bądź dopuszczenia, wskutek niedbalstwa lub niewykonania postanowionych przepisów, do zaboru, zniszczenia lub zagubienia planu, rysunku lub dokumentu, które w interesie bezpieczeństwa zewnętrznego *Rosji* winny być zachowane w tajemnicy wobec państwa obcego, o czym winowajca wiedział, bądź ujawnienia takiej tajemnicy przez nieostrożność, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

655. Urzędnik, winny wyjawienia:

1) sposobów, używanych przy wyrobie państwowych papierów kredytowych, lub też tajnych oznak tych papierów;

2) tajemnicy szczególnych sposobów wykonywania jakichkolwiek przedmiotów lub robót, należącej do rządu lub osoby prywatnej;

3) tajemnicy przetargów na przedsiębiorstwa lub dostawy skarbowe lub społeczne, gdy przetarg odbywa się za pomocą zgłoszeń zapieczętowanych;

4) wiadomości, której wyjawienie mogło zniesławić osobę, której dotyczy;

5) treści aktu, zawartego na życzenie uczestniczących w nim osób bez wyjaśnienia jego treści świadkom, w trybie, postanowionym w ustawie notarialnej,

które stały mu się znane z powodu służby, albo wskutek nadużycia przezeń pełnomocnictw służbowych, a które winny być zachowane w tajemnicy, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

w przypadku, wskazanym w ustępie pierwszym artykułu niniejszego, — zamknięciem, w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech; w innych przypadkach — zamknięciem w więzieniu na czas do miesięcy sześciu.

656. Urzędnik, winny przyjęcia łapówki. danej

za spełnioną przezeń czynność, wchodzącą w zakres jego obowiązków służbowych, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Jeśli urzędnik przyjął łapówkę, daną w celu skłonięcia do spełnienia takiej czynności, o czym winowajca wiedział, to będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli urzędnik przyjął łapówkę, daną w celu skłonięcia go do popełnienia w zakresie jego obowiązków przestępstwa lub służbowego wykroczenia, albo za popełnione przezeń takie przestępstwo lub wykroczenie, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

657. Urzędnik, winny otrzymania łapówki, zażądanej przezeń ze względu na spełnienie czynności, wchodzącej w zakres jego obowiązków służbowych, albo za taką czynność przezeń spełnioną, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesiący trzech.

Jeśli urzędnik otrzymał łapówkę, zażadaną przezeń ze względu na spełnienie, w zakresie jego obowiązków, przestępstwa lub służbowego wykroczenia, albo za popełnione przezeń takie przestępstwo lub wykroczenie, to będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli zaś urzędnik otrzymał łapówkę, wymuszoną przezeń za pomocą ucisku służbowego lub zagrożenia nim, ze względu na spełnienie, albo za spełnioną przezeń czynność służbową, to będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

Żądanie lub wymuszanie łapówki uważa się za usiłowanie jej otrzymania.

658. Urzędnik, winny ustanawiania lub ściągania na swoją korzyść nieprawnych poborów, będzie karany: zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Jeśli zaś winowajca dokonywał takich poborów, wymuszając je za pomocą ucisku służbowego lub zagrożenia nim, to będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy.

Usiłowanie jest karygodne.

659. *Kto, będąc wciągnięty na listę członków ławy przysięgłych na określoną sesję sądową, albo należąc do kompletu członków ławy przysięgłych, przyjmie zaproponowaną mu lub zażądaną przezeń łapówkę, wiedząc, że mu ją dano ze względu na sprawę, mogącą podlegać jego rozpoznaniu w charakterze członka ławy przysięgłych, będzie karany:*

zamknięciem w domu poprawy na czas do lat trzech.

660. Urzędnik, winny dania świadomie pomocy osobie, która dopuściła się łapownictwa, przewidzianego w artykułach 656—659, przez doręczenie łapówki, przez przyjęcie jej na swoje imię, albo przez inne pośrednictwo, będzie karany jako pomocnik w tych występkach.

661. Urzędnik, winny:

1) przywłaszczenia daru, danego mu celem doręczenia albo otrzymanego przezeń pod pozorem doręczenia innemu urzędnikowi;

2) przyjęcia, w celu przywłaszczenia, łapówki pod postacią innego urzędnika,

będzie karany:

zamknięciem w domu poprawy na czas do lat trzech.

662. Przy skazaniu za czyny, przewidziane w artykułach 656—661, dar otrzymany przez winowajcę od-

biera się mu, a w braku tego daru ściąga się jego wartość. Jeśli zaś sąd uzna, że dar był wymuszony, zwraca się go właścicielowi. Jeśli łapówka polega na darowiźnie prawa majątkowego, darowiznę taką uznaje się za nieważną.

663. Urzędnik, któremu powierzono dozór nad wykonywaniem robót budowlanych, winny świadomego dopuszczenia do użycia materiału niezdatnego lub w ilości niedostatecznej, albo do niewykonania przepisów technicznych przy wznoszeniu budowli lub urządzenia, jeśli skutkiem tego czynu nastąpiło zawalenie się budowli, urządzenia lub ich części, będzie karany: zamknięciem w więzieniu.

Tej samej karze ulega odbiorca budowli lub urządzenia, winny przyjęcia ich jako zdatnych, wiedząc, że są zbudowane lub urządzone z materiału niezdatnego lub użytego w ilości niedostatecznej, albo z naruszeniem przepisów technicznych, jeśli wskutek takich nieprawidłowości nastąpiło zawalenie się budowli, urządzenia lub ich części.

664. Urzędnik, winny utrzymania, w celu przywłaszczenia, świadomie nienależnego wpływu pieniężnego lub w naturze, zażądane przezeń pod pozorem wykonania ustawy lub rozporządzenia obowiązującego, albo pod pozorem wykonania warunków przetargu publicznego lub umowy ze skarbem, albo pod pozorem zapłaty, przepisanej za czynność służbową, będzie karany: zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech.

Jeśli przy tem dokonano zajęcia, zapowiedzenia lub sprzedaży mienia, winowajca będzie karany: zamknięciem w *domu poprawy*.

Usiłowanie jest karygodne.

665. Urzędnik, winny zmuszenia za pomocą uci-

sku lub zagrożenia nim, albo innego nadużycia pełnomocnictwa służbowego, do wykonania z nakazu, dla winowajcy lub innej osoby, darmo lub za wynagrodzenie niewspółmiernie niskie, pracy świadomie nieobowiązkowej lub świadomie nienależnej powinności w naturze, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Usiłowanie jest karygodne.

666. Urzędnik, winny:

1) odstępstwa od postanowionych przepisów o rachunkowości i trybie przyjmowania, przechowywania i wydawania pieniędzy lub innego mienia;

2) niezachowania trybu, przepisanego co do utrzymywania i prowadzenia ksiąg pieniężnych;

3) niewykonania przepisów o prowadzeniu ksiąg, ustanowionych do zapisywania jakichkolwiek przedmiotów lub do innych zapisów, jako też ksiąg, przeznaczonych do wykazywania przejścia lub ograniczenia prawa własności mienia nieruchomego,

jeśli tych czynów dopuszczono się umyślnie albo też wprawdzie nieumyślnie, lecz wynikło z nich poważne zaniedbanie lub rozstrój powierzonej urzędnikowi gałęzi działalności służbowej, albo poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany:

aresztem.

Jeśli zaś czynów tych dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

667. Urzędnik, winny:

1) sporządzenia dokumentu ze świadomie nieprawdziwym przedstawieniem w nim okoliczności, którą dokument ten stwierdza;

2) umieszczenia świadomie fałszywych wiadomości w księgach, ustanowionych do zapisywania pieniędzy lub innych przedmiotów, albo do innych zapisów, mających istotne znaczenie dla zarządu państwowego,

będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli świadomie fałszywego przedstawienia okoliczności dokonano w dokumentach, przewidzianych w art. 443, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

668. Urzędnik, winny świadomie fałszywego przedstawienia treści ogłaszanego przezeń *rozkazu Najwyższego* będzie karany:

ciężkimi robotami terminowymi.

669. Urzędnik, winny zakomunikowania lub zaświadczenia służbowego, ustnie lub na piśmie, przez niedbalstwo, wiadomości nieprawdziwych, z których wynikła poważna szkoda dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany:

aresztem.

670. Urzędnik, winny zakomunikowania lub zaświadczenia służbowego ustnie świadomie fałszywych wiadomości, jeśli to zakomunikowanie spowodowało szkodę dla zarządu państwowego lub dla interesu skarbowego, społecznego lub prywatnego, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli winowajca popełnił ten występki, aby wywołać skazanie lub ściągnąć podejrzenie na niewinnego, o czym winowajca wiedział, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

671. Urzędnik, winny zapisania nie we właściwym czasie do ksiąg przepisanych, albo odesłania nie we właści-

ciwym czasie sum pieniężnych lub przedmiotów, których zapisanie lub odesłanie stanowiło jego obowiązek służbowy, jeśli czynu tego dopuszczono się umyślnie, oprócz kary pieniężnej, określonej w ogólnej ustawie o rachunkowości, będzie karany:

aresztem.

Jeśli czynu tego dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany:

więzieniem na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

672. Notariusz lub inny urzędnik, upoważniony przez ustawę do sporządzania, poświadczania lub zatwierdzania aktów, winny sporządzenia, poświadczania lub zatwierdzenia aktu, zabronionego przez ustawę, będzie karany:

aresztem.

Tej samej karze ulega urzędnik, który uczestniczył w charakterze przedstawiciela instytucji skarbowej lub społecznej w sporządzeniu, poświadczeniu lub zatwierdzeniu aktów, wskazanych w artykule niniejszym.

673. Urzędnik, winny dokonania czynności, wchodzącej w zakres jego obowiązków służbowych z umyślnem pogwałceniem takich przepisów, form i obrzędów, postanowionych dla tej czynności przez ustawę lub rozporządzenie obowiązujące, których niezachowanie pociąga za sobą nieważność samej czynności, będzie karany:

aresztem.

Jeśli tego pogwałcenia przepisów, form i obrzędów dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

674. Starszy notariusz, notariusz lub inny urzędnik,

upoważniony przez ustawę do sporządzania, poświadczania lub zatwierdzania aktów, winny pogwałcenia takich form i obrzędów, których niezachowanie pociąga za sobą nieważność poświadczenia aktu lub samego aktu, albo pozbawia go mocy aktu wieczystego lub notarialnego, jeśli tego pogwałcenia form i obrzędów dopuszczono się w celu uczynienia aktu nieważnym albo pozbawienia go mocy aktu wieczystego lub notarialnego, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Jeśli tego czynu dopuszczono się z chęci zysku, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

675. Sędzia lub inny urzędnik, upoważniony przez ustawę do rozstrzygania spraw cywilnych, karnych lub dyscyplinarnych, albo sędzia polubowny, winny wydania świadomie niesłusznego wyroku, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Jeśli tego czynu dopuszczono się z chęci zysku, albo wyrokiem tym świadomie nieprawidłowo wymierzono pod sądnemu karę, przepisaną w ustawie za zbrodnię, winowajca będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy* na czas nie krótszy od lat trzech.

676. Urzędnik, winny domagania się za pomocą nadużycia pełnomocnictw służbowych, albo środkami, nie dającymi się pogodzić ze sprawiedliwością, przyznania się oskarżonego albo zeznania świadka lub biegłego przy postępowaniu w sprawach cywilnych, karnych lub dyscyplinarnych, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

Jeśli winowajca dopuścił się tego czynu aby wy-

wołać skazanie lub ściągnąć podejrzenie na niewinnego, o czym winowajca wiedział, będzie karany:
zamknięciem w domu poprawy.

677. Członek ławy przysięgłych, który uczestniczył w rozstrzyganiu sprawy, winny umyślnego wyjawienia tajemnicy narad lub głosowania przysięgłych w tej sprawie, będzie karany:
grzywną do rubli stu.

678. Członek ławy przysięgłych, winny niestawiennictwa na wezwanie sądu do pełnienia obowiązków przysięgłego po raz trzeci, bez przyczyn uznanych przez ustawę, będzie karany:
aresztem.

Tej samej karze ulega członek ławy przysięgłych, winny świadomie fałszywego zeznania co do okoliczności, stanowiącej według ustawy powód do usunięcia lub wyłączenia od udziału w sprawie w charakterze członka ławy przysięgłych.

679. Kto stawiający się na wezwanie sądu do pełnienia obowiązków członka ławy przysięgłych, odmówi spełnienia swego obowiązku bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny, będzie karany:
aresztem na czas do miesiąca jednego lub grzywną do rubli stu.

680. Urzędnik instytucji pocztowo - telegraficznej, winny:

1) zniszczenia, ukrycia lub przywłaszczenia korespondencji pocztowej lub telegramu, albo wstrzymania przesyłki lub wstrzymania jej wydania;

2) skażenia treści korespondencji pocztowej piśmiennej lub telegramu;

3) wyjawienia lub zakomunikowania treści telegramu lub korespondencji pocztowej zamkniętej, choćby po opuszczeniu przez winowajcę służby w tych instytucjach, albo doręczenia takiego telegramu lub korespondencji osobie niewłaściwej w celu zaznajomienia z ich treścią;

4) otwarcia korespondencji pocztowej lub telegramu,

jeśli tego czynu dopuszczono się z chęci zysku, i winowajca nie ulega za czyn spełniony odpowiedzialności surowszej, będzie karany:

w przypadkach, wskazanych w ustępach pierwszym lub drugim artykułu niniejszego— zamknięciem w *domu poprawy* na czas do lat trzech; w innych przypadkach — zamknięciem w więzieniu.

Usiłowanie jest karygodne.

Tym samym karom i na tej samej zasadzie ulega urzędnik instytucji pocztowo - telegraficznej, winny dopuszczenia do popełnienia przez innego urzędnika takiej instytucji lub przez inną osobę przestępstw, przewidzianych w artykule niniejszym.

681. Urzędnik, dokonywujący publicznej sprzedaży cudzego mienia lub dozorujący tej sprzedaży, winny sprzedaży tego mienia lub dopuszczenia do takiej sprzedaży za pomocą świadomego pogwałcenia przepisów, postanowionych dla dokonywania przetargów publicznych, za cenę niewspółmiernie niską, jeśli tego czynu dopuszczono się z chęci zysku, będzie karany:

zamknięciem w *domu poprawy*.

Tej samej karze ulega urzędnik osoby, dokonywującej sprzedaży publicznej, winny podżegnienia do popełnienia wymienionego czynu.

682. Urzędnik, winny wejścia w transakcje majątkowe, zabronione mu przez ustawę ze względu na rodzaj jego służby, będzie karany:

aresztem.

Tej samej karze ulega urzędnik, winny wykonywania procederu, handlu lub innego zajęcia o charakterze majątkowym, albo zlecenia prywatnego, zabronionych przez ustawę ze względu na rodzaj jego służby, albo nie dozwolonych mu przez zwierzchność, jeśli ustawa wymagała dozwolenia.

683. Urzędnik, mający obowiązek dozoru przedsiębiorstw majątkowych, albo zawierania, zatwierdzania lub wykonywania umowy przedsiębiorstwa, dostawy lub innej umowy majątkowej, albo dokonywania przetargu, albo nadzoru nad wskazanymi czynnościami, winny zabronionego mu przez ustawę udziału w tem przedsiębiorstwie lub umowie lub złożenia kaucji z tytułu umowy w imieniu swoim lub w imieniu swojej żony, albo przez osobę podstawioną, będzie karany:
zamknięciem w więzieniu na czas nie krótszy od miesięcy trzech.

Kaucję, złożoną przez winowajcę, odbiera się.

(684 uchylono. 7 sierp. 1917, Dz. Urz., poz. 6, art. 4).

685. Urzędnik, winny:

1) ocechowania wagi lub miary z wiedzą o ich niedokładności;

2) odcisnięcia na wyrobie, podlegającym cechowaniu, próby świadomie nienależytej,
będzie karany:
zamknięciem w więzieniu.

686. Urzędnik, na którego włożono obowiązek nakładania na produkty spożywcze lub na inny towar cechy lub innego znaku, zaświadczonego nieszkodliwości ich dla zdrowia, winny nałożenia takiego znaku na towar nie zbadany, o czem winowajca wiedział, będzie karany:

aresztem.

Jeśli taki znak nałożono na szkodliwe dla zdrowia produkty spożywcze lub inny towar, winowajca będzie karany:

zamknięciem w więzieniu.

687. Funkcjonariusz kolei żelaznej, obowiązany do pozostawiania w służbie kolejowej od dnia ogłoszenia *manifestu* o mobilizacji armji, winny samowolnego po-

rzucenia tej służby, albo niestawiennictwa bez zasługującej na uwzględnienie przyczyny w wyznaczonym terminie, do pełnienia obowiązków służbowych, na kolej, na którą go delegowano, będzie karany:

zamknięciem w więzieniu na czas do miesiący sześciu.

Tej samej karze ulega i zwierzchnik funkcjonariusza kolei żelaznej, wymienionego w części pierwszej artykułu niniejszego, winny bądź zwolnienia go ze stanowiska w celu dania mu możliwości uchylenia się od służby obowiązkowej, bądź uwolnienia go w tym samym celu na urlop.

D O D A T K I.

DODATEK I

(do art. 73).

Za przedmioty święte uważa się: 1) według przepisów kościoła prawosławnego: kielichy (potir), pateny (diskos), naczynia do przechowywania (darochronitielnica) i noszenia chorym wijatyku (daronosica), asteryski, łyżeczki, włócznie, wachlarze (ripida), krzyże, ewangelje, obrazy święte, relikwie, jak również oprawy i ozdoby obrazów, krzyżów i relikwii, naczynia z olejem św., chusty (antiminsy), osłony i nakrycia, używane do pokrywania kielicha i pateny, oraz pokrycia z ołtarza (prestoł) i stołu ofiarnego (żertwiennik); 2) według przepisów kościoła rzymsko-katolickiego: hostje, przechowywane w cyborjum; oleje św., używane przy

chrzcie św., bierzmowaniu i ostatniem chorych namaszczeniu; kielichy i pateny; monstrancje; puszki; kamienie w ołtarzach z relikwjami św., zwane altare portatile; relikwje, krzyże i ewangelje, używane przy nabożeństwach, licząc w to oprawy i ozdoby krzyżów, obrazów świętych, relikwii i ewangelij, i woda święcona w chrzcielnicy; 3) według przepisów kościoła ormiańskiego - gregorjańskiego: kielichy, pateny, cyborja, krzyże, ewangelje, obrazy święte, namaszczone olejem świętym, relikwje, oprawy krzyżów, obrazów świętych i relikwii, nakrycia naczyń świętych, pokrycia z ołtarzy i stołów ofiarnych i zamiast chust kamienie, stawiane w kościele ormiańskim na ołtarzu do odprawiania nabożeństwa, na których wyryty jest krzyż, namaszczony olejem świętym.

DODATEK II

(do art. 74).

Za przedmioty, poświęcone przez użycie przy nabożeństwie, uważa się: 1) według przepisów kościoła prawosławnego: chrzcielnice i inne duże naczynia do wody święconej, tacki (bliudo), czerpaczki (kowsz), kropidła, pokrycia z pulpity, szaty liturgiczne (riza), kadzielnice, świeczniki, pajaki, jak również wprawione już w nie świece, księgi liturgiczne, oprócz ewangelij, lampy i ozdoby, zawieszane na obrazach świętych; 2) według przepisów kościoła rzymsko-katolickiego: naczynia do noszenia chorym wijatyku, naczynia do przechowywania olejów świętych, vota, pokrycia z ołtarzy, pulpity i t. p., szaty liturgiczne i bielizna kościelna, chorągwie, dzwony, dzwonki, świeczniki, pajaki i wprawione w nie świece, kadzielnice, łódki do kadzidła, ampułki, księgi liturgiczne i wogóle wszystkie przedmioty używane przy nabożeństwie; 3) według przepisów

kościół ormiańsko-gregorjański: naczynia do wody święconej, czerpaczki, szaty liturgiczne, pajaki i wprawione w nie świece, świeczniki wielkie i małe na ołtarzu, przed ołtarzem i przed relikwiami, księgi liturgiczne i drzwi kościelne; 4) według przepisów kościołów ewangelicko-protestanckich: krzyże (Crucifixe), pismo święte (Biblia), kielichy (Kelche), pateny (Patenen), cyborja (Oblatenbehälter), chrzcielnice (Taufbecken) i naczynia do przechowywania wina, używanego do komunji.

SKOROWIDZ.

(Liczby rzymskie oznaczają części, a arabskie — artykuły kodeksu)

Administracja upadłości 30.

Acetylen 228.

Adwokat 30.

Aeroplan 113¹.

Afekt zob. Wzruszenie.

Afisz 346.

Agent dyplomatyczny 478, 535, 538; a. państwa obcego 111, 111²; a. towarzystwa cudzoziemsk. 328.

Akcja 326, 428.

Akcjonariusz 580.

Akcyjne i-wo (s-ka) 330, 544, 578 n, 580, 601, 604 n.

Akcyza 346, 363.

Akt 30, 433, 655, 672, 674; a. notarialny, wieczysty 445; a. stanu cyw. 413, 424—426, 438 n, 445.

Akta 433, 552.

Akuszerka 196, 466, 497.

Alarm 263.

Alkohol zob. Napoje wysokowe.

Ambasador 478, 535, 538.

Amunicja 108, 550, 582, 619.

(Zob. również: broń; wybuchowe materiały, przyrządy, substancje).

Aparat lotniczy 113¹.

Apteka 197, 200—203, 310.

Areszt 2 n, 21 n, 53—55, 59 n, 63—66, 167, 627.

Armja 30, 108, 115, 687. (Zob. również: wojsko; wojskowy).

Arsenał zob. Skład broni.

Artykuł 303, 308; a. żywności zob. produkty spożywcze.

Autor 307 n.

Autorskie prawo 620, 622.

Awantura 262.

Badanie 158, 549, 651.

Banda 52, 279, 455, 584, 589 n, 615.

Banderola 344, 348, 434 n.

Bankierski zakład 318, 321 — 323, 544, 575, 595.

Banknot zob. Bilet bankowy.

Bankructwo XXXIV, 579, 599—605.

Barwniki 211.

Bezczynność 276; b. władzy 639—648.

Bezpieczeństwo X, 222 n, 284; b. komunikacji 557 — 560, 564, 566 n; b. osobiste 230, 366, 382, 387, 464, 474, 494, 550 n, 555; b. zewnętrzne państwa 111, 111¹, 654.

Bezradność 489 n, 521, 526 n.
Bezrobocie 367.

Bezwstydne słowa, postęпки
 280; b. utwory, wizerunki 281.

Biegły 158, 161, 172, 546, 676.

Biblioteka 550, 562 n.

Bigamja zob. Wielonożstwo.

Bijatyka 262.

Bilans 328, 580.

Bilet 346, 443, 628; b. banko-
 wy 279, 427—431, 436; b. lo-
 teryjny 333; b. wkładowy 580.

Bilon 427.

Blacha 443.

Blankiet 331, 356 n, 613 n.

Bluznierstwo 73.

Błąd 43, 410.

Błota lecznicze 384.

Bójka 262.

Brat 455.

Broń 101 n, 122 n, 142, 145, 223,
 230, 262, 274, 276, 582—584,
 589 n, 619.

Browar 219.

Bruk 401.

Brutalność 419; zob. również:
 Grubjaństwo.

Buchalter 328.

Buddysta 86.

Budowlane roboty XVIII, 37,
 230, 378 n, 382, 555, 561, 663.

Budujący 558, 560, 566.

Budynki 236 n, 274, 278, 378 n,
 511 n, 550, 555, 561—563,
 581, 583 n, 589 n, 663.

Bunt III, 121, 129 n.

Burda 262.

Bydło 257, 313, 403, 550, 571—
 573, 633 n.

Cech 334.

Cecha, -owanie 348—353, 363,
 450, 452, 685 n.

Cegielnia 629.

Cele zakazane 124, 126.

Celki więzienne 21 n.

Cena 242.

Cennik 346, 356 n.

Cenzura 294, 298 n, 302 n, 308.

Cesarz III, 436, 446, 455, 471,
 499.

Chemiczna fabryka 197 n, 201 n.

Chemik 201, 203.

Chleb 212.

Chodnik 401.

Choroba 39, 276, 409, 467, 489 n;
 ch. roślin 244; ch. umysłowa
 39, 409, 467, zob. również:
 Niepoczytalność; ch. zakaż-
 na 206—208, 243—245, 550,
 646, 648; ch. zwierząt 243.

Chory 282, 497, 500.

Chrzest 97.

Chrześcijanin 78, 81 n, 415.

Chrześcijański 73—75, 78, 80,
 88, 97, 415, 425, 562 n, 588.

Ciała kopalne 446, 632 n.

Ciągłe przestępstwo 70.

Ciełę 250.

Ciemnota 49, 73 n, 76, 79.

Cierpienia 455, 471; zob. rów-
 nież: Męczarnia.

Cięcie lasu 255 n.

Ciężkie roboty (ciężkie wię-
 zienie) 2 n, 12, 22, 25, 28,
 30 n, 34 n, 53, 55 n, 60, 63 n,
 66, 168, 173, 176, 645.

Cmentarz 221.

Córka 524.

Cudzołóstwo 418.

Cudzoziemiec 4, 9, 13, 35, 119,
 177, 362.

Cudzoziemskie państwo zob.
 Obce państwo.

Cywilne: c. sąd 71; c. sprawa
 160 n, 166, 639; c. stan zob.
 Stan cywilny.

Czasokres zob. Termin.

Czasopismo 294 n; zob. rów-
 nież: Wydawnictwo.

Czcionki 295
 Czeladnik 282.
 Cześć 505, 537, 546, 615; zob.
 również: zniewaga, niewin-
 ność.
 Członek zarządu przedsiębior-
 stwa 328.
 Czynność służbowa 636, 656 n.
 673.
 Czystość 209; zob. również:
 Niewinność.
 Czytelnia 296, 298.
 Darnina 633.
 Decyzja sądu 21, 306, 639, 645.
 Defloracja 515.
 Defraudacja zob. Przywła-
 szczenie.
 Deklaracja 327, 335; zob. rów-
 nież: oświadczenie, zawi-
 domienie.
 Dekret 642.
 Depesza 542; zob. również Te-
 legram.
 Dług 599—601, 611.
 Dłużnik 178, 599n, 603, 606—609.
 Dobro 45 n.
 Dobrobyt powszechny 241 n.
 Dobroczytność 576.
 Dochodzenie 159, 305; zob.
 również: ściganie.
 Dochody skarbu 9.
 Dodatkowa kara 22, 33, 60.
 Dogmaty 73.
 Doktryna 121, 130 n.
 Dokument 111¹, 117, 155, 279,
 433, 440 n, 443, 445, 448, 452,
 552, 581, 589, 591, 611—614,
 653n, 667; zob. również: kra-
 dzież, podrabianie, rozbój,
 uszkodzenie, wyjawienie,
 wyłudzenie, zabór.
 Dom aresztu 41; d. cesarski III,
 134, 455, 471, 499; d. gry 289;
 d. modlitwy 73—77, 379—

381, 553, 562 n, 588; d. po-
 prawy 2 n, 20, 22, 26, 28,
 30 n, 34 n, 53—55, 60, 64,
 66, 68, 587, 597, d. pracy 32;
 d. rozpuszty 500, 527, 529;
 zob. również: Budynek.
 Domieszka 211—213, 215, 342.
 Doniesienie 118¹, 127.
 Doniosłość przestępstwa 55.
 Dopłacenie 610.
 Dostawa 114 n, 655, 683
 Dowód osobisty 269—271,
 273n, 442; d. piśmienny,
 rzeczowy 159, 165, 169 n;
 d. prawa lub obowiązku 443,
 d. prawdy 537 n; d. stanu
 cywilnego 438, d. wkładowy
 580; d. zapłacenia 434 n.
 Dowódzca 108.
 Dozór 39, 41, 143, 560, 567, 578,
 646—648, 652, 663, 681, 683;
 zob. również: Nadzór.
 Dół 230.
 Dręczenie zwierząt 287.
 Droga XVIII, 108, 382, 403, 407,
 443, 549; d. holownicza 386;
 d. wodna 148, 396, 549, 557—
 559, 564—567, 569 n; zob.
 również: kolej, szosa, trakt.
 Druk 73 n, 154, 292 n, 296—299a,
 305, 307, 309, 533, 538, 540,
 615, 620.
 Drukarnia zob. Zakład dru-
 karski.
 Drukarskie przybory 295.
 Drwiny zob. Profanacja.
 Drzewo 255, 258, 386, 562, 568,
 624—628, 630.
 Duchowny 22, 25—27, 30, 33,
 78, 80, 413, 425 n, 455, 471,
 476 n, 510, 532; zob. również:
 Ksiądz.
 Duchowny sąd 71.
 Dwużenstwo zob. Wieleżeń-
 stwo,

Dyfamacja 533.
 Dyscyplinarna odpowiedzialność 157, 159.
 Dywidenda 580.
 Działania wojenne 108, 110.
 Dziecko 208, 461, 502—504, 513, 516, 522; zob. również: małoletni, nieletni.
 Dziegieć 629.
 Dziennikarz 615.
 Dzwon alarmowy 263.
 Ekonomiczne stosunki 122.
 Eksi umacja 221.
 Ekspert zob. biegły.
 Eksploatacja kolei żelaznej 400, 560.
 Eksterytorjalność 6.
 Ekstradycja 10, 13.
 Elektryczne urządzenie 551.
 Emerytura 28.
 Emigracja 265.
 Emisja 324, 331, 428, 580.
 Epizootja 243.
 Esencja 211.
 Eskadra 108.
 Esplanada 111¹, 112.
 Etykieta 217, 348.
 Fabryka 310n, 364—369, 421, 446, 543, 551, 555, 629; f. amunicji, broni i t. d. 123, 223n; f. chemiczna, farmaceutyczna 197n, 201—203; f. naczyń 363; f. napojów wysokokowych 317; zob. również: przemysł, zakład przemysłowy.
 Faktor 300.
 Fałsz zob. podrabianie, prze-rabianie, dokument.
 Fałszowanie produktów 210.
 Fałszywe oskarżenie 157, 169, 670; f. wiadomości 161, 263—265, 271, 273, 275—277, 294n,

327n, 335, 348, 376, 426, 445, 540, 580, 667—670; f. zezna-nia 158, 160n, 599n, 606, 678; f. znak 559, 567.
 Familijne prawa XIX.
 Farby trujące 211.
 Farmaceuta 200n, 203.
 Farmaceutyczne preparaty 197n, 201—203.
 Felczer 497.
 Filoksera 550.
 Fizyczna wada 39, 489n.
 Flaga 155, 361n.
 Flota 108, 115.
 Forma rządu 121, 128, 134n; f. postępowania 443.
 Fortyfikacja 108, 111¹, 112, 113n, 123.
 Funkcjonariusz 396, 399, 543—545, 559, 567, 575, 578, 687; zob. również: urzędnik.
 Gabinet Jego Ces. Mości 446.
 Gaj 624, 634.
 Gazociąg 551.
 Giełdowe operacje 264.
 Glina 633.
 Głosowanie 150, 677.
 Głowa państwa obcego 456, 472, 476, 534, 538.
 Głód 576.
 Gniazda 248.
 Godło 155.
 Godności utrata 25, 28.
 Gołębie pocztowe 112¹.
 Gorący uczynek 645.
 Gospodarstwo 265.
 Gospodarz 144, 268¹, 274, 311, 455, 511, 545, 573, 633, 635, 650.
 Górnictwo 227, 367, 369, 421, 549, 555, 632.
 Górnicze: podatek, księgi 446; g. zwierchność 384.
 Gra 289, 315.

Granica 117, 177, 270, 549.
Grawer 347.
Grobla zob. tama.
Gromada zob. tłum.
Groźba 46, 65, 80—82, 87, 142, 145n, 148, 150, 408, 507—510, 512, 515n, 522, 526n, 589n, 615, 636, 650, 657n, 665.
Grób 554, 582.
Grubjaństwo 276, 377, 396, 419; zob. również: brutalność.
Grupa wojsk 108.
Grunt 256n, 311.
Gruz 633.
Grzebanie 221.
Grzyby 443, 633.
Grzywna 2n, 24, 32a, 53a, 59, 63n.
Gubernator 35, 323.
Gubernje 34.
Gwałt 80—82, 123, 142; g. na osobie XXIII, 87, 122n, 145n, 148, 154, 173n, 408, 458, 470, 475—478, 507—510, 512, 515n, 522, 526n, 536, 589n, 636, 650.
Gwałtownie działające substancje 195, 201, 204n.
Hałas 75, 77, 262.
Handel XVI, 22, 30, 33, 143, 198, 214, 218, 225, 228, 234, 285, 298n, 310n, 314—316, 335, 359, 363, 501, 540, 545, 603, 610, 682.
Handlowe: h. flaga 361n, h. kredyt 615; h. księgi 445, 580; h. postępowanie 600, 603; h. przedsiębiorstwo 545 (zob. również przedsiębiorstwo); h. rachunki 445; h. statek 361.
Handlujący 198, 209—213, 218n, 225, 242, 281, 298, 317, 341n, 348n, 352, 356n, 363, 617, 622; zob. również: kupiec, sprzedawca.

Herb 136, 155, 272, 260, 360; zob. również: pieczęć.
Herbata 216n.
Herszt 121—123.
Hipoteczne: księga 445; h. akt 455.
Holowanie 386.
Hotel 266.
Hurtownik 213.
Hurtowy skład 317.
Hydrotechniczne urządzenie 550.
Ilustracja zob. wizerunek.
Imię 272, 308.
Informacje 443.
Instytucja 30, 154, 326, 540, 580, 642; i. dobroczynna 578; i. kredytowa 123, 318, 330, 427n, 544, 578—580, 600n, 604n, 655; i. państwowa, rządowa 324, 347, 433, 441, 450, 452, 552, 562n, 653, 672; i. pobożna 277; i. społeczna 324, 317, 441, 450, 452, 552 562n, 580.
Interes majątkowy 577n; i. prywatny, skarbowy lub społeczny 636, 639n, 644n, 666, 669n.
Inwentarz 550.
Jagody 633.
Jarmark 610.
Jazda 231, 403.
Jednostka wojskowa 108.
Jeleń 250n.
Jeniec 119.
Kaleka 366.
Kamienie 632n.
Kanał 385, 388, 548.
Kantor wymiany 318, 321—323, 575.
Kapitał 579, 608.

Kapitan 139, 142, 148, 362, 479, 495, 532
Kaplica 73—75, 553, 588.
Kara 2 n, 10, 12, 14, 19—38, 48n, 53n, 60—64, 66, 68n, 169n; 675; k. dodatkowa 22, 33, 60, k. pieniężna 33, 264, 289, 322, 328, 330, 344, 349, 436, 446, 533, 608, 627, 629, 632, 671; k. śmierci 2, 3, 25, 28, 53, 55n, 68, 108.
Karbid 228.
Karczowanie 255, 258.
Karna sprawa 165n, 639.
Karta kontraktowa 373, 375n, 443.
Karty 289, 343 n.
Kasa państwowa 123.
Kasza 341.
Kaucja 683.
Kazirodztwo 411, 518n, 523.
Kierownik, kierujący 139, 142, 148, 262, 330, 495, 579n, 601, 604n.
Klasy społeczne 125, 129.
Klasztor 41, 277.
Kłęska społeczna 263, 576, 582.
Kłucz dobrany 274, 276.
Kłamliwe obietnice 611; zob. również: fałszywe.
Kobieta 41 46, 208, 266, 366, 417, 465, 469, 500, 505n, 514n, 520, 522, 524, 526n, 529, 651
Kodeks karny 1-a, 4, 6, 9n, 12, 19, 60, 411; k. Kar Głównych i Poprawczych 60.
Kolej żelazna 123, 148, 396—400, 443, 558—560, 564, 566n, 569n, 581, 687; zob. również Pociąg.
Komisja podatkowa 327.
Komunikacja XVIII; zob. również: droga, kolej.
Konduktor 396.
Konfiskata zob. odebranie.

Konieczność 46, 637.
Koniokradyt 585.
Konkurs 30; zob. również: upadłość.
Konopie 342.
Kontrabanda 1 (uwaga), 279, 452 (uwaga).
Kontrakt 373, 375 n, 443; zob. również: transakcja, umowa.
Kontroler 396.
Koń 585, 618.
Kopalne ciała 445, 632 n.
Kopalnia 555, 562 n; zob. również: mina.
Korespondencja 552, 581, 589, 591, 653, 680.
Korzenie 255, 258.
Korzystanie z cudzego mienia XXXVI.
Korzyść 82, 86, 527, 540 n, 543—545, 590 n, 611—615, 621, 633, 635; zob. również: zysk.
Kości (gra w k.) 289.
Kościół 73—75, 277, 379, 381, 553, 562 n, 588 n.
Kotły parowe 229.
Koza dzika 250 n.
Kozacy 27.
Kradzież XXXII, 279, 581—590, 596 n, 615.
Kredyt 317, 544—546, 615; zob. również: instytucja kredytowa.
Krewny 411, 416, 455, 471, 476, 499, 510, 518 n, 523, 530, 532, 537 n, 615; zob. również: rodzina.
Krzyk 75, 77, 262.
Krzywoprzysięstwo 158, 160.
Krzyż św. 73, 553, 558.
Książd 80, 97, 413, 425 n, 455, 471, 476 n, 510, 532, 536; zob. również: duchowny.
Książka najmu 443.

Księgarnia 296.
Księgarz 307.
Księgi: fabryczne, górnicze 446;
k. handlowe 445, 580; hipo-
teczne, wieczyste 445; k. me-
tryczne 200; metryki k. re-
ceptowe 200; k. sznurowe
225, 272, 277, 243, 295, 326;
k. urzędowe 666, 671.
Księgowy 328.
Kupiec 25, 26; zob. handlujący.
Kupno 251, 321, 341, 591; zob.
również: nabycie, sprzedaż.
Kupon 320 n, 364, 374, 427 —
431, 436.
Kurator 30, 420—422, 525.
Kwesta 277.
Kwiaty 633.
Laboratorium 197 n, 201—203.
Lamaita 86.
Las 255 — 258, 562, 568, 623 —
631, 633 n.
Leczenie 195.
Lecznice: błota 384; I. sub-
stancje 195; I. zakład 39.
Lekarska pomoc 487, 497; I.
praktyka 195.
Lekarstwo 197—201.
Lekarz 196 n, 444, 466, 487, 497.
Lekkomyślność 48, 574, 603 n.;
zob. również: nieostrożność.
Len 342.
Leśne przestępstwa zob. las.
Leżanina 624.
Lichwa XXXIV, 608 n.
Licytacja zob. przetarg.
Likwidacja 605.
List 406, 592; I. zastawny 580.
Listkowe złoto, srebro 348.
Litość 460, 503.
Lombard 318 n, 608.
Los 488.
Loterja 332 n, 443.

Lotnictwo 1131.
Lubieżne czyny 280, 513—515.
Ludność wiejska 609 n, 647.
Ładunek 399.
Łagodzenie kar 10, 14, 49, 51,
53, 53-a, 55, 1181, 127.
Łapówka 149 n, 656 n, 659 —
661.
Łatwo zapalne substancje
236 n.
Łączenie kar 66.
Łąka 623, 633 n.
Łoś 250 n.
Łowienie ryb 246, 448, 623.
Mahometanin 86.
Majątek zob. mienie.
Majątkowe: m. interes 577 n.;
m. położenie 161; m. prawa
590; m. transakcje 590, 611.
Majster 282, 334, 455.
Małoletni 40, 88, 315, 365 n.
421, 423, 502, 518 n.; zob.
również: dziecko, nieletni.
Małżeństwo 97, 408—420, 422,
425 n, 506; zob. również:
ślub.
Mamka 208.
Manifest 687.
Margaryna 214.
Marki 433—435.
Marnotrawstwo 603 n.
Marynarka 30.
Masło 214.
Maszyna drukarska 292 n, 295.
Materiały 211, 436, 560 n, 567,
629; zob. również: substan-
cje.
Matka 419, 454, 461, 465, 471,
476, 499, 510, 532.
Mąka 213, 341.
Mąż 455, 527.
Medal 346.
Meldowanie 266, 268.

Mełamed 291.
Mennica 123, 353.
Metal 348—350, 427, 432, 632.
Metryki 413, 424, 425 n.
Męczarnia 499; zob. również: cierpienia.
Mężczyzna 527.
Miara 363, 591, 685.
Miasto 34, 231, 286, 401.
Miejsce pobytu, zamieszkania 31, 34 n, 177 n, 268, 274, 307; m. przestępstwa 4, 6, 9, 10; m. publiczne 262, 284, 553; m. rozputy 500, 527, 529; m. ufortyfikowane 123; m. zamknięcia 24, 33, 36, 123, 173 n, 645, 652.
Miejska instytucja 580; m. rura 385; m. służba 30.
Mienie 9, 279, 443, 547, 549, 551, 571—579, 581 n, 591—594, 598, 600—602, 607, 612—617, 635, 664, 666, 681.
Mierniczy znak 549.
Mieszczkański zarząd 636.
Mieszkanie 315.
Mieszkańcy okoliczni 158.
Mina 555, 562 n.
Mineralny olej 235; m. wody, błota 384.
Minerały 446, 632 n.
Minister sprawiedliwości 19 (dod.); m. spraw wewnętrznych 308.
Ministerstwo rolnictwa i dóbr państw. 255; m. oświecenia 290.
Młodzieży wychowanie XIV.
Mobilizacja 111¹, 687.
Moc obowiązująca Kod. Kar. zob. Kodeks; m. obowiązująca nowej ustawy karnej 14.
Model 358, 621.

Modlitwy dom zob. dom modlitwy.
Mogila 354, 582.
Moneta 279, 353, 427, 429—432, 436.
Moralność XIII, 79.
Morze 589.
Most 386, 401, 557, 565.
Mostek 401.
Mowa 538, 540; zob. również: przemówienie.
Murzynami handel 501.
Muzeum 550, 562 n.
Muzyczny utwór 302.
Naboje 550, 582.
Nabożeństwo 73—77, 80, 278, 379, 588.
Nabycie 50, 222, 225, 227, 279, 295, 602, 608, 610, 616—619, 626; zob. również: kupno, sprzedaż.
Naczynia 200, 211, 356 n, 363.
Nadbaltyckie gubernje 606.
Nadmierność obrony 45.
Nadużycie pełnomocnictw 65, 145 n, 149, 653, 655, 665, 676; n. przy robotach publ. 560; n. stanowiska 578; n. władzy 65, 82, 86, 151, 420, 422, 507 n, 515 n, 523 n, 526 n, 636 n, zob. również: przekroczenie władzy; n. zaufania 575—579, 581.
Nadzór XIII—XVI, 39, 41, 282, 291 n, 399, 423, 525; zob. również: dozór.
Nafta 551, 555, 562, 568, 632.
Nagana 55.
Nagłość 636.
Nagrobek 554.
Najem XVII, 208, 364 n, 367, 369, 373, 376, 443.
Najemca 374, 376 n.
Najście 122, 512.

Najwyższa władza 99, 121, 128.

Naleganie zabitego 460.

Nałóg 64.

Namawianie 102, 108, 265, 463.

zob. również: podmawianie, podżeganie, skłanianie.

Napad 123; środki do n. 114, 582—584, 589 n.

Napis 357.

Napoje 209—211, 215, 363; n. wyskokowe 234, 285 n, 314—317, 617, 619.

Naruszenie zob: pogwałcenie, niewykonanie.

Narzeczony (-a) 410.

Narzędzie 36, 223, 246, 344, 347, 436, 629 n; do napaści 583 n, 589 n; n. do włamania 274, 276; n. do wyrębu 630.

Nasiona 341.

Następca, następstwo tronu 121, 134.

Natarczywość 276.

Nauczanie 291.

Nauczyciel 30, 290 n.

Nauka 550, 562 n.

Naukowe zakłady zob. zakłady naukowe.

Nawadnianie 550.

Nawiązka zob. kara pieniężna.

Nawyknienie 64.

Nazwisko 272, 308, 362.

Neutralność 137.

Nędza 581.

Niebezpieczeństwo 46, 148.

Niebezpieczny sposób 129,

Niechrześcijanin, niechrześcijański 76 n, 80—82, 86, 88, 415.

Nieczystości 385, 633.

Niedbalstwo 43, 426, 636, 639—642, 644 n, 649, 652, 654, 669; zob. również: nieostrożność.

Niedoniesienie zob. niezawiadomienie.

Niedopuszczenie urzędnika 143.

Niedorozwój 39, 409; zob. również: niepoczytalność.

Niedostarczenie pomocy 489 n, 494 n.

Niedostatek 213.

Niedoświadczenie 611.

Niedziela 81.

Niekorzystna transakcja 590.

Nieletni 41, 55 n, 283, 315, 365 n, 414, 417, 419—422, 463, 489 n, 502 n, 505, 513, 515—517, 520 n, 524 n, 526 i, 529, 611; zob. również: dziecko, małoletni.

Niemoralność 280 n, 283, 420, 502.

Nienawiść 122, 129.

Nieobyczajność zob. nieprzyстойne.

Nieogłędność 307, 617; zob. również: nieostrożność.

Nieopuszczenie budynku 511.

Nieostrożność 43, 48, 227, 230—232, 464, 474, 565—568, 603, 654; zob. również: nieogłędność.

Nieoznajmienie zob. niezawiadomienie.

Niepoczytalność 39 n, 409, 463, 516, 520, 611.

Niepokój publiczny 263.

Nieposłuszeństwo 138 n, 165, 377, 398, 419; zob. również: nieusłuchanie.

Nieposzanowanie 478, 535; n. władzy 121, 128, 154 n.

Nieprawidłowe czynności 37.

Nieprzeszkadzanie w przestępstwie 51.

Nieprzyjaciół 108 n, 114, 119.

Nieprzystojne zachowanie sę 74 n, 77, 154, 262, 280, 315.

Nieprzytomność 39, 147n, 409, 489 n, 516, 522, 589; zob. również: niepoczytalność.

Nieprzytomny 497.

Nierozum 73 n, 76, 79.

Nieruchomość 593, 607, 666.

Nierząd XXVII, 280, 505. 513n, 524—529.

Nierzetelne wagi, miary 363, 591.

Niesłuszny wyrok 675.

Niespełnienie obowiązku 146n, 196, 206, 239, 243 n, 266, 383, 391, 398, 423, 489 n, 495 n, 605, 639, 648, 678. n

Niestawiennictwo 678, 687.

Nieświadomość 43, 505, 513, 516, 520, 611.

Nietykalność ciała 475; zob. również: uszkodzenie ciała.

Nieuczciwość majątkowa XXXIV.

Nieudolność usiłowania 49.

Nieugięłość 125, 129 n; zob. również: nieposłuszeństwo, opór, przeciwdziałanie.

Nieusłuchanie 165.

Nieważność czynności 673 n; n. małżeństwa 416; n. zobowiązania 317, 608 n.

Niewczesność obrony 45.

Niewinność 46; zob. również: cześć, czystość.

Niewola 501.

Niewykonanie przepisów 198, 200 n, 205, 207, 210, 213 n, 221, 224, 227—229, 235—237, 241, 245 n, 291, 293—295, 305, 311—313, 315, 318n, 331n, 340, 342 n, 366, 382, 386 n, 397—399, 401—403, 426, 464, 474, 494, 497, 528, 559—561, 567, 580, 646 n, 654, 663, 666, 673.

Niewypłacalność 59; zob. również: upadłość.

Niezachowanie czystości 209; n. ostrożności 230; n. przepisów 246, 311 n, 318; n. warunków 292, 296.

Niezamężna 417, 506.

Niezamieszkaný budynek, statek, pomieszczenie 550, 555, 562 n, 583 n.

Niezawiadomienie 162—164, 170, 206, 239, 243 n, 266, 268, 293, 303 n, 361, 384, 421, 491, 504, 570 n, 606, 642—644.

Niełożenie egzemplarzy druku 293-a.

Nieznajomość obowiązku 649. **Noc** 279, 511 n, 581, 583 n, 624. **Notarjat** 655.

Notariusz 672, 674.

Nowe ustawy karne 14.

Obalenie ustroju 126, 129 n; o. rządu cudzoziemsk. 135.

Obce państwo 6, 9 n, 108 n, 111¹, 111⁴ 117, 456, 472, 476, 534 n, 538, 654; zob. również: rząd cudzoziemski.

Obciążające okoliczności 60n.

Obciążenie nieruchomości 593, 607.

Obcoplemienie 86.

Obcowanie płciowe 411, 517, 520—523.

Obicia 211.

Obietnica 51, 82, 86, 611.

Obligacja 428, 580.

Obniżenie płacy 364; o. wartości 607.

Obowiązek 172, 239, 266, 423n, 489 n, 507, 541, 552, 577; o. służbowy 65, 142 n, 145—149, 636, 639—648; zob. również: niespełnienie obowiązku.

Obraz święty 73, 277, 336, 553, 588.
Obraza 154, 530, 532, zob. również: zniewaga; o. świętości 73.
Obrona konieczna 45, obrony przekroczenie 459, 473.
Obrona kraju 111—114, 550.
Obrót 327.
Obrzędy 74, 78, 80, 88, 673 n.
Obsługa statku 479, 495 n, 532.
Obwieszczenie 580, 641; o. wyroku 33, 218, 309, 464, 466, 474, 539, 561; zob. również: ogłoszenie, opublikowanie.
Obywatel honorowy 25—27.
Ochronne lasy 624; o. przyrząd, znak 230 549.
Ociemniały 612.
Odbiorca 560, 663.
Odbycie kary 61, 66 n, 586 n, 596 n.
Odcinek 427—431, 436.
Odczyt 262.
Oddział wojska 108.
Odebranie (konfiskata) rzeczy, pieniędzy 36, 38, 199, 215—217, 223, 225 n, 246 n, 255, 277, 301, 317, 340, 344, 346, 353, 436, 501, 592, 627, 629, 662, 683; o. pozwolenia 316 n.
Odmowa 172, 369, 419, 601, 679.
Odosobnienie więźniów 19 n.
Odstąpienie od udziału w przestępstwie 51.
Odzyskanie praw 31.
Ofiar zbieranie 277.
Oficjalista 115, 608, 635; zob. również: funkcjonariusz.
Ogień 236.
Ogledziny 171, 224, 227, 628, 650 n.
Ogłoszenie 111¹, 155, 299a, 305, 356 n, 359, 580, 641; o. ustawy 142, 640; zob. również:

obwieszczenie, opublikowanie.
Ograniczenie praw 34 n, 60, 69; zob. również: pozbawienie praw.
Ogrodzenie 512, 624.
Ogród 549, 562, 568, 633 n.
Ojciec 419, 454, 471, 476, 459, 510, 532.
Okaziciel 329.
Okręt wojenny 111¹, zob. również: statek.
Okrutne obchodzenie się 282, 420.
Olej 235 n, 340.
Ominięcie rogatek 403.
Omyłka 200.
Opakowanie 200, 217, 356 n.
Operacje 318, 323, 325, 330, 579
Opieka 39, 41, 489 n, 515—517 523 n, 577.
Opiekun 30, 88, 420—422, 507 n, 525, 577.
Opilstwo 73 n, 76, 79, 284.
Opis 111¹, 112.
Oplaty 161, 270, 346, 404, 434 n, 443.
Opór sile zbrojnej 108; o. władzy 122 n, 142; niemożność oporu 516, 520.
Opublikowanie zob. obwieszczenie, ogłoszenie.
Order 28, 272.
Orzeczenie 60, 64, 66, 552, 574 581, 591.
Osiedlenie zob. zesłanie na osiedlenie.
Oskarżenie fałszywe 157.
Oskarżony 676.
Osoba urzędowa 143 n, 433, 455, 471, 476, 485, 499, 510, 532, 636; zob. również: urzędnik.
Ostrzeżenie 238, 306, 607.
Oszpecenie twarzy 467.
Oszukanie 82, 86, 410, 526, 591.

Oszustwo 276, 279, 526, 586 n, 589—597, 615.

Oświadczenie 156; zob. również: zawiadomienie.

Oświecenie 402.

Otręby 341.

Otrucie 455.

Otwarcie korespondencji 542, 680.

Owady 243, 245, 648.

Owoce 633.

Oznaka skasowania 435; o. tajna 655; o. władzy 155 n; o. wyróżniająca 28.

Padlina 633

Palenie tytoniu 238.

Pałac 550.

Pan 455.

Panna 517; zob. również: kobieta.

Panujący 134.

Państwo 108, 110—112, 116 n, 119, 177, 265, 526¹, 653; p. obce zob. obce państwo.

Papier 211, 433, 443, 542; p. procentowy 320 n, 427—431; p. stemplowy 433—436; p. wartościowy 279, 324, 331, 427—431, 436, 580, 655.

Park 623.

Parowiec zob. statek.

Parowóz zob. pociąg.

Pasażer 399, 479, 495, 532.

Paserstwo 616—618, 626.

Pasienie bydła, drobiu 237 n, 633.

Pastwisko 634.

Pasza 550.

Patent na wynalazek 1114, 361 n, 621 n.

Patrol 123.

Pederastja 516.

Pełnomocnik 30, 116; p. cudzoziemski 478, 535, 538, 577.

Pędzenie bydła 403; p. dziegiu, smoły 629.

Piasek 633.

Piastunka 208.

Pieczęć 144, 347, 450—452.

Pień, pnie 255, 258.

Pieniądze 329, 406, 592, 609, 664, 666 n, 671.

Pieniężne czynności 666.

Pies 233.

Pieśń 262.

Pijany 73 n, 76, 79, 231, 234, 284, 315.

Pijaństwo 285 n.

Pilot 391.

Piskłeta 248.

Pismo 73 n, 154, 510, 533, 538, 540, 542, 642.

Piwo 219.

Plac 401.

Plan 111¹, 112, 549, 654.

Plantacje 243—245, 648; zob. również: sadzonki.

Platyna 30, 369, 632.

Plomba 348, 353.

Placa, płacenie 317, 320, 364, 367, 374.

Platnik podatku 546.

Płciowe obcowanie zob. obcowanie.

Plodu zabicie 465 n, 469.

Pobicie zob: gwałt, uszkodzenie ciała.

Pobieranie wpłat 359.

Pobłażanie nierządowi 525.

Pobory 161, 404, 434 n, 443; p. nieprawne 658.

Pobożna instytucja 227.

Pobudki przestępstwa 32-a.

Pobyty nielegalny 177.

Pochowanie zob: pogrzebanie.

Pochód 262.

Pociąg 139, 142, 148, 495, 558, 581.

Poczta 396, 405 n, 653, 680.

Pocztowe opłaty 346.
Poczytanie przestępstw 39—43.
Podanie 154, 161; podanie się za przysięgłego 153.
Podatek 143, 327 n, 443, 446, 546, 637.
Poddany rosyjski 4, 6, 9, 12, 86, 108 n, 119, 265, 362.
Podejrzenie 159, 168.
Podmawianie 108, 265, 463.
Podoficer 27.
Podpalenie 39, 510, 562 n, 568 n, 586 n, 598.
Podpis 612 n.
Podrabianie XX, XXI, 159, 211, 216 n, 279, 351 n, 427 n, 431, 434, 436—438, 440—443, 448, 450—452.
Podróżny 396, 399, 479, 495, 532.
Podrzutek 504.
Podstawiona osoba 683.
Podstęp zob: oszukanie, oszustwo.
Podwoda 630.
Podwórze 274, 581, 583 n.
Podżegacz 51, 120—123.
Podżeganie 51, 122 n, 125, 129—131, 153, 262, 368, 486—488, 509, 602, 624, 681; zob.: namawianie, podmawianie skłanianie, udział.
Poganin 86.
Pogłoska 122, 134; zob. również: wieść.
Pogrzeb 171, 262.
Pogrzebanie 78, 171, 221.
Pogwałcenie przepisów II, VIII—XVIII, 201, 204, 207, 210, 213—215, 255, 262 n, 280 n, 290—293, 310 n, 313, 331 n, 340, 342 n, 378 n, 398, 494, 620, 646, 666, 673 n, 681; p. przystojności 280; p. zakazu 304, 314; zob. rów-

nież: niespełnienie, niewykonanie, niezachowanie.
Pojedynek XXIV, 481—488.
Pokoje umeblowane 267.
Pokrewieństwo 411, 416; zob. również: krewny.
Polana 625.
Pole 623, 633 n.
Polecenie 642.
Policja 34, 120 n, 239, 262, 266, 398, 477, 504, 536, 571, 636, 644.
Policyjny strażnik 477, 536.
Polowanie 247, 249 n. 443, 623.
Polska 99 n; zob. również: Rosja.
Polubowny sędzia 675.
Położenie majątkowe 161.
Położnica 196, 497.
Połów 246, 443, 623.
Pomnik 550.
Pomoc społeczna 576; pomocy pozbawiony 521.
Pomocnik 51, 279, 462 n, 624, 660; p. rabina 152.
Poprawa 41 (uwaga).
Poprawczy zakład zob: zakład wychowawczo-poprawczy.
Porozumienie 111² n, 116, 174, 242, 367, 488, 563; zob. również: zmowa.
Poród 196, 469.
Port 108, 387; zob. również: przystań.
Porwanie 79, 417, 502, 505 n.
Porządek 284.
Porzucenie służby 687.
Posel 478, 535, 538.
Posiadacz lasu 627, 633.
Posługa religijna 455, 510.
Postanowienie 441; zob. rozporządzenie.
Postępowanie 443, 530; p. handlowe 600, 603; p. karne 68, 71.

Poszkodowany 405, 458, 470, 477, 536, 581, 591, 611, 615, 627, 676.

Poszukiwanie należności 603, 611; p. górnicze 549.

Pośrednictwo w przekupstwie 660.

Poświęcone przedmioty zob. przedmiot.

Potaż 629.

Potępienie formy rządu 121, 128.

Powiaty 34.

Powietrza zatrucie 311.

Powinowactwo 411, 416, 519.

Powołanie 541.

Powożenie 231.

Powód 160.

Powódź 550, 557, 565, 582; zob. również: zatopienie.

Powrót nielegalny do kraju 177.

Powtórzenie przestępstwa 66 n, 177, 202, 227 n, 266, 284 n, 291, 319, 322, 330, 349, 364, 382, 455, 585—587, 589 n, 596 n, 615, 624.

Pozbawienie praw 12, 22, 25—30, 33—35, 56, 60, 69, 198, 202, 204 n, 218, 224 n, 227 n, 266, 281, 316 n, 319, 322, 364, 382, 420, 425, 464, 466, 474, 495, 502, 546, 558 n, 561, 566, 603 n, 608, 617, 619, 626; p. władzy 420; p. wolności 53a, 498—500, 529, 649.

Pozostawienie w niebezpieczeństwie XXV, 489 n.

Pozwany 160.

Pozwolenie 37, 204, 221, 223 n, 227, 266, 277 n, 288, 290, 296, 299, 305, 310, 316—318, 324 n, 332, 335, 359 n, 378 n, 381, 384, 391, 412, 422 n, 550, 578—580, 617, 636.

Pożar 236—238, 555, 562, 576, 582; zob. również: podpalenie.

Pożyczka 321, 608 n; p. premjowa 333.

Praca 20 n, 665; zob. również: roboty.

Pracodawca 125, 129, 455.

Pracownik 321—323.

Praktyka farmac. 202; p. lekarska 195; p-i religijne 74.

Prasa XV, 73, 154, 292—295, 533, 538, 540, 615, 620 n.

Prawo 440, 443, 507, 552, 590 n; zob. również: pozbawienie, ograniczenie praw; prawa familijne XIX; prawa zasadnicze 100.

Prejudykat 71.

Prenumerator 304.

Prewencyjne zaareztowanie 54.

Prejudujący 140.

Probierca instytucja 348, 351—353.

Proboszcz zob. duchowny.

Proceder XVI, 22, 30, 33, 143, 274, 327 n, 363—366, 446, 527, 546, 609, 682; p. przestępny 168, 246, 315, 344, 432—434, 442 n, 524, 526, 527, 582, 585, 608, 614, 616, 618 n, 626, 682.

Procedura zob. postępowanie.

Procent 320 n, 608.

Procesja 262.

Proch 225—227, 582; zob. również: substancje wybuchowe.

Produkcja 543; zob. również: wyrób.

Produkty 609; p. rolne 317, 562, 568; p. spożywcze 209—211, 215, 217, 242, 314, 686.

Profanacja 74.

Prokurator 55.

Promesy 333.
Propagandą rewolucyjną
 129 n.
Prozelityzm 82, 86 n.
Próba 348 n, 353, 427, 432, 685;
 zob. również: cecha.
Próżniactwo 32, 276.
Prywatne życie 538.
Przebaczenie 53-a.
Przebudowa 378.
Przechodzenie 407, 633.
Przechowywanie 197 — 199,
 204, 209—212, 214—217, 222,
 225—228, 230, 235 n. 279,
 281, 298, 301, 320, 342, 348 n,
 351 n. 356 n, 363, 430, 575,
 616—618, 622, 626, 635.
Przeciąganie 398; p. na inną
 wiarę 82, 86 n.
Przeciwdziałanie ustawie 125,
 129 n; p. władzy 125, 129,
 263; p. wymiarowi sprawie-
 dliwości VII.
Przedawnienie 14, 68 — 71;
 585 n, 590, 597.
Przedmiot nauki, sztuki 550,
 563; p. poświęcony 74 i do-
 datek II; p. święty 73 n,
 588 i dodatek I; p. wiary 74.
Przedsiębiorca 382, 406, 446,
 558, 561, 566, 626.
Przedsiębiorstwo XVI, 30, 318,
 324—328, 359, 367, 545, 579 n,
 655, 682.
Przedstawienie 262, 443.
Przeгон bydła 403, 633 n.
Przeinaczenie granicy 117.
Przejazd 398, 407, 442 n, 633 n.
Przekroczenie obrony 45, 459,
 473; p. władzy 636 n.
Przekupstwo 149 n, 158; zob.
 również: łapówka.
Przelot 1131.
Przełożony 30; zob. również:
 duchowny.

Przemoc zob. gwałt.
Przemówienie 128 n, 133, 154,
 538, 540.
Przemysł 30, 227, 310, 318, 324,
 326, 359, 369, 421, 540, 543,
 626; zob. również: fabryka,
 proceder.
Przemysłowiec 209—213, 218,
 242, 348—350, 352, 356 n, 363.
Przemysłnictwo I (uwaga) 279,
 452 (uwaga).
Przepadek zob. odebranie.
Przepis zob: niewykonanie,
 niezachowanie, pogwałce-
 nie.
Przepisanie mienia 599—601.
Przeprawa 557.
Przerabianie 159, 279, 344, 429,
 434, 436—438, 440—443, 448;
 zob. również: podrabianie.
Przerwanie posiedzenia,
 przedstawienia, odczytu 262.
Przesiedlanie się 265.
Przestępstwo 1—4, 6, 9—12,
 14, 32 n, 39—41, 44 n, 48 n,
 55, 60 n, 64 n, 68, 70, 157,
 159, 279, 307, 309, 592, 643,
 656 n; p. ciągle 70; p. służ-
 bowe XXXVII, 65, 151, 157.
Przesunięcie znaku 117, 549 n.
Przeszkadzanie 75, 80 n, 143,
 386, 407, 638.
Przeszkody 512, 581, 583 n.
Przetarg 655, 664, 681, 683.
Przewodniczący 140 n.
Przewodnik portowy 391.
Przewożenie 215, 221, 227, 230,
 236, 359, 399, 405, 430.
Przewód sądowy 158, 161.
Przygotowanie do przestęp-
 stwa 50, 101, 135, 431, 457,
 564.
Przymierze 108, 110.
Przymus 42, 46, 80, 82, 86, 122,
 145 n, 148, 408, 420, 432.

507—509, 515 n, 522, 526, 529,
590, 665, 676.

Przypadek 42, 488.

Przyrząd 387, 450—452, 551,
555, 623, 632; zob. również;
urządzenie; ochronny, ratow-
niczy, strzelniczy, wybu-
chowy przyrząd.

Przysięga 158, 160 n.

Przysięgi 30, 153, 659, 677—
679.

Przystań 387; zob. również:
port.

Przywilej 25, 621 n.

Przywłaszczenie godności 97,
334, p. mienia 432, 439, 532,
572—577, 588, 661, 664, 680;
zob. również: kradzież, oszu-
stwo, rozbój; p. stanowiska
272; p. władzy 151.

Przywóz 215, 221, 346, 622.

Przywrócenie praw 31.

Przyzwyczajanie 55, 276; zob.
również: nałóg, nawyknienie.

Psucie wody 220.

Psychiczny rozstrój zob. nie-
poczytalność.

Ptactwo 248, 623.

Pupil 577.

Puste'nia 381.

Puszczenie w obieg 430, 436.

Rabin 152.

Rachunek 445, 580; r. bieżący
321.

Rachunkowość 666.

Rada 51; r. lekarska 200, 211;
r. pedagogiczna 41 (uwaga).

Ranga 28, 272.

Ratowanie życia, zdrowia itp.
46.

Ratowniczy przyrząd 555.

Recepta 197 n, 200.

Recydywa zob. powtórzenie.

Redakcja 304.

Redaktor 281, 294 n, 307 n, 533
615.

Rehabilitacja 31.

Rejent zob. notariusz.

Rejon forteczny 111¹, 112, 113¹.

Religia 11, 73 n, 76, 81, 88, 97,
412.

Relikwie św. 73, 553, 588.

Restauracja 234, 315, 617, 619.

Restytucja 37.

Rewir leśny 624.

Rewizja 326, 650.

Rezerwiści 27.

Robotnik 81, 125, 129 n, 269,
364 n, 367—369, 373—377,
509, 543, 555.

Roboty budowlane XVIII, 382,
663; r. ciężkie zob. ciężkie
roboty; r. wiejskie 373 n, 376;
r. ziemne 555.

Rodzic 39, 41, 88, 417, 420 n,
503 n, 507 n, 525; zob. rów-
nież: matka, ojciec.

Rodzina 170, 317, 377, 408, 455,
515 n, 526, 530, 537; zob. rów-
nież: krewny.

Rogatki 404.

Rolne produkty 317, 562, 568.

Ropa naftowa zob. nafta.

Rosja 4, 9 n, 12 n, 35, 76 n,
80, 108, 110—112, 116 n,
119, 135 n, 177, 265, 526¹, 653.

Rosyjski 108, 111¹—114, 216,
265, 361 n; zob. również:
poddany.

Rosliny 243—245, 648.

Roty aresztanckie 60 (uwaga).

Rozbicie pociagu, staiku 148,
494, 558, 560, 564, 566, 582.

Rozbój XXXII, 279, 586 n,
589 n, 596 n, 615.

Rozgłoszenie 531, 537 n, 540.

Rozkaz 44, 665; r. najwyższy
155, 437, 640, 668.

Rozmnożenie utworu, wize-

runku; zob.: utwór, wizerunek.

Roznoszenie 251.

Rozporządzenie 125, 129 n, 138 n, 142, 197 n, 200, 205—207, 210, 213—215, 221, 223 n, 227—230, 235 n, 238 n, 241, 243—245, 255—257, 263, 266, 268 n, 286, 288 n, 290—297, 299 a—301, 303 a, 310—312, 315, 319, 322, 331, 340—342, 366, 382 n, 385—387, 397, 399, 401—403, 426, 441, 443, 464, 474, 494, 497, 559, 567, 641, 646—648, 653, 664, 673; zob.: niezachowanie, pogwałcenie przepisów.

Rozpowszechnianie 128 n, 154, 263—265, 281, 298, 333, 336.

Rozrodcza zdolność 467.

Rozruch V; zob. również: zaburzenie.

Rozrzutność 603 n.

Rozstrój duchowy 39, 409, r. zdrowia 467 n; zob. również: niepoczytalność.

Roztrwonienie 572.

Rozwadnianie piwa 219.

Rozwożenie 251.

Ruble 24,

Ruchomość 575, 577, 581—591, 607, 635.

Ruda 632.

Ruina 265, 578, 600 n

Rujnowanie gniazd 247.

Rura 385.

Rurociąg 551.

Ryby 246, 443, 550, 623.

Rynsztok 401.

Rysunek 1111, 299, 358, 621, 654; zob. również: wizerunek.

Rząd 100, 114 n, rz. cudzo-

ziemski 110—112, 116, 478, 535; zob. również: państwo.

Rzeczoznawca zob.: biegły.

Rzeka 385, 388, 548.

Rzemiosło 274, 311, 334, 363 n, 377, 421.

Rzeźnia 312 n.

Sacharyna 215.

Sad 633 n.

Sadzonki 633; zob. również: plantacje.

Sakrament św. 73.

Samobójstwo 462 n, 488.

Samooskarżenie 169.

Samotne zamknięcie 20 n.

Samowolne czyny 141, 151 n, 177, 257, 272, 356, 364, 376, 388, 391, 503, 507, 511, 542, 620 n, 623—625, 629, 631—635.

Samozwaństwo 134.

Sąd 10, 20, 35, 53 a, 71, 158 n, 161, 167 n, 172, 305 n, 601, 645.

Sądowa władza 644.

Scena 302.

Schludność 209.

Schowanie 144.

Schronienie 279.

Sekty 33, 80, 413, 425 n, 455, 471, 476, 510, 532.

Sekundant 483 n, 486.

Sekwestr 607.

Sekwestracja 650.

Sentencja 60, 64, 66, 552, 574, 581, 591.

Sędzia 30, 675.

Siedziba 274.

Siła zbrojna 110—112, 120 n, 123.

Siostra 455.

Skarb 574: s. państwa 9, 36, 278, 446, 578, 600 n, 664; zob. również: interes skarbowy.

Skazany 2, 10, 12, 19 n, 21, 25—
28, 30—32, 34 n, 167 n, 173;
zob. również: więźni.

Skażenie 155, 680.

Skład 101 n, 108, 123, 126,
225—228, 237, 317, 387, 550,
562, 568, 582.

Skłanianie 108, 526 n, 591,
611 n, 615, 656; zob. rów-
nież: namawianie, podma-
wianie, podżeganie.

Skup 432, 610.

Skutki przestępstwa 53a, 202,

Słodkie substancje 215.

Słód 341.

Służący 81, 269, 315, 377, 477,
497, 525, 536, 636.

Służba 30, 34, 65, 400, 444, 485,
496, 636, 639; s. Boża 455,
471, 510, 532, 588.

Służbowe: obowiązki 65, 142 n,
145—149, 636; s. opieka 139;
s. przestępstwo XXXVII, 65,
151, 157.

Smoła 629.

Solny przemysł 227.

Spędzenie płodu 465 n, 469.

Spisek 102; zob. również:
zmowa.

Splaw drzewa 386.

Spokój publiczny XII, 124, 130,
284.

Spółeczne mienie 549.

Sponiewieranie 76.

Spółka 318, 324, 326, 330, 428,
578—580, 601, 604 n; zob.
również: akcyjne t-wo.

Sprawa 161, 305.

Sprawca 36, 42.

Sprawowanie się 31, 35.

Sprawozdanie 305, 328, 580.

Sprostowanie 306.

Sprzedawca 234, 314, 610; zob.
również: handlujący.

Sprzedaż 111³, 197—199, 204,

209—212, 214 n, 217, 225,
227 n, 235, 251, 281, 295,
298, 301, 315, 317, 321, 333,
336, 340, 342, 344, 348—352,
356 n, 363, 501, 591, 593,
622, 664, 681; zob. również:
zbycie.

Sprzeniewierzenie zob: przy-
właszczenie.

Srebro 348—353.

Stado 571.

Stan 25 n, 125, 129, 272; s. cy-
wilny 438 n, 502, zob. rów-
nież: akt stanu cyw.

Stanowisko 272, 308, 541.

Staroobrzędowcy 33, 80, 413,
425 n, 455, 471, 476 n, 510,
532.

Starszy włości 532.

Statek 108, 112 n, 123, 139,
142, 148, 236 n, 361 n, 386 n,
391, 400, 479, 494—496, 501,
532, 550, 555, 558—564, 566 n,
583 n.

Statut 579 n, 605.

Stempel 363, 450, 452, 685 n;
zob. również: cecha, próba.

Stemplowe marki, papier
433 n; s. opłaty 346.

Stowarzyszenie zob. zrzesze-
nie, związek, towarzystwo.

Strajk 367.

Straż 123, 173 n, 455, 471, 479,
499, 532, 645, 652.

Strażnik 477, 532, 536, 636.

Stręczenie 524.

Strzelanie 230.

Strzelba 623.

**Strzelnicze substancje i przy-
rządy** 223 — 225, 227; zob.
również: wybuchowe.

Studnia 230, 383, 548.

Subskrypcja 324.

Substancja 198, 211 — 213,
215 n, 219 n.

Surowość kar 14.
Sutener 527.
Szantaż 615.
Szczególne ustawy 1a, 12.
Szczucie 233.
Szeregowy 27, 619.
Szkoda 46, 451, 544—546, 577 n, 580, 591, 600 n, 606 n, 612 n, 633, 635 n, 639—642, 644 n, 653, 666, 669 n; zob. również: uszczerbek.
Szkola 30, 291, 365; zob. również: zakład naukowy.
Szlachectwo, szlachta 25—27.
Szosa 403 n; zob. również: droga.
Szpiegostwo 108, 111 n.
Szpital 115, 500.
Szpitalna służba 497.
Sztab 108.
Sztabka 350—353.
Sztandar 155.
Sztuczne: olej 340; sz. sub-stancje słodkie 215.
Sztuka 550, 562.
Szych 348.
Szyld 267, 359.
Szyldwach zob. wartownik.

Ściek 385.
Ściganie karne 38, 71, 156 n, 159, 639.
Ściółka 257 n.
Ślady przestępstwa 171.
Śledztwo 158, 161, 167 n, 172 n, 305, 645.
Ślepy 612.
Ślub 97, 425 n; zob. również: małżeństwo.
Śluza 557, 565.
Śmiecie 633.
Śmierć 262, 424—426, 453 n, 464, 467—469, 482—484, 486, 488, 491; śmierci kara zob: kara śmierci.

Środki do życia 274.
Śróta 341.
Świadectwo 161, 247, 249, 443 n.
Świadek 30, 158, 161, 172, 413, 445, 491, 676.
Świątynia zob: dom modlitwy, kaplica, kościół.
Świece 211.
Święto 81.
Świętości obraza 73.
Święty zob. krzyż, obraz, pi-smo, przedmiot, relikwie, sakrament.

Tablica 267.
Tabor 403, 558, 560, 564, 566—568.
Tajemnica 111¹—112, 541 n, 544 n, 653—655, 677, 680.
Taksa leśna 255, 527.
Tama 388, 557.
Targ 610.
Teatr 262.
Techniczne przepisy 382, 560 n, 663.
Technik 382, 561.
Tektura 211.
Telefon 108, 123, 556, 565.
Telegraf 108, 112¹, 123, 556, 565; zob. również: poczta.
Telegram 653, 680; zob. również: poczta.
Termin 14, 19 n, 22, 31—35, 41, 55, 60 n, 63 n, 66, 68 n, 257, 442; t. w rzemiośle 81.
Terminator 282, 377.
Terytorjum 100.
Tłum 75, 136, 262.
Tłumacz 158, 161, 172.
Tłuszcz 214.
Tor 398, 558, 566; zob. również: kolej żelazna.
Torfowisko 562, 568.
Towar 356 n, 364, 374, 562, 568,

Towarowy znak 356.
Towarzystwo 318, 324 — 326,
328, 330, 359, 428, 540, 544,
578—580, 601, 604 n.
Tożsame przestępstwo 64, 67.
Trakt 405 zob. również: droga
szosa.
Traktat 9, 13.
Transport 215; zob. również:
przewóz.
Tranzakcja 264, 321 n, 362,
590—592, 611 n, 615, 682.
Tratwa 236.
Trawa 633.
Trotuar 401.
Trujące substancje 195, 201,
204 n, 211, 246.
Trzebież lasu 256, 258, 625.
Twierdza 2 n, 19, 22, 53, 54,
60, 63 n, 66; zob. również:
fortyfikacja.
Tytuł 151, 272, 334; t. honoro-
wy 28.
Tytuł 238.
Ubezpieczenie 325, 330, 578—
580, 594, 598; zob. również:
towarzystwo.
Ubogi 161, 366, 443.
Ubój bydła 313.
Ubranie skarbowe 619.
Uchwała 579 n.
Ucieczka z więzienia 173 n, 176,
645, 652.
Ucisk 657 n, 665.
Uczeń 200 n, 203, 282.
Uczestnik 36, 118¹, 120 — 122,
164, 279, 367; zob. również:
wspólnik.
Uderzenie 475.
Udział w przestępstwie 51 n,
65, 279, 307, 501; u. w przed-
sięwzięciu 326, 683; u.
w zrzeszeniu 431, 457, 564;
zob. również: wspólnik.

Ujawnienie tajemnicy zob wy-
jawienie.
Układy 116.
Ukrycie, ukrywanie 51, 117,
166—168, 170 n, 192, 208, 221,
272, 279, 292, 300, 310, 335,
410, 438, 502, 552, 599—602,
606 n, 616, 618, 626 n, 680.
Ulepszenie 111⁴.
Ulica 401 n.
Umorzenie ścigania karnego
38.
Umowa 30, 114—116, 609, 664,
682 n, zob. również kontr-
akt, transakcja; u. między-
narodowa 9, 13.
Umyślna wina 48.
Unieważnienie zobowiązań
317, 608 n, 662.
Uniewinnienie 38.
Upadek interesów 578, 601.
Upadłość 30, 579, 599—605.
**Uprawnomocnienie się wyro-
ku** 24, 59.
Upust 557.
Urlop 442, 687.
Urodzenie 424—426, 461.
Urojone przestępstwo 47.
Urząd 22, 28, 33, 65, 154, 546,
642; zob. również: służba,
urzędnik.
Urządzenie 37, 378, 387, 398,
549 n, 555, 557, 561, 566, 632,
663; zob. również: przyrząd.
Urzeczywistnienie prawa 507.
Urzędnik 22, 33, 65, 114—116,
124, 139, 142, 145, 147, 149,
151, 347, 413, 425 n, 441, 450,
452, 559, 578, 580, 595, 636—
687; zob. również: funkcyj-
narzusz, oficjalista, osoba
urzędowa.
Usiłowanie 39, 47, 49, 100, 111,
111², 112, 115, 122, 129 n, 135,
144—150, 162, 173, 427 n, 434,

438, 458, 460 n, 463, 468—471, 476, 481, 488, 498—500, 502, 505—509, 512, 516, 518—520, 526 n, 550, 552—556, 562, 578, 581—591, 593—598, 611, 615, 651, 657 n, 664 n, 680.

Ustalenie osobistości 273, 275,

Ustawa 1 n, 10, 14, 22, 24, 33, 36, 44 n, 48 n, 51—53, 67 n, 71, 124 n, 129 n, 138 n, 142—144, 197 n, 200, 204—207, 210, 213—215, 221, 223 n, 227—230, 235 n, 238 n, 241, 243—245, 255—257, 266, 268 n, 278, 288 n, 291—297, 299—301, 303—306, 310—312, 314—316, 319, 322, 326, 331, 333, 335, 340—342, 349, 353, 361, 364—366, 378, 382 n, 385—387, 397—399, 401—403, 411 n, 415 n, 424, 426 n, 443, 445, 464, 474, 494, 497, 559, 567, 592, 601, 605 n, 636, 639, 646—648, 650, 664, 672—675, 682 n; **u** celna 1 (uwaga), 60 (uw.), 452 (uw.); **u** cudzoziemska 10; **u** o karach wymierzanych przez sędziów pokoju 60 (uw.); **u** o państw. podatku przemysł. 143; **u** o zapobieganiu przestępstwom 124; **u** o zatrzymanych pod strażą 34 (uw. 3); **u** o zesłańcach 66; **u** postępowania cywilnego 178; **u** postępowania karnego 13; **u** szczególna 1-a, 12; **u** wojskowa 119; **u** zasadnicza 121, 128, 134.

Ustrój państwowy, społeczny 100, 126, 129 n.

Usunięcie z urzędu 425; zob. również: pozbawienie praw; **u** przeszkód 512, 581.

Uszczerek majątkowy 540 n,

543, 547, 552, 578, 591, 600 n, 611; zob. również: szkoda.

Uszkodzenie ciała XXIII 142, 145, 467 n, 470—472, 474, 589 n; **u** ciała bardzo ciężkie 39, 262, 282, 408, 467—470, 473, 482—484, 486, 491, 515 n, 522, 526, 589 n; **u** ciała ciężkie 262, 282, 408, 468, 470 n, 473, 515 n, 522, 526, 589 n; **u** ciała lekkie 469 n, 474, 479; **u** dokumentu, dowodu 117, 155, 166, 438, 552; **u** korespondencji 552 680; **u** miejsca zamknięcia 173 n; **u** mienia XXX, 122 n, 279, 367; 547, 549 n, 553—558, 562—565, 568, 607, 625; **u** pieczęci 144; **u** przeszkód i zamknięć 512, 581, 583 n.

Utrata praw zob. pozbawienie praw; **u** wzroku i t. d. 467.

Utrzymanie 419.

Utwór 73 n, 128 n, 132 n, 154, 281, 299, 302, 307, 533, 620.

Uwiedzenie 517; **u** obietnica 82, 86.

Uwolnienie 31, 34, 59, 123, 173.

Uwolniony 34.

Uzbrojony 512.

Użytkowanie z lasu 257 n.

Wada cielesna 39, 409, 489 n; zob. również: niepoczytalność.

Waga 341 n, 348, 363, 432, 591, 685

Wagon 237.

Walka 262.

Wałęsanie się 274 n.

Wapno 629.

Warsztaty 367.

Warta zob. straż.

Wartownik 123, 455, 471, 499, 532.

Wartości pobranie 258, 662.
Warunkowe uwolnienie 34
(uwaga 3).
Warzywa 633.
Weksł 606.
Werbowanie do nierzędu 527.
Węgiel 629, 632.
Wiara 73 n, 82, 86, 88, 415.
Widowisko 262, 443.
Wiejskie: ludność 130, 241; w.
zarząd 636.
Wiek 414, 417, 489 n; zob. rów-
nież: nieletni.
Wielożeństwo 412.
Wierzyciel 606 n.
Wieża 231.
Wieża 263—265; zob. również:
pogłoskę.
Wieżenie 2 n, 19 n, 22, 27 n,
30—32, 34 n, 41, 53—56,
63—66, 168; zob. również:
ciężkie roboty, ciężkie wię-
zienie, dom poprawy, straż.
Wieżień 123. 173 n, 479, 532,
652; zob. również: skazany.
Wina (rodzaje winy) 48—52.
Winnica 549 n.
Winorośl 550.
Wizerunek 73 n, 111¹, 112,
128 n, 132 n, 154, 281, 336,
346, 357, 360, 533, 538, 540.
Wkłady 580.
Władza zob: bezczynność, na-
dużycie, nieposłuszeństwo,
nieposzanowanie, pozba-
wienie, przeciwdziałanie,
przywłaszczenie; w. zwierz-
chnia III; zob. również: Naj-
wyższa władza.
Włamanie 274, 512; zob. rów-
nież: kradzież, rozbój.
Własność zob.: majątek, mie-
nie.
Właściciel 144, 255—258, 311,
446; zob. również: posiadacz.

Właściwość 44.
Włóczęgostwo 275.
Woda 219 n, 311, 386, 548, 550 n,
623; w. mineralna 384.
Wodociąg 551.
Woenny okręt 123; zob. sta-
tek.
Wojna 108—110, 118³, 119.
Wojsko 30, 108 n, 130 n, 263,
532; zob. również: armja.
Wojskowy 27, 129—131, 315,
619; **wojskowe** rzeczy 550,
582; zob. również: broń,
straż, wartownik.
Wola sprawcy przestępstwa
49 n.
Wolność XXVI, 46, 99, 498 n,
649.
Woźnica 231, 396, 405.
Wójt 552
Wpłaty 359.
Wpływ pieniężny 664.
Wskazówki udzielenie prze-
stępcy 51.
Wspólnik 36, 51 n, 129—131,
146, 508 n, 602.
Wspólne zamknięcie 19—21.
Współczucie 460, 503.
Współsprawca 51.
Wstrzymanie biegu rzeki 388;
w. przesyłki 680.
Wtargnięcie 122, 512.
Wwóz 346.
Wybiegi 611
Wybory 30
Wybryk 75, 77, 262, 315.
Wybrzeże 386.
Wybuch 224, 227, 238, 562 n,
568 n, 598.
Wybuchowe: substancja, przy-
rząd 101, 123, 126, 222—225,
227, 246, 457, 562, 568.
Wychowanie XIV, 55, 88, 455
zob. również: zakład wy-
chowawczy, naukowy.

Wychowawca 30, 290.
Wychwalanie przestępstwa 133.
Wycinanie darniny 633.
Wydalenie się 269 n.
Wydawanie przestępców 10, 13; w. utworów 620.
Wydawca 294 n, 303—307, 533, 615.
Wydawnictwo 33, 281, 293, 294, 298—300, 303 n, 306—309, 533, 615, 620 n.
Wydobywanie minerałów 632 n.
Wyjazd zob. wydalenie się; w. w celach nierzędu 526¹.
Wyjawienie tajemnic XXIX, 541—544, 546, 615, 653, 655, 677, 680.
Wykonanie kary 55; w. rozkazu, ustawy 44.
Wykroczenie 3, 9, 48 n, 51 n, 67 n, 138 n, 167.
Wyładowywanie 236 n.
Wyłączenie sądowe 161, 678.
Wyłudzenie 611 n.
Wymiar sprawiedliwości VII, 156 n, 66.
Wymówienie pracy 369.
Wymuszenie XXXII, 279, 586 n, 589 n, 596 n, 615, 657 n, 662, 665, 676.
Wynajem pokoi 315.
Wynalazek 111¹, 621 n.
Wypadek 42, 276.
Wypalanie potażu, wapna, węgla 629.
Wypełnienie blankietu 613 n.
Wypędzenie zwierzyny 623.
Wypłata 320, 364, 374, zob. również: płaca; wypłat za-wieszenie, 579, 600 n.
Wypożyczenie 608.
Wygrab 624, 628.

Wyrok 12, 14, 33, 54 n, 60, 64; 66, 68, 305 n, 309, 464, 552, 574, 581, 591, 639, 645, 675, zob. również: obwieszczenie wyroku.
Wyrastek 366.
Wyrób 197 — 199, 209 — 212, 214 n, 222 n, 236, 292 n, 295, 301, 336, 344, 346, 348 n, 351—353, 356, 358, 363, 543, 624, 655.
Wysłanie cudzoziemców 35.
Wystawienie publiczne 281, 302; zob. utwór, wizerunek.
Występek 3, 9, 13, 27, 32a, 41, 48 n, 51 n, 67 n, 133, 146, 149, 151, 156, 166, 168—171, 423, 508, 615—618, 6 9, 643.
Wytrych 274, 276.
Wytwarzanie zob. produkcja, wyrób.
Wytwory wiejskie 317; zob. również: wyroby.
Wywiad 158.
Wywóz 628.
Wyznanie 33, 76—82, 86, 88, 97, 412, 425 n.
Wyzysk 242, 527.
Wyższa konieczność 46.
Wyżywienie 241, 419, 581, 647.
Wzajemne: gwałt 477; w. ubez-pieczanie 330, 578 n; w. zniewaga 536.
Wzajemność międzynarodo-wa 13, 135.
Względność 53.
Wzór 358, 621.
Wzruszenie duchowe 458, 470 n, 476, 479.
Zaaresztowanie 54.
Zabawa 262, 288, 315.
Zabawki 211.
Zabezpieczenie dowodu 166.

Zabicie płodu 465 n; z. żubra i t. p. 250.

Zabobon 49, 79.

Zabójstwo XXII, 39, 108, 453—461, 482 n, 486.

Zabór 79, 122 n, 166, 438, 581—589, 591, 607, 624, 654; zob. również: porwanie, zagarnięcie.

Zabronione: zob. zakazane.

Zaburzenie 263, 364.

Zachwianie interesów 578, 601.

Zadosyćczynienie 552, 574, 581, 591.

Zagarnięcie 117, 123, 166, 438.

Zagranica 6, 9, 10, 12 n.

Zagubienie 654.

Zajęcie 274; zob. również: praca, powołanie, stanowisko; z. mienia 607, 664.

Zakaz 211, 238, 255, 258, 316, 419, 592, 607.

Zakazane: akty 672; z. gry 289; z. napisy, wizerunki 357; z. nauczanie 290; z. ogłoszenia 305, z. przedmioty 36; z. transakcje 320—322, 333, 682; z. wagi, miary 363; z. wydawnictwa 298—299a, 302, 304.

Zakład: bankierski 318, 321—323, 544, 575, z. drukarski 292—294, 300, 307; z. handlowy 310 n, 316, 317, 359; z. leczniczy 39; z. leśny 629, z. naukowy 30, 290; z. przemysłowy 216, 310, 543, 551, 629, zob. również: fabryka; z. restauracyjny 234, 315, 617, 619, z. rzemieślniczy 311, 363—366, 421, z. wychowawczo-poprawczy 41, 55.

Zakłócenie porządku, spokoju 262 n.

Zakonniczy 25—27.

Zakrajowość 6.

Zakres mocy Kod. Kar. 4 n.

Zakrystja 588.

Zależność 526 n.

Zaliczenie 54, 61, 63.

Założyciel 580.

Zamach 45, 99 n, 459, 473.

Zamiana dziecka 502; z. kar 19, 53, 65, 627; z. napojów wysokowych 317.

Zamieszkanie budynek, statek i t. p. 122, 274, 555, 583 n, 598 n.

Zamieszkiwanie 34 n, 269, 274.

Zamilczenie 208, 599 n; zob. również: zatajenie.

Zamknięcia 512, 581, 583 n.

Zamknięcie 37, 645, 649; zob. również: pozbawienie wolności, twierdza, więzienie, z. wydawnictwa 306, 309.

Zaniechanie 51; zob. również: niespełnienie, niewykonanie.

Zanieczyszczenie 548.

Zaniedbanie 666.

Zaopatrzenie wojska 108, 115.

Zapasowi zob. rezerwiści.

Zapatrywanie 130 n.

Zapłata 592, 602.

Zapobieganie 51, 162, 639, 643.

Zapomoga 443, 576.

Zapory zob. zamknięcia.

Zapowiedzenie 593, 607, 664.

Zaprzeczenie 306.

Zaprzestanie pracy 367.

Zaprzyżnione państwo 135 n.

Zaraza 206 n, 243—245, 550, 646, 648; zob. również: choroba.

Zarys 111¹, 112.

Zarząd 2, 33, 36, 55, 328, 560, 636.

Zarządzający 200 n, 203, 266, 268, 293, 300, 307, 311, 321—

323, 330, 364—366, 575, 579 n,
601—605.

Zasadzka 455.

Zasiew 241, 549, 562, 568, 623,
633, 647.

Zastaw 279, 317, 320 n, 575,
593, 607, 616 n, 619, 626, 635.

Zastawne listy 580.

Zatajenie 335, 593 n, 643 n;
zob. również: zamilczenie.

Zatarasowanie 398, 407.

Zatopienie 510, 562 n, 568 n,
598; zob. również: powódź.

Zatrucie 311, 550; zob. rów-
nież: otrucie.

Zatrzymanie 503, 645, 649; zob.
również: pozbawienie wol-
ności, przywłaszczenie, za-
aresztowanie, zamknięcie.

Zaufanie 575 n, 581.

Zawalenie się 561, 663.

Zawiadomienie 127, 266.

Zawieszenie postępowania 71;
z. ścigania karnego 38; z.
wydawnictwa 304, 309; z.
wypląt 579, 600 n.

Zawodowy przestępca 64, 527,
585, zob. również: proceder;
z. nierząd 526 n, 529.

Zawód zob. powołanie, stano-
wisko.

Zbieg przestępstw 60—62, 64,
151.

Zbiegły więzień 645.

Zbiegowisko 120—123.

Zbieranie jagód, owoców, grzy-
bów i t. p. 633.

Zbiorowisko 285.

Zbiory 317

Zbiór 550, 562 n.

Zboże 213, 317, 341, 609 n.

Zbrodnia 3, 9, 12 n, 32 a, 41,
48 n, 51—53, 56, 67 n, 126,
129—131, 133, 146, 149, 151,
156 n, 159, 162—166, 168 —

171, 173, 222, 423, 455, 508,
615—618, 639, 643, 645, 652,
675.

Zbrojna siła 110—112, 120 n,
123.

Zbycie, zbyt 197, 222, 225, 279,
344, 430—436, 442 n, 448, 592,
607, 614, 616—618, 620, 626,
zob. również: sprzedaż.

Zdarcie ogłoszenia, dokumen-
tu, napisu i t. p. 155.

Zdolność 540.

Zdrada 121, 129 n; z. główna
III; z. stanu IV. 653

Zdrowie IX, 37, 46, 99, 115,
195 n, 207, 210—213, 219 n,
366, 443 n, 467 n, 646, 686.

Zebrańie 30, 127, 140 n, 150,
262.

Zecer 300.

Zelżenie zob. bluźnierstwo,
profanacja.

Zerwanie zob. zdarcie.

Zesłanie do ciężkich robót 60
(uwaga).

Zesłanie na osiedlenie 2 n 12,
25, 28, 30 n, 34 n, 53, 55, 66.

Zeznanie 158, 160 n, 176.

Zgoda 466, 505, 513, 516, 520.

Zgorszenie 73 n, 280, 336.

Zgromadzenia stanowe 30.

Zgrzybiały 489 n.

Zguba 571.

Zgubienie 376, 606, 654.

Zgwałcenie 39, 459, 473, 516,
520—522.

Zlecenie rządu 114 n; z. woj-
skowe 108.

Złagodzenie kar zob. łagódze-
nie.

Złoto 30, 348—353, 369, 446, 632.

Złożenie z urzędu zob. usu-
nięcie z urzędu.

Zły zamiar 48.

Zmarły 79, 171, 221, 530.

Zmowa 52, 114, 125, 242, 367n, 509.

Zmuszanie zob. przymus.

Znak 117, 136, 144, 230, 272, 329, 346—348, 353, 356—359, 364, 374, 427, 433—436, 443, 450—452 549 n, 558 n, 564, 566 n, 570, 634, 686.

Znalezione mienie 571 — 573.

Znawca zob.: biegły.

Zniesienie 37.

Zniesławienie 531 n, 536 — 538, 541 n, 655.

Zniewaga XXVIII, 136, 154 n, 477, 530 n, 541 n; ciężka z. 458, 470.

Zniszczenie 36, 654, 680.

Zobowiązanie 178, 317, 440, 443, 593, 599—602, 606, 608.

Zrywanie kwiatów, owoców 633.

Zrzeczenie się 507.

Zrzeszenie 52, 118n, 124n, 135, 431, 457, 564.

Zuchwalstwo 276, 581.

Związek 124; z. małżeński zob. małżeństwo.

Zwierzchnik 455, 485, 681, 687.

Zwierzchność 642 — 644, 682.

Zwierzę 230, 232 n, 243, 245, 287, 648.

Zwierzyna 247, 250 n, 623.

Zwierzyniec 623.

Zwłoki 171, 221.

Zwolnienie od ka:y 38, 118¹, 170, 367, 415, 477, 518 n, 536; z. ze służby 687:

Zwózka 633.

Zysk 32-a, 455, 502, 540, 636, 639 — 642, 644 n, 666, 671, 673—675, 680; zob. również: korzyść.

Żądanie łapówki 657.

Żebractwo 276, 283, 420, 502.

Żegluga 30, 362, 386 n, 391, 557 — 560, 564, 566 n; zob. również: droga, komunikacja, statek.

Żeńska pleć 505, 514, 524, 526n, 651; zob. również: kobieta.

Żeton 346, 443.

Żona 455, 524, 683.

Żóraw 387.

Żubr 250.

Życie 467 n, 473, 489 n, 499, 510, 555, 557, 563; zob. również: zabójstwo.

Żyd, żydowski 86, 272, 278, 291; zob. również: niechrześcijanin.

Żywność 209 n, 241 n, 314, 550, 562, 568, 576, 647, 686.

Źródło 548; ż. mineralne 384; ż. naftowe 555, 562, 568.

SPIS RZECZY.

	Art.	Str.
Przedmowa	I	
Objaśnienie skrótów	IV	
Przepisy przechodnie do kodeksu karnego	V	
Dekret z d. 9 grud. 1918 r. w przedmiocie niektórych zmian w Kodeksie Karnym i Ustawie Postępowania Karnego		X

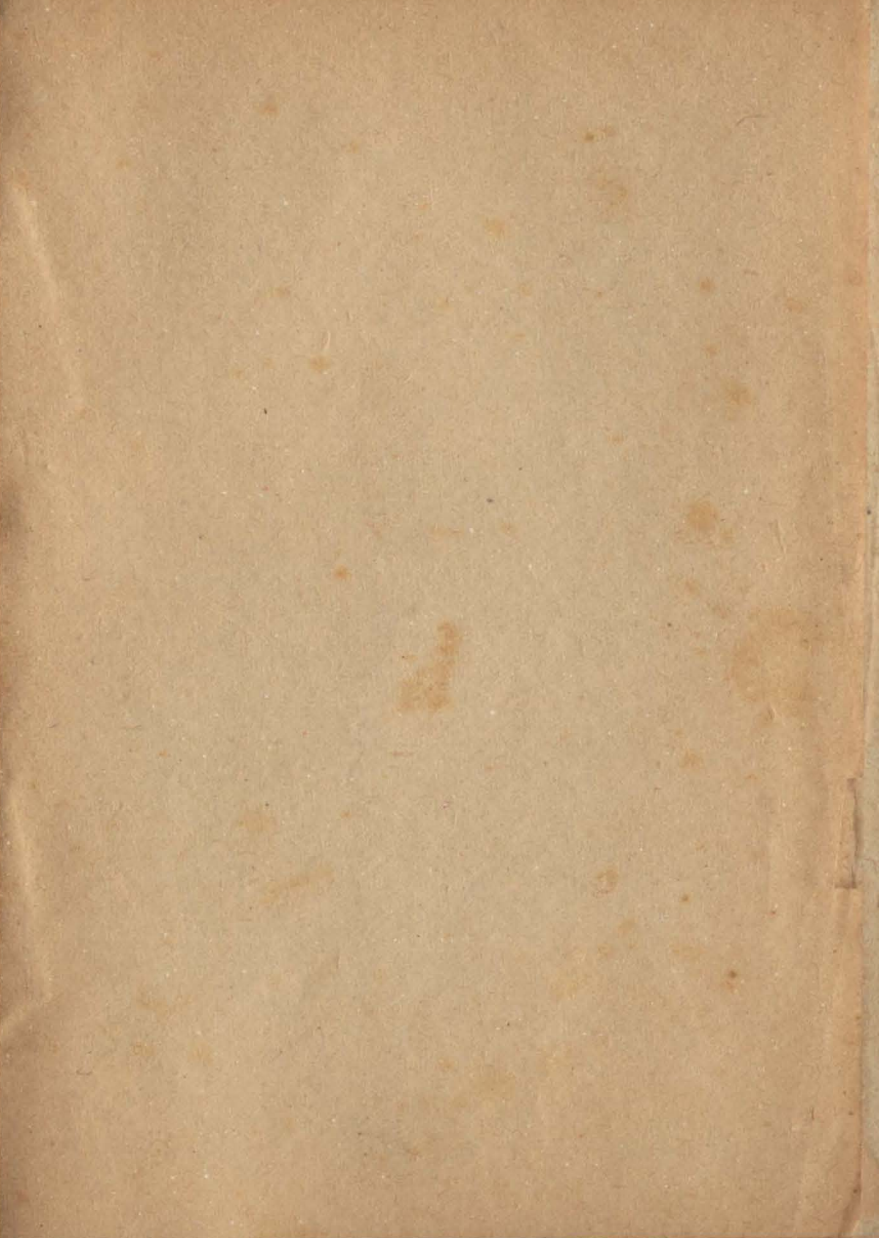
	Art.	Str.
Dekret w przedmiocie przywrócenia mocy obowiązującej części czwartej Kodeksu Karnego z r. 1903		XI
Ustawa z dnia 25 lutego 1921 r. w przedmiocie zmian w ustawodawstwie karnem, obowiązującym w b. zaborze rosyjskim		XII

KODEKS KARNY.

Część I. O przestępstwach i karach wogóle . . .	1—72	1
Dział I. Przepisy ogólne	1—3	1
Dział II. O zakresie mocy obowiązującej kodeksu karnego	4—14	2
Dział III. O karach	15—38	5
Dział IV. O warunkach poczytania i przestępności czynów	39—47	14
Dział V. O rodzajach winy	48—52	17
Dział VI. O złagodzeniu i zamianie kar . . .	53—59	19
Dział VII. O okolicznościach obciążających . . .	60—67	23
Dział VIII. O okolicznościach, uchylających karalność	68—72	27
Część II. O pogwałceniu przepisów, ochraniających religję	73—98	29
Część III. O buncie przeciwko Władzy Zwierzchniej i o przestępstwach przeciwko <i>uświęconej osobie Cesarza i członkom Domu Cesarskiego</i>	99—107	35
Część IV. O zdradzie stanu	108—119	36
Część V. O rozruchu	120—137	44
Część VI. O nieposłuszeństwie władzy	138—155	54
Część VII. O przeciwdziałaniu wymiarowi sprawiedliwości	156—178	62
Część VIII. O pogwałceniu postanowień w przedmiocie powinności wojskowej i ziemskich . . .	179—194	72
Część IX. O pogwałceniu przepisów, ochraniających zdrowie publiczne	195—221	72
Część X. O pogwałceniu przepisów, ochraniających bezpieczeństwo publiczne i osobiste . . .	222—239	81
Część XI. O pogwałceniu przepisów, ochraniających dobrobyt powszechny	240—261	88
Część XII. O pogwałceniu przepisów, ochraniających spokój publiczny	262—279	93
Część XIII. O pogwałceniu przepisów o nadzorze nad moralnością publiczną	280—289	100
Część XIV. O pogwałceniu przepisów o nadzorze nad wychowaniem młodzieży	290—291	103

	Art.	Str.
Część XV. O pogwałceniu przepisów o nadzorze nad prasą	292—309	104
Część XVI. O pogwałceniu przepisów o nadzorze nad procederami i handlem	310—363	111
Część XVII. O pogwałceniu przepisów o najmie osobistym	364—377	127
Część XVIII. O pogwałceniu przepisów co do prowadzenia robót budowlanych, oraz co do używania dróg komunikacji i środków porozumiewania się	378—407	131
Część XIX. O przestępstwach przeciw prawom familijnym	408—426	137
Część XX. O podrabianiu monety, papierów i znaków wartościowych	427—436	142
Część XXI. O fałszu	437—452	147
Część XXII. O pozbawieniu życia	453—466	152
Część XXIII. O uszkodzeniu ciała i gwałcie na osobie	467—480	156
Część XXIV. O pojedynku	481—488	162
Część XXV. O pozostawieniu w niebezpieczeństwie	489—497	164
Część XXVI. O przestępstwach przeciwko wolności osobistej	498—512	167
Część XXVII. O nierządzie	513—529	173
Część XXVIII. O zniewadze	530—540	179
Część XXIX. O wyjawieniu tajemnic	541—546	182
Część XXX. O uszkodzeniu mienia, dróg komunikacji, znaków ostrzegawczych, granicznych i tym podobnych, albo innych przedmiotów	547—570	185
Część XXXI. O nieoznajmieniu o znalezionej zgubie, przywłaszczeniu cudzego mienia i nadużyciu zaufania	571—580	196
Część XXXII. O kradzieży, rozboju i wymuszeniu	581—590	201
Część XXXIII. O oszustwie	591—598	207
Część XXXIV. O bankructwie, lichwie i innych przypadkach karygodnej nieuczciwości majątkowej	599—619	210
Część XXXV. O przestępstwach przeciwko prawom autorskim i przywilejom na wynalazki	620—622	220
Część XXXVI. O samowolnem korzystaniu z cudzego mienia	623—635	221
Część XXXVII. O przestępstwach na służbie państwowej i społecznej	636—687	227
Dodatek I (do art. 73)		250
Dodatek II (do art. 74)		251
Skorowidz		253

Handwritten in red ink, oriented diagonally across the page:

Handwritten in red ink, oriented diagonally across the page:

WPS-50.170